

Tilinpäätös 2016

SISÄLLYSLUETTELO

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	1
1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	1
1.2 Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	4
1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	5
1.4 Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa	7
1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	8
1.6 Henkilöstö	9
1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	10
1.8 Ympäristö, energiatehokkuus ja ilmastomuutoksen vaikutukset	13
2. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	14
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	18
4. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	22
5. KOKONAISTULOT JA –MENOT	25
6. KOTKA-KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	26
6.1 Konsernin toiminnan ohjaus	26
6.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	30
6.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	31
6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	46
6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	44
7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	51
8. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	53
8.1 Toimielimille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	53
8.2 Liikelaitoksille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	88
8.3 Talousarvion toteutuminen lautakunnittain ja liikelaitoksittain, yhteenveto	95
8.4 Tuloslaskelman toteutuminen	97
8.5 Investointiosan ja leasingkohteiden toteutuminen	102
8.6 Rahoitusosan toteutuminen	106
9. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	107
9.1 Kunnan tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma	107
9.2 Konsernin tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma	111
10. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	115
11. LIIKELAITOSTEN TILINPÄÄTÖKSET	130
11.1 Liikelaitosten tulos, tase ja rahoituslaskelma ja liitetiedot	130
11.2 Liikelaitosten vaikutus tuloksen muodostumiseen	147
11.3 Liikelaitosten vaikutus toiminnan rahoitukseen	148
12. LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA	149
13. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	151

TOIMINTAKERTOMUS

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

ODOTUKSET KORKEALLA

Kuluvana vuonna Kantasataman kehittäminen nk. Old Port -hanke on puhututtanut kotkalaisia. Ihmisten on vaikea ymmärtää, miksi hankkeet kestävät niin kauan, ennen kuin konkreettista näyttöä hankkeen toteutumisesta voi alueella havaita.

Old Port -hankkeesta tehty valitus viivästytti hanketta yli puoli vuotta. Näyttää myös siltä, että vaikka va-
rausaste Outlet-osiolla on niinkin korkea kuin 61 %, niin silti investori-operaattori neuvotteluja on käyty
koko syksy merkittävien toimijoiden kanssa. Heti vuoden vaihteen jälkeen, tammikuun aikana, on joka ta-
pauksessa sanottu lopullisten päätösten tulevan tai sitten myöhemmin.

Kaava alueella vahvistui jo 9.4, joten kaikki on valmista. Kaupungin kustannukset ovat tähän asti olleet
suunnittelu- ja kokouskuluja, mutta rakennuslupakäsittelyn jälkeen Old Port -hankkeesta laaditaan oma
investointibudjetti tarvittavan kunnallistekniikan osalta. Hanke on Pasaatin ja Merikeskus Vellamon jälkeen
suurin keskustan rakennushanke.

Kantasataman alueelle on myös tulossa ammattikorkeakoulun campus-hanke. Yli 40 miljoonaa käsittävä
Campus toteutetaan 2020 - 2021. Hanke on laaja, vaikka korkeakouluun tulee 2600 opiskelijaa ja muutama
sata opettajaa ja muuta henkilökuntaa, on hanke myös paljon muuta. Parasta aikaa on monipuolinen sisäl-
tösuunnittelu käynnissä.

Kuluneena vuonna suunniteltiin kaupungin omistaman Toriparkki Oy:n myyntiä, mutta kauppa siirtyi vuo-
delle 2017. Kauppasummaa 7 miljoonaa euroa pidetään hyvänä. Tällä tavalla kaupungin toriparkkikustan-
nuksiksi kertyy miljoona-pari. Toriparkin tulo oli välttämätön kymmenen vuotta sitten rakennetun, yli 30
miljoonaa euroa maksaneen Kauppakeskus Pasaatin saamiseksi Kotkaan. Pasaatissa rekisteröitiin jo taka-
vuosina yli 4000 käyntiä vuodessa, joten sitä voimme pitää onnistuneena ratkaisuna kaupunkikeskustan
elävöittämiseksi.

Iso kysymys koko maakunnan osalta on sote. Sosiaali- ja terveystoimen valtion ratkaisut maakuntaitsehal-
lintoineen on hallinnut keskustelua Suomessa koko vuoden. Jännite Etelä- ja Pohjois-Kymenlaakson välillä
on ollut selvästi havaittavissa.

Kotkan kaupungin johdolla on selkeä käsitys sotesta alueellaan. Toiminta keskitetään keskussairaalan ym-
päristöön. Keskussairaalan uusi osa, runsaat 50 miljoonaa euroa, rakennetaan tulevalta valtuustokaudella,
minkä jälkeen vanha osa saneerataan suurin piirtein samankokoisella summalla. Kokonaiskustannukset
arvioidaan olevan noin 140 M€. Tähän kokonaisuuteen yhdistyy koko kaupungin sosiaali- ja terveystoimi.
Keskussairaalan päivystys ja erikoissairaanhoidon nykyiset palvelut taataan Kymenlaakson asukkaille. Val-
tiovallan päätöksiä asiassa odotellaan pikapuoliin.

Uusi kuntalaki tuli voimaan 1.5.2015. Konserniohjausta koskevia säännöksiä sovelletaan 2017 valittavan
valtuuston toimikauden alusta eli 1.6.2017 alkaen. Uuden kuntalain myötä kaupunkikonsernin asema vah-
vistuu. Se tulee näkymään mm. johtamisessa ja talouden hoidossa. Tätä varten kaupunki uudistaa organi-
saationsa. Uudistukset ovat pieniä, mutta tarpeellisia. Jo yksin soten lähtö on merkittävä muutos, kun puo-
let toiminnasta ja taloudesta siirtyy 1.1.2019 valtiolle. Ainakin nykypäätösten valossa voimme todeta orga-
nisaation elävän ja olevan tällä hetkellä loppuun viedyn prosessin tulos. Siihen tullaan varmasti lähivuosina
palaamaan.

Talous puhututtaa. Kotkassa siitä on puhuttu lähes aina. Paikkakunnan usean vuosikymmenen jatkunut
suurtyöttömyys on heijastunut kaupungin talouteen. Talouden paremmaksi hallitsemiseksi teimme talou-
den tasapainotusohjelman. Se tuotti rakenteellisina säästöinä lähes 6 miljoonaa euroa. Tuleville vuosille jää
vielä parin miljoonan euron säästötoimia, jotka ovat jo pitkälle suunniteltuja.

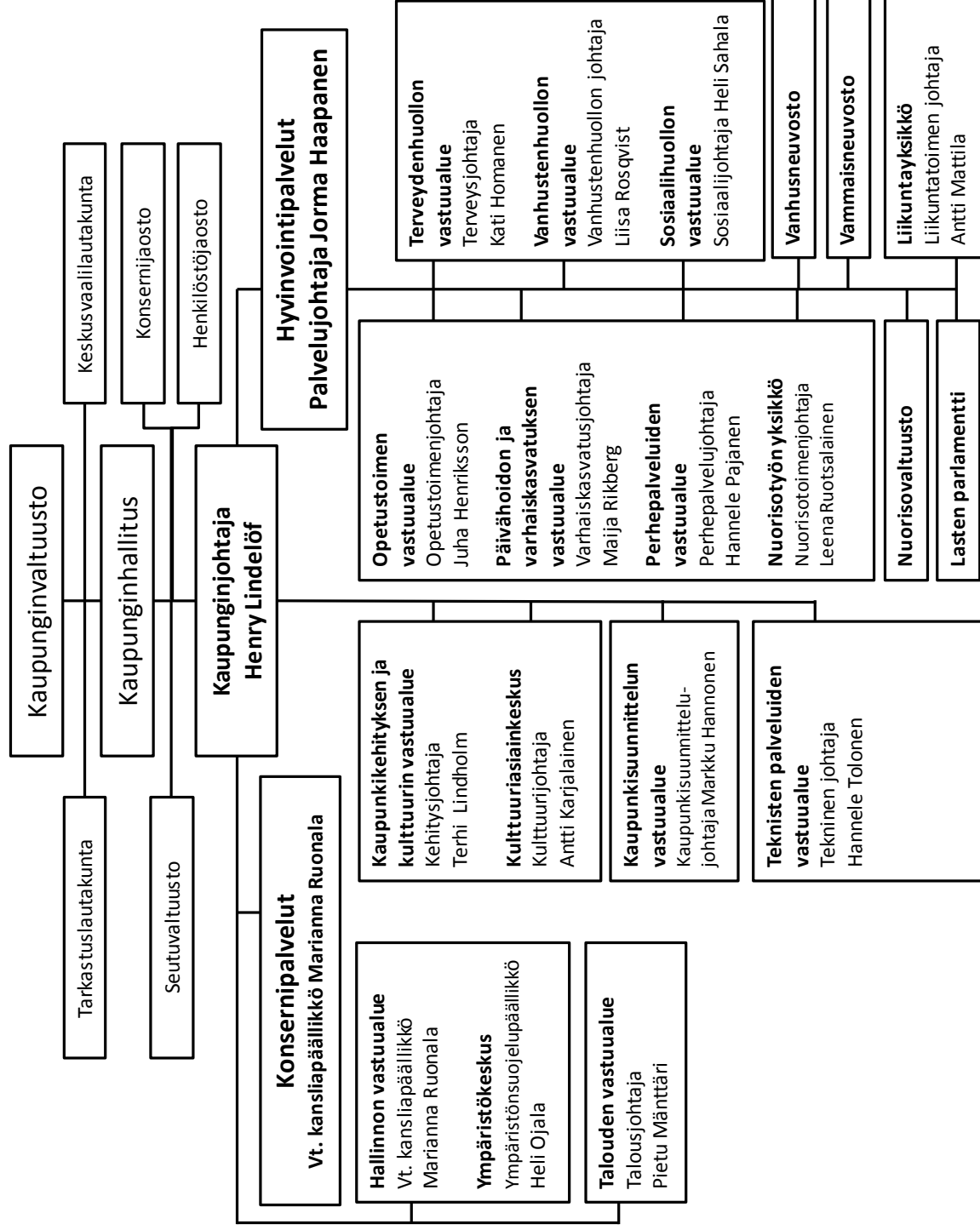
Tämäkään ei näytä riittävän, koska verotulot saatujen ennakkotietojen perusteella putoavat noin kahdeksalla miljoonalla eurolla. Voimme sanoa verotulojemme romahtaneen. Suurin syy tähän lienee jo vuosia jatkunut huono, jos ei surkea työllisyystilanne. Taloutemme tasapainottamiseksi kaupunginvaltuusto nosti veroprosenttimme 20,50:stä yhdellä prosenttiyksiköllä 21,50:een.

Kaupungin oman toiminnan talous pysyi hyvin suunnitellussa raamissa. Tulevaisuudessa tilannetta parantaa siirtyminen konsernin talouteen, jolloin liiketoimintayhtiöittemme sataman ja energian hyvät tulokset kompensoivat lähinnä sosiaali- ja terveystoimen menokehitystä. Kaupunkimme talouden haasteet mm. syntyneinä alijääminä ovat olleet pääasiassa sosiaali- ja terveystoimen menokehityksestä johtuvia. Alijäämät ovat vuosien saatossa kasvaneet.

Tällä hetkellä alijäämiä on 48 miljoonaa euroa. Kaupungin johto on koko vuoden hakenut energiajärjestelyistä ratkaisua alijäämien kattamiseksi. Ratkaisua neuvotellaan parasta aikaa. Mikäli kaupungin kaavailut toteutuvat, saamme valtaosan alijäämistämme katettua.

Otsikon lailla voin todeta kaupungissamme tapahtuvan suuria asioita. Tuleva valtuustokausi tulee näillä näkymin olemaan hyvin mielenkiintoinen.

ORGANISAATIO 31.12.2016

1.2 Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

KAUPUNGINVALTUUSTO

Brask Nina, puheenjohtaja (SDP)
 Kotiniemi Topias, I varapuheenjohtaja (Kok.)
 Tiusanen Pentti, II varapuheenjohtaja (Vas.)
 Eerola Juho, III varapuheenjohtaja (PS)

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue (SDP)

Elo Jari
 Harkko Mia
 Luumi Jari
 Montonen Tiina
 Niininen Kari
 Paatero Sirpa
 Posti Pekka
 Rajantie Irma
 Soares Kim
 Säisä Eeva-Liisa
 Taavitsainen Ninni
 Virtanen Sami

Vasemmistoliitto (Vas.)

Bohm Tarja
 Hanhela Seppo
 Hodju Juhani
 Lommi Semi
 Mielonen Joonas
 Pekkola Petri
 Piipponen-Pekkola Seija
 Repo Risto
 Tujula Pirjo, sit.

Vihreä liitto (Vihr.)

Aalto-Partanen Annika
 Komulainen Rita
 Mamia Nanni 16.10.2016 saakka
 Länsimies Maria 17.10.2016 alkaen

Puolesta sananvapauden PS

Hirvonen Arto

KAUPUNGINHALLITUS

Elomaa Jari, puheenjohtaja (Kok.)
 Posti Pekka, I varapuheenjohtaja (SDP)
 Lommi Semi, II varapuheenjohtaja (Vas.)

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue

Luumi Jari
 Rajantie Irma

Vasemmistoliitto

Tujula Pirjo, sit

Vihreä liitto

Haakana Mervi

Suomen Kristillisdemokraatit

Tiusanen Kari

Kansallinen Kokoomus (Kok.)

Arola Mika
 Eerola Seppo
 Elomaa Jari
 Hirvonen Pasi
 Holmberg Kai
 Kirjavainen Marika
 Koski Matti
 Länsimies Anna-Maria
 Mustonen Lasse
 Piipari-Huovila Salla
 Ristiniemi Sami
 Saastamoinen Markku

Ruotsalainen kansanpuolue (RKP)

Olsson Birgitta

Perussuomalaiset (PS)

Kekkonen Olli
 Pitko Eeva-Riitta
 van Wonterghem Freddy
 Voutilainen Emmi

Suomen Keskusta (Kesk.)

Levonen Vesa
 Merivirta Mertsu, sit.
 Suutari Heikki

Suomen Kristillisdemokraatit (KD)

Almgren Esko
 Kilpeläinen Veijo

Kansallinen Kokoomus

Hirvonen Pasi
 Kirjavainen Marika 6.6.2016 saakka
 Piipari-Huovila Salla 7.6.2016 alkaen

Ruotsalainen kansanpuolue (RKP)

Olsson Birgitta

Perussuomalaiset

Pitko Eeva-Riitta

Keskusta

Merivirta Mertsu

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2016 tilinpäätösarviot osoittavat kuntatalouden etenevän hyvään suuntaan, arvioidaan Kuntaliiton analyysissä tilinpäätösten ennakkotiedoista. Samalla lähivuosien tulopohja-muutokset kuntataloudessa vaativat tarkkaa taloudenpitoa jo vuoden 2017 aikana. Kuntasektorin menot kasvoivat maltillisesti koko maassa, keskimäärin 1,3 prosenttiyksikköä. Vuoden 2016 tilikauden tulos parani ennakoarvion mukaan lähes puoli miljardia euroa. Tilikauden tulos oli kuitenkin negatiivinen 111 kunnassa, yhteensä 0,2 miljardia euroa. Kaikkiaan kuntia on Manner-Suomessa tällä hetkellä 295. Kuntatalouden rahoituksellista tasapainoa kuvaava toiminnan ja investoinnin rahavirta parani puoli miljardia euroa. Lainakanta nousi 18 miljardiin euroon ja velkaantumisen kasvu hidastui 3,6 prosenttiin. Negatiivisen vuosikatteen, eli niin sanotun ”syömävelan” osuus kuntien lainakannan muutoksesta on erittäin pieni, vuosina 2000-2016 se on ollut viiden prosentin luokkaa.

– Kuntien ja kuntayhtymien talouden tasapainottamistoimet ovat tuottaneet tulosta ja kuntatalous lähenee nykyisen hallituskauden kuntatalouden tasapainottamistavoitetta. Hallituksen parin vuoden takaisissa ennusteissa kuntasektorin velan arvioitiin nousevan kolme miljardia nyt toteutunutta suuremmaksi. Lisäksi toiminnan ja investoinnin rahavirran ennakoitiin painuvan raskaasti negatiiviseksi. Tämä ennuste ei toteutunut, mutta edessä on sen sijaan tiukempi taloustilanne johtuen valtionosuuksien ja verotulojen heikkenemisestä jo tänä vuonna, sanoo Kuntaliiton toimitusjohtaja **Jari Koskinen**.

Alla olevaan taulukkoon on koottu muutamia keskeisiä tunnuslukuja vuosilta 2015 ja 2016 maakunnittain. Kotkan osalta taulukko sisältää tilinpäätösluvut vuodelta 2016, mutta muiden osalta luvut perustuvat tilinpäätösarvioihin.

Tietoja kuntien taloudesta vuosina 2015-2016 maakunnittain									
Maakunta	Kuntien lkm v. 2016	Vuosikate, €/ asukas		Vuosikate %:a poistoista		Tilikauden tulos €/ asukas		Lainakanta, €/ asukas	
		2015	2016 TPA	2015	2016 TPA	2015	2016 TPA	2015	2016 TPA
Uusimaa	26	427	637	88	135	33	310	2 824	2 817
Varsinais-Suomi	27	309	331	101	112	219	37	2 600	2 696
Satakunta	18	253	349	75	103	-105	11	1 875	1 962
Kanta-Häme	11	322	244	119	90	63	-27	2 952	3 567
Pirkanmaa	22	325	365	82	95	-81	15	2 201	2 417
Päijät-Häme	9	286	288	83	84	-6	-48	4 652	4 720
Kymenlaakso	7	227	273	75	88	-64	-27	3 433	3 492
(Kotka)		182	272	53	67	-162	-130	5 179	5 732
Etelä-Karjala	9	370	382	116	130	52	80	2 572	2 584
Etelä-Savo	14	265	426	86	139	5	122	3 064	3 165
Pohjois-Savo	19	349	330	93	91	-21	-28	2 639	2 788
Pohjois-Karjala	13	446	451	135	130	152	105	1 926	2 084
Keski-Suomi	23	369	405	97	110	26	36	3 053	2 902
Etelä-Pohjanmaa	17	246	473	90	154	-27	166	3 275	3 433
Pohjanmaa	15	233	380	66	106	-119	21	2 888	3 117
Keski-Pohjanmaa	8	258	132	79	41	-69	-190	4 834	4 750
Pohjois-Pohjanmaa	30	406	365	117	107	58	24	3 306	3 440
Kainuu	8	280	281	86	85	-44	-45	2 313	2 567
Lappi	21	193	375	64	147	165	137	2 574	2 688
Manner-Suomi yht.	297	347	439	91	117	26	113	2 841	2 930

(Kuntaliitto, Tilinpäätösarviot 2016 ja Tietoja kuntien taloudesta maakunnittain 2015-2016)

<http://www.kunnat.net/fi/Kuntaliitto/media/tiedotteet/2017/Sivut/tilinpaatosarviot-2016.aspx>

Taulukosta on tärkeä huomata, että se antaa hyvän yleiskuvan alueellisista eroista maakuntien välillä, mutta suppean kuvan tunnuslukujen kehityksestä (ainoastaan kahden vuoden data). Maakunnallisten keskiar-

vojen näkökulmasta Kymenlaakson tunnusluvut antavat haastavan kuvan alueen taloudellisesta kantokyvystä. Samalla on havaittavissa, että Kotkan kaupungin luvut ovat osittain Kymenlaakson tunnuslukuja heikommat ja siten omalta osaltaan laskeneet Kymenlaakson keskiarvoja. Vastapainona ja selittävänä tekijänä Kotkan lainakannan kasvulle on positiivinen kassan riittävyys, jota ei ole ollut vuosiin. Kotkan luvut osoittavat vuosikatteen ja tuloksen näkökulmasta kehitystä, mutta antavat samalla kuvan merkittävistä haasteista niin tulo- ja elinkeinotoiminnan riittävyyden ja talouden tasapainotuksen kuin myös lainakannan koon suhteen.

Työttömyysaste on edelleen korkea.

Kotkan tunnuslukujen taustalla on sekä korkea työttömyysaste että alueelliselle keskuskunnalle ominainen korkea investointitaso. Kaakkois-Suomen työ ja elinkeinotoiminnassa oli 2016 joulukuun lopussa yhteensä 23 845 työtöntä työnhakijaa, josta Kotkan osuus oli 5 242 ja Kotkan työttömyys % oli 21,3 %.

Tilinpäätöksen tekohetkellä oli jo käytössä tammikuun 2017 luvut, joiden perusteella Kaakkois-Suomessa oli tammikuun lopussa yhteensä 22 954 työtöntä työnhakijaa. Se on 4,5 % vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Koko maassa työttömiä oli 342 852 (- 6,9 %). Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 16,2 %. Kymenlaaksossa osuus oli 16,5 % ja Etelä-Karjalassa 15,7 %. Kunnittain alueellisesti tarkasteltuna korkein työttömyysaste oli Rautjärvellä (19,8 %) ja matalin Lemillä (10,9 %). Kotkan työttömyysaste oli tammikuun lopussa 19,7 %, kun tilanne 31.12.2016 oli vielä 21,3 %.

Kuntatasolla tarkasteltuna työttömien työnhakijoiden määrä laski tammikuussa edellisen vuoden vastaava ajankohdasta suurimmassa osassa Kaakkois-Suomen kuntia, eniten Kotkassa (- 348 henkilöä) ja Lappeenrannassa (- 293 henkilöä). Myös Kouvolassa (- 202 henkilöä) ja Imatralla (- 140 henkilöä) lasku oli selkeää. Työttömyys kasvoi eniten Rautjärvellä (+ 58 henkilöä) ja Virolahdella (+ 26 henkilöä). Tiedot ilmenevät työ ja elinkeinoministeriön Työväkilytilastosta.

Alla olevaan taulukkoon on koottu alueen tarkempia kuntakohtaisia tietoja 2017 tammikuun lopun tilanteesta.

TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT JA AVOIMET TYÖPAIKAT KUNNITTAIN 2017 TAMMIKUUN LOPUSSA / KAAKKOIS-SUOMI											
Kunta	Työvoima	Työttömät työnhakijat		Miehet	Naiset	Alle 20-vuotiaat	Alle 25-vuotiaat	Yli 50-vuotiaat	Pitkäaik. työttömät	Vamm. ja pitkäaik. sairaat	Avoimet työpaikat
		Osuus-% työvoimasta	Yhteensä								
Hamina	9 420	14,5	1370	761	609	34	169	579	423	152	46
Iitti	3 163	12,6	399	224	175	13	38	192	121	81	5
Imatra	12 424	18,6	2313	1284	1029	56	332	932	687	267	191
Kotka	24 664	19,7	4851	2759	2092	103	604	1934	1914	422	588
Kouvola	39 355	15,6	6148	3603	2545	138	859	2515	1953	815	468
Lappeenranta	34 765	15,5	5393	2992	2401	113	750	2082	1632	621	789
Lemi	1 448	10,9	158	91	67	6	23	72	61	20	0
Luumäki	2 138	12,7	271	152	119	5	27	142	92	26	17
Miehikkälä	823	11,4	94	54	40	0	9	35	21	15	0
Parikkala	2 150	15,6	336	182	154	12	37	183	116	44	18
Pyhtää	2 483	14,8	367	210	157	5	35	174	148	30	..
Rautjärvi	1 452	19,8	288	175	113	7	33	139	82	25	10
Ruokolahti	2 256	12,9	292	166	126	7	22	153	110	37	10
Savitaipale	1 530	12,1	185	114	71	..	11	106	59	22	..
Taipalsaari	2 313	11,5	266	144	122	..	21	130	94	30	..
Virolahti	1 481	15,1	223	142	81	0	16	117	57	25	..
Yhteensä	141 865	16,2	22954	13053	9901	505	2986	9485	7570	2632	2154

(Kaakkois-Suomen ELY-keskus, työllisyyskatsaus tammikuu 2017)

<https://www.ely-keskus.fi/web/ely/ely-kaakkois-suomi-tyollisyyskatsaukset#.WK66nZ08JaR>

1.4 Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Kotkan kaupungin operatiivisen toiminnan kehittämisen keskeinen keino on usean viime vuoden ajan ollut rakenteellisten muutosten toteuttaminen, minkä avulla on saatu pysyviä muutoksia toimintaan, ja aikaisempaan verrattuna palvelut on pystytty tuottamaan oleellisesti tehokkaammin ja tuottavammin. Ilman rakenteellisten muutosten toteuttamista kaupungin käyttötalouden menot olisivat vuonna 2017 noin 15 milj. euroa korkeammat, mikä vastaa lähes kahden veroprosentin tuottoa. Rakenteellisten muutosten vaikutuksesta kaupungin käyttötalouden menot pysyivät varsin hyvin budjetoidulla tasolla vuonna 2016 ja menojen kehitys on jo muutaman vuoden ajan ollut pieni. Rakenteellisia muutoksia on toteutettu kaikilla kaupungin vastuualueilla. Kaupunkilaisten palvelutasossa ei ole tapahtunut oleellisia muutoksia huolimatta merkittävistä toimintatapojen muutoksista.

Liikuntapalveluissa aloitettiin uusia yhteistyömuotoja järjestöjen kanssa. Liikuntapaikkahoitajien siirtymisellä teknisten palveluiden organisaatioon aikaansaatiin toiminnallisia synergiahyötyjä, jotka vahvistuvat edelleen toiminnan kehittyessä. Konsernipalveluiden puolella toteutettiin myös erilaisia rakenteellisia muutoksia mm. kirjastoverkkoa uudistamalla ja kulttuuripalveluiden toimintamalleja kehittämällä.

Teknisten palveluiden asukkaille suunnatussa kyselytutkimuksessa saavutettiin valtuustoon nähden asetettuihin tavoitteisiin muuten paitsi katuvalaistuksessa. Infran suunnittelussa ja rakennuttamisessa suurimmat kohteet olivat sivupaloasema, Härniemen laiturin, Satamakadun loppupää ja Pernoontien kevyen liikenteen väylä. Arkkitehtisuunnittelua työllistivät erityisesti sisäilmaongelmat ja niihin liittyvät tutkimukset ja suunnittelu. Joukkoliikenteen osalta otettiin käyttöön uusi lippu- ja maksujärjestelmä. Kotkan paikallisliikenteen matkustajamäärä kasvoi 8,9 % edellisvuodesta.

Kaupunkisuunnittelun vastuualueella tonttien luovutus oli hiljaisiin koko luovutushistorian aikana. Kaiken kaikkiaan luovutettiin vain 16 tonttia. Alueiden vuokrauksessa tehtiin sopimus Nord Stream2 hankkeen kaasuputkien pinnoituksesta vastaavan Wasco Coatings Finland Oy:n kanssa 60 ha alueiden vuokraamisesta. Kantasataman kaupallisen hankkeen toteuttamiseksi tarvittavat satamahallien hankintaa koskevat sopimukset toteutettiin syksyllä. Rakennusaikaisen kosteudenhallinnan varmistamiseksi on kaikkien uudisrakennushankkeiden kriittiset rakennusvaiheet suoritettu sääsuojan alla.

Ympäristöterveydenhuollon palvelualueella merkittävä lakimuutos oli tupakkalain muutos ja vuoden aikana tuli kaksi epidemiaepäilyä, joiden selvittäminen vaati resursseja. Rakennusvalvonnassa otettiin käyttöön sähköinen luvanhakujärjestelmä lupapiste.fi yhteistyössä Pyhtään, Haminan, Virolahden ja Miehikkälän kanssa. Yhteinen sopimus ohjelmiston toimittajan ja em. kuntien välillä toi taloudellisia säästöjä sekä synergiaetuja. Vanhojen rakennuslupapiirustusten digitointi aloitettiin.

Varhaiskasvatuksen vastuualueella päivähoitopalveluiden tuotteistaminen ja suoriteperusteinen budjetointi on aikaansaanut noin 800t€:n säästöt. Lisäksi vuonna 2013 toteutetulla kotihoidon kuntalisän poistamisella saatiin noin 800t€:n säästö. Kuntalisän poistolla ei ole havaittu vaikutuksia päivähoitopaikkojen kysyntään. Myös laitosapulaisten tehtäväsisällön uudelleenmitoitus ja siirto siivoustoimen organisaatioon ovat tuottaneet merkittävät säästöt, jotka näkyvät teknisen toimen tuloksessa.

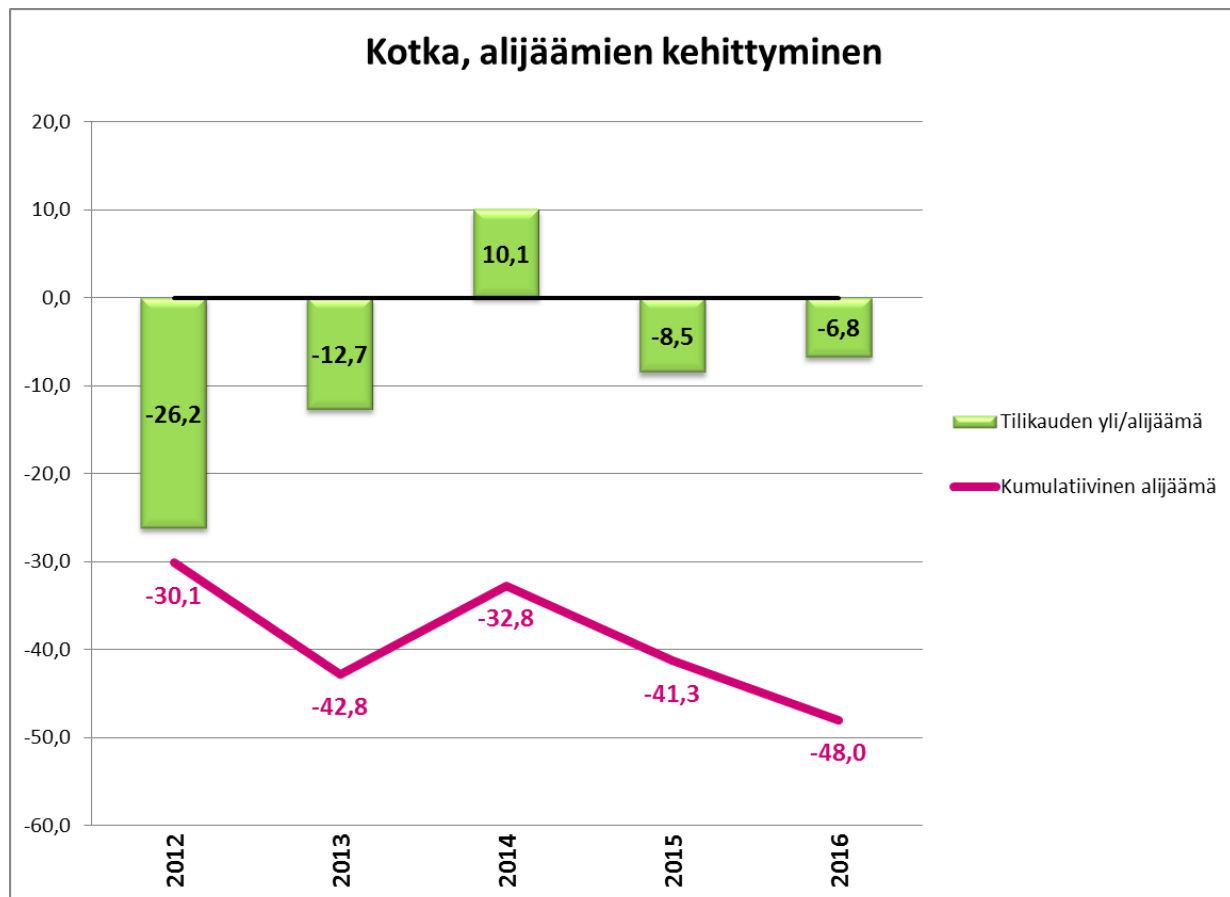
Opetustoimen vastuualueella toteutettu neljän koulun sulkeminen on mahdollistanut paremman resurssoinnin itse opetukseen. Kotkan opiston toiminnassa toteutetuilla muutoksilla on aikaansaatava 800t€:n vuosittaiset säästöt. Yhteensä opetustoimen vastuualueen rakenteellisten muutosten vuosittainen vaikutus on noin 2 milj. euroa. Perhepalveluiden organisaation muodostaminen ja lastensuojelun siirtäminen samaan organisaatioon toivat jo vuoden 2016 aikana monia toiminnallisia muutoksia ja on osaltaan mahdollistanut painopisteen siirtämisen ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin. Perhepalveluista voidaan odottaa tulevien vuosien aikana myös tuntuja taloudellisia säästöjä kalliiden laitossijoitusten vähitellen vähentyessä. Nuorisotoimessa on panostettu voimakkaasti nuorten osallistamiseen, järjestöyhteistyöhön ja monenlaisiin uusiin toimintamuotoihin, mm. Ohjaamo-toimintaa ollaan vakiinnuttamassa osaksi kaupungin palveluita. Ohjaamo varten on saatu käynnistämisyksiköille lähes 200t€:n hankerahoitus.

Vanhusten- ja terveydenhuollon vastuualueilla toteutetuista toimintatapojen uudistuksista monet edellyttävät vastuualueiden yli tapahtuvan yhteistyön saumatonta sujumista. Hoitoketjujen uudistamisella ja

työnjaon selkiyttämisellä on aikaansaatu sekä usean miljoonan euron säästöt että hoitotulosten paraneminen. Tällä hetkellä terveys- ja vanhushuolteen käyttäjät ovat selvästi aikaisempaa paremmin oikeantasoisessa hoitopaikassa, ja odotus- ja hoitoajat ovat lyhentyneet uudistusten seurauksena. Esim. Karhulan sairaalan keskimääräinen hoitajakson pituus on lyhentynyt yli 30vrk:sta alle 10vrk:een. Karhulan sairaalassa hoivapaikkaa odottavien määrä on pienentynyt murto-osaan aikaisemmasta. Vanhustenhoidossa tehostetun palveluasumisen paikkojen määrää on asteittain vähennetty ja muutettu kevyemmin tuetuksi asumiseksi. Hoiva-asumisen peittävyys on pienentynyt, mutta on edelleen valtakunnallista tavoitetasoa (9 %) korkeampi, hoivapalveluja sai 10,1 % (2015/10,5 %). Kotihoidossa käyttöönotettu sähköinen toiminnanohjausjärjestelmä ja uudet toimintatavat ovat mahdollistaneet asiakkaan kotona tapahtuvan työajan osuuden merkittävän nousun. Asiakasneuvonnan avulla on voitu tukea kotona asuvia ikäihmisiä oikea-aikaisella palveluohjauksella ja palvelutarpeen selvittelyllä sekä varmistamalla tarvittavien palveluiden oikein kohdentaminen. Vuoden 2016 alusta alkaen kaikki laitostuntoutus keskitettiin Kotkan kaupungin osalta Hoikuun ensimmäisenä toimenpiteenä kuntoutuksen toimintamallin uudistamista. Ikääntyvien lisääntyvän kotona asumisen tukemisen onnistuminen on ratkaisevan tärkeää Kotkan sote-palveluiden tulevaisuudelle riippumatta sote-uudistuksen etenemisestä. Terveystieteiden osalta noin 3,5 milj. euron positiivinen vaikutus ei näy kaupungin tuloksessa, koska se jää Carealle kattamaan kuntayhtymän aikaisempien vuosien alijäämiä, minkä lisäksi alijäämän kattamiseen kirjattiin pakollista varausta 2,6 milj. euroa.

Sosiaalihuollon vastuualueella jatkettiin vammaisten henkilökohtaisen avun tason sopeuttamista vertailukuntien tasolle. Kaupungin maksaman työmarkkinatuen kuntaosuus laski edellisestä vuodesta 80t€, mitä voidaan pitää merkittävänä, koska valtakunnallisesti työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu jatkui, ja Kotkassakaan pitkäaikaistyöttömyyden taso pysyi korkeana. Erilaisiin aktivointitoimenpiteisiin pystyttiin kuitenkin saamaan aikaisempaa enemmän henkilöitä. Maahanmuuttopalveluissa kotoutumisajalla olevien asiakkaiden määrä kasvoi huomattavasti ja uusia oleskeluluvan saaneiden asiakkaiden määrä kasvoi yli 200:lla. Alaikäisille oleskeluluvan saaneille tarkoitettu perheryhmäkoti aloitti toimintansa joulukuussa kaupungin omana toimintana. Eri vastuualueiden toiminnasta on tarkempaa tietoa erikseen luvussa 8. Talousarvion toteutuminen.

1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuvio osoittaa Kotkan kaupungin voimakkaasti alijäämäisen historian, jossa ainoana poikkeuksena on vuosi 2014. Samalla kuvioista näkee selvästi, että olennainen muutos toiminnassa ja taloudessa ei ole vielä toteutunut lukujen valossa. On myös huomioitava, että vuoden 2014 ylijäämä muodostui konsernin sisäisellä järjestelyllä, minkä hyöty eliminoiduu konsernin luvuissa. Alijäämä vuonna 2016 oli -6,8 milj. euroa ja kumulatiivinen alijäämä painui jo -48 milj. euroon. Vuoden 2016 talousarvioon nähden suurimpia yksittäisiä tulokseen negatiivisesti vaikuttavia tekijöitä olivat satunnaisten myyntivoittojen kariutuminen alle 1 milj. euroon 5,3 milj. euron tavoitteesta, Carean alijäämien kattamiseen tehty pakollinen varaus -2,6 milj. euroa sekä poistojen kasvu 3,2 milj. eurolla. Positiivisesti puolestaan vaikuttivat erityisesti tasapainotusohjelman toimenpiteet 3,5 milj. euroa sekä Kiky -sopimuksen mukainen lomarahojen leikkaus 1,5 milj. euroa.

Vuoden 2016 lopussa kaupungin taseessa on -48 milj. euron kumulatiivinen alijäämä. Alijäämää pyritään paikkaamaan erityisesti Kymenlaakson Sähkö Oy:n osakekaupasta syntyvällä myyntivoitolla. Kaupan vaikutukset taloussuunnittelukaudelle ovat n. 40,0 milj. euron myyntivoitto (2017) sekä osingon menetyksestä aiheutuva vuosittainen (2018 alkaen) n. 3,0 milj. euron tulovähennys. Alijäämään tulee myös vaikuttamaan vuonna 2017 negatiivisesti Kotkan Toriparkki Oy:n kaupasta syntyvä myyntitappio -1,3 milj. euroa.

Sote- ja maakuntauudistus tulee vaikuttamaan merkittävästi kuntarakenteeseen, vaikka toteutumiseen nykyisillä reunaehdoilla kohdistuu paljon kysymysmerkkejä. Toteutuessaan uudistus vaikuttaa kaupunkiin erityisen voimakkaasti kolmesta näkökulmasta (sote-palveluiden lisäksi): kiinteistöomistukset, tukipalvelut ja velkamäärä.

1. Tämän hetkisen tiedon valossa sote -kiinteistöihin kohdistuu yhtiöittämistarve. Tämä tulee vaikuttamaan esimerkiksi kaupungin ja Julkiset Kiinteistöt Oy:n väliseen työnjakoon kiinteistöhallinnassa. Kiinteistöhallintaan ja kustannuspaineeseen vaikuttaa jatkossa myös muutoksen turvaaman vuokrakauden lyhyt pituus 3+1 vuotta.
2. Tukipalvelut, kuten ICT täytyy rakentaa vastaamaan sekä tulevaa maakuntaa että uutta kuntaa.
3. Kolmas keskeinen asia, mihin sote- ja maakuntauudistus toteutuessaan vaikuttaa, on velkamäärä, erityisesti suhteellinen velkaantuneisuus. Nykyisillä reunaehdoilla sekä lainakannan että suojauspositioiden vastuut jäävät kunnalle ja sitä kautta konsernille, vaikka kaupungin toiminnasta siirtyy yli puolet maakunnalle.

1.6 Henkilöstö

Vuosi	Henkilöstömäärä	Maksetut palkat
2013	3 496	118 079 133,00 €
2014	3 501	117 828 439,00 €
2015	3 382	117 103 377,00 €
2016	3 369	115 824 462,00 €

Henkilöstömäärä ja maksetut palkat, Kotkan kaupunki ja liikelaitokset

Henkilöstömäärä laski edellisvuoteen verrattuna 13 henkilöllä, vuodesta 2014 134 henkilöä.

Kotkan kaupungin ja sen liikelaitosten palkkakulut laskivat vuoteen 2015 verrattuna noin 1 278 000 euroa ja vuoteen 2014 verrattuna yli 2 milj. euroa.

Kaupungin sairauspoissaolot nousivat vuoden 2015 luvuista 0,6 päivää/työntekijä. Sairauspoissaolot olivat vuonna 2015 17,2 päivään henkilöä kohden, vuonna 2016 sairauspoissaolot olivat 17,8 päivää/työntekijä. Vuonna 2016 sairauspoissaolojen kustannus oli 3 452 836 € (vuonna 2015 kustannus oli 3 331 337 €) ja sijaishenkilöiden 5 537 168 € (vuonna 2015 kustannus sijaishenkilöiden oli 5 491 039 €)

Vuodelta 2016 on tehty erillinen henkilöstökertomus.

1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Rahoitusriskit

Epävarmuus ja poikkeukselliset olosuhteet taloudessa ja rahoitusmarkkinoilla jatkuivat toimintakertomusvuonna. Kotkan kaupungissa tämä heijastui rahoituksen järjestämisessä.

Korkoriski

Kotkan kaupungin pitkien lainojen lainakanta 31.12.2016 on 223,17 milj. €. Lyhyttä maturiteetiltaan alle 12 kk lainaa kaupungilla on yhteensä 70,00 milj. €, joka on kokonaisuudessaan kuntatodistuksia. Kaupungilla on maksuliikenne tiliin kytketty 20,00 milj. € suuruinen limiitti, tämä limiitti ei ole käytössä 31.12.2016. Kokonaislainakanta on yhteensä 293,17 milj. €. Kuntarahoitus Oyj on kaupungin suurin yksittäinen rahoittaja. Pitkistä lainoista noin 26 % on kiinteäkorkoista ja noin 74 % vaihtuvakorkoista lainaa. Korkojohdannaisia kaupungilla on tehty 12 erillisinä sopimuksina, pääasiassa muuttamaan vaihtuvakorkoinen sopimus kiinteäkorkoiseksi. Kaupungin lainasalkun suojausaste on 31.12.2016 n. 72 %. Vuoden 2016 aikana otettu uusi pitkäaikainen laina on vaihtuvakorkoinen ja lisäksi on hyödynnetty korkotilannetta lyhytaikaisissa lainoissa. Kuntatodistusten korko painui negatiiviseksi alkusyksystä. Lainakanta on tilinpäätöksessä hieman suurempi kuin pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat yhteenlaskettuina. Tämä johtuu siitä, että konsernitilissä konserniyhtiöiden talletukset katsotaan kaupungin velaksi ja vasta puolella konserniyhtiöiden käytössä oleva sisäinen limiitti katsotaan kaupungin velkasaamiseksi.

Valuuttariski

Kotkan kaupungilla ei ole valuuttariskiä ja se on toistaiseksi poissuljettu rahoituspolitiikassa.

Likviditeettiriski

Konsernitililimiitin sekä kuntatodistuksien turvin likviditeettiriski on hallinnassa.

Luottoriski

Kuntasektorin luottoluokitus on toistaiseksi taannut uuden lainarahoituksen kohtalaisen edullisin ehdoin. Kaupungin myöntämien lainojen kokonaisuus on kohtuullinen ja takaisinmaksuohjelmissa on edetty jopa suunniteltua nopeammin.

Joulukuussa kirjanpitolautakunta antoi lausunnon (KILA 1963/2016) johdannaisten käsittelystä kirjapidossa. Lausunnon tulkinnasta ja soveltamisesta ei ole yhtenäistä linjausta tehty, mutta lausunto voi vaikuttaa jatkossa negatiivisesti taseeseen, tulokseen ja kassavirtaan.

Vakuutukset

Kotkan kaupunki on kilpailuttanut vakuutukset vuoden 2016 aikana. Kilpailutus toteutettiin vakuutusmeklarin Justia Oy:n kanssa. Kilpailutuksen seurauksena kaupungin vakuutusyhtiö on vuoden 2017 alusta IF Vahinkovakuutusyhtiö Oy, jonka kanssa vakuutus sopimus on tehty toistaiseksi voimassa olevaksi. Kilpailutuksen jälkeen päätettiin jatkaa yhteistyösopimusta Justia Oy:n kanssa.

Riskit palveluiden tuottamisen näkökulmasta

Kotkan kaupungin toiminnan ja talouden riskit jaotellaan kaupunginvaltuuston 09.06.2014 § 58 vahvistamien periaatteiden mukaisesti strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Riskitilanne raportoitiin kaupunginhallitukselle osavuositarkastuksen yhteydessä 08.08.2016 § 197. Tilinpäätöstietojen yhteydessä riskilomakkeet pyydettiin päivittämään kuvaamaan tilinpäätösajankohdan riskitilannetta. Ajankohdainen tieto oman toiminnan riskeistä ja tilannetta seuraavista toimenpiteistä on kunkin tehtävä-, vastuu- ja palvelualueen johdon ja esimiesten vastuulla.

Liikelayritysten ja tytäryhteisöjen osalta riskit käsitellään talousarvioajankohtaan sijoittuvissa konserniohjauskeskusteluissa yhdessä avaintoimijoiden kesken. Lisäksi kaupungin riskienhallinnan johtoryhmä käsittelee kokouksissaan riskejä koko konsernin osalta ja pyrkii lisäämään kaupungin toiminnan riskitietoisuutta jaka-

malla koottua riskitietoa sekä toimivalle johdolle että konserniohjauksesta vastaaville. Riskienhallinnan johtoryhmän tehtävänä on muun muassa kehittää kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ja tehdä/teettää tarvittavat riskianalyysit sekä laatia kaupungin riskienhallintasuunnitelma.

Vuoden 2016 tilinpäätöstilanteessa raportoidut riskit:

Riskityyppi	Kaupunki	Liikelaitokset
Strateginen	28	3
Operatiivinen	30	4
Taloudellinen	28	2
Vahinko	16	1
Yhteensä	102	10

Riskihavainnot/Kaupunki:

Riskityyppi	
Strateginen	Henkilöstön osaaminen ja saatavuus; Henkilöstön osaaminen ja aika-resurssi suhteessa tavoitteisiin; Taloudellisen matalasuhdanteen vaikutukset; Taloudellisen/poliittisen toimintaympäristön vaikutukset hankkeeseen; Investointivarojen riittämättömyys; Riittämättömien kehittämistoimenpiteiden vaikutukset toimintaan; Suuri riippuvuus kolmansien osapuolien tapahtumatoiminnasta; Kiihtyvä palvelutoimintaympäristön muutos; Yhteiskunnan taloudellisen tilanteen suorat tai välilliset vaikutukset perheiden: aikuisten, nuorten ja lasten hyvinvointiin; Digitalisaatiota koskevat ratkaisut; Erityisopetuksen järjestelyt; Ennaltaehkäiseviin palveluihin siirtyminen viivästyy; Oppilas- ja opiskelijahuoltopalveluiden järjestäminen; Palvelutuotannon järjestämistä ja ohjaamista koskevat lain ja asetuksen kuntakohtaiset päätökset; Alueen työllisyystilanteesta johtuva sosiaali- ja terveyspalvelujen tarpeen lisääntyminen; Valtion työllisyysmäärärahojen ennakoidun vähenemisen vaikutukset; Carean kehitysvammaisten palveluiden muutostoimien aikataulutuksen vaikutukset; Prosessien yhtenäistämiseen ja tehostamiseen tähtäävä strategia osoittautuu väärin kohdennetuksi, resurssoiduksi tai aikataulutetuksi; Vastuualueen toiminta: konserniohjaus, organisoituminen ja muutoksen hallinta ei kehity kuntalain vaatimalla tavalla; Lainsäädännön muutoksista johtuvat riskit lisäävät painetta julkisen sektorin käytön lisääntymiseen; Ei osata varautua riittävän ajoissa tuleviin sote-lain muutoksiin; Yksityisten tuottajien kotiin annettavien palvelujen riittävyys; Kykenemättömyys reagoida riittävän nopeasti lainsäädännön/valtiovallan muutoksiin; Asuinympäristö ei tue ikäihmisten kotona asumista.
Operatiivinen	Sairauspoissaolokehitys; Osaamisen keskittyminen avainhenkilöille riskinä poikkeus- ja poissaolotilanteissa; Prosessin sujuvuutta, prosessien ja osaamisen kehittämistä sekä yrityshankkeiden etenemistä uhkaava henkilöresurssien niukkuus; Sisäilmariskit; Avustavan henkilökunnan puute; Henkilöstövähennykset; Nuoret ja toimijat eivät sitoudu Kotkan ns. Ohjaamo-mallin toteuttamiseen; Nuorisotilojen toiminta ei toteudu suunnitelman mukaan; Koulutetun ja osaavan henkilöstön saatavuus; Lastensuojeluilmoitukset lisääntyvät; Palvelutarpeen arviointia ei saada toimivaksi työmalliksi lastensuojelun, varhaisen tuen ja ennaltaehkäisevän työn kesken näin lyhyellä ajalla; Henkilörekrytointi epäonnistuu; Tehostetun ja erityisen tuen toteutuminen; Tieto- ja viestintätekniikan ajanmukainen ja tilannekohtainen oikea hyödyntäminen; Henkilöstöä koskevien kelpoisuusehtojen tiukkene-

	minen; Henkilöstön jaksamisen vaikutukset palvelujen saatavuuteen, laatuun ja sosiaalitakuun mukaisten määräaikaisten toteutumiseen; Operatiivisen työn lisäksi ei jää riittävästi resurssia toimintatapojen kehittämiseen; Henkilöstön vähentäminen aiheuttaa ongelmia sijaisuuksien järjestämisessä; Kaluston ikä ja kunto estävät tehokkaat työtavat ja lisäävät korjauskustannuksia; Terveysasemien/Karhulan sairaalan osastojen 3 ja 6 sekä hallinnon sisäilmaongelmat konkretisoituvat sairauspoissaoloina; Sairauslomien määrä ei vähene; Hoiva-asumisen peittävyys yli 75 vuotta täyttäneiden osalta ei laske; Eläinlääkäripäivystyksen järjestelyt aiheuttavat ongelmia; Henkilöstön jakaminen yksikössä tapahtuneiden henkilöstömuutosten ja lainsäädäntömuutosten johdosta.
Taloudellinen	Sisäilmaongelmat; Tapahtumien osalta tavoiteltujen kumppanuussopimusten toteutuminen ja vaikutukset kustannustasoon; Osin tai täysin toteutumattomat myyntivoittotavoitteet; Luovutettavia tontteja koskevat pilaantuneiden maiden puhdistuskustannukset; Tulo- ja tulostavoitteet eivät täyty; Yllättävät koneiden ja laitteiden korjauskulut; Ulkopuolisen rahoituksen osuus ei kasva menojen kanssa samassa suhteessa; Lipsuminen talouden tasapainotusohjelmasta; Toimintatuottojen kasvu ei toteudu; Ulkopuolinen rahoitus ja talouden tasapainotusohjelma eivät toteudu suunnitelman mukaisesti; Valtionavustusten väheneminen; Lastensuojelun kustannukset eivät laske; Palveluiden muuntautumiskyky vastaamaan tarvetta ei toimi; Budjettiin varatun määrärahan riittävyys; Sairauspoissaolojen kustannukset nousevat liian korkeiksi; Taantuva talous ja mahdolliset ensisijaisten etuuksien leikkaukset sekä kustannustason nousu näkyvät kansalaisten taloudellisina ongelmina ja lisäävät painetta toimeentulotukeen sekä talous- ja velkaneuvontaan; Kasvavat kustannukset työttömyyden hoidossa ja vähäiset keinot vähentää työttömien määrää omilla toimilla; Uudistumisen vaatimien taloudellisten panostusten ja henkilöresurssien huomioiminen budjetoinnissa riskit huomioiden; Kelien suuret vaikutukset kustannuksiin; Peruskorjausmäärärahojen niukkuuden vaikutukset käyttömenoihin ja korjausvelkaan; Vuodepaikkojen määrää koko hoitoketjussa ei kyetä vähentämään oikeista paikoista todellista tarvetta vastaavaksi ja potilaat eivät liiku hoitoketjussa viivytyksettä eteenpäin; Terveysasemien sisäilmaongelmiin ei löydetä ratkaisuja, mistä seuraa riski toiminnan kehittämiselle ja operatiiviselle toiminnalle; Asiakkaan maksukyvyyn uudelleenarviointi johtaa asiakasmaksutuottojen pienempään kertymään; Riskinä talouden tasapainotusohjelmaan kirjatun hoivan ostojen vähentämistavoitteen toteutumisaste; Eläinlääkäripäivystyksen kustannusten kasvaminen; Lupa-, ilmoitus- ja valvontatulot jäävät alle budjetoidun.
Vahinko	Työtapaturmat; Maineriski, joka voi syntyä kaupungin toiminnan ja viestinnän tai sidosryhmien odotusten välisistä ristiriitaisuuksista; Myrskyvahingot venesatamissa ja rakennuksissa; Korvausvastuita aiheuttavat toiminnan virheet; Tapahtumapaikkoihin liittyvät riskit; Näyttelyteknisissä töissä Vellamon huonekorkeuden aiheuttamat riskit; Nuorisotiloihin ja leirialueisiin kohdistuvat vahingonteot; Koulu-kiinteistöjen sisäilmaongelmat; Henkilöstön lisääntyvät sairauslomat; Päiväkotirakennusten sisäilmaongelmat; Hankintaprosessin sekä rahoituksen lainsäädännölliset vaateet ja niihin liittyvä vahingonkorvausriski; Kaupungin rakennusomaisuutta koskevat sisäilmariskit ja yllättäviin tilanteisiin varautuminen; Miepä-keskuksen tilojen muutostyöt eivät etene suunnitellusti, mikä vaikuttaa asiakkaiden ja henkilöstön turvallisuuteen; Terveysasemien sisäilmaongelmien ratkaisemattomuus aiheuttaa henkilöstölle turvallisuusriskejä: sairauslomien, am-

	mattitauteja, työkyvyttömyyttä; Kotihoidon työhön liittyvä liikenneturvallisuusriski; Kaikki hoiva-asumisen asiakkaat eivät suosituksista huolimatta hanki kotivakuutusta.
--	--

Riskihavainnot/Liikelaitokset:

Riskityyppi

Strateginen	Asiakkuusmuutokset; Pelastuslaitos ei voi osallistua ensihoidon palvelutuotantoon kilpailulainsäädännön takia; Sopimuspalokuntien asema heikkenee.
Operatiivinen	Henkilöstön jaksaminen ja henkilöstöresurssin riittävyys; Konesalitointojen vakaus ja ulkoiset uhat; Häiriötilanteet vaikeuttavat tehokasta toimintaa; ICT:hen liittyvät riskit, henkilöstö ja tilat.
Taloudellinen	Asiakkaiden taloudellisen tilanteen muutokset; Kymenlaakson pelastustoimen resurssien turvaaminen pelastustoimen uudistuksessa.
Vahinko	Työtapaturmariski operatiivisissa tilanteissa suuri.

Riskihavainnot/Tytäryhteisöt:

Riskityyppi	Tytäryhteisöt
Strateginen	32
Operatiivinen	26
Taloudellinen	23
Vahinko	25
Yhteensä	106

Yhtiöiden riskikartoitus, siltä osin kuin se julkisesti voidaan esittää, sisältyy yhtiöiden toimintakertomuksiin, jotka kaupunginhallituksen konsernijaosto käsittelee yhtiöiden tilinpäätösten yhteydessä ennen yhtiökokousta.

1.8 Ympäristö, energiatehokkuus ja ilmastonmuutoksen vaikutukset

Kaupunkistrategian mukaisesti ympäristö- ja kestävän kehityksen asiat huomioidaan kaikessa toiminnassa ja toimenpiteitä toteutetaan jokaisella vastuualueella.

Kotkan ilmasto- ja energiaohjelman toimenpiteitä ekotehokkuuden lisäämiseksi ja kasvihuonekaasujen vähentämiseksi toteutettiin edellisvuosien tapaan poikkihallinnollisen työryhmän johdolla. Koordinointiapuna käytettiin Cursor Oy:n ilmasto- ja energia-asiantuntijaa.

Kiinteistöjen energiakatselmukset, ekotukitoiminta ja Kymenlaakson energianeuvonta jatkuivat. Energiatehokkuuskatselmusten tehostamiseksi laadittiin suunnitelma lähivuosina katselmoitavista kiinteistöistä. Kotka lähti mukaan valtakunnalliseen aurinkopaneelien yhteishankintaan, kohteina Utumetsän päiväkotia ja Mussalon koulu. Joukkoliikenteessä liikenne kilpailutettiin ja otettiin käyttöön Waltti-kortti. Kevyenliikenteen edistämiseen haettiin keinoja pyöräilyseminaarilla ja liikunta- ja retkeilyjärjestöille suunnatulla työpaikalla. Kaupungin ja kolmannen sektorin yhteistyötä edistettiin v. 2015 perustetun kestävän kehityksen yhteistyöryhmän kautta.

2. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Riskienhallinnan järjestäminen

Kuntien toimintaa sääntelee kuntalaki (410/2015). Kuntalain 6 §:n mukaisesti kunnan toiminta käsittää kunnan sekä kuntakonsernin toiminnan. Kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti. Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista (14 §) ja kunnanhallituksen tulee huolehtia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä (39 §). Sekä itse toiminnassa että sen suunnittelussa keskeisessä roolissa ovat riskien arviointi ja analysointi. Riskit, niiden toteutumisen todennäköisyys ja vaikutukset sekä käsittely: poistaminen, pitäminen omalla vastuulla tai siirtäminen, ohjaavat toimenpiteiden valintaa. Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan tulee perustua valtuustossa hyväksyttyihin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteisiin ja ohjata toimintaa konsernin etu huomioiden. Vuoden 2014 alusta kuntalaissa voimaan astuneet sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat velvoitteet näkyvät kuntakonsernin johtamis- ja talousprosesseissa. Kotkan kaupunkikonsernissa sovellettavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 9.6.2014 § 58.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat keskeinen osa kaupungin ja kaupunkikonsernin harjoittamaa vastuullista toimintaa, ohjausta, tavoitteiden asettamista ja toiminnan johtamista. Tavoitteena on varmistua kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan suunnittelun, päätöksenteon ja johtamisen perustumisesta oikeaan ja riittävään tietoon. Johdolla tulee olla käytettävissään oikea-aikaiset tiedot olennaisista toimintaan kohdistuvista riskeistä ja mahdollisuuksista. Kokonaisvaltaisen riskienhallinta tukee kaupunkia ennakoinnissa ja auttaa hallitsemaan jo tunnistettuja riskejä, minimoimaan mahdolliset vahingot, varautumaan häiriö- ja poikkeustilanteisiin sekä hyödyntämään olemassa olevat vahvuudet ja mahdollisuudet. Ajantasainen riskitieto toimii koko konsernin keskeisenä toiminnan johtamisen työkaluna.

Ensimmäisen kerran tilikaudelta 2014 laadittavan toimintakertomuksen yhteydessä tilintarkastajien tehtäviin oli lisätty velvollisuus tarkastaa, onko sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetty kunnassa ja kuntakonsernissa asianmukaisesti. Arvioinnissa tarkasteltavan riskien kokonaiskuvan muodostaminen edellytti, että riskien tarkastelu kohdistui vain peruskunnan riskeihin, vaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee kohdistua koko kuntakonserniin. Konsernin laajuudessa tapahtuva riskien analysointitapa analysointivaatimuksineen on edelleen voimassa.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta tukevat Kotkan kaupunkia ja kaupunkikonsernia monipuolisesti erilaisten tehtävien toteuttamisessa ja asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa. Strategisten, operatiivisten, taloudellisten ja vahinkoriskien huomioiminen antavat hyvän perustan toiminnan suunnittelulle. Lisäksi tavoitteena on kunnan, kuntalaisten, henkilöstön ja omaisuuden turvaaminen. Riskienhallinnalla varmistetaan kaupungin ja kaupunkikonsernin lakien ja tavoitteiden mukainen toiminta muuttuvissa tilanteissa ja varmistetaan toiminnan häiriötön, laadukas ja kustannustehokas jatkuvuus. Kokonaisvaltaisen riskienhallinta ottaa lisäksi huomioon merkittävät ulkoiset palveluntuottajat ja näyttäytyy muun muassa käytännön sopimusteksteissä.

Kaupunginjohtajan johtoryhmän vuonna 2013 nimeämä riskienhallinnan johtoryhmä kokoontui toimintakertomusvuonna yhteensä viisi kertaa. Johtoryhmän keskeisin tehtävä toimintakertomusvuonna oli Kotka-konsernin vakuutuskilpailutusprosessin valvonta ja seuranta. Talouden vastuualueella kilpailutusta valmistelemaan valittu vakuutusmeklari Justia Oy hoiti käytännön valmistelutyötä yhteistyössä talouden vastuualueen toimijoiden kanssa ja esitteli sekä tarjouspyynnön että tarjousten yhteenvedon johtoryhmälle ja kaupunginjohtajan laajennetulle johtoryhmälle ennen kaupunginhallituksen 19.09.2016 § 247 vahvistamaa vakuutusyhtiön valintapäätöstä. Päätöksen mukaisesti kaupungin vakuutusyhtiöksi valittiin 01.01.2017 alkaen If Vahinkovakuutusyhtiö Oy, toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella. Justia Oy:n suorittaman toimieksian kohteena olivat Kotkan kaupunkikonsernin vahinkovakuutusten kilpailutus ja hankinta. Tarjouspyyntöön sisältyivät seuraavat Kotkan kaupunkikonsernin osat:

1. Kotkan kaupunki sekä liikelaitos ICT Kymi
2. Kymenlaakson pelastuslaitos, liikelaitos
3. Kotkan Asunnot Oy
4. Kotkan Julkiset Kiinteistöt Oy

5. Kyamk-kiinteistöt Oy
6. Kotkan kaupunginteatteri Oy
7. Kymenlaakson Orkesteri Oy
8. Kotka Maretarium Oy

Kaikki hankintayksiköt sijoittivat tarjouskilpailun kohteena olevat vakuutuksensa tarjouskilpailun voittaneeseen samaan vakuutusyhtiöön. Jokainen hankintayksikkö teki hankinnasta oman erillisen hankintapäätöksensä lukuun ottamatta Kotkan kaupunkia, joka teki hankintapäätöksen myös ICT Kymin ja Kymenlaakson pelastuslaitoksen osalta. Kaupunginhallitus velvoitti Kotkan Asunnot Oy:n, Kotkan Julkiset Kiinteistöt Oy:n, Kyamk-Kiinteistöt Oy:n, Kotkan Kaupunginteatteri Oy:n, Kymenlaakson Orkesteri Oy:n ja Kotkan Maretarium Oy:n tekemään omat erilliset hankintapäätöksensä 8.6.2016 päivätyn tarjouspyynnön ja saatujen tarjousten pohjalta Vakuutusmeklari Justia Oy:n tekemän tarjousvertailun suositusten mukaisesti. Samalla kaupunginhallitus antaa konserniohjauksena Kotka-konsernin alempana luetelluille tytär- tai osakkuusyhtiöille ja koulutuskuntayhtymälle veloitteen tehdä päätöksen erilliskilpailutuksessa saamiensa tarjousten perusteella kilpailutuksen voittaneen tahon kanssa 01.01.2017 alkaen:

Cursor Oy
 Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä/Ekami
 Kymen Vesi Oy, Kymenlaakson Vesi Oy
 Kymijoen Ravintopalvelut Oy
 Kotkan Energia Oy
 HaminaKotka Satama Oy

Riskienhallinnan johtoryhmän tehtävänä on kehittää yhdessä talouden vastualueen kanssa arviointityöhön tarvittavia työkaluja, jotta riskien arviointi ja seuranta toteutuvat kiinteänä osana konsernin talousarvioprosessia. Arvioinnin tavoitteellaan tukevan kaikilla organisaatiotasolla tapahtuvaa päätöksentekoa ja arjen toimintaa.

Tavoitteiden toteutuminen ja sisäisen valvonnan kehittäminen

Riskienhallinnan tulee kohdistua kattavasti kaupungin tavoitteisiin ja niiden saavuttamista uhkaaviin strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Kokonaisvaltainen riskienhallinta perustuu kaikilla tasoilla tunnettaviin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteisiin. Riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta, valvonta ja raportointi ovat osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinta toteutuu läpinäkyvänä osana strategioiden laadintaa, toimintaa ja päätöksentekoa siten, että strategioiden, toiminnallisten ja taloudellisten ratkaisujen vaikutuksia eri toimijoihin arvioidaan riittävän laaja-alaisesti. Tehtävä-, vastuu ja palvelualueet raportoivat talousarvioprosessissa toiminnallisia riskejään ja sisäisen valvonnan toteutumista. Kaupunginvaltuuston hyväksymät Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet lisäävät eri toimijoiden vastuullisuutta ja tietoisuutta sisäisen valvonnan liittymisestä olennaisena osana johtamiseen, toiminnan ohjaukseen, seurantaan ja arviointiin. Toimiva kokonaisvaltainen riskienhallintaprosessi on sisällä päivittäisissä ratkaisuissa, jotka johtavat organisaation menestykseen. Menestyksellisen prosessin luomisessa jokaisella toimijalla on merkittävä roolinsa. Pääpaino riskienhallinnassa on aina ennakoivissa toimenpiteissä.

Kaupungin strategisten tavoitteiden asettaminen, tavoitteita uhkaavat riskit ja niihin reagointi toteutuvat systemaattisesti osana johtamista, sisäistä valvontaa ja konsernin talousarvioprosessia. Riskeistä haasteellisen kuntatalouden osalta uusi kuntalaki edellyttää, että taloussuunnitelmassa päätetään niistä yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla kunnan taseeseen kertynyt alijäämä katetaan enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lähtien. Kaupunginvaltuusto on tehnyt päätökset talouden tasapainotusohjelman sisällöstä 22.6.2015 / § 70 ja 10.7.2015 / § 83. Lisäksi talouden tasapainotusohjelmasta on tehty aikaisempi päätös kaupunginvaltuustossa 10.6.2013 / § 105. Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 8.12.2016 / § 154 edellyttänyt talouden tasapainotusohjelman päivittämistä ja esittelyä valtuustolle helmikuun 2017 loppuun mennessä.

Vuonna 2016 organisaation sisäistä valvontaa on toteutettu muun muassa seuraavin toimintaa tukevin ja riskit huomioivin ohjeistuksin ja toimenpitein:

- Kotkan kaupungin riskienhallinnan johtoryhmä antoi talouden vastuualueelle tehtäväksi laatia yhteenvedon Kotkan kaupungin nykyisistä takauksista. Yhteenvedo käsiteltiin riskienhallinnan johtoryhmässä 30.05.2016 / § 16 ja johtoryhmä antoi suosituksensa takauriskien hallintaa koskevan suunnitelman laatimisesta kuntalain 129 § huomioiden.
- Konsernin vakuutuskilpailutus jatkui loppuvuonna 2015 käynnistetyllä vakuutusten kilpailutuksella jatkuen kaupunginhallituksen 19.09.2016 / § 247 tekemään vakuutusyhtiön valintaan.
- Talouden tasapainotusohjelman seurannasta laadittiin yksityiskohtaisempi ohje yhteistyössä ulkoisen tarkastuksen kanssa. Erityisesti kiinnitettiin huomiota seurannan kautta syntyvien konsernin taloustietojen riittävyyteen, seurannan konkreettisuuteen ja havainnollisuuteen.
- Toimintakertomusvuonna otettiin käyttöön SAP-tunnuksiin perustuva varastotilausjärjestelmä, josta on mahdollista tilata sekä kilpailutettujen toimittajien että keskusvaraston tuotteita.
- Kotkan kaupungin tietohallinnon toimintaa, järjestämistä ja suunnittelua varten kaupunginjohtajan johtoryhmässä 21.09.2015 perustettu tietohallinnon johtoryhmä aloitti toimintansa maaliskuussa 2016.
- 11.04. / § 35 kaupunginjohtajan johtoryhmässä päätettiin perustaa työryhmä, joka selvittää avoimena olevat hankintoihin ja kilpailutuksiin liittyvät asiat kesäkuun loppuun 2016 mennessä toimenpide-/päättösehdotuksineen ja selvittää hankinta-asiantuntijan palkkaamista. Työryhmän toimenpide-esitykset käsiteltiin kaupunginhallituksessa 03.10.2016 / § 275. Esitys johti kaupungin oman, talouden vastuualueelle sijoittuvan hankintasuunnittelijan rekrytointiin.
- Ostolaskujen verkkolaskuportaali otettiin käyttöön 01.04.2016
- Häiriötilanteiden toimintavarmuutta lisättiin tekemällä päätös kaupunginjohtajan laajennetussa johtoryhmässä 04.04.2016
/ § 31 VIRVE-päätelaitteiden hankinnasta yhteydenpidon varmistamiseksi vastuualueiden, liikelaitosten ja sidosryhmäyhteisöjen kesken.
- Vuonna 2013 kaupunginhallituksen hyväksymät sopimustenhallintaohjeet päivitettiin kaupunginhallituksessa 24.10.2016 / § 308.

Sisäinen tarkastus havainnoi toimintakertomusvuonna valvonnan ongelmatilanteita ja toimi avointa ja vuorovaikutteista yhteistyömallia toteuttaen sisäisten ja ulkoisten toimijoiden kesken organisaation toimintamallien parantamiseksi.

Selvitys sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Toimintaa ohjaava Sisäisen tarkastuksen tarkastussuunnitelma vuodelle 2016 hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 11.01.2016 § 10. Suunnitelma sisälsi yhteensä seitsemän nimettyä tarkastuskohdetta: 1) Itsehallintoalueiden muodostumisen ja sote -uudistuksen prosessit; 2) Kantasatama-hankkeen eteneminen; 3) Kuntalain mukainen konserniohjaus 4) Lakien ja ohjeiden noudattaminen; 5) Prosessien sujuvuus ja niiden sisäinen valvonta; 6) Sisäisen tarkastuksen arviointi- ja tarkastustyön laadun varmistaminen ja 7) Kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen toimeksiannot ja raportointi.

Sisäinen tarkastus raportoi kaupunginhallitukselle neljännesvuosittain. Lisäksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajalle raportoitiin suullisesti ja/tai kirjallisesti tarpeellisin väliajoin tarkastuksen luonteesta ja tarkastushavaintojen merkittävydestä riippuen. Sisäinen tarkastus raportoi myös tarkastuslautakunnalle neljä kertaa vuodessa yhteisesti sovitun aikataulun mukaan. Yhteistyö sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen välillä pidettiin tiiviinä, jotta tarkastustyön kattavuus varmistettiin ja vältettiin päällekkäinen työ. Sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen yhteistyö muodostavat toimintaa ja painopisteitä ohjaavan tarkastuskokonaisuuden, jolla organisaation toimintatapoja ja toiminnan tuloksellisuutta on mahdollista edistää ja tehostaa. Sisäinen tarkastus huolehti osaltaan tilintarkastajan havaintojen ja suositusten mukaisten toimenpiteiden käytännön viemisestä.

Tarkastuslautakunta esitti kaupunginvaltuustolle vuotta 2015 koskevassa arviointikertomuksessaan (kv 09.05.2016 / § 57) havaintoja talouden tasapainotuksesta, työllisyydestä, mittareiden kehittämisestä raportoinnin tukena, vaikuttavuuden arvioinnista, strategisten päämäärien arvioinnista lautakunnissa sekä konserniohjauksesta. Havaintoja ja niitä koskevia toimenpiteitä on käsitelty kaupunginhallituksessa 03.10.2016 § 274 ja edelleen tarkastuslautakunnassa 04.10.2016 § 87 sekä kaupunginvaltuustossa

17.10.2016 § 110. Tarkastuslautakunnan lausunto kaupunginhallituksen antamasta selvityksestä esitettiin kaupunginvaltuustolle 17.10.2016.

Kannanotto sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta

Kaupungin sisäinen valvonta on asianmukaisesti järjestetty ottaen huomioon voimassa olevat kaupungin johto- ja toimintasäännöt, sisäisen valvonnan yleisohje, riskienhallintasuunnitelma, taloussääntö, konserniohje, talousarvio ja täytäntöönpanomääräykset, raportointimenettelyt sekä strategia-asiakirjat.

3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

milj. euroa

	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos	Muutos-%
Toimintatulot	92,3	90,8	92,5	89,1	92,6	3,5	4,0 %
Valmistus omaan käyttöön	1,5	1,5	1,7	1,6	2,0	0,3	20,4 %
Toimintakulut	-377,6	-385,4	-388,1	-391,0	-397,7	-6,8	1,7 %
TOIMINTAKATE	-283,8	-293,2	-293,9	-300,2	-303,1	-2,9	1,0 %
Verotulot	189,0	207,7	209,5	211,1	209,6	-1,5	-0,7 %
Valtionosuudet	85,7	90,2	91,1	96,7	106,3	9,6	9,9 %
Rahoitustulot ja -menot	-1,2	1,3	0,7	2,3	1,9	-0,3	-14,1 %
Korkotuotot	1,1	0,9	0,8	0,7	0,6	-0,1	-12,7 %
Muut rahoitustuotot	4,9	7,0	5,7	6,8	6,7	-0,1	-1,9 %
Korkokulut	-4,6	-4,0	-3,7	-3,0	-2,4	0,6	-19,2 %
Muut rahoituskulut	-2,6	-2,7	-2,2	-2,3	-3,0	-0,7	29,0 %
VUOSIKATE	-10,3	6,0	7,4	9,9	14,7	4,8	48,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	-19,0	-21,3	-20,5	-18,7	-21,9	-3,2	17,2 %
Satunnaiset erät	1,9	1,4	19,4	0,0	0,2	0,2	
TILIKAUDEN TULOS	-27,4	-14,0	6,2	-8,8	-7,0	1,8	-20,2 %
Tilinpäätössiirrot	1,2	1,2	3,8	0,3	0,3	0,0	0,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-26,2	-12,7	10,1	-8,5	-6,8	1,8	-20,8 %
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT							
Toimintatuotot/Toimintakulut %	24,4	23,6	23,8	22,8	23,3	0,5	
Vuosikate % poistoista	neg.	27,9	35,9	52,9	67,2	14,3	
Vuosikate, euroa/asukas	-187	109	135	182	272	89,5	
Asukasmäärä	54 877	54 758	54 557	54 315	54 160	-155	

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100* Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

Tuloslaskelman sisältö

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tuottoina kertynyt tilikauden tulorahoitus riittää palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Virallisessa tuloslaskelmassa esitetään ns. ulkoiset erät eli tuotot, jotka on saatu kaupungin ulkopuolelta ja kulut, jotka ovat syntyneet hankinnoista kaupungin ulkopuolelta. Viralliseen tuloslaskelmaan sisältyvät kaupungin lisäksi liikelaitokset ja tuloksesta on eliminoitu pois kaikki keskinäiset tilikauden aikaiset taloustapahtumat.

Tuotot

Kotkan kaupungin tuottojen kokonaismäärä (toimintatuotot, verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot) vuonna 2016 oli yhteensä 415,8 milj. euroa. Tuottojen määrä yhteensä kasvoi edellisestä tilikaudesta yhteensä 11,4 milj. euroa. Toimintatuotot kasvoivat 3,5 milj. euroa., missä 1,3 milj. euroa on maahanmuuttopalvelujen valtion korvausten kasvua ja 1,7 milj. euroa joukkoliikenteen bruttokirjausmenettelyyn 1.7.2016 siirtymisestä.

Verotulot laskivat -1,5 milj. euroa ja valtionosuudet kasvoivat 9,6 milj. eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmä uudistui vuoden 2015 alusta siten, kuin järjestelmää on muu-

tettu lailla 676/2014 (He 38/2014). Valtionosuuden määräytymisen ikäryhmitystä ja määräytymisen kriteeristöä on muutettu olennaisesti, mikä on näkynyt Kotkalle tilitettävien valtionosuuksien kasvuna jo talousarviovaiheessa. Valtionosuudet toteutuivat vielä talousarviota 0,8 milj. euroa paremmin, koska peruspalveluiden laskentaperusteita tarkennettiin ennen vuoden vaihdetta.

Kulut

Kotkan kaupungin kulujen (toimintakulut, korkokulut ja rahoituskulut) kokonaismäärä oli 403,1 milj. euroa. Kulujen kasvu oli 6,9 milj. euroa.

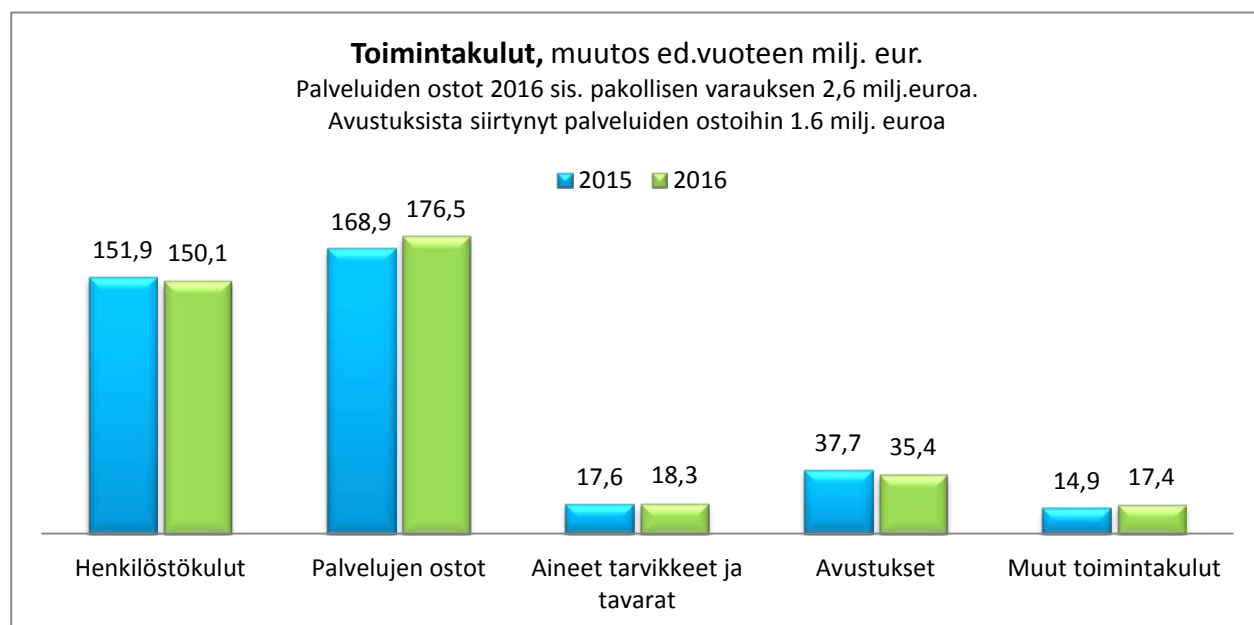
Toimintakulut olivat 397,7 milj. euroa ja kasvoivat edellisvuodesta 6,8 milj. euroa. Joukkoliikenteen brutto-kirjausmenettelyyn siirtyminen aiheutti toimintakulujen kasvusta 1,9 milj. euroa. Lisäksi joukkoliikenteen aiemmin avustuksiin kirjatut liikennöitsijöille maksetut ostot siirtyivät toimintakuluryhmän sisällä avustuksista palveluiden ostoihin (1,6 milj. euroa).

Henkilöstökulut vähenivät 1,9 milj. euroa. Henkilöstökulujen vähennyksestä 1,5 milj. euroa johtui Kiky -sopimuksen mukaisesta lomarahojen 30 %:n leikkauksesta.

Palveluiden ostot sisältää Kymenlaakson sairaanhoito- ja sos.palveluiden kuntayhtymä Carean alijäämän kattamisvelvoitteen mukaisen pakollisen varauksen 2,6 milj. euron kirjauksen.

Muut toimintakulut kasvoivat 2,5 milj. euroa, missä 1,0 milj. euroa tilavuokrien kasvua.

Kaupungin kustannusrakenteeseen voi tutustua kaupungin nettisivuilla julkaistun ostolaskuaineiston avulla.

Toimintakate ja vuosikate

Toimintakatteella osoitetaan, paljonko kuluista saadaan katetuksi palvelutoiminnan myynti- ja maksutuloilla. Loput toimintakuluista katetaan käytännössä vero- ja valtionosuusrahoituksella. Toimintakate on kunnissa negatiivinen. Toimintakate heikkeni 2,9 milj. euroa.

Toimintatuotot kattoivat 23,3 % toimintakuluista. Kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen, liikelaitostaminen ja oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, tulo-rahoitus on riittävä. Oletus on kuitenkin pätevä vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Tilinpäätöksessä 2016 vuosikate 14,7 milj. euroa parantui edellisestä vuodesta 4,8 milj. eurolla.

Vuonna 2016 nettoinvestoinnit 20,6 milj. euroa alittivat poistojen 21,9 milj. euron määrän. Investoinnit kasvoivat alkuperäisestä talousarviosta maahankinnan johdosta. Vuosikate ei kuitenkaan vielä riitä kattamaan vuoden investointeja, jolloin kaupungin taloudellista tilannetta ei voida pitää tältä osin tasapainoisena.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos oli - 7,0 milj. euroa, joka on 1,8 milj. euroa edellisvuotta parempi vaikka poistojen määrä kasvoi edellisvuodesta 3,2 milj. euroa. Poistojen kasvusta 2,6 milj. euroa aiheutuu VT 7 investoinnista.

Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kaupungin rahavarojen muutoksen tilikaudella.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

milj. euroa	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	-10,3	6,0	7,4	9,9	14,7	4,8
Satunnaiset erät	1,9	1,4	19,4	0,0	0,2	0,2
Tulorahoituksen korjauserät	-4,3	-2,2	-22,8	-0,6	1,2	1,8
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-35,3	-17,0	-21,9	-24,9	-21,3	3,6
Rahoitusosuudet investointeihin	0,9	-0,2	0,2	1,7	0,2	-1,5
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4,1	5,1	3,0	0,5	2,3	1,7
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-43,0	-6,8	-14,7	-13,4	-2,8	10,6
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-0,2	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	0,2	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	23,8	30,0	30,0	30,0	30,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15,4	-33,5	-34,2	-32,4	-28,5	3,9
Lyhytaikaisten lainojen muutos	10,0	9,1	17,3	17,3	27,7	10,4
Oman pääoman muutokset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	11,9	1,3	1,3	-1,5	0,1	1,6
Rahoituksen rahavirta	30,2	6,8	14,7	13,4	29,2	15,9
Rahavarojen muutos	-12,8	0,0	0,0	0,0	26,5	26,5
Rahavarat 31.12.	0,0	0,0	0,0	0,0	26,5	
Rahavarat 1.1.	-12,8	0,0	0,0	0,0	0,0	

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Investointien tulorahoitus, %	neg.	34,8	34,0	42,7	69,7	27,0
Lainanhoitokate	neg.	0,3	0,3	0,4	0,6	0,2
Kassan riittävyys, pv	0	0	0	0	21	21,4
Asukasmäärä	54 877	54 758	54 557	54 315	54 160	-155,0
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta, milj. eur	-86,3	-74,1	-63,8	-76,2	-80,7	-4,5

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos lainanhoitokate on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1 – 2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kotkan kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta 2016 oli - 2,8 milj. euroa, joka katettiin lyhytaikaisten lainojen lisäyksellä.

Kassavarojen riittävyyden tunnusluku oli 21 päivää, kun aiempia vuosina tunnusluku on ollut nolla tai negatiivinen. Kassavarat olivat vuoden vaihteessa 26,5 milj. euroa. Muutoksen taustalla on lyhyen rahan hinnan painuminen negatiiviseksi, mikä tarkoittaa lainasta saatavaa positiivista kassavirtaa. Kassavarojen riittävyyden kääntöpuolena on lainakannan kasvu.

4. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

TASE

milj. euroa

VASTAAVAA	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
PYSYVÄT VASTAAVAT	537,0	529,8	549,0	553,0	550,8	-2,2
Aineettomat hyödykkeet	2,6	2,6	3,2	2,8	2,9	0,1
Aineettomat oikeudet	0,5	0,4	0,7	0,5	0,6	0,1
Muut pitkävaikutteiset menot	2,0	2,1	2,4	2,1	2,3	0,2
Ennakkomaksut	0,1	0,2	0,1	0,2	0,0	-0,2
Aineelliset hyödykkeet	359,9	353,1	309,5	314,1	312,7	-1,4
Maa- ja vesialueet	86,1	87,6	88,8	89,0	91,6	2,6
Rakennukset	204,1	199,9	151,4	146,1	142,9	-3,1
Kiint.rakenteet ja laitteet	56,2	53,0	50,4	66,4	63,0	-3,4
Koneet ja kalusto	8,6	7,4	6,8	7,0	7,4	0,4
Muut aineelliset hyödykkeet	1,9	2,0	2,1	2,2	2,1	0,0
Enn.maksut ja keskener.hankinnat	3,0	3,2	10,1	3,3	5,4	2,1
Sijoitukset	174,5	174,0	236,2	236,1	235,2	-0,8
Osakkeet ja osuudet	169,1	168,6	231,1	230,9	230,1	-0,9
Muut lainasaamiset	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	0,0
Muut saamiset	0,6	0,7	0,4	0,4	0,4	0,0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,6	0,6	0,8	0,8	0,8	0,1
Valtion toimeksiannot	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	0,5	0,5	0,8	0,8	0,8	0,1
VAIHTUVAT VASTAAVAT	46,7	44,2	40,1	42,1	65,9	23,7
Vaihto-omaisuus	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,0
Aineet ja tarvikkeet	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,0
Saamiset	46,0	43,5	39,4	41,5	38,8	-2,7
Pitkäaikaiset saamiset	23,5	22,0	20,0	18,1	16,8	-1,3
Lainasaamiset	13,3	13,1	12,4	12,2	12,3	0,1
Siirtosaamiset	10,2	8,9	7,6	5,9	4,5	-1,4
Lyhytaikaiset saamiset	22,5	21,5	19,4	23,4	22,0	-1,4
Myyntisaamiset	7,1	5,8	5,0	5,6	6,7	1,1
Lainasaamiset	2,4	2,4	0,2	0,1	0,1	-0,1
Muut saamiset	7,4	8,1	7,2	10,5	8,5	-2,0
Siirtosaamiset	5,6	5,2	6,9	7,2	6,7	-0,5
Rahoitusarvopaperit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut arvopaperit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rahat ja pankkisaamiset	0,0	0,0	0,0	0,0	26,5	26,5
VASTAAVAA YHTEENSÄ	584,3	574,6	590,0	595,9	617,5	21,6

VASTATTAVAA	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
OMA PÄÄOMA	264,0	251,3	261,3	252,8	246,1	-6,8
Peruspääoma	293,1	293,1	293,1	293,1	293,1	0,0
Muut omat rahastot	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,0
Edel. tilikauden yli-/alijäämä	-3,9	-30,1	-42,8	-32,7	-41,3	-8,5
Tilikauden yli-/alijäämä	-26,2	-12,7	10,1	-8,5	-6,8	1,8
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET						
VARAUKSET	10,9	9,6	5,8	5,5	5,3	-0,3
Poistoero	10,9	9,6	5,8	5,5	5,3	-0,3
Vapaaehtoiset varaukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
PAKOLLISET VARAUKSET	6,9	6,8	5,4	4,8	6,9	2,1
Eläkevaraukset	6,9	6,8	5,4	4,8	4,3	-0,5
Muut pakolliset varaukset	0,0	0,0	0,0	0,0	2,6	
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	0,6	0,6	0,8	0,7	0,8	0,1
Valtion toimeksiannot	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Lahjoitusrahastojen pääomat	0,5	0,5	0,8	0,7	0,8	0,1
VIERAS PÄÄOMA	301,9	306,2	316,6	332,0	358,5	26,5
Pitkäaikainen	200,9	194,4	191,7	193,2	196,3	3,1
Joukkovelkakirjalainat	0,0	0,0	30,0	30,0	60,0	30,0
Lainat rah. ja vak.laitoksilta	200,8	194,4	161,7	163,2	136,3	-26,9
Muut velat	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lyhytaikainen	101,0	111,8	124,8	138,8	162,2	23,4
Lainat rah. ja vak.laitoksilta	36,4	50,3	65,9	79,2	96,9	17,6
Lainat julkisyhteisöiltä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lainat muilta luotonantajilta	10,5	8,6	8,8	8,9	17,3	8,4
Saadut ennakot	2,0	2,8	1,7	1,7	1,2	-0,5
Ostovelat	19,8	21,0	21,9	23,3	21,3	-2,1
Liittymismaksut ja muut velat	11,7	8,0	5,8	5,2	7,1	2,0
Siirtovelat	20,6	21,1	20,8	20,5	18,4	-2,1
VASTATTAVAA YHT	584,3	574,6	590,0	595,9	617,5	21,6

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Tarkemmin eritelty, sentin tarkkuudella laadittu tase esitetään tilinpäätöslaskelmat - osassa.

TASEEN TUNNUSLUVUT	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Kunnan omavaraisuus %	47,2	45,6	45,4	43,5	40,8	-2,7
Rahoitusvarallisuus euroa/ asukas	-4 697	-4 746	-5 049	-5 319	-5 391	-72,3
Suhteellinen velkaantuneisuus %	81,7	77,9	80,1	83,2	87,5	4,3
Kertynyt yli/alijäämä, 1000 euroa	-30 092	-42 819	-32 750	-41 277	-48 030	-6752,3
Kertynyt yli/alijäämä, euroa/asukas	-548	-782	-600	-760	-887	-126,8
Kunnan lainakanta 31.12. (milj.euroa)	247,8	253,3	266,4	281,3	310,4	29,2
Kunnan lainat euroa/asukas	4 515	4 627	4 883	5 179	5 732	553,2
Kunnan lainasaamiset (milj.euroa)	20,5	20,2	17,4	17,1	17,1	0,1

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Rahoitusvarallisuus euroa/asukas

= $(\text{Saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) - (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Asukasmäärä}$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Kotkan kaupungin taseen loppusumma oli 617,5 milj. euroa. Taseen loppusumma kasvoi 21,6 milj. euroa. Aineellisten hyödykkeiden eli maa-alueiden, rakennusten, koneiden, laitteiden jne. tasearvo pieneni 1,4 milj. euroa. Taseesta laskettava omavaraisuusaste oli tilikauden päättyessä 40,8 %. Lainakannan määrä kasvoi 29,2 milj. eurolla ja se on asukasta kohti 5 732 eur.

Kassavarojen riittävyyden turvaaminen (vrt s. 23) selittää lainakannan kasvusta 26,5 milj. euroa.

Suhteellinen velkaantuneisuus kuvaa kaupungin mahdollisuuksia selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksellaan. Tunnusluku on sitä parempi, mitä pienempi luvun arvo on. Rahoitusvarallisuus mittaa kaupungin likvidien varojen riittävyyttä vieraan pääoman takaisinmaksuun. Kuntien rahoitusvarallisuus on viime vuosina ollut selkeästi negatiivinen.

Kertyneen yli-/alijäämän määrä osoittaa, paljonko kunnalla on tulevina vuosina liikkumavaraa tai mikä määrä on katettava tulevien vuosien ylijäämäisillä tilinpäätöksillä. Kumulatiivinen alijäämä tilikauden 2016 loppussa oli 48,0 milj. euroa.

5. KOKONAISTULOT JA – MENOT milj. euroa

	2015	%	2016	%
TULOT				
Toiminta				
Toimintatuotot	89,1	19,6 %	92,6	19,5 %
Verotulot	211,1	46,5 %	209,6	44,1 %
Valtionosuudet	96,7	21,3 %	106,3	22,4 %
Korkotuotot	0,7	0,2 %	0,6	0,1 %
Muut rahoitustuotot	6,8	1,5 %	6,7	1,4 %
Satunnaiset tuotot	0,0	0,0 %	0,2	0,0 %
Tulorahoituksen korjauserät				
- Pysyvien vastaavien myyntivoitot	-0,8	0,0 %	-0,9	-0,2 %
Investoinnit				
Rahoitusosuudet invest.menoihin	1,7	0,4 %	0,2	0,0 %
Pysyvien vast. hyödykk. luovutustulot	0,5	0,1 %	2,3	0,5 %
Rahoitustoiminta				
Antolainojen vähennys	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30,0	6,6 %	30,0	6,3 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	16,8	3,8 %	27,7	5,8 %
Oman pääoman lisäykset	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
KOKONAISTULOT YHTEENSÄ	452,7	100,0 %	475,4	100,0 %
MENOT				
Toiminta				
Toimintakulut	391,0	86,4 %	397,7	88,6 %
- Valmistus omaan käyttöön	-1,6	-0,4 %	-2,0	-0,4 %
Korkokulut	3,0	0,7 %	2,4	0,5 %
Muut rahoituskulut	2,3	0,5 %	3,0	0,7 %
Satunnaiset kulut		0,0 %		0,0 %
Tulorahoituksen korjauserät				
- Pakollisten varausten muutos	-0,6	0,1 %	-2,1	-0,5 %
Satunnaiset kulut	0,0	0,0 %	0,1	0,0 %
Investoinnit				
Investointimenot	24,9	5,5 %	21,3	4,7 %
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäys	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	32,4	7,2 %	28,5	6,4 %
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
Oman pääoman vähennys	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
KOKONAISMENOT YHTEENSÄ	451,2	100,0 %	449,0	100,0 %

6. KOTKA-KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

6.1 Konsernin toiminnan ohjaus

Tytäryhteisöjen tulee noudattaa konserniohjeita ja –strategiaa sekä valtuuston yhtiöille hyväksymiä omistajapoliittisia linjauksia. Konserniohje on päivitetty kaupunginvaltuustossa 19.8.2013. Konserniohje päivitetään kevään 2017 aikana vastaamaan uuden kuntalain vaatimuksia.

Kaupunginhallitus ja sen konsernijaosto johtavat kuntakonsernia. Konsernin operatiivinen johtaminen on kaupunginjohtajan vastuulla. Konserniasiamiehenä toimii kansliapäällikkö, tehtävänä Kotka-konsernin ohjauksen avustaminen ja koordinointi.

Vuonna 2016 tytäryhtiöt raportoivat kaupunginvaltuustolle puolivuositain toiminnastaan ja talouden toteumasta. Konsernitason välitilinpäätös toteutettiin 30.6.2016 tilanteeseen.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	3	
Liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	2	
Muut yhtiöt	10	
Kuntayhtymät	4	
Osakkuusyhteisöt	2	3
Yhteensä	21	3

Kotka-konserniin kuuluvat tytäryhteisöt on jaettu kolmeen ryhmään:

- yksiköille, jotka harjoittavat liiketoimintaa, asetetaan tuottovaatimus (*liiketoimintayhtiöt*): Kotkan Energia Oy ja HaminaKotka Satama Oy
- yksiköille, joiden omistaminen perustuu kunnan jonkun perustehtävän ylläpitoon tai joiden ylläpito ja omistaminen pohjautuu sosiaalisiin tai sivistyksellisiin perusteisiin, ja joille ei aseteta taloudellisen voiton tuottovaatimusta (*nollatuottoyhtiöt*): Cursor Oy, Kymen Vesi Oy, Kymenlaakson Vesi Oy, Kymenlaakson Kiinteistöt Oy, Kymijoen Ravintopalvelut Oy, Kotkan Asunnot Oy, Kotkan Julkiset Kiinteistöt Oy, Kotkan Toriparkki Oy, Sunilan Kantola Oy. Kymijoen Työterveys Oy on perustettu loppuvuodesta 2016. Yhtiö varsinainen toiminta alkoi 1.1.2017. Kymijoen Työterveys Oy:n tehtävänä on tuottaa työterveyspalveluita kilpailukykyiseen hintaan.
- edellisessä kohdassa mainituin perustein omistettavat yhtiöt, joiden toimintaan voidaan antaa avustusta. Toiminnallinen ja riskienhallinnan vaatimus asetetaan (*avustettavat yhtiöt*): Kotkan Kaupunginteatteri Oy, Kotka Maretarium Oy, Kymenlaakson Orkesteri Oy

Konserniin yhdistellyt kuntayhtymät ovat: Carea Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä, Kotka-Haminan Seudun koulutuskuntayhtymä Ekami, Kymenlaakson Liitto, Itä-Suomen Päihdehuolto.

Vuoden 2016 konsernitilinpäätökseen yhdistellään osakkuusyhtiöistä Kymenlaakson Sähkö Oy ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Oy. Kolme osakkuusyhtiötä (Hoiku Oy 30,7 %, Kymenlaakson Jäte Oy 27,3 %, Kotkan Golf Oy 28,0 %) jätetään yhdistelemättä.

Muut omistusyhteisyydet ovat Kunnan Taitoa Oy, Kuntien Tiera Oy ja Koha-Suomi Oy

Konsernirakenne

Kotkan kaupunki Kymenlaakson pelastuslaitos Kymijoen Työterveys ICT Kymi

Tytäryhtiöt

Liiketoimintayhtiöt
Kotkan Energia Oy 100 % - Karhu Voima Palvelu Oy - Karhu Voima Yhtiö Oy HaminaKotka Satama Oy 60 % - Kotkan Satamatalot Oy

Nollatuottoyhtiöt
Kotkan Asunnot Oy 100 % Kotkan Julkiset Kiinteistöt Oy 100 % Kotkan Toriparkki Oy 100 % Cursor Oy 86,4 % -kiinteistöyhtiöitä Kymen Vesi Oy 79 % Kymenlaakson Vesi Oy 70 % Kymijoen Ravintopalv. Oy 66,3 % - Makumaakarit Oy Kyamk-kiinteistöt Oy 51 % Sunilan Kantola Oy 100% Kymijoen Työterveys Oy 100%

Avustettavat
Kotkan kaupunginteatteri Oy 100 % Kotka Maretarium Oy 97,17 % Kymenlaakson Orkesteri Oy 55 %

Osakkuusyhtiöt
Kotkan Golf Oy 28 % Kymenlaakson Jäte Oy 27,32 % Kaakkois-Suomen AMK Oy 25,5,% Hoiku Oy 23 % Kymenlaakson Sähkö Oy 27 %

Kuntayhtymät
Carea Kymenlaakson sairaanhoito- ja sos.palvelujen kuntayhtymä 33,4 % Kotkan –Haminan Seudun koulutuskuntayhtymä Ekami 67,95 % Kymenlaakson Liitto 31,03% Itä-Suomen Päihdehuolto 12,13 %

Konsernin tytäryhteisöjen tuloslaskelmat 1.1.-31.12.2016, milj. euroa (kunnan tuloslaskelmakaavan mukaisena)

	Liiketoimintayhtiöt		Nollatuottoyhtiöt										Avustettavat		
	Hamina-Kotka Satama Oy	Kotkan Energia Oy	Cursor Oy	Kotkan Asunnot Oy	Kotkan Julkiset Kiinteistöt Oy	Kotkan Toriparkki Oy	Kyamk-kiinteistöt Oy	Kymen Vesi Oy	Kymen laakson Vesi Oy	Kymijoen Ravinto-palvelut Oy	Kotka Mare-tarium Oy	Kotkan Kaupungin-teatteri Oy	Kymen-laakson Orkesteri Oy		
TULOSLASKELMA															
Toimintatuotot	44,6	51,8	9,9	17,1	5,6	0,4	2,7	20,7	2,9	12,0	0,5	3,9	2,8		
Toimintakulut	-27,8	-38,2	-8,7	-12,4	-3,1	-0,2	-0,2	-12,3	-1,8	-10,9	-0,6	-3,9	-2,8		
Toimintakate	16,8	13,6	1,1	4,7	2,4	0,2	2,5	8,4	1,1	1,0	-0,1	0,0	0,0		
Verotulot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Rahoitustuotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Korkokulut	-1,7	-1,8	-0,2	-0,5	-0,2	-0,1	-0,1	-1,5	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0		
Muut rahoituskulut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Vuositulos	15,0	11,8	1,0	4,1	2,3	0,2	2,4	6,9	1,0	0,9	-0,1	0,0	0,0		
Suunn.mukaiset poistot															
Tilikauden tulos	-9,7	-6,6	-1,1	-2,6	-2,7	-0,2	-0,7	-5,8	-1,0	-0,9	0,0	0,0	0,0		
Tilinpäätössiirot	5,4	5,2	-0,1	1,5	-0,4	0,0	1,7	1,1	0,0	0,1	-0,1	-0,1	0,0		
Tilikauden verot ja laskennalliset verot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Vähemmistöosuudet	-1,4	-1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	4,0	4,0	-0,1	1,5	-0,4	0,0	1,7	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	0,0		

Yhtiöiden tuloslaskelmat sisältävät konsernin sisäiset tapahtumat.

Konsernin tytäryhteisöjen taseet 31.12.2016, milj. euroa (kunnan tasekaavan mukaisena)

	Liiketoimintayhtiöt		Nollatuottoyhtiöt										Avustettavat			
	Hamina-Kotka Satama Oy	Kotka Energia Oy	Cursor Oy	Kotka Asumus Oy	Kotka Julkiset Kiinteistöt Oy	Kotka Toriparkki Oy	Kyamk-kiinteistöt Oy	Kymen Vesi Oy	Kymen Vesi Oy	Kymen Vesi Oy	Kymen Vesi Oy	Kymen Vesi Oy	Kotka Mare-tarium Oy	Kotka kaupungin-teatteri Oy	Kymen-laakson Orkesteri Oy	
TASE																
VASTAAVAA																
Pysyvät vastaavat																
Aineettomat hyödykkeet	5,4	4,9	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Aineelliset hyödykkeet	117,2	93,7	27,1	55,1	71,6	7,2	24,7	111,5	18,2	6,9	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Sijoitukset	0,3	1,1	2,2	2,5	0,4	0,1	0,0	0,3	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vaihtuvat vastaavat																
Vaihto-omaisuus	0,0	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pitkäaikaiset saamiset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lyhytaikaiset saamiset	10,2	11,1	2,4	1,0	3,2	0,0	0,4	8,2	2,1	3,3	0,0	0,0	0,2	0,7	0,1	0,1
Rahoitusarvopaperit	0,0	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rahat ja pankkisaamiset	4,3	5,5	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6
VASTAAVAA YHTEENSÄ	137,5	119,6	32,6	58,7	75,2	7,3	25,1	121,4	20,6	11,2	0,3	0,8	0,3	0,8	0,8	0,8
VASTATTAVAA																
Oma pääoma	42,2	45,7	10,8	11,5	61,9	1,1	16,1	42,4	10,9	1,2	0,0	0,4	0,0	0,4	0,3	0,3
Vähemmistöosuudet	0,0	0,0	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Poistoero ja vapaa-ehtoiset varaukset	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,3	3,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vieras pääoma																
Pitkäaik. vieras pääoma	75,9	29,1	16,2	41,7	12,3	5,7	7,4	60,7	4,7	7,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Lyhytaik. vieras pääoma	19,4	44,7	3,2	5,5	1,0	0,5	1,7	10,0	1,6	2,2	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	137,5	119,6	32,6	58,7	75,2	7,3	25,1	121,4	20,6	11,2	0,3	0,8	0,3	0,8	0,8	0,8

Yhtiöiden taseet sisältävät konsernin sisäiset erät.

6.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Muutokset omistus- ja äänivallassa ja avainhenkilöissä

Kotkan omistusosuuksissa konsernin tytäryhtiöissä ei ole tapahtunut v. 2016 aikana olennaisia muutoksia. Kymijoen Ravintopalveluiden osakkaaksi liittyivät Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä ja Haminan kaupunki. Kotkan kaupunki hankki Sunilan Kantola Oy:n osakkeet kokonaisuudessaan itselleen ja yhtiöstä muodostui kaupungin 100 %:sti omistama tytäryhtiö. Samalla luovuttiin kokonaan Sunilan Puhdistamo Oy:n osakkeista. Uuperinrinteet Oy:n osakkeet myytiin.

Avainhenkilöistä tytäryhtiöissä Kymen Vesi Oy:n ja Kymenlaakson Vesi Oy:n toimitusjohtaja Tapani Eskola jäi eläkkeelle ja tilalle valittiin Jani Väkevä.

Tytäryhteisöjen investoinneista sekä toiminnasta

Tytäryhtiöille asetetut tavoitteet pääosin toteutuivat. Kotkan Energia osti Loiste Oy:ltä Karhu Voima Oy:n sähköverkkoon, maakaasun myyntiin ja maakaasuverkkoon sekä teollisuuspalveluihin liittyvät toiminnot Kotkan Karhulassa. Yrityskaupan yhteydessä Kotkan Energiasta tuli konserni. Kotkan Energia Oy:n tytäryhtiö Karhu Voima Verkko Oy laajensi teollisuusverkkoaan ostamalla joulukuussa Mussalon Voima Oy:ltä Mussalo - Pernoonkoski 110/220 kV:n voimajohdon. Metsäteollisuus keskitti entistä enemmän vientiliikennettä HaminaKotkan satamaan. HaminaKotka Satama Oy solmi vuoden aikana useita vuosia kestävä projektiliikennesopimuksen Tengiz-projektissa, jonka myötä Haminan satamanosaan tehdään yli 25 miljoonan euron investoinnit. NordStream2-kaasuputkiprojekti aloitti toimintansa Palaslahden tehtaalla ja varsinainen putkiliikenne toteutuu vuosina 2017 – 2019. Toriparkki Oy:n osakkeista tehtiin myyntipäätös mutta varsinainen kaupanteko siirtyi vuodelle 2017. Kulttuuriyhtiöistä Kotkan Kaupunginteatteri Oy:n katsojaluku hieman parani, Kotka Maretarium Oy:n kävijämäärä aleni edelleen ja Kymenlaakson Orkesteri Oy:n yleisömäärä aleni hieman edellisvuodesta.

Kaupungin avustukset yhtiöille

Kotka Maretarium Oy	172 000 € (vuokra-avustus)
Kymenlaakson Orkesteri Oy	811 200 € (toiminta-avustus)
Kymenlaakson Orkesteri Oy	164 512 € (vuokra-avustus)
Kotkan Kaupunginteatteri Oy	2 220 300 € (toiminta-avustus)

Riskienhallinta ja epävarmuustekijät

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen perustuu kunnan perustehtävään, toimintaympäristön analysointiin, kuntastrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteisiin. Riskienhallinta sisältää kunnan tavoitteita uhkaavien riskien tunnistamisen, arvioinnin ja priorisoinnin sekä tuloksellisen hallinnan. Valtuuston hyväksymien tavoitteiden saavuttamiseksi sekä hyvän hallintotavan toteutumiseksi riskien tunnistamisen, hallinnan sekä sisäisen valvonnan toimintatavat tulee sisällyttää mm.

- johtamis- ja päätöksentekoprosesseihin
- toiminnan ja talouden sekä investointien riski- ja lisäarvoperustaiseen suunnitteluun
- toiminnan (ml. tietojärjestelmät), omaisuuden hallinnan, hallinnon ja taloudenhoidon menettelytapoihin.

Tuloksellinen riskienhallinta on olennainen osa läpinäkyvää, laadukasta ja vastuullista päätöksentekoprosessia, jolloin se pitää sisällään riittävät vaikutusten arvioinnit ja perustuu tosiseikkoihin.

Kuntalain (410/2015) 14 § mukaan valtuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä kunnan toiminnan omistajaohjauksesta taas vastaa kuntalain 39 §:n mukaan kunnanhallitus. Kuntalain 48 § mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernijoht-

don tehtävistä ja toimivallan jaosta. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Edellä mainitut säännökset tulevat pääosin voimaan 1.6.2017, mutta niiden soveltamiseen valmistautuminen on alkanut jo 2016 aikana.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet on käsitelty ja hyväksytty kaupunginhallituksessa 19.5.2014 § 126 sekä kaupunginvaltuustossa 9.6.2014 § 58. Periaateohjeilla riskien arviointi on osa Kotkan kuntakonsernin talousarvioprosessia. Arviointityötä tukevien työkalujen kehittämistä seurataan sekä valtakunnan tasolla että kehitetään talouden vastuualueella ja riskienhallinnan johtoryhmässä. Ensimmäinen riskianalyysi käsiteltiin kaupunginhallituksessa 8.9.2014.

Tytäryhtiöiden toiminnan tavoitteet 2016

Vuoden 2016 talousarvio sisälsi kullekin tytäryhtiölle asetetut toiminnalliset tavoitteet, joiden toteutuminen on selostettu yksityiskohtaisesti jäljempänä. Toteutumassa on selostettu, miten yhtiön itsensä tavoitteeksi asettamat (taulukon yläosassa) toimet ovat toteutuneet. Tummennettu laatikko sisältää valtuuston yhtiöille asettamat sitovat tavoitteet.

HaminaKotka Satama Oy:n tuloutukset kaupungille olivat 7,6 milj. euroa. Kotkan Energia Oy:n osinko vuodelle 2016 on 3,6 milj. euroa. Konserniin kuulumaton 27 %:lla omistettu Kymenlaakson Sähkö Oy tuloutti omistajien yhteistyösopimuksen mukaisesti 2,9 milj. euron osinkotulot.

6.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sote- ja maakuntauudistuksen toteutumiseen nykyisillä reunaehdoilla kohdistuu paljon kysymysmerkkejä. Toteutuessaan uudistus vaikuttaa konserniin erityisen voimakkaasti kahdesta näkökulmasta: kiinteistöomistukset ja velkamäärä. Tämän hetkisen tiedon valossa sote -kiinteistöihin kohdistuu yhtiöittämistarve, mikä tulee vaikuttamaan esimerkiksi kaupungin ja Julkiset Kiinteistöt Oy:n väliseen työnjakoon kiinteistöhallinnassa. Kiinteistöhallintaan vaikuttaa myös muutoksen turvaaman vuokrakauden lyhyt pituus 3+1 vuotta. Toinen keskeinen asia, mihin sote- ja maakuntauudistus toteutuessaan vaikuttaa, on velkamäärä, erityisesti suhteellinen velkaantuneisuus. Nykyisillä reunaehdoilla sekä lainakannan että suojauspositioiden vastuut jäävät kunnalle ja sitä kautta konsernille, vaikka kaupungin toiminnasta siirtyy yli puolet maa-kunnalle.

Kotkan Energia Oy

Liiketoimintayhtiö

Omistus:

Kotkan kaupunki 100 %.

Toiminta-ajatus:

Kotkan Energia Oy:n tarkoituksena on tuottaa ja myydä kaukolämpöä, teollisuushöyryä, sähköä ja jätteiden hyödyntämispalvelua käyttäen ensisijaisesti uusiutuvia energiamuotoja yhdistetyssä sähkön- ja lämmöntuotannossa yhteistyössä paikallisen teollisuuden kanssa.

Tavoitteet vuodelle 2016

Tilikaudelta 2015 maksetaan osinkoa vähintään 70 % tilikauden tuloksesta huomioiden tilikaudelta 2013 – 2016 maksettavalle osingolle kaupunginvaltuustossa hyväksytty kokonaistavoite 12,0 milj. €.

Kaukolämmön hintataso vastaa valtakunnallista kaukolämmön keskihintaa seurattavassa asiakasryhmässä (+/- 5 %).

Kotkan Energia edistää energiantuottajana aktiivisesti hankkeita, joiden tavoitteena on luoda Kotkan alueelle uusia teollisia ja palvelualan työpaikkoja.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Kotkan Energia selvittää uusia energiantuotantohankkeita yhteistyössä paikallisen teollisuuden kanssa. Yhtiö valmistelee uusiutuvan energian osuuden lisäämiseen ja energiankäytön tehostamiseen tähtääviä investointeja. Kotkasta sijaintipaikkana kiinnostuneille datakeskuksille selvitetään energiatoimituksen kokonaisratkaisuja ja siihen liittyviä investointeja. Em. hankkeiden rahoitukselle tullaan tarvittaessa hakemaan kaupungin takausta.

Toteutuma 31.12.2016**Tavoitteet**

Vuoden 2015 tuloksesta maksettiin osinkoa 3,6 milj. € (n. 105 % tilikauden tuloksesta). Uusiutuvan energian osuutta omasta tuotannosta kasvatetaan investointiohjelman avulla.

Merkittäviä kehittämistoimia

Kotkan Energia Oy:n liiketoiminnan taloudellinen tulos vuonna 2016 oli noin 0,6 milj. euroa budjetoitua parempi huolimatta haastavasta liiketoimintaympäristöstä. Sähkön hinta vaihteli vuoden aikana pysyen kuitenkin edellisen vuoden tapaan alhaisella tasolla. Uusiutuvan energian investointiohjelma etenee suunnitelmien mukaisesti.

Kotkan Energia Oy osti Loiste Oy:ltä 1.2.2016 tehdyllä kaupalla Karhu Voima Oy:n sähköverkkoon, maakaasun myyntiin ja maakaasuverkkoon sekä teollisuuspalveluihin liittyvät toiminnot Kotkan Karhulassa. Yrityskaupan yhteydessä Kotkan Energiasta tuli konserni. Kotkan Energia Oy tytäryhtiö Karhu Voima Verkko Oy laajensi teollisuusverkkoaan ostamalla joulukuussa Mussalo Voima Oy:ltä Mussalo - Pernoonkoski 110/220 kV:n voimajohdon.

Suhteet Kotkan kaupungin kanssa

	TP 2015	TP 2016 Kotkan Energia Oy	TP 2016 (Konserni yht. *)
Myynti emolle	2 801 057	2 973 894	2 973 894
Myynti tytäryhtiöille ja kuntayhtymille	3 205 127	3 346 894	3 346 894
Oman pääoman sijoitus emolta	4 500 000	4 500 000	4 500 000
Takaukset emolta - omavelkaiset (1)	18 677 982	28 021 810	28 021 810
Takaukset emolta - täytetakuukset	53 498 510	55 063 370	55 063 370
Maksuvalmiuslainat (2)	4 054 466	0	0
Korot emolle (3)	11 458	1 059	1 059
Tilikauden tulos	3 421 839	4 203 246	3 820 497
Jakokelpoinen oma pääoma	5 378 752	5 981 997	5 735 559
Osingot emolle (4)	3 600 000	2 400 075	2 400 075

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2015	TP 2016 Kotkan Energia Oy	TP 2016 (Konserni yht. *)
Liikevaihto (milj. €)	41,0	43,4	50,3
Sijoitetun pääoman tuottoaste (%)	6,3	7,1	6,7
Kaukolämmön hintataso vertailuryhmän keskiarvoon verrattuna (%)		Tieto ei ole vielä saatavissa	Tieto ei ole vielä saatavissa
Henkilöstön määrä keskimäärin (kpl)	93	92	97

*) HUOM! Kotkan Energia Oy muuttui konserniksi 1.2.2016 yrityskaupan myötä. Toteumatietoihin on sisällytetty 1.2.2016 alkaen myös Kotkan Energia Oy:n tytäryhtiöt Karhu Voima Verkko Oy ja Karhu Voima Palvelu Oy.

Selitykset:

- (1) Konsernitilin käytetty limiitti ei sisälly lukuun.
(2) Konsernitilin käytetty limiitti.

- (3) Konsernitilin limiitin korot.
(4) Tilikauden tuloksen perusteella maksettavat osingot.

HaminaKotka Satama Oy

Liiketoimintayhtiö

Omistus:

Kotkan kaupunki 60%, Haminan kaupunki 40 %

Toiminta-ajatus:

Yhtiön toimintapolitiikan mukaisesti yhtiön perustehtävä ja toiminnan tarkoitus on kehittää ja ylläpitää toimintaedellytyksiä merikuljetuksille ja niitä palveleville yrityksille. Yhtiö huolehtii sataman infrastruktuurista, alusliikenteestä ja nosturipalvelujen tarjoamisesta. Satamakonsernin kiinteistöjen omistus ja hallinnointi on pääosin keskitetty tytäryhtiö Kotkan Satamatalot Oy:lle.

Tavoitteet vuodelle 2016

Satamayhtiön liikennemäärä pysyy vuoden 2015 tasolla.
Viime vuosina syntynyt korjausvelka ei enää kasva.
Investointitaso säilyy edellisten vuosien tapaan vähäisenä eli yhteensä 3 miljoonassa eurossa, josta 2 miljoonaa käytetään korvausinvestointeihin ja enintään 1 miljoonalla tehdään uusia investointeja.
Satamakonsernin omavaraisuusaste nousee 30 %:iin.
Business Mooring –projektista saadaan ainakin kahdelta toimijalta sijoittumispäätös Haminaan tai Kotkaan.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Vuoden 2016 keskeinen kehittämistoimi on edellisen vuoden tapaan satamasidonnaisen teollisuuden etsiminen talousalueelle ja satamaan yhdessä omistajien ja kehittämissyhtiön kanssa. Projekti on pitkäaikainen ja sen tulokset edellyttävät tarvittaessa investointeja myös satama-alueelle ja niihin tulee pystyä reagoimaan nopeasti.
HaminaKotka satama pyrkii markkinoinnin ja yhteistyön keinoin kasvattamaan markkinaosuuttaan Suomen satamaliikenteestä. Haminan satamanosassa painopiste on edelleen konventionaalisen sahatavaraliikenteen lisäämisessä. Selluliikenteen markkinoinnissa painotetaan puolestaan Mussalon monipuolista palvelutarjontaa. Vuonna 2016 satamayhtiö ponnistelee erityisesti projektiliikenteeseen liittyvien sopimusten saamisesta Haminaan-Kotkaan. Merkittävimmät neuvottelut käydään Tengiz- ja kaasuputkiprojekteista.

Toteutuma 31.12.2016**Tavoitteet**

Liikennemäärä vuonna 2016 oli 13,4 milj. tonnia, mikä oli 0,4 milj. tonnia eli 3,3 % enemmän kuin vuonna 2015.
Investointien määrä oli 3,0 miljoonaa euroa, josta valtaosa oli korvausinvestointeja asfaltointeihin, ruoppauksiin sekä rata- ja laiturikorjauksiin.
Satamakonsernin omavaraisuusaste oli 30,7 %.
Business Mooring-projektissa ei saatu vuoden aikana toimijoiden sijoittumispäätöksiä.

Merkittäviä kehittämistoimia

Metsäteollisuus keskitti entistä enemmän vientiliikennettä HaminaKotkan satamaan. Markkinaosuus erityisesti sahatavaran viennistä nousi ollen peräti 41 %. Satamayhtiö solmi vuoden aikana useita vuosia kestävä projektiliikennesopimuksen Tengiz-projektissa. Projektin myötä Haminan satamanosaan tehdään yli 25 miljoonan euron investoinnit. NordStream2-kaasuputkiprojekti aloitti toimintansa Palaslahden tehtaalla 2016 ja varsinainen putkiliikenne toteutuu vuosina 2017 – 2019. Vuoden 2017 aikana otetaan käyttöön Mussalon kallioluola.

Suhteet Kotkan kaupungin kanssa

	TP 2015	TP 2016
Oman pääoman sijoitus emolta	2 100 000	2 100 000
Takaukset emolta	45 103 413	37 537 651
Muut tuloutukset emolle	7 616 710	7 624 473

Yhteisön omat tunnusluvut (konserni)

	TP 2015	TP 2016
Liikevaihto, €	39 937 175	39 917 941
Liikevaihdon kasvu %	-6,4	0,0
Sijoitetun pääoman tuotto%	2,9	5,7
Tilikauden tulos, €	1 325 466	4 005 240
Omavaraisuusaste	30	31
Käyttökate %	35	42
Tuottavuus/tonnia/henkilö	190 668	202 990
Liikennemäärä tn	12 965 634	13 397 345
Henkilöstö	68	66

Kotkan Asunnot Oy

Nollatuottoyhtiö

Omistus:

Kotkan kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus:

Kotkan Asunnot Oy tarjoaa kotkalaisille ja Kotkaan muuttaville monipuolista ja vuokratasoltaan kohtuuhintaista sekä turvallista asumista.

Tavoitteet vuodelle 2016

Kotkan Asunnot Oy ylläpitää kiinteistösalkkuaan suunnitelmallisesti siten, että sen arvo säilyy ja arvonnousu on mahdollista. Asunnot ja niiden ympäristöt pidetään viihtyisinä ja asukastyytyväisyys on hyvä. Asuntojen kysyntä ja käyttöaste säilyvät hyvänä (98 %) sekä vaihtuvuus alhaisena (20 %). Yhtiön talous on tasapainossa ja vuokrataso on kohtuullinen.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Kiinteistöissä tehdään kunnossapitokorjauksina mm. parvekkeiden, julkisivujen ja vesikattojen kunnostusta.

Salkuttamisen jälkeen kiinteistöille laaditaan tarkemmat pitkän tähtäimen toimenpidesuunnitelmat.

Vaikeasti asutettavien isojen asuntojen tilajakomuutosten mahdollisuudet selvitetään. Selvitetään myös mahdollisuudet asentaa joihinkin kiinteistöihin kohtuuhinnalla hissit, sillä väestön ikääntyessä kiinteistöjen esteettömyys- vaatimukset korostuvat entisestään.

Vuoden loppupuolella tehdään investointipäätös seuraavasta uudiskohteesta. Tontin hinnasta johtuen kohteesta tulee vapaarahoitteinen, mutta rakentamis- ja asumiskustannuksiltaan se pyritään saamaan Aran tarkoittaman kohtuuhintaisuuden rajoihin mahtuvaksi. Uudiskohteen rahoittamiseksi tarvittavan lainan vakuudeksi tulee yhtiö hakemaan kaupungin takausta. Kaupungin takaus haetaan myös noin 2 M€:n lainalle, jolla uusitaan vanha laina sekä peruskorjataan kiinteistöjä.

Toteutuma 31.12.2016**Tavoitteet**

Vuodelle 2016 asetetut tavoitteet toteutuivat pääosin. Asuntoja, kiinteistöjä ja niiden ympäristöä ylläpidettiin ja korjattiin suunnitellusti ja kustannustehokkaasti. Sekä asukastyytyväisyystutkimuksessa saadut hyvät arviot että alhaisena pysynyt asukasvaihtuvuus kuvastavat hyvää asukastyytyväisyyttä. Käyttöaste jäi tavoitteesta ollen nyt 97 %. Vaikeuksia on ollut lähinnä isompien asuntojen käytöasteen osalta. Yhtiön talous on tasapainossa ja vuokrataso on pysynyt edelleen kohtuullisena.

Merkittäviä kehittämistoimia

Vuodelle suunnitellut korjaus- ja perusparannushankkeet toteutuivat suunnitellusti. Toiminnan kustannustehokkuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota. Vuoden aikana kilpailutettiin kiinteistöhuollon ja siivouksen sopimuksia sekä enenevässä määrin myös asuntojen korjaushankkeita. Energiatehokkuuden parantamiseen sekä energian- ja vedenkulutuksen seurannan tehostamiseen investoitiin vuoden aikana merkittävästi. Lämmityskuluissa saatiinkin budjettiin nähden huomattavat säästöt ilman, että asumismukavuus olisi siitä kärsinyt. Pitkään jatkuneen etsimisen jälkeen löytyi uudisrakentamiseen soveltuvia tontteja, joten uudiskohteen kilpailutus saatiin käynnistettyä vuoden lopulla.

Suhteet Kotkan kaupungin kanssa

	TP 2015	TP 2016
Myynti kaupungille	604 699	727 429
Oman pääoman sijoitus emolta	4 600 000	4 600 613
Lainat emolta	1 692 418	1 692 418
Takaukset emolta	29 939 402	28 808 140
Korot emolle	82 457	67 711

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2015	TP 2016
Liikevaihto, €	16 981 681	17 059 399
Yli/alijäämä	914 583	1 489 101
Kumulatiivinen yli/alijäämä	4 495 255	5 409 839
Käyttöaste, %	97,8	97,0
Vaihtuvuus, %	19,5	19,1
Keskivuokra (budj. neliövuokra)	9,59	9,77
Henkilöstö	13	12

Kotkan Toriparkki Oy

Nollatuottoyhtiö

Omistus:

Kotkan kaupunki 100 %.

Toiminta-ajatus:

Yhtiö omistaa autopaikoituskiinteistön sekä harjoittaa autopaikkojen vuokraustoimintaa ja muuta kauppakeskukseen liittyvää toimintaa.

Tavoitteet vuodelle 2016

Tukea Kotkansaaren keskustan toimintaedellytyksiä tarjoamalla kohtuuhintaisia pysäköintipaikkoja. Parantaa yhtiön tulosta.

Merkittäviä kehittämistoimia:**Toteutuma 31.12.2016****Tavoitteet**

Vuoden 2016 tavoitteista toteutui kohtuuhintaisten pysäköintipaikkojen tarjonta mutta yhtiön tuloksen parantaminen ei toteutunut.

Merkittäviä kehittämistoimia**Suhteet Kotkan kaupungin kanssa**

	TP 2015	TP 2016
Myynti kaupungille	52 640	58 413
Myynti konsernin muille tytäryhtiöille	1 455	2 139
Oman pääoman sijoitus emolta	2 078 000	2 078 000
Pääomalainat emolta	4 500 000	4 500 000
Takaukset emolta	1 655 075	1 427 505
Korot emolle	798	135
Yli-/alijäämä	-52 998	-33 988
Yli-/alijäämä (kumulatiivinen)	-967 976	-1 001 964

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2015	TP 2016
Liikevaihto, €	418 764	432 940
Pysäköintejä kpl	254 771	251 192

Cursor Oy

Nollatuottoyhtiö

Omistus:

Kotkan kaupunki 86,4 %, Hamina 4,5 %, Miehikkälä 2,4 %, Pyhtää 0,9 %, Virolahti 0,5 % ja eri yritykset yhteensä 4,46 % ja pankit 0,91 %.

Toiminta-ajatus:

Yhtiön tehtävänä on Kotkan-Haminan elinvoimaisuuden vahvistaminen synnyttämällä ja kehittämällä menestyvää yritystoimintaa. Kaupunki osallistuu asukaslukunsa mukaisessa suhteessa strategiaan kehityshankkeisiin Etelä-Kymenlaakson kuntien kanssa.

Tavoitteet vuodelle 2016

Yritysten perustaminen nousee tasolle 400+ vuodessa

- Seudulle syntyy 1 200+ työpaikkaa per vuosi
- Matkailun myyntiyhtiö vakiinnuttaa toimintansa
- Seudulle tulee 15 uutta investointia

Merkittäviä kehittämistoimia:

Erittäin voimakkaasti muuttuneen liiketoimintaympäristön vuoksi Cursor aikaistaa seudun uuden kasvuohjelman tekemistä. Taustalla ovat suhdannetilanteen pysyminen edelleen heikkona, Venäjään liittyvien pakotteiden jatkuminen ja sen heikko taloustilanne sekä myös Eurooppaan suuntautuva pakolaisaalto. Ratkaisevinta on kuitenkin digitalisaation mukanaan tuoma muutostarve, joka koskee kaikkia toimialoja ja yhteiskuntasektoreita.

Tämä edellyttää Cursorilta entistä parempaa alueen yritysten ja niiden kehitystarpeen tuntemusta. Tätä toteutetaan mm. säännöllisillä jalkautuspäivillä.

Vuonna 2016 seudun uusiutumisen ja vetovoimaisuuden kehittäminen ovat edelleen tärkeimpiä Cursorin tavoitteita sekä työpaikkojen säilyttämiseksi että uusien työpaikkojen lisäämiseksi seudulla.

Cursorin toiminnan painotuksia seudulla ovat uusiutuva teollisuus ja energiatehokkuus-teknologia, digitalisaatio sekä matkailu. Myös Kantasataman alueen suunnitteluun ja kehittämiseen sekä toteuttamiseen osallistuminen sekä entistä vahvempi rooli uuden logistiikkastrategian toteuttamisessa ovat Kotkan kannalta keskeisiä tavoitteita.

Cursorin palveluiden kehittäminen saumattomaksi kokonaisuudeksi jatkuu mm. myynnin ja markkinoinnin sekä eri brändien osalta.

Mikäli seudun rakenteen uusiutuminen ja muutoksiin reagoiminen edellyttää takauksia, niitä haetaan Kotkan kaupungilta.

Toteutuma 31.12.2016**Tavoitteet****Merkittäviä kehittämistoimia**

Seudun elinkeinostrategia sekä Cursorin strategia päivitettiin vuonna 2016. Elinkeinostrategia linjaa seudun elinkeinopolitiikan suuntaviivat ja haastaa niin julkisen sektorin kuin yksityisen sektorin toimijat entistä tiiviimpään yhteistyöhön uusien työpaikkojen ja kasvun aikaansaamiseksi. Elinkeinostrategiassa määritelty visio vuodelle 2025 kiteytyy kahteen sanaan - uudistunut ja vetovoimainen. Strategian arvopohja – rohkeus, avoimuus ja aitous edellyttävät meiltä päätöksentekokykyä, kansainvälisyyttä ja oma-leimaista tekemistä. Cursorin strategian missiona on tehdä kumppaneiden kanssa seudusta vetovoimaisempi ja parempi bisnekselle.

Yrityskehitys

Vuoden 2016 lopulla aloitti Level up – yrityskiihdyttämö start up- ja kasvuyrittäjille. Toimivien yritysten tukena jatkoivat mm. Nuorten yritysten tukeminen (NYT)- sekä kansainvälistymispalvelut, minkä lisäksi kehitettiin seudullista hankintaosaamista ja –yhteistyötä. Kaakkois-Suomen yrittäjyyskasvatusstrategia valmistui. Yritysten rahoituspalveluita kehitettiin; nyt myös Seudulliset Yrityspalvelut Kaakko tarjoaa suurena palvelutuottajajoukkona mm. erityisrahoituspalveluita sekä aloittaville että toimiville yrityksille.

Matkailu

Kaakon elokuvakomissiot toiminta toi Kotkaan ja seudulle Tuntematon sotilas –elokuvatuotannon lisäksi 3 muuta tuotantoa. Uusia menetelmiä otettiin käyttöön matkailumarkkinoinnissa: mm. TripAdvisor, Kaakon kajauttajat – sisällöntuottajat sekä Anna miä autan –kampanja sekä Kymenlaakson tapahtumakalenteri. Risteilijäliiketoiminnan osalta vahvistettuja varauksia v. 2017 saatiin varustamoilta 3 kpl. Seudun matkailustrategian ja toimeenpano-ohjelman päivitys sekä Kymenlaakson yhteinen matkailuinvestointien toimintamalli valmistuivat. Kotkan matkailuinvestointien (kantasatama, Fort Katarina) osalta investoinnit etenivät. Seudun liikunta- ja hyvinvointitoimijoiden verkoston, ulkoilu- / retkeilyreitistöjen sekä maaseutualueiden matkailupalveluiden kehittämistä jatkettiin aktiivisesti. Vuoden 2016 aikana panostettiin palveluiden kehittämiseksi kansainvälisille risteilymatkustajille yhteistyössä yritysten ja EKAMIn kanssa, mm. risteilyopaskoulutuksella.

Digitaalisuus kasvuohjelma

jatkoi vuonna 2016 kansainvälisten tapahtumien ja yhteistyön aktiivista edistämistä. Seudulta osallistui runsaasti yrityksiä, oppilaitosten edustajia ja kehittäjätahoja Cursorin organisoimiin vientimatkoihin ympäri maailman. Seudullisesti panostettiin Meripäivien yhteydessä järjestettävään *Ship the Startup Festival –tapahtumaan organisoimalla ensimmäistä kertaa kansainvälinen pelialan- ja sijoittajatapahtuma samassa yhteydessä. Lisäksi uudelleen aktivoitiin startup- ja kasvuyritysekosysteemiä Datarianan

osalta. Ensimmäiset yrityskumppanuudet löydettiin pysyvän kiihdytysohjelman toteuttamiseksi syksyllä 2016. Vuoden 2016 muita keskeisiä kehittämisteemoja olivat yritysten kyberturvallisuus, ipr-osaaminen, digitaaliset oppimisolustat ja palvelut.

Teollisuus ja logistiikka

Vuoden 2016 aikana ideoitiin yrityksille Ekamiin (Primus High Tech) kokeilu/pilotointiympäristöä, jossa uusia automaatio/digiratkaisuja voidaan ilman tuotantoympäristön rajoitteita kokeilla ja saada investointipäätösten epävarmuutta kavennettua. Kotkaa ja seutua tarjottiin aktiivisesti sijoittumispaikaksi ja investointikohteeksi teollisuus- ja logistiikkayrityksille. Hankevalmistelua jatkettiin mm. Kymenlaakson Logistiikan ja teollisuuden RIS3-ryhmissä. ResQ-palvelu kotiutettiin Kotkan-Haminan seudulle ja jäteastoiden tyhjennyksen optimointi saatiin aikaan asukkaiden mobiilisovelluksella. Muita kehittämisen kärkiteemoja ja –kohteita olivat teolliset symbioosit, BioA-liiketoiminta sekä erotustekniikan tutkimuskeskus yhteistyössä KyAMKin kanssa.

Myynti

edisti aktiivisesti yritysten seudulle sijoittumisia ja investointien toteuttamista laajan kumppani- ja yritysverkoston tukemana. Työn painopisteinä olivat matkailuinvestoinnit, datakeskukset, satamasidonnaiset yritykset. Alueen myynti- ja markkinointiaineistoa päivitettiin ja valmisteltiin asiakkaiden hoitosuunnitelmat palvelun ja kumppaneiden kanssa. Myynti Cursor järjesti yritystapahtumia, kuten Google pitching ja Uutta Pukkaa. Matkailun edistämiseksi vietiin eteenpäin Fort Katariinan investointeja. Lisäksi tuettiin työtä kantasataman ja risteilyliikenteen osalta. Satamissa on meneillään useita neuvotteluja, joista merkittävimpiä olivat vuonna 2016 Nordstream 2, ABB:n kokoonpanotehtaan laajentuminen, vesipullottamo, kalankasvatus ja datacenterkohteet. Lisäksi selvitettiin WOOD – puuenergian vientikeskuksen rakentamisen mahdollisuuksia seudulle. Datacenterityössä paino oli saksalaisissa asiakkaisissa, jotka uuden maidemme välisen datakaapelin käyttöönoton jälkeen ovat osoittaneet suurta kiinnostusta Suomeen. Venäläisiä toimijoita kiinnostaa edelleen siirtyminen seudullemme valmistamaan tuotteitaan länsimarkkinoille.

Markkinointi

Vuoden 2016 aikana seutumarkkinointi yhtenäistettiin yhden seudullisen kattokonseptin, Luonnostaan vahva Kotkan-Haminan seutu – Raw by Nature Kotka-Hamina region, alle. Seutumarkkinoinnin tavoitteena on ollut seudun näkyvyyden ja tunnettuuden vahvistaminen – vetovoimaisuus matkailijoiden, osaajien, yrittäjien & yritysten ja asukkaiden keskuudessa. Seutusivustot keräsivät vuonna 2016 yli 200 000 yksilöityä kävijää. Facebook-kampanjat tavoittivat yli 600 000 käyttäjää. Seutu oli esillä mm. Matkames-suilla, Lapsimessuilla, Elävä Maaseutu –messuilla, Outdoor Expossa, Stadin Silakkamarkkinoilla jne. Seutukampanjoita toteutettiin niin verkossa, sosiaalisessa mediassa kuin televisiossa. Seudulle muuttamisesta kiinnostuneille suunnatussa Kutsu Kaveri Kaakon –kampanjassa yhdistettiin paikallisia perheitä ja seudusta kiinnostuneita koti-illallisen ääreen. Osana seutumarkkinointia rakennettiin seutulaisia yhdistäviä yhteisöjä kuten Kaakon Kajauttajat ja Kotka-Hamina Meeting Point (jäseniä yli 300). Luonnostaan vahva -markkinointiklubiin edisti yhteismarkkinoinnin uusia ratkaisuja ja tarjosi räätälöityä koulutusta ja sparrausta. Klubiin liittyi vuoden 2016 lopulla yli 40 jäsentä. Vuoden 2016 aikana uusittiin Cursorin chat-palvelu ja aloitettiin Potkua markkinointiin -blogi.

Kaakon yhteistyö

Seudullinen vuorovaikutus, investointiportfolio, energiavahvuudet ja vetovoimapalvelujen kehittäminen olivat seudun strategisen yleiskaavatyön painopisteitä vuoden 2016. Uusien yritysten syntymistä edistettiin Pop Up -konttitorin avulla. Osaajapalvelu aloitettiin, minkä lisäksi tehtiin investointikohdekuvaus, mm. datakeskuksista, logistiikasta, sekä autettiin kokoamaan investointitarjouksia ja esityksiä kansainvälisiin tapahtumiin. Myynnin, markkinoinnin ja kaupunkisuunnittelun ryhmä teki yhteistyötä uusien investointikohteiden syntymiseksi mm. liittämällä strategiseen yleiskaavatyöhön merkittävän joukon poliittisia päätöksentekijöitä, kuntien asiantuntijoita, valtakunnallisen MAL-verkoston edustajia, kansainvälisen ja valtakunnallisen Talent Attraction Management -yhteisön edustajia, seudun asukkaita, opiskelijoita ja yrityksiä. Vuoden aikana järjestettiin 2 seutufoorumia. Vuoden 2016 lopulla käynnistettiin selvitys Etelä-Kymenlaakson seuturakenteesta- ja hallinnosta SOTE- ja maakuntauudistuksien jälkeisessä ajassa. Selvitystä laatii MDI ja se valmistuu keväällä 2017.

Suhteet kaupungin kanssa

	TP 2015	TP 2016
Myynti kaupungille	2 650 024	2 560 536
Myynti konsernin muille tytäryhtiöille	0	41 865
Oman pääoman sijoitus emolta	11 440 608	11 440 608
Lainat emolta	0	0
Takaukset emolta	16 979 896	15 927 718
Muut tuloutukset emolle	0	0

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2015	TP 2016
Liikevaihto, €	10 051 622	9 860 188
Tilikauden tulos	-160 215	-91 795
Kumulatiivinen yli/alijäämä	-1 877 551	-1 940 780
Seudulle syntyvät uudet yritykset	306	290
Seudulle syntyvät uudet työpaikat	816	1038
Seud. sijoittuvien yritysten lkm	6	6
Kehittämisrahastosta rah. proj.	60	46
Henkilöstö	68	72

Kymen Vesi Oy

Nollatuottoyhtiö

Omistus:

A-osakkeista Kotkan kaupunki 79 %, Kouvola 18 % ja Pyhtää 3 %.

Toiminta-ajatus:

Asiakkaille tuotetaan hyvälaatuista talousvettä luotettavasti, turvallisesti ja taloudellisesti. Jätevedet käsitellään parasta käyttökelpoista tekniikkaa hyödyntäen ja ympäristöarvoja kunnioittaen.

Tavoitteet vuodelle 2016

Veden ja jäteveden hinnan muutos noudattelee valtakunnan keskitasoa.
Veden laatu säilyy hyvänä.
Jäteveden aiheuttamat ympäristöhäiriöt pysyvät hallinnassa.
Sekä puhdas- että jätevesipuolen vuotovesimäärän (laskuttamaton vesi) pienentäminen.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Varavedenottamoiden käyttövalmiuden nosto häiriötilanteissa.
Valmiussuunnitelman mukaisten toimenpiteiden harjoittelun käynnistäminen henkilöstön perehdyttämiseksi.
Aluerakentamismallin käyttöönotto saneerauskohteissa

Toteutuma 31.12.2016

Tavoitteet

Veden hintaa ei nostettu vuodelle 2016, joten hinnan kilpailukyky parani vertailulaitoksiin nähden. Veden hinta on tällä hetkellä lähellä valtakunnallista keskitasoa.

Veden laatua tarkkailtiin valvontatutkimusohjelman mukaisesti. Veden laadussa ei havaittu laatuylityksiä.

Vuoden aikana ei kirjattu merkittäviä ympäristöhaittoja. Jätevesipumppaamoiden ylivuotokohtiin lisättiin mittalaitteita mahdollisten ylivuotojen mittaamiseksi. Hovinsaaren pumppaamოსaneerauksen yhteydessä jätevettä pääsi mereen urakoitsijan ohipumppauksen ongelmien vuoksi.

Verkon vuotovesikohtien etsimiseksi ja korjaamiseksi toteutettiin vuoden aikana tehostettuja toimenpiteitä. Sekä talousveden että jäteveden vuotovesiprosentit laskivat hieman edellisvuodesta.

Merkittäviä kehittämistoimia

Varavedenottamoiden käyttövalmius on nostettu tavoitetasolle.

Valmiussuunnitelman mukaisista toimenpiteistä toteutettiin verkoston desinfiointiharjoitus ja laadittiin henkilöstön kanssa työkortit selkeyttämään toimenpiteitä erilaisissa poikkeustilanteissa.

Aluerakentamismalli käynnistettiin kesällä Vanhamäentiellä 3-vuotisella sopimusurakalla Vanhamäentie–Töryläntie -alueella.

Suhteet Kotkan kaupungin kanssa

	TP 2015	BUD 2016	TP 2016
Myynti kaupungille	689 994	750 000	766 056
Myynti konsernin muille tytäryhtiöille	2 059 440	2 000 000	1 651 823
Oman pääoman sijoitus emolta	26 620 000	26 620 000	26 620 000
Lainat emolta	10 019 613	10 091 613	10 091 613
Takaukset emolta	38 469 417	37 543 922	34 383 923
Korot emolle	548 433	548 433	548 433
Muut tuloutukset emolle (tak.provisio)	53 325	53 325	0

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2015	BUD 2016	TP 2016
Liikevaihto, €	19 832 011	20 300 000	20 036 725
Liikevoitto	3 024 016	2 800 000	2 565 078
Tulos	80 354	0	5 258
Kumulatiivinen ali-/ylijäämä	-10 090		70 264
Myynti vesi m ³	4 466 761	4 600 000	4 485 627
Myynti jätevesi m ³	7 219 083	7 300 000	7 358 869
Henkilöstö, htv	72	70	75

Kymenlaakson Vesi Oy

Nollatuottoyhtiö

Omistus:

Kotkan kaupunki 70 %, Kouvola 9 % ja Hamina 21 %.

Toiminta-ajatus:

Yhtiön tehtävänä on hankkia hyvälaatuista vettä osakkailleen omakustannusperiaatteella.

Tavoitteet vuodelle 2016

- Veden laatu säilyy hyvänä
- Tuotetaan omistajille riittävä määrä talousvettä
- Yhtiö ei pyri nollatulokseen, vaan tuloksen, jossa rahoitus riittää toiminnan ja pääomakulujen kattamiseen ilman vieraaseen pääomaan turvautumista

Merkittäviä kehittämistoimia:

- Valmiussuunnitelman mukaisten toimenpiteiden harjoittelun jatkaminen henkilöstön perehdyttämiseksi.
- Talousveden toimitusvarmuuden turvaaminen: Vedenottolupaprosessin jatkaminen ja tarvittavat lisätutkimukset Selänpään pohjavesialueelta.
- Yleis- ja toteuttamissuunnittelun jatkaminen rinnakkaisvesijohdon rakentamiseksi välille Utti - Keltakangas
- Kalkkikivialkaloinnin esisuunnittelun käynnistäminen, tavoitteena talousveden jälkikäsittelyn tehostaminen

Toteutuma 31.12.2016**Tavoitteet**

Veden laadussa ei havaittu vuoden aikana laatupoikkeamia.

Veden toimituskapasiteetti säilyi riittävällä tasolla varautuen myös poikkeuksellisiin vedenkulutuksen huippuihin.

Yhtiön talous toteutui tavoitteiden mukaisena. Vuoden lopussa nostettiin 2 M€ investointilainaa kattamaan alkuvuonna 2017 käynnistyvän rinnakkaisvesijohdohankkeen kustannuksia.

Merkittäviä kehittämistoimia

Valmiussuunnitelman mukaisista toimenpiteistä toteutettiin mm. verkoston desinfiointiharjoitus ja laadittiin henkilöstön kanssa työkortit selkeyttämään toimenpiteitä erilaisissa poikkeustilanteissa.

Selänpään pohjavesialueelle toteutettiin Aluehallintovirastossa vireillä olevan lupaprosessin edellyttämät lisäselvitykset.

Rinnakkaisvesijohdon rakennussuunnittelu oli valmistumassa vuoden lopussa. Putkimateriaalien hankintaprosessi käynnistettiin.

Kalkkikivialkaloinnin esisuunnitelma toteutettiin osana laitoksen kehittämissuunnitelmaa.

Suhteet Kotkan kaupungin kanssa

	TP 2015	BUD 2016	TP 2016
Myynti konsernin muille tytäryhtiöille	2 297 810	2 400 000	2 269 241
Oman pääoman sijoitus emolta	6 687 000	6 687 000	6 687 000
Takaukset emolta	3 285 333	2 511 832	3 911 833
Muut tuloutukset emolle	10 500		2 800

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2015	BUD 2016	TP 2016
Liikevaihto, €	2 956 004	3 100 000	2 915 471
Tulos	-2 921	0	16 980
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	151 446		148 292
Myynti osakaskunnille m ³	7 378 211	7 700 000	7 381 988
Henkilöstö	0	0	0

Kymijoen Ravintopalvelut Oy

Nollatuottoyhtiö

Omistus:

Kotkan kaupunki 66,3 %, Carea 33,5 %, Ekami 0,1 % ja Haminan kaupunki 0,1 %

Toiminta-ajatus:

Yhtiön tavoitteena on lisätä hyvinvointia tarjoamalla laadullisesti ja hinnallisesti kilpailukykyisiä ravintopalveluita, jotka täyttävät valtakunnalliset ravitsemussuositukset.

Tavoitteet vuodelle 2016

- Yhtiö tekee väh. budjetin mukaisen tuloksen ja kassatilanne säilyy hyvänä
- Yhtiön lainojen lyhennykset ja investoinnit hoidetaan tulo-rahoituksella
- Yhtiö hankkii väh. yhden uuden julkisen sektorin asiakkaan
- Toiminnanohjausjärjestelmän loput osiot on käyttöön otettu

Merkittäviä kehittämistoimia:

- Tehokkuuden kasvattaminen
 - kylmäruokatuotannon lisääminen (koulut)
 - koulujen lukumäärän pienentyminen
 - kuljetusreittien optimointi
 - uusi elintarv. hankintasopimus
 - työaika/-sopimusmuutokset
 - Erp / työvuorosuunnittelu
- Henkilöstöravintoloiden konseptin / ilmeen muutos

Toteutuma 31.12.2016**Tavoitteet**

- Yhtiön tulos on budjetoitua pienempi johtuen 1.5. tehdyistä asiakasateriahintojen alennuksesta. Jos alennus eliminoidaan tuloksesta, tulos on budjetoidun mukainen.
- Yhtiön lainojen lyhennykset ja investoinnit on hoidettu tulo-rahoituksella
- Yhtiön merkittävin uusi julkisen sektorin asiakkuus vuonna 2016 oli Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä (kolmen kampuksen opiskelijaravintolat). Asiakkaasta tuli myös yhtiön osakas yhdellä osakkeella.
- Haminasta tuli yhtiön osakas (yksi osake) loppuvuodesta.
- Toiminnanohjausjärjestelmän viimeinen alun perin suunniteltu osio, työvuorosuunnittelu, otettiin rinnakkaiskäyttöön syksyllä. Tuotantokäyttö alkaa alkuvuodesta 2017.

Merkittäviä kehittämistoimia

- Tehokkuuden kasvattaminen
 - o vuoden 2017 loppuun mennessä kaikki koulut ja yksi päiväkotit ovat kylmäruokatuotannon piirissä
 - o koulujen vähentyminen on tehostanut toimintaa
 - o kuljetuskustannukset ovat pienentyneet uusien sopimusten ja reittioptimoinnin johdosta
 - o elintarvikkeiden hankintakustannukset ovat pienentyneet uuden hankintasopimuksen johdosta
 - o elokuusta lähtien ruokatauko on ollut työaika
 - o tehtäviä on kelloitettu ja työvuorosuunnittelu/Erp otettu rinnakkaiskäyttöön
- Henkilöstöravintoloihin tehtiin ilmeen muutos.

Suhteet Kotkan kaupungin kanssa

	TP 2015	TP 2016
Myynti kaupungille	7 848 545	7 622 648
Myynti konsernin muille tytäryhtiöille	20 218	0
Oman pääoman sijoitus emolta	499 000	497 000
Lainat emolta	0	0
Takaukset emolta	11 000 000	11 000 000

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2015	TP 2016
Liikevaihto, €	12 267 772	11 925 780
Liikevaihto/henkilö. €	73 460	71 842
Yli-/alijäämä	3 513	9 714
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	129 982	139 696
Käyttökate %	9 %	9 %
Jalostusarvo/henkilö (1000 €)	37,3	37,2
Henkilöstö	167	166

Kyamk-kiinteistöt Oy

Nollatuottoyhtiö

Vuoden 2016 talous on suunniteltu siten, että yhtiölle siirtyneiden lainojen hoidon, hallinnon ja ostettavien taloushallintopalvelujen kulut saadaan katettua toimitiloista perittävällä vuokralla. Kiinteistöjen ylläpito ja käyttökulut ovat toimitiloissa vuokralla olevan Ky-menlaakson ammattikorkeakoulun vastuulla. Yhtiöllä on vain sivutoiminen toimitusjohtaja. Muut palvelut ostetaan.

Omistus:

Kotka 51 %, Kouvola 49%.

Toiminta-ajatus:

Yhtiön toimialana on Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kiinteistöjen omistaminen ja hallinta. Yhtiö vuokraa tilat Kymenlaakson Ammattikorkeakoulu Oy:lle. Yhtiö voi myös peruskorjauttaa ja rakennuttaa ammattikorkeakoulun lakisääteisen tehtävän suorittami- seen tarvittavia tiloja.

Tavoitteet vuodelle 2016**Merkittäviä kehittämistoimia:**

Metsolan kiinteistön peruskorjaus/uudisrakennus ajankohtainen n 2020. Vuoden 2016 aikana selvitettävä peruskorjataanko nykyinen kiinteistö vai tehdäänkö uudisrakennus. Mahdollisen uudisrakennuksen sijainti selvitettävä.

Toteutuma 31.12.2016**Tavoitteet**

Metsolan kiinteistön osalta on päätetty, että se korvataan uudisrakennuksella, jonka ensisi- jainen sijaintivaihtoehto on Kotkansaari. Kotkansaareltä on valikoitunut 2-3 vaihtoehtoa, joista lopullinen sijaintivaihtoehto on tavoitteena valita. Suunnittelu etenee tavoitteiden mukaisesti

Merkittäviä kehittämistoimia

-

Suhteet Kotkan kaupungin kanssa

	TP 2015	TP 2016
Myynti kaupungille		
Myynti konsernin muille tytäryhtiöille		
Avustus kaupungilta		
Oman pääoman sijoitus emolta	255 000	255 000
Takaukset emolta 31.12. (51 %)	3 002 674	1 710 009

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2015	TP 2016
Liikevaihto, €	2 700 000	2 700 000
Tulokseen liittyvät *)		
- liikevoitto	1 799 739	1 786 439
- tilikauden tulos	1 631 468	1 671 602
Vaikuttavuuteen liittyvät		
- henkilöstö, vain sivutoiminen toim.johtaja	0	0

Kotkan Julkiset Kiinteistöt Oy

Nollatuottoyhtiö

Omistus:

Kotkan kaupunki 100 %

Toiminta-ala:

Yhtiön toimialana on Kotkan kaupungissa omistaa tai hallita vuokraoikeuden nojalla kiinteää omaisuutta sekä omistaa ja hallita niillä olevia tai niille rakennettavia rakennuksia, harjoittaa tilojen ja huoneistojen vuokrausta sekä käydä niillä kauppaa. Lisäksi yhtiön toimialana on omistaa toimitilojen ja asuntojen hallintaan oikeuttavia osakkeita. Yhtiö voi harjoittaa toimialaansa liittyvää muuta liiketoimintaa kuten rakennuttamiseen ja rakennusten suunnitteluun liittyviä tehtäviä.

Tavoitteet vuodelle 2016**1. Palvelutuotanto**

Yhtiöllä on Kiinteistöjä yhteensä 23, uusin Karhuvuoren koulu joka valmistui lokakuussa 2015.

Yhtiön omistamia Kiinteistöjä pyritään myymään 1-3 kpl vuoden aikana. Rakennusten käyttöaste säilytetään vähintään nykyisellään, mutta tavoite on lisätä käyttöastetta yli 90 %.

2. Toiminnallinen katsaus

Yhtiön toiminta kauden 2016 toteutuu yhtiön hallituksen hyväksymän talousarvion ja toimintaohjelman mukaisesti.

Yhtiö ostaa hallinto- ja kiinteistöhuoltopalveluita omistajaltaan palvelusopimusten mukaisesti. Palveluita selvitetään ja kehitetään ja näin pyritään saavuttamaan kustannussäästöä.

Yhtiön vuokrasaatavien määrä pidetään kohtuullisena.

Yhtiön rakennuksista on lähtenyt vuokralaisia pois ja käyttöaste on jo pudonnut ja putoaa edelleen arviolta 75 %:iin vuoden 2016 aikana.

Osassa rakennuksia tehdään sisäilmakorjauksia, käyttöasteen nostamiseksi kannattavalle tasolle.

3. Rahoitus

Yhtiön talouden suunnittelussa huomioidaan yleinen kustannuskehitys.

Yhtiön maksuvalmius pyritään pitämään hyvänä

Korjauskulut rahoitetaan kassavaroin, eikä yhtiöllä ole lisälainanottotarvetta.

Merkittäviä kehittämistoimia:

- Strategian laatiminen.
- Kiinteistökannan salkuttaminen. Talot jaetaan pidettäviin, kehitettäviin, selvitettäviin ja purettaviin tai myytäviin kohteisiin.

Toteutuma 31.12.2016**Tavoitteet**

- Käyttöaste on noussut n. 80 %
- Rakennuksia ei myyty 2016 aikana
- Vuokrasaavat on saatu pidetty kohtuullisena
- Korjaus- ja muutostyöt ovat onnistuneet ja näin saatu käyttöastetta nostettua

Merkittäviä kehittämistoimia

- Strategia on hyväksytty 13.12.2016
- Salkuttaminen on aloitettu yhteistyössä toimitilahallinnon kanssa

Suhteet Kotkan kaupungin kanssa

	TP 2015	TP 2016
Myynti kaupungille		3 474 926
Myynti konsernin muille tytäryhtiöille		0
Oman pääoman sijoitus emolta	63 100 000	63 100 000
Takaukset emolta 31.12.		15,3 M€
Yhteisön omat tunnusluvut		
Liikevaihto, €		5 519 433
Yli/alijäämä	-716 248	-430 026
Kumulatiivinen yli/alijäämä	- 803 916	-1 233 943
Käyttöaste, %		80
Henkilöstö	1	1-2

Kotkan Kaupunginteatteri Oy

Avustettava

Omistus:

Kotkan kaupunki 100 %.

Toiminta-ajatus:

Kaupunginteatteri tarjoaa korkeatasoisia teatterielämyksiä, vahvistaa paikallisidentiteettiä, kasvattaa uutta teatteriyleisöä ja tukee Kotkan asemaa vireänä ja kiinnostavana kulttuurikaupunkina.

Tavoitteet vuodelle 2016

- 6-8 omaa ensi-iltaa, joista osa kantaesityksiä sekä vierailuesityksiä
- katsojamäärän kasvattaminen
- Kotkan Komediapäivät -festivaali perinteeksi, joka rikastuttaa kotkalaista kulttuuri- ja liike-elämää

Merkittäviä kehittämistoimia:

- yleisötyön lisääminen ja kehittäminen esitystoiminnan ohelle
- yhteiset projektit kaupungin nuoriso-, kulttuuri- ja opetustoimen kanssa eli yhteistyötä ja verkostoitumista yli hallintorajojen
- esitystoimintaan ja muuhun taiteelliseen toimintaan liittyvien oheispalvelujen kehittäminen ja tuotteistaminen
- nuorisoteatterin yhteistyön syventäminen: Pertsan ja Kilun opetusteatteri Merikeskus Vellamossa sekä näytelmän ensi-ilta Naapuri-näyttämöllä 27.4.2016
- myynnin, markkinoinnin ja tiedottamisen kehittäminen

Toteutuma 31.12.2016**Tavoitteet**

- seitsemän omaa ensi-iltaa sekä yhdeksän vierailuesitystä
- toisen kerran Kotkan Komediapäivät -festivaali ja yhteistuotanto Dancefest
- lapsille suunnattu kiertue-esitys
- Nuorisoteatterin kerhojen esitykset teatterin aulatiloiissa
- katsojamäärä 31 686 katsojaa

Merkittäviä kehittämistoimia

- vuosille 2015 - 2017 on tehty yhteistyösopimus kaupungin kulttuuri-, nuoriso- ja opetustoimen kanssa teatterikuraattorin tuottamista projekteista
- Kotkan Nuorisoteatterin kanssa on tuotettu näytelmä Pertsan ja Kilun sekä opetusteatteri Merikeskus Vellamossa
- yhteistyö koulujen kanssa on lisääntynyt merkittävästi mm. kulttuuripolku-hankkeen myötä
- teatteri on valittu yhdeksi kulttuurikohteeksi vuonna 2017 alkavaan Taidetestaajat -hankkeeseen, jonka piirissä ovat kaikki suomen kahdeksaluokkalaiset
- teatterin tiloja on kehitetty yleisöä ja yleisötyötä enemmän palvelemaan muotoon
- uusi hinnoittelumalli on nostanut teatterilipusta keskimäärin saatavaa hintaa

Suhteet Kotkan kaupungin kanssa

	TP 2015	TP 2016
Avustus kaupungilta	1 425 360	1 275 360
Vuokra-avustus kaupungilta	944 940	944 940
Oman pääoman sijoitus kaupungilta	311 148	311 148
Tuloutukset kaupungille - toimitilavuokrat	944 940	944 940

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2015	TP 2016
Liikevaihto, €	513 454	595 700
Yli-/alijäämä	- 46 600	-59 806
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	123 267	63 461
Katsojaluku	31 262	31 686
Ensi-iltojen määrä	9	7
Vakinaisen henkilökunnan määrä	48	47
Henkilötyövuodet	58	54
Avustus emolta €/katsoja	46	40

Kotka Maretarium Oy

Avustettava

Omistus:

Kotkan kaupunki 97,17 %, Helsingin yliopisto 2,83 %.

Toiminta-ajatus:

Yhtiön tehtävänä on tukea Kotkan asemaa kiinnostavana ympärivuotisena matkailukaupunkina sekä akvaariotoiminnan ylläpitäminen ja kalantutkimustoiminnan edistäminen ja kehittäminen sekä näihin liittyvä liiketoiminta.

Tavoitteet vuodelle 2016

Merkittäviä kehittämistoimia

Kävijämäärä akvaariokierroksella 38 000, talossa ja tapahtumissa yhteensä 80 000.

Hankerahoituksen saaminen uusille tapahtumille ja uudelle näyttelyosioille ja näiden toteuttaminen 2016- 2018.

Toteutuma 31.12.2016

Tavoitteet

Kävijämäärätavoitetta ei saavutettu, venäläisten matkailijoiden kato on jatkunut jo kolme vuotta. Nyt myös vähennystä kotimaan matkailijamäärissä.

Merkittäviä kehittämistoimia

Uusittiin verkkosivut responsiivisiksi ja perustettiin pääsylippujen verkkokauppa. Saatiin valmiiksi strategia vuosille 2016 - 2020. Hankerahoitusten hakua jatketaan myös seuraavina vuosina.

Suhteet kaupungin kanssa

	TP 2015	TP 2016
Myynti kaupungille	6 745	8 400
Myynti konsernin muille tytäryhtiöille	0	400
Avustus emolta	172 000	172 000
Vuokra + kiinteistövero emolle	176 970	178 970
Oman pääoman sijoitus emolta*	925 034	925 034

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2015	TP 2016
Liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot (ei avustuksia), €	369 272	332 900
Liikevaihto+liiketoiminnan muut tuotot ilman avustuksia / kävijä, €	11,9	11,5
Yli- /alijäämä, €	-69 554	-124 497
Yli-/alijäämä, kumulatiivinen, €	-787 661	-912 158
Avustus emolta, €/kävijä	5,6	5,9
Kävijämäärä akvaariokierroksella	30 977	28 927
Kävijämäärä talossa	70 000	60 000
Henkilöstö	7	7

*) oman pääoman sijoitus emolta tehty vuosina 2002-2003

Kymenlaakson Orkesteri Oy

Avustettava

Omistus:

Kotkan kaupunki 55 % ja Kouvola 45 %.

Toiminta-ajatus:

Yhtiön tehtävänä on ylläpitää Kymi Sinfonietta -nimistä maakunnallista orkesteria ja järjestää korkeatasoisia konsertteja sekä toimia koko Kymenlaakson alueen taidelaitosten ja muiden yhteisöjen kanssa yhdessä musiikkikulttuurin ja -kasvatuksen edistämiseksi.

Tavoitteet vuodelle 2016

- Riittävien taloudellisten toimintaresurssien turvaaminen.
- Kouvolan ja Kotkan alueellinen haltuunotto muutenkin kuin päiväkot-, koulu- ja vanhustentalovierailujen kautta
- Taiteellisen tason ja monipuolisuuden säilyttäminen ja vahvistaminen:
Kansainvälinen huippuvierailu kerran kaudessa
- Positiivisen kehityksen ja imagon säilyttäminen

Merkittäviä kehittämistoimia:

- Kotkan konserttitalon välttämättömät kunnostustyöt ja tilojen saattaminen ajan tasalle.

Toteutuma 31.12.2016

Tavoitteet

- Kotkan ja Kouvolan kaupungit jatkoivat Kymi Sinfonietan avustusosuuksien leikkaamista vuodelle 2016. Jos Kotkan kaupunki vähentää avustusosuuttaan Kymi Sinfonietalle, myös Kouvolan kaupungin on tehtävä leikkaus omaan avustusosuuteensa samassa suhteessa. Myös valtiovalta leikkasi kaikkien VOS-laitosten henkilötövuotta kohden saatavaa avustuksen yksikköhintaa vuodelle 2016. Näin ollen Kymi Sinfonietan avustusten leikkaukset olivat yli 100 000 euroa vuodelle 2016. Tämä vaikutti mm. niin, että esim. konserttisaleissa pidettäviä konsertteja oli vähennettävä, jolloin saadaan vähemmän lipputuloloja sekä valtion rahoitusosuutta seuraaville vuosille. Tiukasta tilanteesta huolimatta talous saatiin pidettyä hyvin raameissaan ja päästiin 29 euron päähän vuosittaisesta tavoitetuloksesta.
 - Kymi Sinfonietta jatkoi menestyksestä työtään orkesterin tekemiseksi tutuksi kaikkialla Kymenlaakson laajalla alueella. Niillä resursseilla, mitä Kymi Sinfonietalla on ollut käytettävissään, orkesteri on saanut sitkeällä työllään hyvin näkyvyyttä ja tunnettuutta ympäri laaksokuntaa.
 - Kymi Sinfonietan konserttitarjonta oli vuonna 2016 erittäin monipuolinen ja orkesterin vieraileviksi tähdiksi onnistuttiin saamaan kansainvälisiä huippuja eri genreistä Soile Isokoskesta Tarja Turuseen. Tämä, sekä orkesterin kova taso ovat syitä siihen, että Kymi Sinfonietta ja sen konsertteja tullaan kuuntelemaan myös Kymenlaakson ulkopuolelta, ympäri Suomen, ulkomaita myöten. Kotimaisella ja ulkomaisella musiikkikentällä sekä orkesterimusiikkia kuuntelevan yleisön keskuudessa Kymi Sinfonietta onkin hyvin tunnettu ja arvostettu tekijä.
- Kymi Sinfonietalla on merkittäviä investointitarpeita; mm. osa orkesterin hallussa olevista soittimista on tullut tiensä päähän. Tähän tarvitaan lisäresursseja.

Merkittäviä kehittämistoimia

Suhteet Kotkan kaupungin kanssa

	TP 2015	TP 2016
Avustus Kotkan kaupungilta	841 200	811 200
Vuokra-avustus emolta	54 200	161 124
Oman pääoman sijoitus emolta	111 844	111 844

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2015	TP 2016
Liikevaihto, €	243 327	239 156
Tilikauden tulos	-9 447	29
Kumulatiivinen yli/alijäämä	-41 715	-51 181
Yleisömäärä, hlöä	17 403	16 997
Avustus emolta, €/kuulija	48,34	47,73
Konserttien ja jalkautumisten määrä *)	104	110
Vakinaisen henkilökunnan määrä	37	37

*) Sisältää myös jalkautumiskonsertit päiväkoteihin, kouluihin ja vanhustentaloihin

6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupunginhallitus ja sen alainen konsernijaosto vastaavat kaupunki-konsernin omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnasta kaupunginjohtajan ohella. Omistajaohjausta koordinoi konserniasiamies, jona toimii kansliapäällikkö.

Kaupungin tytäryhtiöiden ja osin osakkuusyhtiöiden tilinpäätökset on käsitelty konsernijaostossa ennen ao. yhtiön yhtiökokousta. Konsernijaosto on antanut yhtiökokousedustajalle ehdotuksensa ao. yhtiön hallintoelimiin valittavista kelpoisista henkilöistä. Konsernijaoston toimivaltaa hallituksen jäsenten ehdottamisessa rajoittavat ao. yhtiön yhtiöjärjestys, mahdolliset osakassopimukset ja tasa-arvolain säännökset. Konsernijaosto on antanut myös muut tarvittavat toimiohjeet yhtiökokousedustajalle.

Kaupungin tytäryhtiöitä valvotaan konserniohjeiden kautta. Kaupungin tytäryhtiöt ovat velvolliset hankimaan kaupungin suostumuksen merkittäviin yhtiön toiminnassa tapahtuviin muutoksiin ja oikeustoimiin sekä investointeihin. Kaupungin tytäryhtiöissä kirjanpitoa ja hallintoa tarkastaa sama tilintarkastusyhteisö kuin kaupungin omaakin kirjanpitoa ja hallintoa.

Kaupunginvaltuusto antaa vuosittain tytäryhteisöille kaupungin omistajapolitiikkaan nojaavat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Kaupungin riskienhallinnan johtoryhmä on ohjannut konsernin vakuutusten kilpailuttamista ja huolehtinut konsernin riskien kartoittamisesta ja läpikäynnistä yhdessä tytäryhtiöiden ja vakuutusmeklarien kanssa. Riskikartoituksen pohjalta on kilpailutettu koko konsernin vakuutukset huomioiden konsernin kokonaisuutta. Konsernin tytäryhtiöille on kaupunginhallitus antanut määräyksen vakuuttaa toimintansa riskit kilpailuttamisen pohjalta.

Kaupunginjohtajan tytäryhtiöiden toimitusjohtajien kanssa käymissä omistajaohjauskeskusteluissa on käyty läpi tytäryhtiöiden taloudellista tilannetta ja riskejä sekä keskusteltu niiden pohjalta yhtiöiden tulevaisuuden näkymistä. Omistajaohjauskeskusteluihin ovat osallistuneet myös palvelujohtaja, kansliapäällikkö, talousjohtaja, kehitysjohtaja, lakimies, talouden controller ja tarkastuspäällikkö. Keskustelut toimitusjohtajien kanssa on pyritty käymään vähintään kaksi kertaa vuodessa. Tarvittaessa kaupunginjohtaja on käynyt useampia keskusteluja. Omistajaohjauskeskustelut on käyty myös kaupungin liikelaitosten johtajien kanssa.

Marraskuussa 2016 järjestettiin ns. konsernikokous kaupungin tytäryhtiöiden toimitusjohtajille, liikelaitosten johtajille, taluspäälliköille ja viestinnästä vastaaville sekä kuntayhtymien johtajille. Konsernikokouksessa käsiteltiin ajankohtaisia konsernin talouteen, konserniohjaukseen, hankintoihin, viestintään ja tietosuojaan liittyviä asioita.

Vuoden 2016 aikana ajantasaistettiin kaupungin sopimushallinnan ohjeisto ja käynnistettiin uuden kuntalain edellyttämä konserniohjeiden uudistustyö.

Edelleen konsernin tytäryhteisöjen käytössä on konsernitili, josta yhtiöt voivat saada lyhytaikaista luotoa ja sijoittaa varojaan lyhytaikaisesti. Konsernitilin hoito on ollut talouden vastuualueella.

6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

milj. euroa	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Toimintatulot	292,1	288,7	275,7	263,8	282,3	18,5
Toimintakulut	-525,6	-530,5	-533,4	-526,6	-538,9	-12,3
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta/tappiosta	5,4	4,7	3,7	2,1	4,3	2,1
TOIMINTAKATE	-228,1	-237,1	-254,0	-260,6	-252,3	8,4
Verotulot	188,0	206,6	208,2	209,7	208,1	-1,5
Valtionosuudet	85,7	90,2	108,6	114,1	123,5	9,4
Rahoitustulot ja -menot	-16,0	-13,7	-13,0	-11,6	-11,2	0,4
Korkotuotot	0,7	0,3	0,3	0,2	0,1	-0,1
Muut rahoitustuotot	0,3	1,1	0,3	0,3	0,1	-0,2
Korkokulut	-14,2	-12,4	-11,3	-9,7	-8,4	1,3
Muut rahoituskulut	-2,8	-2,8	-2,3	-2,4	-3,0	-0,6
VOUSIKATE	29,6	46,0	49,8	51,5	68,2	16,6
Poistot ja arvonalentumiset	-51,0	-57,6	-52,7	-52,3	-56,0	-3,7
Tilikauden yli- ja alipariarvot	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Arvonalentumiset	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0
Satunnaiset erät	-0,8	1,5	0,0	0,0	0,2	0,2
TILIKAUDEN TULOS	-19,9	-10,2	-3,1	-0,9	12,2	13,1
Tilinpäätössiirrot	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden verot			-1,0	-0,9	-2,5	-1,7
Laskennalliset verot			-0,2	-0,3	-0,2	0,1
Vähemmistöosuudet	-1,5	-1,1	-2,2	-1,7	-2,8	-1,0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-20,8	-11,3	-6,5	-3,7	6,8	10,5
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT						
Toimintatuotot/ Toimintakulut %	55,6	54,4	51,7	50,1	52,4	2,3
Vuosikate % poistoista	58,1	79,9	94,4	98,5	121,8	23,2
Vuosikate, euroa/asukas	540	840	912	949	1 258	309,6

Tuloslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan laskelmien tunnusluvut.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

milj. euroa	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	29,6	46,0	49,8	51,5	68,2	16,6
Satunnaiset erät	-0,8	1,5	0,0	0,0	0,2	0,2
Tilikauden verot			-1,0	-0,9	-2,5	-1,7
Tulorahoituksen korjauserät	-4,8	-2,9	-4,1	0,0	-2,3	-2,3
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-79,5	-79,3	-39,9	-66,0	-63,6	2,4
Rahoitusosuudet investointeihin	1,2	0,6	0,8	1,8	0,2	-1,6
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	14,4	37,8	4,6	15,1	11,0	-4,1
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-39,9	3,7	10,1	1,5	11,0	9,5
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-0,1	-0,2	0,0	0,0	-0,1	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	1,2	0,1	0,3	0,1	0,1	0,0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	59,6	50,4	41,4	44,1	49,1	5,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-47,6	-52,7	-53,2	-54,4	-46,3	8,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,7	-3,9	6,5	12,0	16,1	4,0
Oman pääoman muutokset	0,5	-0,7	-0,7	-0,3	-0,3	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	11,6	1,7	-1,6	3,6	-2,5	-6,1
Rahoituksen rahavirta	25,8	-5,2	-7,3	5,1	16,0	11,0
Rahavarojen muutos	-14,1	-1,4	2,8	6,6	27,0	20,5
Rahavarat 31.12.	18,2	16,8	19,6	26,2	53,2	
Rahavarat 1.1.	-32,3	-18,2	-16,8	-19,6	-26,2	
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT						
Investointien tulorahoitus, %	37,9	58,5	127,2	80,3	107,4	27,2
Lainanhoitokate	0,7	0,9	1,0	1,0	1,2	0,3
Kassan riittävyys, pv	9	8	11	15	29	14,9
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta, milj. eur	-279,8	-181,0	-105,0	-74,3	-13,5	60,8

Rahoituslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan laskelmien tunnusluvut.

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

milj. euroa

VASTAAVAA	2012	2013	2014	2015	2016	VASTATTAVAA	2012	2013	2014	2015	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT	954,6	940,8	926,0	922,5	921,6	OMA PÄÄOMA	278,7	267,2	275,3	271,7	278,5
Aineettomat hyödykkeet	13,7	13,6	11,8	11,2	15,4	Peruspääoma	293,1	293,1	293,1	293,1	293,1
Aineettomat oikeudet	8,5	6,8	5,3	4,7	2,5	Liittymismaksurahasto	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
Konserniliikearvo	0,0	0,0	0,0	0,0	5,8	Arvonkorotusrahasto	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Muut pitkävaikutteiset menot	5,0	6,5	6,1	5,9	6,7	Muut omat rahastot	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6
Ennakkomaksut	0,2	0,3	0,4	0,7	0,4	Edel. tilikauden yli-/alijäämä	-20,7	-41,7	-38,5	-44,8	-48,6
						Tilikauden yli-/alijäämä	-20,8	-11,3	-6,5	-3,7	6,8
Aineelliset hyödykkeet	899,1	884,4	871,8	869,1	863,5	VÄHEMISTÖOSUUDET	42,9	43,5	47,7	49,1	51,5
Maa- ja vesialueet	101,9	103,4	104,9	105,0	107,5	KONSERNIRESERVI	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Rakennukset	542,7	540,1	533,9	533,4	523,9						
Kiint.rakenteet ja laitteet	197,9	195,1	186,9	195,4	187,2	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET					
Koneet ja kalusto	26,6	25,4	23,2	20,5	22,3	VARAUKSET	19,2	19,2	0,0	0,0	0,0
Muut aineelliset hyödykkeet	5,7	6,1	7,3	7,4	8,0	Poistoero	18,6	18,7			
Enn.maksut ja ke.hankinnat	24,2	14,3	15,6	7,3	14,7	Vapaaehtoiset varaukset	0,6	0,5			
Sijoitukset	41,8	42,8	42,4	42,2	42,7	PAKOLLISET VARAUKSET	9,0	9,0	8,4	8,3	8,2
Osakkuusyhteisöosuudet	30,1	30,8	30,8	28,7	30,9	Eläkevaraukset	6,9	6,8	5,4	4,8	4,3
Osakkeet ja osuudet	8,5	8,7	8,6	10,6	8,9	Muut pakolliset varaukset	2,1	2,2	3,0	3,5	4,0
Muut lainasaamiset	2,0	1,8	1,5	1,4	1,4						
Muut saamiset	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1,3	1,0	1,2	1,0	1,0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1,2	1,0	1,2	1,0	1,0	VIERAS PÄÄOMA	680,6	675,8	674,0	674,5	698,5
VAIHTUVAT VASTAAVAT	75,9	74,0	79,4	81,1	115,3	Pitkäaikainen	517,7	501,5	481,3	465,0	455,2
Vaihto-omaisuus	5,1	5,9	5,2	5,3	4,3	Lyhytaikainen	162,9	174,3	192,6	209,6	243,3
Saamiset	52,6	51,2	54,5	49,7	57,8	VASTATTAVAA YHT	1031,7	1015,7	1006,6	1004,7	1037,9
Pitkäaikaiset saamiset	10,8	9,4	8,1	6,3	5,1						
Lyhytaikaiset saamiset	41,8	41,8	46,5	43,3	52,7						
Rahoitusarvopaperit	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3						
Rahat ja pankkisaamiset	17,1	15,6	18,3	24,9	51,9						
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1031,7	1015,7	1006,6	1004,7	1037,9						

	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT						
Omavaraisuusaste %	33,1	32,6	32,2	32,0	32,0	0,0
Suhteellinen velkaantuneisuus %	119,8	114,8	113,3	114,4	112,8	-1,5
Kertynyt yli/alijäämä, 1000 euroa	-41 529	-53 052	-44 937	-48 525	-41 798	6 727 *)
Kertynyt yli/alijäämä, euroa/asukas	-757	-969	-824	-893	-772	122
Konsernin lainakanta 31.12. (milj.euroa)	579,4	575,9	573,0	575,0	594,3	19,4
Konsernin lainat euroa/asukas	10 558	10 517	10 504	10 586	10 974	388
Konsernin lainasaamiset (milj. euroa)	2,9	2,6	2,4	2,2	2,2	0,0
Asukasmäärä	54 877	54 758	54 557	54 315	54 160	-155

*) Oman pääoman muutos sisältää Cursorin omien osakkeiden lunastuksen voittovaroilla

Omavaraisuusaste, %

= $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Muutoin tunnusluvut lasketaan vastaavalla tavalla kuin kunnan taseen tunnusluvut.

Kuntayhtymien osuus yhdistellään peruskuntien konsernilaskelmiin peruspääomasijoitusten suhteessa.

Konsernin toimintatuotot kasvoivat 7,0 % ja toimintakulut kasvoivat 2,3 %.

Toimintakate heikkeni 3,2 %, 8,4 milj. euroa. Vuosikate riittää kattamaan vuosipoistojen määrän. Rahoituskulut laskivat 5,8 %.

Konsernin vuosikate oli 1 258 euroa/asukas ja vuosikate prosentteina poistoista 121,8 %.

Konsernin tilikauden tulos oli 12,2 milj. euroa ja tilinpäätöserien jälkeen tilikauden ylijäämä oli 6,8 milj. euroa. Konsernin edellisvuosien kertynyttä alijäämää kavensivat merkittävimmin tytäryhtiöistä Kotkan Energia ja HaminaKotka Satama sekä kuntayhtymistä Carea. Osakkuusyritysten osuudet paransivat konsernin ylijäämää edellisvuoteen verrattuna 2,1 milj. eurolla. Osuus osakkuusyritysten tuloksista sisälsi osuutta Kymenlaakson Sähköstä 4,4 milj. euroa.

Konsernin lainakanta kasvoi 19,4 milj. euroa, suhteellinen velkaantuneisuus laski 1,5 %:a ollen 112,8 %. Kun luku on yli 100 %, se merkitsee, että velkojen määrä ylittää käytettävissä olevat tulot ja osoittaa, että kyky selviytyä velkojen takaisinmaksusta on heikentynyt. Omavaraisuusaste säilyi 32,0 %:ssa. Konsernitaseen kertynyt alijäämä on 772 euroa/asukas, kun se edellisenä vuonna oli 893 euroa /asukas.

7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kaupunginvaltuusto on tehnyt päätökset tasapainotusohjelman sisällöstä 22.6.2015 / § 70 ja 10.7.2015 / § 83. Lisäksi talouden tasapainotusohjelmasta on tehty aikaisempi päätös kaupunginvaltuustossa 10.6.2013 / § 105.

Talouden tasapainotusohjelman seuranta 31.3.2016 on käsitelty kaupunginhallituksessa 25.4.2016 / § 133 ja kaupunginvaltuustossa 9.5.2016 / § 61. Tilikauden lopun seuranta siirrettiin keväälle, kun kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 8.12.2016 / § 154 talouden tasapainotusohjelman päivittämistä ja esittelystä valtuustolle helmikuun 2017 loppuun mennessä. Kaupunginvaltuusto ei kokoontunut helmikuun aikana, joten tasapainotusohjelman seuranta käsiteltiin kokouksessa 6.3.2017.

Talouden tasapainotusohjelman kokonaistavoite oli 9,7 milj. €, josta vuoden 2016 loppuun mennessä on toteutunut 5,8 milj. €.

Tarkemmat erittelyt vastuualue- ja tavoitekohtaisista tilanteista löytyvät Kaupunginhallituksen kokouksen 6.3.2017 § 20 liitteen esityksestä. Talousraportoinnin vertailukohtana käytetään vuoden 2014 tilinpäätöstä. Tasapainotusohjelman säästötavoitteista sisältyy talousarviovuodelle 2017 3,5 milj. €. Kokonaistavoitteesta siirtyy taloussuunnitteluvuodelle 2018 0,5 milj. €.

Kotkan kaupungin tilikauden tulos ennen varausten muutosta on 7 023 033,75 euroa tappiollinen. Tulokseen sisältyvät kaupungin liikelaitosten tulokset, jotka käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti niiden omissa kirjanpidoissa. Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan Opintokeskus Karhun peruskorjauksen poistoeroa 113 264,40 euroa,
- tuloutetaan Karhulan sairaalan peruskorjauksen poistoeroa 157 474,30 euroa,
- ja
- siirretään tilikauden alijäämä 6 752 295,05 euroa tilikauden yli-/alijäämätilille.

Vuosina 2002 ja 2003 muodostetun investointivarausten jäljellä olevaa määrää tuloutetaan vuosittain investointimenoista tehtävien suunnitelman mukaisten poistojen tahdissa.

Tuloksen käsittelyn jälkeen kaupungin taseessa on – 48 029 735,47 euron kumulatiivinen alijäämä.

Kymenlaakson Sähkö Oy:n osakekaupasta syntyvät vaikutukset taloussuunnittelukaudelle ovat n. 40,0 milj. euron myyntivoitto (2017) sekä osingon menetyksestä aiheutuva vuosittainen (2018 alkaen) n. 3,0 milj. euron tulovähennys. Kaupan jälkeen kaupungille jäävä kumulatiivinen alijäämä sulatetaan kaupunginhallituksen esityksen mukaisesti kaupungin omin toimin vuoden 2022 loppuun mennessä.

TOTEUTUMISVERTAILU

8. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

8.1 Toimielimille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

KAUPUNGINHALLITUS

Strategiset tavoitteet vuodelle 2016

Kuntalain 110,2 § mukaiset valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Kotka on vetovoimainen ja omaleimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Kärkikohteiden ja tapahtumien kehittäminen ja kävijämäärät, tapahtumien määrä	Vellamo 105 000 Vellamo maksavat 40 000 Kirjasto 475 000 Kaupungissa järjestettävien kulttuuritapahtumien määrä 800	Vellamo 110 663 Vellamo maksavat 26 907 Kirjasto 478 200 Tapahtumat -Vellamo 967 -Kirjasto 384
Toimiva elinkeinopoliitiikka tukee yrityksiä ja lisää työllisyyttä	E18:n ja kehityskäytävän tuomat uudet investoinnit ja avaukset (ja niiden tuomat työpaikat)	Kantasataman ja Jumalniemen kaupalliset hankkeet etenevät.	Kantasatamahanke jatkuvassa seurannassa ja Jumalniemen hankkeesta neuvoteltu, mutta kehittäminen on kohdistunut yksittäisiin rakennuksiin (10%).
		Satamasidonnainen teollisuusyritys sijoittuu Kotkaan	Wasco Coatings Finland Oy aloittanut toiminnan satamassa. Neuvotteluja on käynnissä datacenter- ja vesipulottamo- liiketoimintojen sijoittumiseksi Musosaloon.
	Uusien työpaikkojen määrä	Kotka 600 (brutto) Kotka 300 (netto)	751 417
	Majoittuvien matkailijoiden määrä Kotkassa	140 000 (70 % koko seudun määrästä)	113 777 (vuodepaikkoja Kotkassa oli 14,5% edellisvuotta vähemmän; majoitusmyynti kuitenkin kasvoi 2,1 %)
	Taxfree-myyntin ja Invoice-kaupan määrä	6 Milj. € invoice-kaupasta ei ole saatavilla tilastotietoa (arvio 2015 4 Milj. €)	Taxfree Kotka: 3,121 Milj.€ (huom. 1-6/16 raportissa virheellisesti koko seudun luku 3,32 Milj.€) Invoice-kaupan osuus on merkittävä. Euro-määräiset arviot saadaan vasta loppukeväästä.

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Kaupunkirakenne on tiivis ja toimiva, keskustat eläviä, asuminen viihtyisää	Keskusta-alueilla käynnissä kaupan ja asumisen kehittämishankkeita	Kotkansaaren osayleiskaavoituksen tavoitevaihe valmis	Keskustan osayleiskaavan tavoitevaihe on valmis (100%)
Strateginen seutuyhteistyö vahvistuu	Seudun strateginen yleiskaavoitus etenee	Strategisen yleiskaavan luonnos nähtävillä	Luonnostyöskentelyä jatketaan 2kk:lla. (90%)

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Henkilöstömäärän vähennys etenee talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti.	Vakinaisen henkilökunnan HTV2 laskee vuoden 2015 yhteistoimintamenettelyssä asetetun tavoitteen verran eli 33,8 henkilötyövuotta (HTV2) vuoden 2016 aikana.	HTV2-muutos: • vakinaiset -4,1 • määräaikaiset -50,5 Yhteensä -54,6 Irtisanottujen palvelusuhteet päättyivät 30.6.2017.
	Sairauspoissaolojen määrä vähenee suunnitelman mukaisesti.	Sairauspoissaolot pysyvät vuoden 2014 tasolla (16,3 päivää/työntekijä).	Sairauspoissaolot 17,8 vuonna 2016.
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Avoimen hallinnon ohjelman toteuttaminen	Kaupunki on mukana valtiovarainministeriön Avoimen hallinnon kehittämisohjelmassa. Avoinkotka.fi -sivustoa kehitetään ja käyttöä lisätään.	Kaupunki on mukana kehittämisohjelmassa ja vastualueet ovat toteuttaneet omassa toiminnassaan ohjelman mukaisia toimenpiteitä (mm. osallistavat kyselyt, vuorovaikutus some-kanavissa, erilaiset tilaisuudet kuten nuoret valtaavat kaupungintalon jne.).
			Kyselytyökalu eHarava on hankittu ja käytetty osayleiskaavan kyselyyn.

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Talous on tasapainossa	Vuosikate vastaa poistoja ja investointeja	Vuosikate 20 milj. euroa	Tavoite ei toteutunut, vuosikate 14,7 milj. euroa.
	Velkaantuminen pysäytetty	Velan määrä ei kasva 2016	Tavoite ei toteutunut, toiminnan ja investointien rahavirta on -2,8 milj. euroa.

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Vesistön tila	Kotkan alueen piste-kuormitustaso laskee.	Samalla tasolla kuin v. 2015 (ennakkotieto)
	Kotkan kaupungin alueen kasvihuonekaasupäästöt (t CO ₂ -ekv/vuosi)	Päästöt vähenevät, päästötavoite alle 300 000 t CO ₂ -ekv/vuosi.	269 800 t CO ₂ -ekv (ennakkotieto)
	Uusiutuvan energian osuus energiantuotannon raaka-aineena (Kotkan energia, %)	Uusiutuvan energian osuus energiantuotannossa yli 50 %.	58,0 %
	Kaupungin oman toiminnan energiankulutus (TEM sopimuksen tavoiteluku) (MWh)	Kaupungin toimintojen energiankulutus on alle 95 000 MWh/vuosi.	V. 2016: 116 175 MWh
	Turvallisuussuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen	Suunnitellut toimenpiteet toteutuvat	Turvallisuussuunnitelman painopistealueiden tilanne: - Marak- toimintamalli (perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäiseminen) on jalkautunut osaksi omaa toimintaa. - Nuorten osalta palveluita vahvistettu ja monitoimijaista yhteistyötä lisätty (Ohjaamopalvelu käynnistynyt) ja nuorten ohjaus- ja palveluverkosto toimii Kasva Kotkassa työryhmän toimintana. - Vanhustenhuolto; Kaatumisriskien arviointi, neuvonta ja ohjaus toteutuu Ikinä ja Kaatumisseula-mallien mukaisesti Kodinturvallisuuden arviointi, neuvonta ja ohjaus toteutuu kotikäynneillä palvelutarpeen arvioinnin ja hyvinvointikäyntien yhteydessä Muistisairauksien ohjaus ja neuvonta toteutuu yhteistyössä muistipoliklinikan ja muistiyhdistyksen kanssa - Mielenterveys- ja päihdetyön palvelualue on aloittanut toiminnan v. 2016 alusta. Suurin osa A-klinikan päihdepalveluiden avohoidosta on

			siirtynyt Terveysasemille ja Miepä- keskukseseen. Toiminnan kehittäminen jatkuu.
--	--	--	--

Talous

Kaupunginhallitus

		Toteuma	TA 2016	LTA 2016
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	793 681	650 300	650 300
	32 Maksutuotot	40 830	26 800	26 800
	33 Tuet ja avustukset	766 949	719 500	719 500
	34 Muut toimintatuotot	1 839 556	574 750	574 750
	37 Valmistus omaan käyttöön	8 706	4 000	4 000
	3 Toimintatuotot	3 449 723	1 975 350	1 975 350
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-12 118 797	-14 361 318	-12 661 318
	43 Palvelujen ostot	-12 086 766	-11 937 220	-12 322 220
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-714 960	-614 641	-614 641
	47 Avustukset	-3 995 025	-3 845 273	-3 845 273
	48 Muut toimintakulut	-2 212 379	-1 721 474	-1 721 474
	4 Toimintakulut	-31 127 927	-32 479 927	-31 164 927
ULK. TOIMINTAKATE		-27 678 204	-30 504 577	-29 189 577
4S Sisäiset erät	58 Sisäiset tuotot	3 652 376	3 753 539	3 753 539
	59 Sisäiset kulut	-1 207 008	-1 204 534	-1 204 534
	4S Sisäiset erät	2 445 369	2 549 005	2 549 005
TOIMINTAKATE		-25 232 836	-27 955 572	-26 640 572
6 Rahoitustuotot ja -kulut	60 Rahoitustuotot ja -kulut	-4	0	0
	6 Rahoitustuotot ja -kulut	-4	0	0
VUOSIKATE		-25 232 839	-27 955 572	-26 640 572
6S Sisäinen korko	5K Sisäinen korko	-9 187	-246	-246
	6S Sisäinen korko	-9 187	-246	-246
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-87 079	-23 780	-736 058
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-87 079	-23 780	-736 058
8 Tilinpäätöstitilit	80 Satunnaiset tuotot ja kulut	-50 000	0	0
	8 Tilinpäätöstitilit	-50 000	0	0
TULOS		-25 379 105	-27 979 598	-27 376 876

Kaupunginhallituksen alaisten toimintojen ulkoinen toimintakate toteutui 94,82 %, ollen - 27,6 milj. euroa ja alittaen lisätalousarvion noin 1,5 milj. eurolla. Toimintatuotot toteutuivat 3,4 milj. euroa ylittäen lisätalousarvion noin 1,5 milj. eurolla. Toimintakulut toteutuivat - 31,1 milj. euroa alittaen lisätalousarvion noin 0,07 milj. eurolla.

Toimintatuottojen 1,5 milj. euron ylitys lisätalousarvioon nähden kohdistuu pääosin käyttöomaisuuden myyntivoittoihin 1,2 milj. euroa, osin hankintakeskuksen ja Meripäivien arvioitua suurempaan maksutuotokertymään 0,16 milj. euroa sekä työterveyshuollon kustannuksiin saatava Kela-korvaus toteutuu arvioitua suurempana 0,15 milj. euroa. Talousarviovuodeksi suunniteltujen käyttöomaisuuden myyntitavoitteiden toteutumattomuus aiheutti myyntivoittojen ylityksen, koska myytävien kohteiden ennakoitua myyntitappiot jäivät toteutumatta. Myyntitappiota toteutui 0,4 milj. euroa, jolloin käyttöomaisuuden myyntien nettovoitoksi toteutui 0,8 milj. euroa. Toimintakulujen 0,07 milj. euron alitus lisätalousarvioon koostuu eläke-menoperusteisten eläkemaksujen toteutumista arvioitua alhaisempana. Satunnaisissa kuluissa on sovintosopimuksen mukainen maksu.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12
Palvelut laadukkaita ja käyttäjälähtöisiä	Kehitetään sähköisen asioinnin mahdollisuuksia	Valtakunnallinen sähköinen järjestelmä Lu-pa.fi otetaan käyttöön	Otettu käyttöön

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12
Kotka on vetovoimainen ja omaleimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Monimuotoinen kaupunkiluonto	Monimuotoisuuden edistäminen yhteistyössä kaupungin muiden yksiköiden kanssa	Tehty yhteistyötä kaupunkisuunnittelun ja puistotoimen kanssa kaavoituksen yhteydessä ja Katariinan puiston hoitosuunnittelussa

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12
Kaupunkirakenne on tiivis ja toimiva, keskustat eläviä, asuminen viihtyisää	Viihtyisä ja terveellinen asuinympäristö	Osallistutaan aktiivisesti asemakaavojen valmistelutyöhön	Edustus kaavaryhmässä sekä on osallistuttu asemakaavojen valmistelutyöhön.
Strateginen seutuyhteistyö vahvistuu	Seudullinen yhteistyö vahvistuu	Edistetään seudullisen rakennusvalvonnan toteutumista	Etelä-Kymenlaakson rakennusvalvonnat koontuivat neljä kertaa.

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Rakentamisen energiatehokkuus Työarjen ekotehokkuuden parantaminen	Tuetaan Kymenlaakson energianeuvonnan jatkamista Ekotukitoiminnan jatkuvuus riittävin resurssein	Kaupunki on rahoittanut osaltaan Kymenlaakson Energianeuvontaa. Kaupungin ekotuki-toiminnan koordinointia tehty ympäristökeskuksessa. Kestävän kehityksen yhteistyöverkosto kokoontunut säännöllisesti, osallistunut valtakunnallisiin teemapähtumiin

Talous

YMPLA Ympäristölautakunta

		Toteuma	TA 2016	LTA 2016
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	238 056	221 200	221 200
	32 Maksutuotot	372 370	460 000	460 000
	34 Muut toimintatuotot	151	0	0
	37 Valmistus omaan käyttöön	17 176	12 000	12 000
	3 Toimintatuotot	627 753	693 200	693 200
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-1 458 147	-1 430 015	-1 430 015
	43 Palvelujen ostot	-125 752	-115 200	-115 200
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 161	-24 900	-24 900
	47 Avustukset	-2 000	-1 500	-1 500
	48 Muut toimintakulut	-33 123	-36 500	-36 500
	4 Toimintakulut	-1 641 182	-1 608 115	-1 608 115
ULK. TOIMINTAKATE		-1 013 430	-914 915	-914 915
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	6 375	0	0
	S9 Sisäiset kulut	-292 568	-281 628	-281 628
	4S Sisäiset erät	-286 193	-281 628	-281 628
TOIMINTAKATE		-1 299 622	-1 196 543	-1 196 543
6 Rahoitustuotot ja -kulut	60 Rahoitustuotot ja -kulut	908	0	0
	6 Rahoitustuotot ja -kulut	908	0	0
VUOSIKATE		-1 298 715	-1 196 543	-1 196 543
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-579	-625	-625
	6S Sisäinen korko	-579	-625	-625
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-6 647	-10 497	-10 497
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-6 647	-10 497	-10 497
TULOS		-1 305 941	-1 207 664	-1 207 664

Ympäristölautakunnan toimintakate toteutui 108,61 %, se ylittyi 0,1 milj. euroa. Toimintatuotoissa ei päästy tavoitteeseen, tuottokertymä on 90,41 % talousarviosta. Toimintakulut ylittyivät 2 %.

Rakennusvalvonnan suunnitellut maksutuotot jäivät 0,1 milj. euroa tavoitteesta. Ulkoiset toimintamenot alittuivat lähes kaikkien tiliryhmien osalta toteutuman ollessa 96,76 %. Sisäiset menot ylittyivät 12 000 euroa, tietopalvelukustannukset olivat arvioitua suuremmat.

Ympäristökeskuksen toimintakate ylittyi 2,23 %, 21 488 euroa. Toimintatuotot ylittyivät lähes 9 % (26 049 euroa), toimintakulut ylittyivät 5 % (54 231 euroa). Sisäiset erät toteutuivat suunnitellusti. Henkilöstökulut ylittyivät 4 %, eläinlääkintähuollossa lähes 40 %.

Ympäristökeskus

Ympäristökeskuksessa toimintavuotta leimasivat useat henkilöstömuutokset sekä niihin liittyvät rekrytointiprosessit ja sijaisuudet. Henkilöstösuunnitelman mukaisesti ympäristöjohtajan vakanssi lakkautettiin 1.5 lähtien ja kaksi 50 % tarkastajan virkaa muutettiin kokopäiväisiksi. Johto- ja toimintasäännöissä ympäristöjohtajalle määrättyjä tehtäviä hoiti ympäristönsuojelupäällikkö.

Porvoo irtautui eläinlääkäripäivystyssopimuksesta vuoden 2016 alusta, minkä jälkeen Kotkan ja Pyhtään alueelle jäi päivystysresurssiksi vain kaksi omaa praktikkoa, mikä ei ole riittävä lakisääteisen päivystyksen hoitamiseen. Eläinlääkäripäivystyksissä jouduttiin käyttämään omien eläinlääkäreiden lisäksi ulkopuolisia lääkäreitä, mikä nosti henkilöstömenoja. Kesällä jouduttiin myös ostamaan päivystyspalvelua Porvoosta ja Vantaalta. Päivystysyhteistyöhön haettiin sopimuskumppania naapurikunnista, mutta ratkaisuun ei päästy vuoden 2016 aikana.

Ympäristönsuojelun palvelualueelle tuli lisätehtäviä, kun maa-aineslain mukaiset luvat ja lupien valvonta siirtyi lakimuutoksen myötä 1.7. Pyhtään kunnalta ympäristölautakunnalle ja ympäristökeskukselle. Henkilöstömuutoksista huolimatta ympäristönsuojelulain mukaiset yritysvalvonnat toteutuivat hyväksytyn valvontasuunnitelman mukaisesti.

Ympäristöterveydenhuollon palvelualueella merkittävä lakimuutos oli tupakkalain muutos, joka vaati resurssointia valvonta-, ohjaus- ja neuvontatyöhön. Kotkassa järjestettiin valtakunnalliset ympäristöterveydenhuollon opintopäivät, joiden suunnittelun ja järjestelyjen osavastuu oli paikallisella tasolla. Vuoden aikana tuli kaksi epidemiaepäilystä, joiden selvittäminen vaati resursseja.

Rakennusvalvonta

Ehdotus uudeksi rakennusjärjestykseksi hyväksyttiin ympäristölautakunnassa 17.11.2016.

Kymenlaakson keskussairaahan rakennussuunnitelmia valmisteltiin ympäristölautakunnan käsittelyä varten.

Sähköinen luvanhakujärjestelmä lupapiste.fi otettiin käyttöön yhteistyössä Pyhtään, Haminan, Virolahden ja Miehikkälän kanssa. Yhteinen sopimus ohjelmiston toimittajan ja em. kuntien välillä toi taloudellisia säästöjä sekä synergiaetuja.

Vanhojen rakennuslupapiirustusten digitointi aloitettiin. Pitkän tähtäimen suunnitelma on saada suunnitelmat verkkokauppaan, jolloin niistä tulisi tuloja kaupungille.

Kymenlaakson Energianeuvonta hankkeelle saatiin alueen kuntien ja energiayhtiöiden rahoituksen lisäksi EU-rahoitusta (50%).

KULTTUURILAUTAKUNTA

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12
Kotka on vetovoimainen ja omaleimainen kaupunki, jossa tapahtuu	kärkikohteiden ja tapahtumien kehittäminen ja kävijämäärät, tapahtumien määrä	Vellamo 105 000 Kirjasto 450 000 Kaupungissa järjestettävien kulttuuritapahtumien määrä 800	Vellamo 110 663 Kirjasto 478 200 Tapahtumat Kirjasto 384 Vellamo 967
	kulttuurin avustusbudjetin kriteerien uudelleenmäärittely	1/3 budjetista käytetään vuosittaiseen ohjelmahankkeeseen, 1/3 kotkalaisten ruohonjuuritomijoiden aktivoimiseen ja 1/3 erilaisiin Kotkan ulkopuolisten partnereiden kanssa tehtäviin yhteishankkeisiin	Kulttuurin avustusbudjetin kriteerien uudelleenmäärittely on vienyt palveluja lähemmäs kuntalaisia. Tapahtumien rahoitusta kasvatettiin kysynnän vuoksi. Rahoitus on tuonut erinomaisen arvon suhteessa yleisömääriin ja palautteeseen.

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12
Kaupunkirakenne on tiivis ja toimiva, keskustat eläviä, asuminen viihtyisää	kulttuuritapahtumien jakaantuminen alueellisesti ja ympärivuotisesti	tapahtumista vähintään puolet kesäkauden ulkopuolella ja vähintään 200 Kotkansaaren ulkopuolella	Toteutunut. Tarkat luvut täsmentyvät vielä mutta Karhuvuoren (33) ja Karhulan kirjastojen tapahtumat (n. 80). Tähän lasketaan lisäksi Kyminsuu ja avustusbudjetin tapahtumat.

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	kulttuurin tiedotuksen tehostaminen	luodaan kulttuuritoimijoiden yhteinen tiedotusala	Toteutunut. Cursor on uudistanut seudullisen tapahtumatiedotuskanvan ja kulttuurin toimijat liittyvät siihen.

Talous

KULA Kulttuurilautakunta

		Toteuma	TA 2016	LTA 2016
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	58 279	79 800	79 800
	32 Maksutuotot	95 061	100 500	100 500
	33 Tuet ja avustukset	87 368	37 500	37 500
	34 Muut toimintatuotot	228 442	278 600	278 600
	3 Toimintatuotot	469 150	496 400	496 400
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-2 567 640	-2 567 034	-2 567 034
	43 Palvelujen ostot	-379 268	-436 320	-436 320
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-489 048	-444 600	-444 600
	47 Avustukset	-107 659	-99 000	-99 000
	48 Muut toimintakulut	-50 230	-103 000	-103 000
	4 Toimintakulut	-3 593 844	-3 649 954	-3 649 954
ULK. TOIMINTAKATE		-3 124 694	-3 153 554	-3 153 554
4S Sisäiset erät	58 Sisäiset tuotot	3 422	0	0
	59 Sisäiset kulut	-2 998 587	-2 990 118	-2 990 118
	4S Sisäiset erät	-2 995 166	-2 990 118	-2 990 118
TOIMINTAKATE		-6 119 860	-6 143 672	-6 143 672
6 Rahoitustuotot ja -kulut	60 Rahoitustuotot ja -kulut	-20	0	0
	6 Rahoitustuotot ja -kulut	-20	0	0
VUOSIKATE		-6 119 880	-6 143 672	-6 143 672
6S Sisäinen korko	5K Sisäinen korko	-5 363	0	0
	6S Sisäinen korko	-5 363	0	0
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-93 224	-113 859	-113 859
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-93 224	-113 859	-113 859
TULOS		-6 218 467	-6 257 531	-6 257 531

Kulttuurilautakunnan toimintatuotot alittuivat 6 % talousarviosta. Toimintakate toteutui 99,6 %, ulkoisen toimintakatteen toteutuma oli 99,1 %.

Kulttuuriasiainkeskuksen toimintakate alittui n. 6 %. Ulkoiset toimintamenot alittuivat 74 000 euroa ja ulkoisia tuottoja kertyi 21 000 euroa arvioitua vähemmän. Sisäiset erät ylittyivät 2 %

Kaupunginkirjaston talous toteutui budjetin mukaisesti. Toimintatuotot ylittyivät talousarviosta mutta jäivät edellisen vuoden kertymää 10 % pienemmiksi. Toimintakulut olivat talousarvion mukaiset, edelliseen vuoteen verrattuna 8 % pienemmät. Kirjasto lakkautti tasapainotusohjelman mukaisesti Otsolan ja Tavastilan kirjastot.

Kymenlaakson museon toimintakate ylittyi 3 %. Toimintatuotot alittuivat sekä yleisötyössä että myynnissä ja markkinoinnissa. Ulkoiset toimintakulut ylittyivät 3 %, Kuvataiteiden ja Merivartiomuseon kustannuspai-koilla oli suurimmat ylitykset. Myynti ja markkinointi sekä ALV-yhtymä siirrettiin v. 2016 alusta Museon palvelualueeseen helpomman hallinnoinnin takia.

Kaupunginkirjasto

Kirjaston osalta vuosi 2016 alkoi merkittäväillä, kirjastoverkkoon vaikuttaneilla muutoksilla. Otsolan ja Tavastilan kirjastojen toiminta päättyi vuodenvaihteessa talouden tasapainotusohjelman mukaisesti ja Karhuvuoren kirjasto pääsi siirtymään väistötiloista uusiin ja ajanmukaisiin tiloihin. Kiinteiden kirjastojen toimintaa korvaamaan perustettiin Otsolan ja Tavastilan alueille useita kirjastoauton pysäkkejä. Karhulan kirjasto sai uusia asiakkaita erityisesti Otsolan alueelta.

Karhuvuoren kirjaston toiminta uuden koulun yhteydessä alkoi 7.1.2016. Kirjaston, koulun ja nuorisotyön yksikön yhteistoiminta Karhuvuoressa pääsi vuoden aikana hyvin käyntiin. Samoin Karhuvuoren omatoimikirjasto sai asiakkailta hyvän vastaanoton. Omatoimikirjastolla saatiin lisättyä merkittävästi kirjaston aukioloaikaa ilman henkilöstöresurssin lisäystä. Karhuvuoren kirjaston kävijämäärä nousikin 247 prosenttia, myös lainaus kasvoi lähes 70 prosenttia edellisestä vuodesta.

Kahden kirjaston lakkauttamisesta huolimatta Kotkan kirjastojen vuoden 2016 kävijämäärä lähenteli puolta miljoonaa (478 200). Kävijätavoite ylittyi reilusti ja on lähes 5 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Paitsi Karhuvuoressa myös Karhulan kirjastossa kävijämäärä kasvoi yli 11 prosenttia. Samoin lainaus nousi Karhuvuoren lisäksi Karhulan kirjastossa 14,5 prosentilla. Kokonaislainaus sen sijaan jatkoi jo usean vuoden jatkunutta laskuaan. Lainauksen vähentyminen selittyy paitsi kirjastoverkon supistumisella ja yleisillä trendeillä, kuten netin ja älylaitteiden vaikutuksella ja kilpailulla ihmisten vapaa-ajasta, myös Kotkan alhaisella tasolla pysyneestä aineistomäärärahasta.

Kyyti -kirjastot ottivat käyttöön avoimen lähdekoodin Koha-kirjastojärjestelmän huhtikuussa. Kotkan kaupungista tuli myös järjestelmää ylläpitävän Koha-Suomi Oy:n osakas. Uusi kirjastojärjestelmä on tuonut huomattavan säästön kirjaston atk-menoihin ja järjestelmän kehittäminen on nyt kirjastojen omissa käsissä.

Tapahtumien määrä lisääntyi runsaat 12 prosenttia edellisestä vuodesta. Kirjaston itsensä järjestämiä tapahtumia oli vuoden aikana 383 kpl. Lisäksi kirjastojen tiloissa oli 796 ulkopuolisten yhdistysten tai muiden tahojen järjestämää tilaisuutta. Eniten yleisöä vetäneitä tapahtumia olivat Finlandia-voittaja Laura Lindstedtin vierailu sekä Katti-Matikaisen kirjamyly -esitykset ja useat lasten konsertit. Kirjasto rekrytoi vapaaehtoisia pitämään mm. atk-opastuksia ja satutunteja. Kaikki Kotkan eskarilaiset ja nelosluokkalaiset vierailivat lähimmässä kirjastossa osana kulttuuripolkua. Kirjavinkkarit kiersivät kouluilla ja tavoittivat jopa tuhansia oppilaita.

Museo

Kymenlaakson museon strategisia suuntaviivoja linjattiin täydentämällä kulttuurin tiekarttaan museon kultureitit. Reittikartan keskeisiä teemoja ovat muisti ja sydän, tieto ja tunne. Museo toimii Kotkan ja Kymenlaakson perinteen tietopankkina ja tarjoaa asukkaille elämyksiä, jotka tukevat heidän tietoisuuttaan juuristaan ja herättävät ylpeyttä omasta kotiseudusta. Reittikartta määrittelee museon yhteiskunnallisen osallisuuden tilana, joka tarjoaa alustan moniääniselle keskustelulle ja erilaisille tapahtumille.

Vellamon kävijämäärät olivat lähes 10 000 kävijää suuremmat kuin edellisenä vuonna. Tähän on vaikuttanut jatkuva panostaminen tapahtumatuotantoon ja yhteistyö kulttuuritoimen ja muiden toimijoiden kanssa. Hyvänä esimerkkinä on nuorisoteatterin kanssa yhteistyössä toteutettu Pertsan ja Kilun opetusteatteri, joka nivoutuu kulttuurin tiekartassa määritellyyn vuoden Pertsan ja Kilun -teemaan. Samoin kokousmyyntiin ja museokauppaan panostaminen on tuonut lisää kävijöitä ja tuloja. Tulojen kasvu oli vielä maltillista, noin 10 000 enemmän kuin edellisenä vuonna. Pääsylipputulot kasvoivat vain hieman, tulojen kasvu kohdistui pääasiassa kokousmyyntiin, johon jatkosakin aiotaan panostaa.

Samoin Kymenlaakson museon näyttelyiden kävijämäärä on ollut nousussa, mikä osoittaa viime vuoden painopisteenä olleen näyttelyuudistuksen onnistuneen. Näyttelyuudistus jatkui suunnitelman mukaisesti uusien interaktiivisten elementtien lisäämisellä näyttelyyn ja esim. VTT:n kanssa hankerahalla toteutettu lisättyä todellisuutta sisältävä Miracle -seinämä on ollut erittäin suosittu. Lapsille suunnattu moniulotteinen ja muunneltava Leikkimö on houkutellut ja viihdyttänyt lapsiperheitä onnistuneesti. Näyttelykävijöiden määrän kasvu kohdistuikin maksaneita kävijöitä enemmän ilmaiskävijöihin, lapsiin ja alle 18-vuotiaisiin nuoriin.

Kulttuuriasiainkeskus

Kaupungissa järjestettävien kulttuuritapahtumien määrä ylittyi vuonna 2016 arvioidusta. Kotka on hyvin aktiivinen kulttuurikaupunki ja pelkästään kaupungin toimijat (kulttuuriasiainkeskus, museo ja kirjasto) toteuttavat merkittävän määrän tapahtumia. Kun tähän lisätään konserni (Teatteri, Sinfonietta ja Maretrium) sekä kulttuurilautakunnan tukemat kulttuuritapahtumat voidaan sanoa, että Kotkassa on vuodessa yli tuhat kulttuuritapahtumaa.

Kulttuuriasiainkeskus järjesti vuoden aikana omina tuotantoina sekä yhteistyökumppaneiden kanssa tuttuun tapaan Dreamwall -nuorten tapahtuman, veteraanipäivän sekä itsenäisyyspäivän juhlan. Näiden lisäksi kulttuuriasiainkeskuksen on ollut mukana järjestämässä mm. Kolahtaako -elokuvaviikkoa sekä Kotkan Urkuviikkoa. Myös kulttuuriasiainkeskuksen hallinnoimissa tiloissa tapahtuu runsaasti (Nelosteatteri ja Konserttitalo). Kulttuuriasiainkeskuksen palvelut, joissa neuvotaan tapahtumien järjestäjiä käytännön asioissa eli luvissa ym ovat myös olleet kysytyjä.

Kesän 2016 Meripäivät olivat sekä taloudellisesti että kävijämäärällisesti onnistuneet. Tapahtuma oli Finland Festivalin tilastoissa Suomen toiseksi suurin tapahtuma kävijämäärällä mitattuna reilulla 220 000 kävijällä. Välittömästi tapahtuman päätyttyä kulttuuriasiainkeskuksen tuotannon keskiöön nousi kesän 2017 suur tapahtuma Meripäivät ja The Tall Ships Races.

KAUPUNKISUUNNITTELULAUTAKUNTA

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Palvelut laadukkaita ja käyttäjälähtöisiä	Kaupunkisuunnittelun palvelun laatua kehitetään ja toimitilahankkeiden ohjausta terävöitetään	Kaupunkisuunnittelu-hankkeiden arviointi otetaan kattavasti käyttöön. Toimitilapäällikön osallistuminen on edellytys tilahankkeen toteuttamiselle. Myös päätöksen-tekojärjestys lautakunnissa selkeytetään.	Kantasatamahanke jatkuvassa seurannassa, muita käynnissä olevista hankkeita arvioitu niiden valmistuttua (70%). Tilahankkeita ei käynnistetty ilman toimitilapäällikköä (100%). Valtuusto hyväksynyt toimitilojen hankeohjeen, johon päätöksen-tekojärjestys sisältyy (100%).
Ennaltaehkäisevä toiminta on aktiivista ja omavastuuta vahvistavaa	Jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä kehitetään	Jumalniemen jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien kehittämissuunnitelma laadittu	Valmisteltu, mutta tehdään osana alueen kehittämissuunnitelmaa (5%).

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Kotka on vetovoimainen ja omaleimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Toiminnallisesti kiinnostavien ja monipuolisten paikkojen kehittäminen	Karhulan torin kehittämissuunnitelman laatiminen yhdessä torin toimijoiden kanssa.	Suunnitelmaa ei ole laadittu (0%).
Toimiva elinkeinopoliitiikka tukee yrityksiä ja lisää työllisyyttä	Kaupunkisuunnittelun yhteistyö muiden elinkeinopoliitiikan toimijoiden kanssa saumatonta, monipuolista tonttitarjontaa erilaisille yrityksille	Jumalniemen kaupallisen kehittämishanke alueen toimijoiden kanssa tehty, asema-kaavoitus vireillä. Asiakastiimi-toimintamallin pilotti käyttöön Cursorin ja konserniyhtiöiden kanssa	Hankkeesta neuvoteltu, mutta kehittäminen on kohdistunut yksittäisiin rakennuksiin (10%). Pilottijärjestelmän sijaan investoidaan henkilöstön koulutukseen. Koulutus käynnissä (50%).

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Kaupunkirakenne on tiivis ja toimiva, keskustat eläviä, asuminen viihtyisää	Keskusta-alueilla käynnissä kaupan ja asumisen kehittämishankkeita	Kotkansaaren osayleiskaavoituksen tavoitevaihe valmis	Keskustan osayleiskaavan tavoitevaihe on valmis (100%)
Strateginen seutuyhteistyö vahvistuu	Seudun strateginen yleiskaavoitus etenee	Strategisen yleiskaavan luonnos nähtävillä	Luonnostyöskentelyä jatketaan 2kk:lla. (90%)

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Kaupunkisuunnittelun prosessit toimivat sujuvasti ja vastaavat toimintaympäristön haasteisiin	Prosessien kaikille osille on tekijä. Rekrytointien yhteydessä vahvistetaan paikkatieto-osaamista.	Eläköityvien tilalle rekrytoitavien henkilöiden työnkuvia on muokattu vahvistamaan paikkatieto-osaamista.
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Vastuualueen sisäistä vuorovaikutusta kehitetään	Kaupunkisuunnitteluun liittyvien hankkeiden ennakoiva läpikäynti henkilöstön kanssa	Hankkeita on käsitelty ennakoivasti henkilöstön kanssa (100%).

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Talous on tasapainossa	Tonttituotantoprosessin ja toteutuksen pitkántähtäimen suunnittelu	Pitkän aikavälin paikkatietopohjainen suunnittelu otetaan käyttöön.	Järjestelmän käyttöön-otto siirtyi vuodelle 2017 henkilöresurssien niukkuuden vuoksi
	Rakennettujen kiinteistöjen kokonaistalouden hallinta	Palveluverkon muutostarpeiden selvittäminen ja tuominen kiinteistöhallinnon pitkän tähtäimen suunnitteluun	Muutostarpeita selvitetty jatkuvalla periaatteella, lisäksi käynnissä toimitilaohjelman laatiminen, jossa hyvinvointipalvelut mukana (65%).

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Huomioidaan erityisesti kestävä liikumisen edistäminen sekä työtehtävissä että omassa toiminnassa	Kaavoissa kuvataan ja huomioidaan liikkumisyöhykkeet, pyöräilyn, julkisen liikenteen pääreitit ja pyöräpysäköinti	Otettu tavoitteeksi erityisesti Keskustan osayleiskaavatyössä, asemakaavoissa sijainnin mukaisesti (100%).

Talous

KALA Kaupunkisuunnittelulautakunta

		Toteuma	TA 2016	LTA 2016
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	181 775	181 000	181 000
	32 Maksutuotot	512 317	690 000	690 000
	34 Muut toimintatuotot	23 914 470	23 385 387	23 385 387
	37 Valmistus omaan käyttöön	35 051	18 690	18 690
	3 Toimintatuotot	24 643 613	24 275 077	24 275 077
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-3 481 735	-3 717 737	-3 717 737
	43 Palvelujen ostot	-4 426 858	-4 272 198	-4 272 198
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 875 159	-7 477 413	-7 477 413
	48 Muut toimintakulut	-11 102 295	-10 174 226	-10 174 226
	4 Toimintakulut	-25 886 046	-25 641 574	-25 641 574
ULK. TOIMINTAKATE		-1 242 434	-1 366 497	-1 366 497
4S Sisäiset erät	58 Sisäiset tuotot	33 083 580	32 852 314	32 852 314
	59 Sisäiset kulut	-1 957 617	-1 786 753	-1 786 753
	4S Sisäiset erät	31 125 963	31 065 561	31 065 561
TOIMINTAKATE		29 883 529	29 699 064	29 699 064
6 Rahoitustuotot ja -kulut	60 Rahoitustuotot ja -kulut	1 615	0	0
	6 Rahoitustuotot ja -kulut	1 615	0	0
VUOSIKATE		29 885 144	29 699 064	29 699 064
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-6 568 837	-6 990 440	-6 990 440
	6S Sisäinen korko	-6 568 837	-6 990 440	-6 990 440
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-11 695 071	-11 072 085	-11 072 085
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-11 695 071	-11 072 085	-11 072 085
TULOS		11 621 236	11 636 539	11 636 539

Kaupunkisuunnittelulautakunnan vuoden 2016 toimintakate oli 29,9 milj. euroa, mikä on 0,2 milj. euroa talousarvion mukaista toimintakatetta parempi. Lautakunnan toimintatuotot olivat 24,6 milj. euroa, joka on 0,4 milj. euroa talousarviota enemmän. Maa-alueiden vuokratuotot olivat 15,4 milj. euroa, mikä vastaa vuoden 2015 tasoa.

Lautakunnan investoinnit toteutuivat kokonaisuudessaan nettomääräisesti 12,3 milj. suuruisena. Lisätalousarvion mukainen budjetti investoinneille oli 9,8 milj. euroa.

Käyttöomaisuuden myynneistä kertyi myyntivoittoa tilikauden aikana 0,9 milj. euroa. Käyttöomaisuutta ostettiin vastaavana aikana 4,9 milj. eurolla.

Maanhankinta ja luovutus

Hovinsaarenrannan kaksi ensimmäistä kerrostalotonttia myytiin n. 650 000 euron kauppahinnalla. Ensimmäinen talo on valmis. Mussalon Voima Oy:ltä ostettiin vajaat 58 ha maa- ja vesialueita rakennuksineen 2,3 milj. €:n kauppahinnalla. Puolet hinnasta maksettiin joulukuussa 2016 ja puolet tammikuussa 2017. Maanhankinta ja -luovutus on muutoin painottunut asemakaavan toteuttamiseksi tehtyihin kauppoihin ja vaihtoihin. Kiinteistökauppoja tehtiin vajaat 30 kappaletta.

Tonttien luovutus oli hiljaisin koko luovutushistorian aikana. Kaiken kaikkiaan luovuttiin vain 16 tonttia. Omakotitonttien luovutuksen osalta on pääpaino Räskin alueella, josta vuoden aikana myytiin yksi ja vuokrattiin kaksi tonttia. Teollisuustontteja vuokrattiin kolme kappaletta, joista yksi sisälsi Mussalon kalliovaraston vuokraamisen.

Alueiden vuokrauksessa tehtiin sopimus Nord Stream2 hankkeen kaasuputkien pinnoituksesta vastaavan Wasco Coatings Finland Oy:n kanssa 60 ha alueiden vuokraamisesta. Vuodenvaihteessa oli alueita vuokralla

14,5 ha.

Kantasataman kaupallisen hankkeen toteuttamiseksi tarvittavat satamahallien hankintaa koskevat sopimukset toteutettiin syksyllä.

Kaavoitus

Kaavoituksen painopiste oli vuonna 2016 yleissuunnittelussa. Elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin ja alueen markkinointiin painottuva seudun strateginen yleiskaava ja Kotkan keskustan osayleiskaava ovat edenneet aikataulussa ja tulevat keväällä 2017 luonnoksena nähtäville. Seutukaavan elinkeinoelämäpainotus on jo valmisteluvaiheessa herättänyt kansallista kiinnostusta. Keskustan osayleiskaavatyöhön on tehty erilaisia selvityksiä, joista mittavin liittyy keskustan liikennesuunnitelman laatimiseen rinnan muun kaava-tarkastelun kanssa.

Kaavoitus osallistuu myös käynnistyneeseen Kymenlaakson Maakuntakaava 2040 valmisteluun.

Kantasataman asemakaavasta tehdyt valitukset vedettiin pois ja kaava sai lainvoiman 4.4.2016.

Uusia asemakaavoja on aloitettu mm. kerrostalon rakentamisen mahdollistama asemakaavamuutos torin varrelle osoitteeseen Keskuskatu 9. Rankin saaren osayleiskaavamuutos ja asemakaavan laatiminen aloitettiin maanomistajan aloitteesta konsulttikaavana. Viirinkalliolle on laitettu vireille kaavamuutos jatkona valmistuneelle kaavarunkotyölle, joka laadittiin Ahlström Kiinteistöt Oy:n omistamille maille. Seurantalo Sampon ja Kärkisaarentien asemakaavamuutokset ovat myös käynnistyneet.

Karhulan Pitkäsaaren kaava etenee ja tulee päätöksentekoon keväällä 2017.

Jumalniemen alueella kaavoitus on edennyt vain A. Ahlström Kiinteistöt Oy:n ja kaupungin omistamilla liiketonteilla. Alueen kehitystyö on muilta osin keskittynyt rakennusten omistajien teettämiin rakennusparannuksiin.

Mittaus- ja kiinteistötoimi

VRK:n pysyvä rakennustunnus otettiin käyttöön 11/2015. Sen aiheuttama mittava rakennus- ja huoneistorekisterin korjaus- ja perusparannus työllisti henkilöstöä yhdessä rakennusvalvonnan kanssa koko vuoden. Keskusta-alueelta kuvautettiin 100 km katuja ja otettiin käyttöön BLOMStreet- kuvamittauspalvelu. Palvelu on käytössä kaupungissa laajasti lähinnä suunnittelu- ja tarkastustehtävissä.

Keskeisten tehtävien prosessien kehittämistä on jatkettu.

Kiinteistötoimitukset ja rakennusvalvontamittaukset on tehty tilausten mukaisesti. Kiinteistöselvityksiä ja pohjakartan tarkistuksia tehtiin kaavoituksen edellyttämällä alueilla. Uutena alueena Rankin saari sai pohjakartan.

Toimitilahallinto

Karhuvuoren uuden koulun toiminta alkoi tammikuussa 2016. Kiinteistössä on myös kirjaston ja nuorisotoimen tiloja. Katariinan päiväkodin rakentaminen käynnistyi helmikuussa 2016 maanrakennustöillä ja päiväkotitoiminta alkaa uudessa rakennuksessa huhtikuussa 2017. Kotkansaaren paloaseman rakentaminen aloitettiin toukokuussa 2016 ja toiminta uudella paloasemalla käynnistyy kesäkuussa 2017. Rakennusaikaisen kosteudenhallinnan varmistamiseksi on kaikkien uudisrakennushankkeiden kriittiset rakennusvaiheet suoritettu sääsuojan alla.

Peruskorjausmäärärahalla (4,5 milj. €) toteutettiin työohjelmien mukaisesti erilaisia perusparannus- ja korjauskohteita. Peruskorjausmäärärahan käyttö jakautui:

- sisäilmakorjauksiin
- tilamuutoksiin ja muuhun toiminnan vaatimiin muutoksiin (perusparannusta)
- PTS ohjelman mukaisiin suunniteltuihin korjauksiin

Katariinan uimalan altaiden korjausta toteutettiin kesällä ja korjauksia jatketaan talvella 2016/2017. Liikuntatoimi aloitti Katariinan uimalan tarveselvityksen laatimiseen. Perheryhmäkodin muutostyöt toteutettiin Savotan entisen kurssiasuntolaan.

Langinkosken ja Korkeakosken koulujen hankesuunnitelmat saatettiin päätöksentekoon. Langinkosken koulun suunnittelu käynnistyy keväällä 2017. Korkeakosken koulun hankesuunnitelma palautettiin valmisteluun.

Käyttötaloudessa säästöjä on syntynyt talousarvioon verrattuna lämmitysenergian ja vedenkulutuksen osalta. Sähkönkulut sen sijaan kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna. Toimitilahallinnolle talousarvioon 2016 kirjattua säästötavoitteita ei saavutettu kokonaisuudessaan.

TEKNINEN LAUTAKUNTA

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Palvelut laadukkaita ja käyttäjälähtöisiä	Yhdyskuntatekniset palvelut kyselytutkimus (FCG Finnish Consulting Group Oy)	Liikenneväylien ylläpidossa ja katuvalaistuksessa ollaan parempia kuin 25 % vertailukaupungeista. Keskustapuistojen hoidossa ollaan maan paras ja muiden puistojen ja taajamametsien hoidossa ollaan yli keskiarvon.	Kyselyyn osallistui 27 kuntaa. Liikenneväylien ylläpidossa Kotka oli 7. ja katuvalaistuksessa 22. Puistojen hoidossa Kotka oli jaetulla 1. sijalla, keskustapuistojen hoidossa paras ja taajamametsien hoidossa 8. Tavoite saavutettiin muilta osin paitsi katuvalaistuksessa.
	Toimitilahallinnon, liikuntatoimen ja teknisten palveluiden palvelualueiden yhteistyöprosessien kehittäminen	Hankeohjeet uusitaan. Tekniset palvelut on osallisena Toimitilahallinnon kokoamassa ja vetämässä taloryhmässä.	Hankeohjeet hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 25.4.2016 § 135. Tekniset palvelut osallistuu taloryhmän työskentelyyn.
Ennaltaehkäisevä toiminta on aktiivista ja omavastuuta vahvistavaa	Sisäilmaongelmien ennaltaehkäisy: Suunnitellun toiminnan keskeytys korkeintaan 3 kpl/vuosi	Rakennustyömaat tehdään säältä suojatusti, valvonnassa erityishuomio riskikohteisiin. Rakentamisen aikaisesta pölynhallinnasta huolehditaan. Kiinteistöjen kuntokartoitukset ja mahdollisten ongelmakiinteistöjen selvittäminen ja erityistarkkailu yhteistyössä toimitilahallinnon kanssa.	Katariinan päiväkotia ja Kotkansaaren paloasema tehtiin säältä suojatusti. Valvontaa tehostettiin aikaisempien kokemusten perusteella. Rakennusaikaiseen siivoukseen panostettiin.
	Valmistautuminen hankintalain muutokseen ja sähköiseen hankintajärjestelmään	Facilityinfo otetaan käyttöön ja ylläpidetään vähintään 90 %:ssa kaupungin julkisista rakennuksista. Hankintalain muutokseen ja sähköiseen hankintajärjestelmään tutustuminen/käyttöönotto: oman hankintahenkilöstön koulutus ja yritysten informointi.	Ennakoiva kuntokartoitus on tehty kahdessa kiinteistössä. Sisäilmakohteissa on tehty sekä kuntokartoituksia että erityistutkimuksia sisäilmatyöryhmissä sovitun mukaisesti. Facilityinfor tietoja täydennettiin ja kiinteistöhoitajia koulutettiin. Vuoden aikana tehtiin selvitys eri toimittajien kiinteistönhallintajärjestelmästä ja päätettiin vaihtaa järjestelmä paremmin kaupungin tarpeita vastaavaan halvempaan järjestelmään Cloudia-hankintajärjestelmä on otettu käyttöön. Teknisten palveluiden hankintoja tekeviä on koulutettu. Tekniset palvelut osallistui hankintatyöryhmään, jossa valmisteltiin koko kaupungin hankintojen kehittämistä..

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestys- kijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Kotka on vetovoimainen ja omaleimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Tapahtumien teknisten järjestelyjen onnistuminen	Meripäivien ja The Tall Ships Racesin järjestelyt hoidetaan, muiden tapahtumien järjestäjiä opastetaan tarvittaessa.	Meripäivien tekniset järjestelyt kilpailutettiin ja liikennejärjestelysuunnitelma laadittiin. Muiden tapahtumien järjestäjiä opastettiin tarvittaessa.
Toimiva elinkeinopoliitiikka tukee yrityksiä ja lisää työllisyyttä	Yritysvaikutukset huomioidaan asioiden valmistelussa ja päätösten yhteydessä Yhteistyön ja informaation lisääminen yritysten suuntaan	Lisätään tiedotusta yrityksille investointiohjelmista ja hankinnoista. Järjestetään yhteistyötapaamisia yritysjärjestöjen tms. kanssa (2 kpl / v).	Yrityksiä informoitiin uusista tilaus- ja hankintajärjestelmistä. Tekniset palvelut osallistui yrittäjien järjestämään hankintapäivään ja kaupunginjohtajan järjestämiin yrittäjä-tapaamisiin. Erillisiä pelkäs-tään teknisiin palveluihin liittyviä tapaamisia ei ole järjestetty.

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestys- kijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Henkilöstösuunnitelma	Organisaatiosta poistuvien henkilöiden töiden uudelleen järjestelyt toimiviksi kokonaisuuk-siksi organisaatiomuutokset hyödyntäen	Tehtävä ja/tai organisaatiomuutoksia tehtiin rakennuttamisen, talokunnossapidon, isännöinnin, siivouksen, infran ylläpidon ja puistotoimen palvelualueilla.
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Kehityskeskustelut	Kaikkien kanssa	ParTy(Parempi työyhtisö) -kyselyssä saadun tuloksen perusteella vain 50 % henkilöstöstä ilmoitti, että heidän kanssaan on käyty kehityskeskustelu (kyselyyn vastasi noin puolet teknisten palveluiden henkilöstöstä).

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestys- kijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Talous on tasapainossa	Talousarvion toteutuminen	Pysytään talousarviossa	Talousarvioraamissa pysyttiin.

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Joukkoliikenteen muutokset	Kilpailutusten läpivienti, uuden lippujärjestelmän käyttöönotto ja joukkoliikenteen käyttäjämäärän kasvu	Seudun liikenne toimii 1.7.2017 alkaen Etelä-Kymenlaakson henkilökuljetusyksikön kilpailutusten perusteella, myös uusi lippujärjestelmä otettiin käyttöön 1.7. Kotkan paikallisliikenteen matkustajamäärä nousi 8,9 % edellisvuodesta.
	Luonnon monimuotoisuus	Rakennushankkeisiin liittyen mahdollisten korvaavien alueiden luominen ja alueiden hoito-ohjeet yhteistyössä ympäristökeskuksen kanssa	Sopivia kohteita ei ollut.
	Energiansäästötoimenpiteet	Rakennusten energiakatselmukset / 5 kohdetta valitaan yhdessä toimitilahallinnon kanssa sekä laaditaan vuoden 2016 aikana suunnitelma energiankulutuksen vähentämiseksi toimipisteittäin	Yhteistyössä toimitilahallinnon kanssa valittiin 9 kiinteistöä, joissa energiatehokkuuskatselmus tehdään. Kahdessa kohteessa katselmus käynnistyi (Kyamk). Muiden osalta katselmus siirtyi vuoteen 2017. Lisäksi valittiin 10 seuraava kohdetta, joissa katselmus tehdään myöhemmin. Kolmelle kiinteistölle valmisteltiin pilotit, joissa käyttäjiä kannustetaan energiansäästöön.

Talous

TELA Tekninen lautakunta

		Toteuma	TA 2016	LTA 2016
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	3 888 813	2 201 280	2 201 280
	32 Maksutuotot	58 737	1 980 000	1 980 000
	33 Tuet ja avustukset	879 232	796 000	796 000
	34 Muut toimintatuotot	173 843	273 026	273 026
	37 Valmistus omaan käyttöön	1 917 112	1 234 010	1 234 010
	3 Toimintatuotot	6 917 736	6 484 316	6 484 316
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-12 771 373	-13 459 563	-13 459 563
	43 Palvelujen ostot	-11 876 313	-10 644 956	-10 844 956
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 389 893	-2 081 595	-2 081 595
	47 Avustukset	-29 705	-1 020 000	-1 020 000
	48 Muut toimintakulut	-352 578	-305 833	-305 833
	4 Toimintakulut	-27 419 862	-27 511 947	-27 711 947
ULK. TOIMINTAKATE		-20 502 126	-21 027 631	-21 227 631
4S Sisäiset erät	58 Sisäiset tuotot	10 654 408	9 608 131	9 608 131
	59 Sisäiset kulut	-3 711 491	-3 003 674	-3 003 674
	4S Sisäiset erät	6 942 918	6 604 457	6 604 457
TOIMINTAKATE		-13 559 208	-14 423 174	-14 623 174
6 Rahoitustuotot ja -kulut	60 Rahoitustuotot ja -kulut	4 269	0	0
	6 Rahoitustuotot ja -kulut	4 269	0	0
VUOSIKATE		-13 554 939	-14 423 174	-14 623 174
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-1 516 895	-1 067 401	-1 067 401
	6S Sisäinen korko	-1 516 895	-1 067 401	-1 067 401
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-7 838 515	-6 856 369	-6 856 369
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-7 838 515	-6 856 369	-6 856 369
TULOS		-22 910 350	-22 346 944	-22 546 944

Teknisen lautakunnan toimintakate oli noin 1 M€ pienempi kuin talousarviossa ja ulkoinen toimintakate 685 000 euroa talousarvion toimintakatetta pienempi. Säästöön vaikuttivat mm. henkilöstövähennykset, oman kaluston tehokas käyttö ja organisaatiomuutosten kautta tehdyt muut toiminnan tehostamiset. Investointimäärärahaa jäi käyttämättä noin 4,2 M€. Säästö syntyi suurimmalta osin Kantasataman Härniemen laiturin korjausrakasta, joka tehtiin kevennettyä ratkaisuna.

Toiminta

Vuoden alusta siivoustoimeen siirtyivät päiväkotien laitoshuoltajat ja puistotoimeen liikuntapaikkojen hoito. Infran rakennuttaminen yhdistettiin talonrakennuttamisen kanssa yhdeksi palvelualueeksi. Ylläpidon palvelualueilla toiminta sujui ennakoidusti eivätkä sääät aiheuttaneet ongelmia. Asukkaille suunnatussa Teknisten palveluiden kyselytutkimuksessa saavutettiin valtuustoon nähden asetetut tavoitteet muuten paitsi katuvalaistuksessa.

Infran suunnittelussa ja rakennuttamisessa suurimmat kohteet olivat Härniemen laituri, Satamakadun loppupää ja Pernoontien kevyen liikenteen väylä, talonrakennuttamisessa Katariinan päiväkotit ja Kotkansaaren sivupaloasema ja talopuolen peruskorjauskohteissa Haukavuoren koulu. Arkkitehtisuunnittelua työllistivät erityisesti sisäilmaongelmat ja niihin liittyvät tutkimukset ja suunnittelu.

Joukkoliikenne

Etelä-Kymenlaakson henkilökuljetusyksikön kilpailuttama Haminan, Kotkan ja Pyhtään joukkoliikenne aloitti 1.7.2016. Samana päivänä otettiin käyttöön uusi lippu- ja maksujärjestelmä. Kotkan paikallisliikenteen matkustajamäärä kasvoi 8,9 % edellisvuodesta.

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.2016
Palvelut laadukkaita ja käyttäjälähtöisiä	Hoito- ja palvelutakuun toteutuminen vanhus- tenhuollossa sosiaalihuollossa terveydenhuollossa (vastuualueittain kyllä / ei)	Hoito- ja palvelutakuu toteutuu kaikissa palveluissa.	Toimeentulotuksessa ei toteutunut. Toteutui terveydenhuollossa ja vanhustenhuollossa.
Ennaltaehkäisevä toiminta on aktiivista ja omavastuuta vahvistavaa	Palveluiden painopiste ennalta ehkäisyyn ja asiakkaiden omatoimisuuden tukemiseen Hyvinvointia edistävä ohjaus (kirje, puhelinsoitto, kotikäynti) 80- ja 85-vuotiaille, jotka eivät ole palvelujen piirissä. Sähköisten palvelujen käyttö ja määrä	Kohderyhmästä tavoitetaan 95% Sosiaalihuollon sähköisiä palveluja käyttää 1 300 asiakasta.	Suunterveydenhuollossa harjausopetuksia annetaan kouluissa, kohdennettu neuvontaa aikuisväestöön (70-vuotiaat, potilasjärjestöt jne.) 91,5% Sosiaalihuollossa sähköisiä palveluja käyttänyt 1 813 asiakasta. Terveydenhuollossa sähköisten palvelujen piirissä 2244 potilasta.

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.2016
Strateginen seutuyhteistyö vahvistuu		Lähtökohtana kaikessa suunnittelussa on seudullinen yhteistyö.	Kymenlaakson SOTE suunnittelu on käynnistynyt. Maakunnan laajuinen suun terveydenhuollon päivystys toteutuu

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.2016
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Henkilöstömitoitukset vanhustenhuollossa suhteessa lakiin /suosituksiin Sairauspoissaolot	Lakisääteiset/ suositusten mukaiset henkilöstömitoitukset toteutuvat Sairauspoissaolojen määrä vähenee	Vanhuspalveluissa toteutuu. Terveystenhuollossa sairaalassa toteutuu. Vanhustenhuollossa nousua 1,4 pv/hlö.) Sosiaalihuollossa nousua 1 pv/hlö. Terveystenhuollossa nousua 1,0pv/hlö
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Aktiivinen vuorovaikutus ja tiedottaminen kuntalaisille	Muutoksista tiedotetaan väestölle, kaupungin internet-sivuilla, median kautta tai infotilaisuuksissa	Toimeentulotuen Kela-siirrosta tiedotettiin aktiivisesti puoli vuotta eri tavoin asiakkaille sekä mediassa

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.2016
Talous on tasapainossa	Talouden tasapainotusohjelman mukaiset tavoitteet toteutuvat	Toimintakate ei ylitä.	Toteuma 102,95 %

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.2016
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Yksikkökohtaiset kestävän kehityksen toimintaperiaatteet käytössä		Ekotukihenkilöt toimivat yksiköissä.

Talous

SOTELA Sosiaali- ja terveyslautakunta

		Toteuma	TA 2016	LTA 2016
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	10 806 295	10 276 462	10 276 462
	32 Maksutuotot	9 561 331	8 906 055	8 906 055
	33 Tuet ja avustukset	5 792 441	5 907 372	5 907 372
	34 Muut toimintatuotot	1 969 902	2 551 065	2 551 065
	3 Toimintatuotot	28 129 970	27 640 954	27 640 954
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-48 486 404	-51 186 694	-51 186 694
	43 Palvelujen ostot	-132 012 940	-124 068 903	-125 568 903
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 907 400	-3 871 900	-3 871 900
	47 Avustukset	-28 285 812	-28 426 213	-28 426 213
	48 Muut toimintakulut	-398 232	-600 312	-600 312
	4 Toimintakulut	-213 090 788	-208 154 022	-209 654 022
ULK. TOIMINTAKATE		-184 960 818	-180 513 069	-182 013 069
4S Sisäiset erät	58 Sisäiset tuotot	1 466 673	1 555 871	1 555 871
	59 Sisäiset kulut	-10 970 687	-9 944 322	-9 944 322
	4S Sisäiset erät	-9 504 014	-8 388 451	-8 388 451
TOIMINTAKATE		-194 464 831	-188 901 520	-190 401 520
6 Rahoitustuotot ja -kulut	60 Rahoitustuotot ja -kulut	4 293	0	0
	6 Rahoitustuotot ja -kulut	4 293	0	0
VUOSIKATE		-194 460 539	-188 901 520	-190 401 520
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-21 238	0	0
	6S Sisäinen korko	-21 238	0	0
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-312 559	-407 854	-407 854
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-312 559	-407 854	-407 854
TULOS		-194 794 336	-189 309 373	-190 809 373

Sosiaali- ja terveyslautakunnalle myönnettiin lisämäärärahaa 1,5 milj. euroa. Vuoden 2016 ulkoinen toimintakate päättyy 2,9 milj. euron ylitykseen myönnettyyn lisätalousarvioon verrattuna. Selvityksenä tulokseen vaikuttaneista eristä todettakoon, että

- asiakasmaksujen tarkistus indeksikorotuksia suurempina nosti maksutuottojen kertymää budjetoidusta, vaikutus talousarvioon nähden oli 0,6 milj. euroa. Muiden tuottoerien osalta myyntituotot kertyivät myös 0,5 milj. euroa arvioitua suuremmiksi, huolimatta vuoden aikana tapahtuneista maahanmuuttopalvelujen supistuksista. Tukien ja avustusten sekä muiden tuottojen jäätyä alle budjetoidun, toimintatuottoja kertyi yhteensä 0,5 milj. euroa yli talousarvion tavoitteen.
- henkilöstökulujen jääminen alle budjetoidun kevensi osaltaan muiden erien ylityspaineita. Säästöennuste oli n. 2,0 milj. euroa, lopulta henkilöstökulut toteutuivat 2,7 milj. euroa arvioitua pienempinä.
- terveydenhuollon vastuualueella tavoitteena on ollut Miepä -keskuksen toiminnan vakiinnuttaminen sekä mielenterveys- ja päihdepalvelujen ostopalvelukustannusten selkeä vähentäminen vuosien 2016 ja 2017 aikana. Vuonna 2016 ulkoinen toimintakate oli kasvanut palvelualueen osalta n. 0,6 milj. euroa verrattuna vuoden 2015 kustannuksiin, kun mukana on myös aiemmin sosiaalihuollossa maksetut päihdepalvelujen kustannukset. Alkuperäiseen talousarvioon nähden ostopalvelukustannusten ylitykseksi muodostui 0,7 milj. euroa.
- lisämäärärahaa haettaessa jatkokuntoutuksen ostoihin arvioitiin käytettävän 2,5 milj. euroa, mikä toteutui ja näin ollen lisämääräraha riitti ylityspaineeseen. Kuntoutuksen toimintamallin rahoittamiseen haettiin katetta oman toiminnan supistuksilla sekä vanhustenhuollossa Kotikuntoon yksikön

ja Kotvan budjeteista että Karhulan sairaalan vuodeosastotoiminnasta. Edellä mainittujen toimintojen kustannukset olivat 1,3 milj. euroa vuoden 2015 tilinpäätöstä pienemmät. Kasvu kuntoutuksen laitoshoidon ostoja osalta oli samansuuruista eli 1,3 milj. euroa.

- erikoissairaanhoidon vuonna 2016 käytettiin 68,7 milj. euroa avo- ja laitoshoidon, terapia- ja kuntoutushoitajien sekä apuvälineiden järjestämiseen (TP 2015 oli 67,5 M€). Erikoissairaanhoidon las-
kutukset muilta ERVA-alueilta olivat n. 458 000 euroa. Edellä mainittujen lisäksi maksettiin ensi-
hoitojärjestämisestä 1,9 milj. euroa ja jäsenmaksuna 0,7 milj. euroa. Näiden kustannusten osalta al-
kuperäinen talousarvio ylittyi n. 2,4 milj. euroa. Tilinpäätöseränä erikoissairaanhoidon kirjattiin
pakollisena varauksena Carean alijäämien kattamiseen Kotkan osalta 2 605 338,- euroa, tämä erä ei
ollut lisämäärärahaa arvioitaessa tiedossa.

-avustuksiin käytettiin yhteensä n. 28,3 milj. euroa. Tästä toimeentulotukeen 11,9 M€, vammais-
palvelulain mukaisiin avustuksiin 3,8 M€ ja työmarkkinatukeen 7,6 M€, omaishoidontukeen 2,2 M€.
Määrärahavaraus kertomusvuodelle yhteensä oli 28,4 M€, mikä kattoi syntyneet kustannukset.

Toimielimen toimintakate on sitova valtuustoon nähden, sisältäen ns. sisäiset erät (sisäiset tulot ja menot).
Sisäisten erien osalta lautakunnan talousarvio ylittyi n. 1,1 milj. euroa budjetoituun nähden.
Merkittävin ylitys (-877 000,-) kohdistuu sisäisten vuokrien osalle. Tilamuutoksia on tehty mm. maahan-
muuttopalveluiden, mielenterveys- ja päihdepalvelujen, suun terveydenhuollon ja vanhusten ja vammais-
ten asuntojen osalta talousarvion laadinnan jälkeen.

Sisäisten palvelujen käyttö budjetoituun nähden on ollut suurempaa mm. tulkkipalvelujen, työterveyshuol-
lon ja siivouspalvelujen osalta, ylitys yhteensä n. -250 000,-. Myöskään kaikki tuottoarviot eivät ole toteutu-
neet suunnitellusti, vaan tuottokirjaukset ovat jääneet arvioitua pienemmiksi, mikä heikentää toimintakate
tavoitetta.

Terveydenhuollon vastuualue

Avoterveydenhuollossa hoitotakuu on toteutunut. Kiireettömissä asioissa terveysasemalle on päässyt noin
1-5 vko kuluessa lääkärille ja 1-2 päivän kuluessa sairaanhoitajan vastaanotolle. Ajanvarauspuhelimessa
tavoitettavuus oli 77%.

Terveysasemien päiväaikaisen päivystyksen tavoite, 15 000 käyntiä vuonna 2016 ei toteutunut, käyntejä oli
16723 kpl. Terveysasemilla kiireellisen vastaanoton käyntien määrä on lisääntynyt; sairaanhoitajilla 25 161
käyntiä ja lääkäreillä 18293 käyntiä. Vastaanottokäyntejä hoitajilla oli 25540 ja lääkäreillä 11853.

Kuntoutuksessa hoitotakuu 3kk on ylittynyt 26 potilaalla. Kuntoutuksen kehittämisessä tavoitteena on te-
hostaa toimintaa ja panostaa ennaltaehkäisyyn ja kotihoitoon. Yhteistyötä Carean, sairaalan, Hoikon, koti-
hoidon ja kuntoutuspalvelujen kesken on tiivistetty.

Työterveyshuollon palvelujen muuttuessa loppu vuodesta, kotkalaiset kaupungin työntekijät ohjautuivat
sairaanhoidon palveluissa terveysasemille.

Avoterveydenhuollon sairauspoissaolot vähenivät vuoden 2015 17,6 päivästä vuoden 2016 15,6 päivään.

Mielenterveys- ja päihdetyön palvelualue eli Miepä- keskus aloitti toimintansa v. 2016 alussa. Mielenter-
veys- ja päihdepalveluissa kehitettiin matalan kynnyksen palvelua, siirtämällä potilaat joilla on lieviä tai
keskivaikeita päihdeongelmia, terveysasemien hoidettavaksi. A-klinikan ostopalvelusopimusta avohoidon
osalta jatkettiin järjestelyjen vuoksi kolme kuukautta 1.4.2016 asti.

Mielenterveys- ja päihdepalvelualueen henkilöstön sairauspoissaolot kasvoivat vuoden lopussa, keskimää-
raisesti sairauspoissaoloja oli vuonna 2016 18,8 päivää/ työntekijä (vuosi 2015 13,7 päivää/työntekijä). Nou-
su oli merkittävä, pääasiallinen syy oli sisäilmaongelmiin liittyvät sairaudet.

Suun terveydenhuollossa ennaltaehkäisevä työ on olennainen osa prosesseja. Sen lisäksi tehdään väestöta-soista ennaltaehkäisevää työtä yhdessä terveydenedistämisen koordinaattorin, perhepalvelujen- ja vanhus-tenhuollon kanssa. Toimintamuotoja ovat alkuvuoden aikana olleet odottavien perheiden tapaamiset, 7-luokkalaisten terveystapahtuma ja astmailta. Vuoden jälkipuoliskolla osallistuttiin 70-vuotiaiden hyvinvoin-tipäivään ja jalkauduttiin Terveyskioskiin.

Suun terveydenhuollon palvelualueella sairauspoissaolot ovat nousseet huolestuttavasti edellisvuoteen verrattuna. Nousua 3,0 pv/hlö. Eniten ovat nousseet määräaikaisen henkilöstön poissaolot. Vakituisten hen-kilöstön sairauspoissaolopäivien määrissä oli kasvua 2,0 pv/hlö (14,9:stä 16,9:een) ja määräaikaisen henki-löstön poissaoloissa 7,1 pv/hlö (5,3:sta 12,4.ään).

Hoitotakuussa pysyminen on sairaalan muistipoliklinikalla ajoittain haasteellista, yhteyden saa samana päi-vänä, muistineuvojalle ajan 2 kuukaudessa ja lääkärille 3-4 kuukaudessa. Rasitus Ekg ja Skopia tutkimuksiin pääsee alle kuukaudessa.

Karhulan sairaalan tavoitteena on, että kaikki sairaalahoitoa tarvitsevat potilaat pystytään ottamaan eri-koissairaanhoidosta ja päivystyksestä. Elokuussa tuli sairaalalle 1 jonopäivä ja 5 jonopäivää Hoikulle. Sairaa-lan nettokuormitus oli 89 %. Potilasvaihtuvuus päivätasolla oli keskimäärin seitsemän.

Terveyskeskussairaalaan jatkohoitoon (hoiville) jonottavien potilaiden määrä on vähentynyt. Hoivapalve-luiden arviointijaksolle jonotti 6 potilasta 31.12. Samanaikaisesti sairaalan hoitoajat ovat lyhentyneet. Kes-kimääräinen hoitojakson pituus oli 12,1 vuorokautta.

Sairaalan sairauspoissaolot ovat samalla tasolla kuin vuonna 2015 (13,3 pv), vuoden lopussa 13,8 pv/työntekijä. Influenssa ja Noro-virus lisäsivät sairauspoissaoloja.

Erikoissairaanhoito

Erikoissairaanhoidossa oli 6 jonopäivää 31.12.2016 mennessä. Tavoitteena on, että jonopäiviä ei enää syn-ny. Yleislääkäripäivystyksessä oli vuodelle 2016 käyntien määrätavoite 15 000, mikä ei toteutunut. Vuonna 2016 päivystyskäyntejä oli 16723 kpl. Sisätaudeilla ja kirurgiassa hoitojaksot ovat lisääntyneet hieman.

Vanhustenhuollon vastuualue

75 vuotta täyttäneistä selviytyy 61,9 % (tavoite 66 %, 2015 / 61,5 %) ilman julkisia vanhustenhuollon palve-luja. Hoivapalveluja saa 10,1 % (2015/10,5 %) ja kotihoidon eri palveluja 28 % (2015/28 %). Hoiva-asumisen peittävyys on pienentynyt, mutta on edelleen valtakunnallista tavoitetasoa (9 %) korkeampi.

Palvelutarpeen arviointi 75 -vuotta täyttäneille ja eläkkeensaajan korkeinta hoitotukea saaville toteutuu määrärajan eli 7 arkipäivän kuluessa. Kartoituskäyntejä on tehty eri-ikäisille yhteensä 1144 (729 /2015; tässä luvussa mukana vain alueellinen kh ja kotiutustiimi), alueellisen kotihoidon tekemänä 506, kotiutustiimin 444 ja ostopalvelut 164. Kotihoidon asiakasneuvontapalveluun tuli vuoden aikana yhteensä 415 puhelua, joista vain 27,5 % siirrettiin alueiden palveluohjaajille jatkokartoitukseen. Asiakasneuvonnan avulla on voitu tukea kotona asuvia ikäihmisiä oikea-aikaisella palveluohjauksella ja palvelutarpeen selvittelyllä sekä var-mistamalla tarvittavien palveluiden oikein kohdentaminen.

Omaishoidon tuen asiakkaita oli yhteensä 368(400 /2015). Omaishoitoa 75 -vuotta täyttäneistä saa 3,8 % (tavoite 5 %). Omaishoidon alin luokka poistui vuoden 2016 alusta. Uusia sopimuksia on tehty 90:lle (204/2015) ja vastaavasti palvelun piiristä on poistunut 78 (134/2015) asiakasta. Kielteisiä päätöksiä on tehty 39 (33/2015). Omaishoidon asiakkaista on 32 % (noin 20 % /2015) säännöllisen loma-järjestelyn piiris-sä (lakisääteinen vapaa, intervalli tai muu vapaa). Toimeksiantosopimusasiakkaita oli 10 ja perhehoidossa 4 asiakasta.

Keskitetyssä kotihoidossa on otettu toukokuussa 2015 käyttöön sähköinen toiminnanohjausjärjestelmä, välitön työaika on keskimäärin 50 % (tavoite 60 %). Vuoden 2017 alkupuolella otetaan käyttöön sähköinen ovenavausjärjestelmä osana kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmää.

Hoiva-asumisessa (tehostettu palveluasuminen) 31.12.2016 oli 632 asukasta (osa pariskuntia). Asukaspai-koista 280 omaa, 349 ostopalvelua ja lisäksi palveluseteliasiakkaita on yhteensä 77. Tavallista palveluasumi-asta oli 43 paikkaa. Erilaisia lyhytaikapaikkoja oli käytössä 46.

Yhteensä hoivapalveluilla on 795 asukas- tai lyhytaika-paikkaa (369/oma, 349/osto, 77/palveluseteli). Hoi-va-paikan on 1.1. - 31.12.2016 saanut 230 henkilöä. Kielteisiä päätöksiä on tehty 27. Hoivapaikan hakija saa paikan 3 kuukauden sisällä hakemuksen saapumisesta.

Hoiva-asumisen paikkaa odotti 31.12.2016 yhteensä 27, joista Karhulan sairaalassa 3. Kotikuntalain perus-teella kotkalaisia on muulla paikkakunnalla hoiva-asumisessa 16 (15/2015) ja vastaavasti muiden kuntien asukkaita Kotkassa 12 (13/2015). Kotkaan odottaa 3 muuttajaa ja Kotkasta pois odottaa 7 muuttajaa.

Sosiaalihuollon vastuualue

Kotkan työttömyysaste pysyi korkeana ja vaihteli vuoden 2016 aikana välillä 18,8 - 21,4 %. Korkeimmillaan työttömyysaste oli heinäkuussa. Pitkäaikaistyöttömyys pysyi edelleen suurena ja työmarkkinatuen kunta-osuuslistalla oli 1 494 henkilöä 31.12.2016. Työmarkkinatuen kuntaosuuden määrä oli 7,65 M€. Vuotta aiemmin työmarkkinatuen kuntaosuus oli 7,57 M€. Vähennystä työmarkkinatuen kuntaosuuteen tuli n. 80 000 €. Nuorille aikuisille suunnattu työpaja Suunta sekä nuorille maahanmuuttajille suunnattu työpaja Kuunari aloittivat uusimpina työllisyydenhoidon palveluina toimintaansa läpi vuoden 2016.

Työllisyyspalveluihin palkattiin huhtikuussa kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja lisäämään pitkään työttö-mänä olleiden tapaamisia ja ohjaamista palveluihin. Kuntouttavassa työtoiminnassa oli vuoden 2016 aikana kaikkiaan 477 henkilöä ja kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 12,2 %. Palkkatukityötä kaupunki toteut-ti pääosin veloitetyöllistettyjen kautta. Veloitetyöllistettyjä oli vuoden aikana yhteensä 75. Tavallisen palkkatukityöllistämisen osuus oli 4 henkilöä. Määrän vähäisyyteen vaikuttivat Kotkan kaupungin käymät YT-neuvottelut sekä loppuvuodesta valtion palkkatukimäärärahojen loppuminen. Oppisopimuskoulutukses-sa oli 3 henkilöä.

Vammaispalveluissa jatkettiin henkilökohtaisen avun käytön seuranta. Säästötavoite ei toteutunut, mutta asiakasmäärän kasvu on hidastunut ja asiakaskohtainen kustannus on alentunut n. 30 % vuodesta 2014. Kehitysvammaisten laitoshoidossa on luovuttu Hoikun kolmen paikan käytöstä. Laitoshoidon käyttöpäivät vähentyivät vuoden aikana 30 %. Kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminnan säästötavoitetta ei täysin saa-vutettu. Yksilöasioiden jaosto käsitteli tähän liittyviä oikaisuvaatimuksia kaikkiaan 17.

Kaislakodin yhteyteen Kotkansaarelle avattiin tuetun asumisen ”olohuone” Kaislikko, joka toimii tukipistee-nä itsenäisesti asuville asiakkaille. Henkilöstömuutoksilla on tehostettu tuetun asumisen palveluja sekä lisätty neuropsykiatrisen valmennuksen järjestämistä omana toimintana. Lisäksi uutena toimintamuotona ovat ryhmälomituspalvelu lasten tilapäishoidossa sekä ryhmätoiminta asumisyksiköissä asuville kehitys-vammaisille.

Toimeentulotuen osittainen siirto Kelalle merkitsi etuuskäsittelijöitä koskevia YT-neuvotteluja. Vain yksi etuuskäsittelijä työllistyi Kelaan. Lähes kaikille muille on löytynyt vakituinen työ kaupungin toiminnoissa. Toimeentulotukiasiakkaiden määrässä ei ole merkittävää muutosta eivätkä menot ole kasvaneet. Joulukuun aikana yhteistyö Kelan kanssa tiivistyi ja painopiste siirtyi asiakasohjaukseen. Silti päätöksiä etuuksista teh-tiin 31.12. saakka ja vielä tammikuussakin vuonna 2016 jätettyihin hakemuksiin.

Toimeentulotukihakemusten käsittelyajoissa on pysytty lakisääteisessä määräajassa suhteellisen hyvin ke-sää ja vuoden loppua lukuun ottamatta. Tilanteen korjaamiseksi on tehty kaikki mahdolliset toimenpiteet. THL:n lokakuuta koskevan seurannan mukaan 92 % hakemuksista käsiteltiin määräajassa. Aikuissosiaali-työssä on käynnistetty työn sisällöllinen kehittäminen.

Talous- ja velkaneuvonnan jono on syksyn aikana pidentynyt yli suositusajan. Tähän vaikuttaa asiakkaiden tilanteiden monimutkaistuminen, joka lisää käsittelyaikaa sekä toimiston henkilöstön vaihtuvuus.

Sosiaali- ja kriisipäivystyksen toiminta on jatkunut ennallaan, asiakasmäärä väheni hieman. Turvakotiasiakkaita on ollut 117 eli lähes kaksinkertainen määrä ed. vuoteen verrattuna. Myös käyttöpäivien määrä tuplaantui.

Maahanmuuttopalveluissa kotoutumisajalla olevien asiakkaiden määrä on jatkanut kasvuaan huomattavasti. Uusia oleskeluluvan saaneita asiakkaita tuli vuoden aikana 202 henkilöä (ed. vuonna 65 henkilöä). Työpaine on siirtynyt vastaanottokeskuksesta maahanmuuttotoimistoon. Alaikäisille oleskeluluvan saaneille tarkoitettu perheryhmäkoti aloitti joulukuussa.

Vastaanottokeskuksen paikkamäärää on alennettu 250 paikkaan ja lisäksi lakkautettiin alaikäisille tarkoitettu Koivulan tukiasumisyksikkö 31.8. ja Kotkansaaren ryhmäkoti joulukuussa. Vastaanottokeskuksen henkilökunnan tilat sekä toimisto siirtyivät toukokuussa Keskuskatu 43:een. Samaan aikaan Tulkkikeskus muutti "Kuntalaan" pelastuslaitoksen tiloista.

Liikuntalautakunta

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Palvelut laadukkaita ja käyttäjälähtöisiä	Liikuntatilojen aukiolo ja käyttö	Uimahallipalveluja 352 pv:nä. Jäähallipalveluja 350 pv:nä. Sisäliikuntatilojen käyttö 750 000 käyntiä.	Uimahallipalveluja 355 pv Jäähallipalveluja 255 pv Sisäliikuntakäyntejä 695 740 ja kaikkien liikuntapaikkojen laskennallinen käyntimäärä yhteensä 1 495 740 käyntiä

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Kotka on vetovoimainen ja omaleimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Liikunta on aktiivisesti mukana alueellisesti tai valtakunnallisesti merkittävissä liikuntatapahtumien järjestelyissä.	2 tapahtumaa v. 2016 (1 valtakunnallinen ja 1 alueellinen tapahtuma)	Valtakunnallinen vapaaottelutapahtuma 3/2016 Enduron nuorten SM 8/2016

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit /mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Sairauspoissaolojen määrä	Sairauspoissaolojen määrä pysyy vuoden 2015 tasolla.	Sairauspoissaolojen määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Aktiivinen vuorovaikutus ja tiedottaminen henkilöstölle	Henkilöstötilaisuudet toteutuvat.	Henkilöstökoulutustilaisuuksia pidetty suunnitellusti

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Talous on tasapainossa	€/käynti nettokustannus	4,00 €	4,3 €

Talous

LIIKUNTA Liikuntalautakunta

		Toteuma	TA 2016	LTA 2016
3 Toimintatuotot	32 Maksutuotot	823 543	1 033 603	1 033 603
	33 Tuet ja avustukset	505	0	0
	34 Muut toimintatuotot	258 458	314 182	314 182
	3 Toimintatuotot	1 082 505	1 347 785	1 347 785
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-484 584	-480 209	-480 209
	43 Palvelujen ostot	-254 464	-240 400	-240 400
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-145 575	-91 613	-91 613
	47 Avustukset	-100 587	-117 000	-117 000
	48 Muut toimintakulut	-73 993	-265 300	-265 300
	4 Toimintakulut	-1 059 203	-1 194 522	-1 194 522
ULK. TOIMINTAKATE		23 302	153 263	153 263
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	342 576	340 000	340 000
	S9 Sisäiset kulut	-6 269 510	-6 149 425	-6 149 425
	4S Sisäiset erät	-5 926 935	-5 809 425	-5 809 425
TOIMINTAKATE		-5 903 633	-5 656 162	-5 656 162
6 Rahoitustuotot ja -kulut	60 Rahoitustuotot ja -kulut	-10	0	0
	6 Rahoitustuotot ja -kulut	-10	0	0
VUOSIKATE		-5 903 643	-5 656 162	-5 656 162
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-45 546	0	0
	6S Sisäinen korko	-45 546	0	0
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-313 686	-215 307	-215 307
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-313 686	-215 307	-215 307
TULOS		-6 262 874	-5 871 469	-5 871 469

Taloudellisesti riskinä oli lautakuntatason tuottotavoite yhteensä 1,3 milj. euroa, mikä oli asetettu osana tasapainotusohjelmaa. Liikuntalautakunta käsitteli asiaa vuoden 2016 käyttötalouspykälän yhteydessä jo tammikuussa toimintavuoden alussa, mistä kirjattiin pykälän yhteyteen toteamus suuresta riskistä vuoden 2016 tulokertymän osalta. Tuotot alittuivat asetetusta tavoitteesta 265 000,- euroa.

Ulkoisten toimintakulujen toteuma oli 87 %, kulujen alittumiseen arvioidusta vaikutti suunniteltujen leasinghankintojen peruuntuminen.

Toimielimen toimintakate on sitova valtuustoon nähden, sisältäen ns. sisäiset erät (sisäiset tulot ja menot). Ulkoisten toimintakulujen toteuma oli 87 %, kulujen alittumiseen arvioidusta vaikutti suunniteltujen leasinghankintojen peruuntuminen. Liikuntalautakunnan ulkoinen toimintakatetavoite oli 153 263,- euroa positiivinen, tilinpäätöksessä positiivinen tavoite saavutettiin, vaikkakin se jäi n. 130 000,- euroa pienemmäksi.

Toiminta

Toiminta oli hieman odotettua hiljaisempaa erityisesti sisäliikuntahallien ja erityisesti uimala Katariinan käytön osalta osin ehkäpä erityisesti uimalaan tehtyjen odottamattomien huoltosulkujen vuoksi.

LASTEN JA NUORTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	31.1.2016
Palvelut laadukkaita ja käyttäjälähtöisiä	Oppimistulosten valtakunnallinen kansainvälinen taso (valtakunnalliset kokeet) Laajat terveystarkastukset Asiakasarviointi eri vastuualueilla (asteikko1-5)	Valtakunnallinen keskitaso 100 % Arviointitulos vähintään 3/5	Kotkan koulut eivät olleet mukana valtakunnallisten kokeitten otannassa. Lähes kaikki perheet osallistuvat ja poisjääneisiin otetaan yhteys. Asiakasarviointi tehty varhaiskasvatuksessa 4,2/5
Ennaltaehkäisevä toiminta on aktiivista ja omavastuuta vahvistavaa	Perusopetuksen suorittaminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen. Ennaltaehkäisevät, tehokkaat ja monialaiset peruspalvelut	100 % Vatupassin monialainen yhteistyö laajenee. Lastensuojelupalvelut vatu-tiimiin	100 % Lastensuojelu osana varhaisen tuen monialaista tiimiä. Palvelutarpeen arvioinnin malli valmis. Sen jalkauttamista laajennetaan.

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunki-kulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Kotka on vetovoimainen ja omaleimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Lasten ja nuorten palveluiden rakennusten monipuolisuus ja hyvä kunto Monipuolistetaan vaikuttamisen keinoja yhdessä lasten ja nuorten kanssa	Suunnitellut korjaukset ja hankesuunnitelmat toteutuvat. Käyttö monipuolista Käytössä kaksi uutta yhteistä toimintatapaa Perhekeskus ja Ohjaamo-palvelu käynnistyvät	Perhekeskuksen perustaminen vielä kesken. Perhepalveluissa toimii vanhempain raati. Nuorten toimintaryhmien projektiraha (10 kpl). Nuoret osallistuneet kolmen työntekijän haastatteluihin ja valintaan. Ohjaamo avasi ovensa Pasaatissa 23.2.

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Kaupunkirakenne on tiivis ja toimiva, keskustat eläviä, asuminen viihtyisää	Päiväkotij- ja kouluverkko tiivistyy	Koulujen määrä vähennee. Päivähoitopalvelut isompiin yksiköihin.	Tiutisen koulun toiminta lakkasi valtuuston päätöksen mukaisesti 1.8.2016 alkaen. Katariinan päiväkodin rakentaminen etenee aikataulussa; valmistuu 02/2017.

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Mitoitusten mukainen ja kelpoisuusehdot täyttävä henkilöstö Sairauspoissaolojen määrä päivä/henkilö	100 % Sairauspoissaolojen määrä vähenee 1 päivän/henkilö vuoden 2015 tasosta	Puheterapeuttivajausta edelleen ja psykologipalveluissa ajoittaista vajausta, samoin sosiaalityöntekijöistä. Ei toteutunut varhaiskasvatuksessa, sairauspoissaolot lisääntyneet vakinaisilla 0,3 ja määräaikaisilla 1,3. Perhepalveluissa lisäystä 0,7. Opetustoimessa vähennystä 0,5.
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Aktiivinen vuorovaikutus ja tiedottaminen kuntalaisille	Avoin Kotka verkkokanavalla 4 yhteistä keskustelunavausta	Ei ole toteutunut

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Talous on tasapainossa	Talouden toteuma (%)	Toimintakate ei ylity	Lastensuojelun osalta ylitystä. Vuosi 2016 tuo esiin lastensuojelun kokonaistilanteen. Varhaiskasvatuksen osalta toteutuma vastaa taloussuunnitelmaa.

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Yksikkökohtaiset kestävä kehityksen ohjelmat ja periaatteet käytössä Sisäilmaongelma	100 % 0 %	Toteutuu Ei ole toteutunut kaikilta osin. Osa henkilöstöstä väistötiloissa

Talous

LANULA Lasten ja nuorten palveluiden lautakunta

		Toteuma	TA 2016	LTA 2016
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	1 139 797	1 085 824	1 085 824
	32 Maksutuotot	3 213 224	3 633 000	3 633 000
	33 Tuet ja avustukset	1 642 150	311 500	311 500
	34 Muut toimintatuotot	275 223	174 826	174 826
	3 Toimintatuotot	6 270 394	5 205 150	5 205 150
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-50 622 842	-49 529 910	-49 529 910
	43 Palvelujen ostot	-17 112 608	-17 635 488	-17 635 488
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 270 435	-1 126 716	-1 126 716
	47 Avustukset	-2 921 698	-3 347 300	-3 347 300
	48 Muut toimintakulut	-336 772	-555 353	-555 353
	4 Toimintakulut	-72 264 356	-72 194 767	-72 194 767
ULK. TOIMINTAKATE		-65 993 962	-66 989 617	-66 989 617
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	59 553	0	0
	S9 Sisäiset kulut	-21 860 189	-22 740 986	-22 740 986
	4S Sisäiset erät	-21 800 636	-22 740 986	-22 740 986
TOIMINTAKATE		-87 794 598	-89 730 603	-89 730 603
6 Rahoitustuotot ja -kulut	60 Rahoitustuotot ja -kulut	3 717	0	0
	6 Rahoitustuotot ja -kulut	3 717	0	0
VUOSIKATE		-87 790 881	-89 730 603	-89 730 603
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-9 683	0	0
	6S Sisäinen korko	-9 683	0	0
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-214 032	-244 940	-244 940
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-214 032	-244 940	-244 940
TULOS		-88 014 596	-89 975 543	-89 975 543

Lasten ja nuorten palveluiden lautakunnan toimintakate toteutui 98 %, 2 milj. euroa alle budjetoidun. Henkilöstökulut ylittivät 2 %, 1 milj. euroa, vastaava tulon ylitys kirjattiin opetustoimen hankkeille.

Opetustoimen vastualueen ulkoinen toimintakate alittui 2 % (761 000 €). Palveluiden ostot olivat 11 % pienemmät kuin talousarvion määräraha. Käyttö pieneni edelliseen vuoteen verrattuna 4 %. Perusopetuksen palveluja ostettiin 3 % vähemmän kuin edellisenä vuotena, mm. koulumatkojen vuorolinjakuljetukset supistuivat lähes 22 %. Henkilöstökulut pienenivät vuodesta 2015 perusopetuksessa 4 %, tasapainotusohjelman toimenpiteet toteutuivat. Kotikuntakorvauksien toimintakate toteutui 88,2 %; toimintatuotot jäivät talousarviosta 13 %, toimintamenot alittuivat 12 %. Lukiokulutus ja Kotkan opisto ylittivät toimintakatteen sa.

Varhaiskasvatuksen toteuma toimintakatteen osalta on 99 %. Toimintatuotot jäivät tavoitteesta 9 %, maksutuottojen kertymä jäi talousarviosta 13 % ollen edellistä vuotta 4 % pienemmät. Toimintamenoissa onnistuttiin alittamaan talousarvio lähes kaikissa tiliryhmissä yhteensä 0,76 milj. euroa. Suurimmat säästöt syn-tyivät henkilöstömenoissa, palveluiden ostoissa ja maksetuissa avustuksissa. Sisäiset kulut ylittivät 5 %.

Nuorisotyön vuosi 2016 toteutui talousarvion mukaisesti. Toimintakate alittui 5 %.

Perhepalveluiden vastualueen ulkoisen toimintakatteen ylitys toteutui ennusteen mukaisesti eli n. 500 000 euroa. Kodin ulkopuolisiin sijoituksiin ja perhehoidon palkkioihin varattujen määrärahojen riit-tämättömyys ovat ylitysriskin taustalla. Toisaalta tuottotavoite ylitettiin satunnaisten erien johdosta n. 250 000 euroa, myyntituottoihin tuloutettiin erityiskustannusten korvauksia ja muihin tuottoihin erä vuokratuottoja. Lisäksi sisäisten erien laskutukset jäivät arvioitua pienemmiksi n. 430 000 euroa. Sitovuusmääräysten mukaisesti toimintakate on sitova, sisältäen myös em. sisäiset erät. Näin ollen perhe-palveluiden toimintakatteen toteuman ollessa 98,6 %, on vastualueen budjetti toteutunut talousarvion mukaisena.

Opetustoimi

Kotkan kaupungin perusopetuksen ja lukiokoulutuksen paikallinen opetussuunnitelmatyö valmistui. Lasten ja nuoren palveluiden lautakunta hyväksyi kesäkuussa perusopetuksen kuntakohtaisen opetussuunnitelman, joka otetaan käyttöön 1.8.2016 alkaen vuosiluokilla 1.-6. ja asteittain vuosiluokilla 7.-9.. Lukiokoulutuksen kuntakohtainen opetussuunnitelma hyväksyttiin lautakunnan elokuun kokouksessa. Lukiokoulutuksessa käynnistettiin sähköisten ylioppilaskirjoitukset syksyllä 2016. Ensimmäisinä sähköisesti kirjoitettavina aineina olivat saksan kieli, maantiede ja filosofia.

Opetus- ja kulttuuriministeriöltä (OKM) saatiin 4.7.2016 valtionavustusta 344.000 euroa **esi- ja perusopetuksen tasa-arvon ja erityisopetuksen laadun edistämiseen vuosille 2016-2017. Haasteellisilla alueilla toimiviin kouluihin voidaan palkata lisää opettajia ja koulunkäyntiavustajia opetusryhmien pienentämiseen.** Avustusta myönnettiin OKM:n päätöksellä opetuksen järjestäjälle koulukohtaisesti seuraavien koulujen toiminta-alueita kuvaavien indikaattoreiden perusteella, 30–54-vuotiaiden vain perusasteen suorittaneiden osuus ikäluokasta, työttömyysaste ja vieraskielisten osuus. Erityisavustus tulee kohdentaa kouluille, joiden toiminta-alueella ylittyy vähintään yksi kolmen indikaattorin kansallisesta keskiarvosta. Valtion erityisavustuksella katetaan 70 % palkkakustannuksista sivukuluineen.

Talouden toteutuma oli talousarvion mukainen. OKM:n valtionavustuksen käyttäminen edellyttää kuitenkin myös kaupungilta omaa panostusta. Tämä sekä aikuisten maahanmuuttajien perusopetuksen valmistavan opetusryhmien käynnistäminen syksyllä 2016 lisäsivät käyttömenoja arviolta parilla sadalla tuhannella eurolla.

Perhepalvelut

Perhepalveluiden vastuualueen ensimmäinen toimintavuosi on takana. Vastuualue on kokenut henkilöstönsä kanssa suuren muutoksen organisaatiomuutoksen myötä. Vastuualueella työskentelee 152 vakituista työntekijää erilaisissa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävissä. Palvelualueiden sisällä ja palvelualueiden väliseen yhteistyöhön on rakennettu yhteisiä toimintamalleja. Vuoden aikana on järjestetty yhteistä koulutusta sekä esimiehille että henkilöstölle, myös yli hallinnon rajojen. Työpajojen ja kehittämis- ja arviointipäivien avulla on vahvistettu yhteistä näkemystä ja toimintakulttuuria. Toiminnan kehittämistä on vaikeuttanut vastaavan lääkärin puute perhepalveluista.

Ennaltaehkäisevän työn palvelualueella muutokset kohdistuivat perhesuunnittelupalveluihin ja yhteistyöhön lastenvalvojien kanssa. Yhteistyössä äitiysneuvolan terveydenhoitajien ja lastenvalvojien kanssa on toteutettu ennakollisen isyyden tunnustamisen prosessi. Yhdessä tehtävä työ perhepalveluiden muiden palvelualueiden kanssa on vahvistunut, esimerkkinä NEPSY- lapsen ja päihdeperheiden polun rakentaminen. Perhesuunnittelun hajauttaminen yhden terveydenhoitajan työstä äitiysneuvoloihin sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon on ollut osa vuoden 2016 kehittämistyötä. Opiskeluhuollon palvelut vahvistuivat vuoden 2016 psykologi- ja kuraattoripalveluilla. Ammattiopiston kuraattorityö siirtyi syyslukukauden alusta perhepalveluiden toiminnaksi. Psykologit ovat siirtyneet vuoden 2016 alusta fyysisesti kouluille ja oppilaitoksiin.

Varhaisen tuen palvelualue kasvoi vuoden alussa kolmikertaiseksi. Kesälomien jälkeen palvelualueen päällikkö ja samalla lasten tiimin esimies vaihtui ja ennen kuin uusi esimies pääsi kunnolla vauhtiin, tiimi oli hetken aikaa ajalehtivassa tilassa. Puheterapian tilanne on kriittinen rekrytointivaikeuksien takia. Jonot puheterapiaan ovat venyneet jopa vuoteen, eikä palvelutakuussa pysytä. Perhetyön asiakasprosesseja on selkeytetty ja kuvattu. Kotihoidon palvelusetelistä on tehnyt 258 päätöstä, joista 138:lle perheelle on myönnetty palveluseteli. Nuorten tiimin ensimmäisenä toimintavuotena kehitettiin työmalleja, muokaten olemassa olevia toimintoja ja luoden kokonaan uusia työmuotoja. Laivurinkadun toimipisteessä on jatkossa sosiaalihuollon neuvontaa ja ohjausta sekä varhaisen vaiheen perhetyötä nuorille ja heidän perheilleen. Yhden työntekijän työpanos kohdentuu yli peruskouluikäisten nuorten sosiaaliohjaukseen yhdyspintanaan Kotkan Ohjaamo. Koulupsyykkäryö loppui kesäkuun alussa ja nuorten tiimiin perustettiin kahden sairaanhoitajan

vakanssit. 1.4. alkaen nuorten tiimiin palkattiin määräaikainen sosiaaliohjaaja toteuttamaan ryhmätoimintaa suuressa syrjäytymisriskissä oleville pojille.

Lastensuojelun palvelualue

Kotkan ulkopuolisessa sijoituksessa oli vuoden lopussa yhteensä 39 lasta. 31.12.2016 poikkileikkaustilanteen mukaan kodin ulkopuolelle oli sijoitettuna 157 lasta. Määrä on 7 lasta eli 4,6 % enemmän kuin vuonna 2015 (150 → 157). Määrä on 1,6 % suhteessa 0-18-vuotiaisiin. Koko vuoden aikana kodin ulkopuolelle oli sijoitettuna 245 lasta eli 5,6 % enemmän kuin viime vuonna. Perhehoidon osuus nousi hieman. 31.12.2016 lapsia oli perhehoidossa 92 lasta (62,3%), kun vastaavana päivänä vuonna 2015 oli 89 lasta. Lastensuojelun avohuollon asiakkaita oli 653, mikä on 6,5% ikäluokasta ja kaikkiaan lastensuojeluasiakkaita 830.

Painopisteen kohdentumista varhaisempaan tukeen kertoo se, että uusien lastensuojeluasiakkaiden määrä väheni 42%, kun tavoite oli 5%. Toisaalta jo lastensuojeluasiakkuudessa olleiden tilanne heikkeni ennestään, koska avohuollon tukea ei ollut aina mahdollista järjestää riittävästi. Erityisen vaativaan laitoshoidon sijoitettujen määrä kertoo sen, että lasten ja perheiden tilanne oli jo niin vaikea, etteivät avohuollon tukitoimet olisi olleet riittäviä, vaikka niitä olisi ollut tarjota. Kotkan ulkopuolelle sijoitettujen lasten ongelmat vaativat sellaista mielenterveys- ja/tai päihdeosaamista, jota ei avohuollossa pystytty järjestämään.

Palvelutarpeen arviointia on kehitetty ja yhteistyö alkutiimin ja vatu-tiimin kanssa edistynyt.

Lastensuojelun alkutiimi oli tiiviisti mukana kehittämässä sosiaalihuoltolain mukaista palvelutarpeen arviointia. Alkutiimin painopisteen muututtua se muutettiin vuoden aikana

perhepalveluiden alkutiimiksi ja siihen on kuulunut myös varhaisen tuen palveluohjaaja.

Sähköinen palvelutarpeenarviointipyyntö yhteistyökumppaneiden käyttöön saatiin käyttöön loppuvuonna.

Päivähoito ja varhaiskasvatus

Palvelujen määrällinen järjestäminen on toteutunut suunnitellusti. Avointa varhaiskasvatusta ja kerhotoimintaa on ollut vuonna 2016 vain kahdella palvelualueella, joten suoritteiden kertymä on näissä toiminoissa aikaisempia vuosia alempi.

Tilojen osalta järjestelyjä ovat aiheuttaneet sisäilmaongelmat Otsonkallion päiväkodissa ja Meripirtin päiväkodissa. Molemmissa on käytetty väistötiloja korjausten aikana. Otsonkallion päiväkodin osalta on päädytty siihen, ettei käytössä ollut rakennusta enää korjata vaan päiväkodin toiminta tullaan sijoittamaan kokonaisuudessaan entisestä Otsonkallion kirjastosta päiväkotitiloiksi muutettuihin tiloihin. Rakennukseen on rakenteilla lisäsiipi joka valmistuu syksyllä 2017. Meripirtin päiväkodin korjaus on valmistunut.

Esiopetuksen paikallinen opetussuunnitelmatyö valmistui ja esiopetussuunnitelmat otettiin käyttöön 1.8.2016.

Varhaiskasvatuksen toiminnassa on lisätty ja vahvistettu pedagogista pienryhmätoimintaa. Tähän liittyen haettiin keväällä opetushallitukselta varhaiskasvatuksen kehittämiseen valtionavustusta. Myönteinen päätös avustuksesta 65 450€ saatiin kesäkuussa. Hanke käynnistettiin 1.10.2016 ja siihen rekrytoitiin hankekoordinaattori, jonka työtä ohjaa ohjausryhmä. Lisäksi varhaiskasvatuksessa on toteutettu Aluehallintoviraston osittain rahoittama hanke ”Liikunnallinen pedagogiikka osana kielen kehityksen tukemista ja suomi toisena kielenä (S2) opetusta”. Hankerahoitus (13 000€) oli tarkoitettu liikunnallisen elämäntavan paikalliseen kehittämiseen Kotkan varhaiskasvatuksessa v. 2016. Esiopetuksella ja perusopetuksella toteutui yhteiset valtion avustuksella tuettavat hankkeet; Vaativa erityisopetus -hanke sekä Toimintakulttuurin kehittämishanke, jolla pyritään vastaamaan tulevaisuuden vaatimuksiin. Lisäksi on haettu OKM:n valtionavustusta esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin. Avustuksella on rekrytoitu resurssilastentartanopettaja yhteisesti kahteen esiopetusyksikköön ja avustaja yhteen esiopetusryhmään toimintakaudeksi 2016- 17.

Yksityisten palvelujen määrä väheni vuonna 2016 kun kaksi yksityistä päiväkotia (päiväkotit Petruska ja Päivänsäde) lopettivat toimintansa, toinen helmikuussa ja toinen toukokuussa. Joulukuun lopussa 2016 päättyi

toiminta yksityisessä päiväkotiki Kolibrissa. Päiväkotiki Kolibrissa hoidossa olleet lapset sijoittuivat muihin yksityisiin sekä kunnallisiin päiväkotikiin tammikuusta 2017 alkaen.

Nuorisotoimi

Nuorisotoimi on vastannut koko kaupungin ja yhteistyökumppaneiden yhteisestä Ohjaamosta. Ohjaamo avattiin helmikuussa ja toimii kauppakeskus Pasaatissa. Ohjaamossa on toimintaa, tietoa ja tukea yhden oven takaa nuorille ja nuorille aikuisille. Ohjaamossa on nuoria koskevien kaupungin vastuualueiden lisäksi Cursor, Ekami, Rannikkopajat ja Etsivä nuorisotyö, Kakspyy, Kotka-Kymin seurakunta, Kotkan Yrittäjät, Kymk, Sotek, monikulttuurisuuskeskus Mylly, Leader Sepra ja te-toimisto.

Kesäkuussa Ohjaamoon saatiin päätös ESR-rahoituksesta: Työllisyyden ja osaamisen sekä sosiaalisen osallisuuden edistämiseen. Ohjaamo on kytketty kaupungin vakiintuneisiin rakenteisiin ja esr-rahoitus on tarkoitettu kehittämiseen ja kokeiluihin. Rahoitus saatiin kolmeksi vuodeksi yhteensä 287 621 euroa.

Kevään ja alkukesän aikana Ohjaamossa on keskitytty markkinointiin ja tunnetuksi tekemiseen. Ohjaamossa mukana olevat ammattilaiset ovat jalkautuneet eri tapahtumiin ja oppilaitoksiin. Lisäksi on satsattu some-näkyvyyteen. Ohjaamo hoiti henkilöstöpalvelujen tuella kaupungin kesätyöntekijävalinnat. Nuoria haasteltiin lähes 400. Kesätyöpaikkoja oli tarjolla 182. Syksyllä otettiin käyttöön mobiilisovellus WorkPilots. N. 500 nuorta hakee sovelluksen avulla keikkatöitä.

Ensimmäiset ryhmätoiminnot: ystävätoiminta, jännityksen hallinta, vertaisryhmä syömishäiriötä sairastaville sekä yhteissähly. Kontakteja ensimmäisenä toimintavuonna oli 4955.

Nuorten mahdollisuuksiin vaikuttaa itseään ja ympäristöään koskeviin asioihin etsitään moninaisia tapoja. Myös Ohjaamossa nuoret ovat päässeet vaikuttamaan suunnittelussa, visuaalisessa ilmeessä ja työntekijöiden valinnoissa.

Meneillään olevana vuonna on otettu käyttöön projektiraha nuorten toimintaryhmille. Vähintään kolmen nuoren ryhmä voi saada 100–500 euron rahan tapahtumien, tilaisuuksien ja erilaisten toimintojen järjestämiseen. Vuoden aikana myönnettiin 10 projektirahaa.

8.2 Liikelaitoksille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

KYMENLAAKSON PELASTUSLAITOS

Toimivat ja laadukkaat palvelut sekä osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/ mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.2016 (vuosi 2015)
Pystytään pelastamaan ihmiset ja omaisuus onnettomuustilanteissa.	Onnettomuuksien määrä ja niistä aiheutuvien vahinkojen määrän lasku.	Onnettomuuksien määrä on 1 % pienempi kuin vuonna 2014.	Hälytysmäärä oli 3 542 (3 225). Palokuntien suorittamia ensivastetehtäviä oli 587 (552).
	Tulipalossa ja muissa onnettomuuksissa pystytään suojaamaan ihmiset ja loukkaantuneiden elintoiminnot sen jälkeen, kun pelastusyksiköt ovat saavuttaneet onnettomuuspaikan.	Ei menetetä yhtään ihmishenkeä.	Tulipaloissa menehtyi viisi (2) henkilöä. Henkilöt olivat menehtyneet ennen palokunnan saapumista paikalle.
Onnettomuusris-kien hallinta ja ihmisten oikea käyttäytyminen onnettomuus tilanteissa.	Pelastustoimen riskienhallinta ja palotarkastuspalvelujen kehittäminen riskiperusteiseen valvontatoimintaan.	Yhteydenotto kaikkiin valvontasuunnitelman mukaisiin kohteisiin niin, että tarkastusvelvoite toteutuu 95 %:sti	Tarkastukset: erityiskohteita 1 140 (1 130), joista tarkastettiin 1 005 eli 88 %. Asuinrakennuksia 3 636, joista tarkastettiin 3 485 eli 96 %.
	Turvallisuusviestinnällä vaikutetaan oikeaan käyttäytymiseen niin, että ihmiset tunnistavat erilaiset vaaran aiheuttajat ja osaavat ehkäistä onnettomuuksia ja osaavat toimia onnettomuustilanteissa.	Huomioidaan eri ryhmät: päiväkotikäiset, koululaiset, työikäiset ja vanhuksien niin, että turvallisuusviestinnällä tavoitetaan vuodessa Kymenlaakson väestöstä 20 %.	Turvallisuusviestinnällä tavoitettiin 18 % (21 %) väestöstä.
	Väestönsuojelu on organisoitu alueelliseksi.	Kuntien johtokeskus- ja lohkojen johtohenkilöstölle ja kunnilla on yhtenäiset valmiussuunnitelmat.	Kuntien ja muiden viranomaisten valmiustoimen yhtenäistämiseksi ja kehittämiseksi tehty valmiuskortti päivitettiin.
Tehokas palvelutasopäätöksen mukainen resurssien käyttö.	Ydin- ja tukiprosessin kirkastaminen mukaillen palvelujen tilaaja- ja tuottajamallia.	Ensimmäinen pelastusyksikkö saavuttaa onnettomuuskohteen SM:n toimintavalmiuden suunnitteluohjeen edellyttämässä ajassa 80 %:ssa pelastustoimen hälytyksistä.	Yhteistyö sujuu ja reklamointia epäkohdista tulee hyvin vähän. Kymenlaakson valmius- ja turvallisuusfoorumi on vakiinnuttanut toimintansa osaksi maakunnan kuntien ja viranomaisten turvallisuusyhteistyöksi.
	Kuntalaisten saavutettavuus	Pelastustoiminta aloitetaan toimintavalmiuden suunnitteluohjeen edellyttämässä ajassa eri riskialueilla 50 %:ssa kiireellisistä pelastustehtävistä	Ensimmäinen yksikkö saavutti onnettomuuskohteen 76 %:ssa (77 %) hälytyksistä suunnitteluohjeen mukaisessa ajassa.

Yhteistoiminta-sopimuksen toteuttaminen ensihoidosta sairaanhoitopiirin kanssa.	Ensihoito on tasalaatuista ja kustannustehokasta.	Poikkeamat alle 1 % ensihoitotehtävistä.	Ensihoitotehtäviä oli 13 106 (12 928) kpl. Raportoituja hoitopoikkeamia oli 14 (7) eli 0,107 % (0,054 %)
Henkilöstö on osaava, motivoitunut ja halukas kehittämään itseään.	Käydään vuosittain tulos- ja kehityskeskustelut.	Kukin esimies on käynyt yksikkönsä henkilöstön kanssa tuloksethityskeskustelut maaliskuun loppuun mennessä.	Kehityskeskusteluissa on päästy paremmalle tasolle, mutta siinä on vielä parantamista.
Henkilöstön työkyky vastaa tehtäviä.	Esimieskoulutukseen hakeutuneita tuetaan.	Vuoden aikana tuetaan omasta laitoksesta esimieskoulutukseen hakeutuvia.	Vuoden aikana tuettiin kahta esimieskoulutuksessa olevaa.
Sopimuspalokunnat pystyvät suoriutumaan sopimusvelvoitteista.	Sopimuspalokuntalaisten toimintakyky.	Toimintakyvyn testaus saadaan tasapuolisesti kattamaan kaikki palokunnat.	Testauksesta on selkeä ohjeistus ja sen mukaan laitos suorittaa testausta.

Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/ mittarit	Tavoitetaso 2015	Toteuma 31.12.2016 (vuosi 2015)
Pelastuslaitos huomioi omistajakun- tiensa kantokyvyn omassa taloussuunnitelussaan.	Kustannukset valtakunnallisessa vertailussa.	Asukasta kohti lasketut käyttökustannukset eivät nouse maan korkeimmiksi huolimatta alueemme riskikeskittymistä.	Asukasta kohti kustannukset olivat 78,99€ (76,17 €). Tämä on hieman kokomaan keskiarvon yläpuolella.
	Pelastuslaitoksen maksuvalmius pidetään kunnossa.	Ei oteta lainaa.	Maksuvalmius kunnossa.

Maamme hallitus on päättänyt perustaa maahan 18 maakuntaa. Maakunnille siirretään tehtäväksi iso osa kansalaisiin liittyvistä julkisista palveluista. Keskeisimpänä siirtyy sosiaali- ja terveystoimen palvelut, mutta myös pelastustoimi siirtyy maakunnan vastuulle. Uudistuksen toteutuessa Kymenlaakson pelastuslaitos siirtyy suunnitelman mukaisesti 1.1.2019 uuden isännän alaisuuteen. Muutoksen sinänsä ei tarvitse toiminnallisesti pelastuslaitosta muuttaa, sillä olemmehan toimineet 13 vuotta toiminta-alueena koko Kymenlaakso. Iitin kunta siirtyy vuoden 2019 alusta Päijät-Hämeen maakuntaan.

Paloasemien sisäilmaongelmista ei ole päästy eroon, vaan ne jatkuvat lähes ennallaan. Tähän etsitään pysyvää ratkaisua uudella paloasemaverkostolla. Kotkan satelliittipaloaseman rakentaminen alkoi kesällä Kotkan saarelle. Haminan paloaseman tilannetta pohditaan tarveselvitystyöryhmässä. Myllykosken palokunnalle, joka aloitti uudelta pohjalta 2014 alusta pelastuslaitoksen sopimuspalokuntana, rakennettiin uusi paloasema Myllykosken keskustaan. Myllykosken paloaseman rakentaminen alkoi joulukuussa 2015 ja se valmistui heinäkuussa 2016. Miehikkälään rakennetaan myös uusi paloasema, minkä rakennustyöt aloitettiin elokuussa 2016.

Pelastuslaitos on viimeiset vuodet tehostanut öljyntorjuntavalmiuttaan huomattavasti. Vuonna 2015 oli venekaluston osalta merkittävä vuosi, kun otettiin kaksi uutta keräävää E-luokan venettä käyttöön ja vuoden 2016 aikana rakennetaan kaksi D-luokan venettä.

Ensihoidon yhteistoimintasopimusta tarkastettiin Carean kanssa. Yhteistoiminta jatkuu

ennallaan kuudella ensihoitoyksiköllä, Haminassa yksi, Kotkassa kaksi ja Kouvolassa kolme yksikköä. Toiminta on sujunut yhteistoimintasopimuksen mukaisesti asiakaslähtöisesti ja molempien osapuolia tyydyttävästi.

Tilinpäätöksen 2016 vuosikatteella pystyttiin kattamaan pelastuksen- ja ensihoidon ajoneuvoinvestoinnit.

Kokonaisinvestointeja nosti kahden D-luokan öljyntorjuntaveneen hankinta. Öljysuojarahaston maksama korvaus veneinvestointiin (85 % hankintahinnasta) 1 009 098 €, ei näy vielä investointien tuloissa.

Tilikausi oli 116 933 € ylijäämäinen. Tähän päästiin öljysuojarahaston taannehtivilla korvauksilla.

KYMIJOEN TYÖTERVEYS

1. Laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Asiakastyytyväisyys	Asiakastyytyväisyyskysely	Kaikkien asiakkaiden antama keskiarvo vähintään 3,5	Kaikkien asiakkaiden antama keskiarvo 3,7
	Palvelujen saatavuus ja laatu	Palvelut saatavilla sovittujen aikarajojen puitteissa	Palvelut saatavilla sovittujen aikarajojen puitteissa
	NPS-indeksi	NPS-indeksi, tavoite-taso >65%	NPS-indeksi 72%
	Sähköiset työvälineet käytössä	Sähköinen ajanvaraus, ilmoittautuminen ja kyselyt käytössä.	Sähköinen ajanvaraus ja kyselyt ovat käytössä.
Ennaltaehkäisevä KL1 työ	Ennaltaehkäisevän työn osuus toiminnan laskutuksesta	Ennaltaehkäisevän työn osuus > 40 %	Ennaltaehkäisevän työn osuus 45%

2. Seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Yhtiöittäminen	Yhtiöittäminen vuoden 2016 aikana	Kaikki liikelaitoksessa mukana olevat kunnat tulevat mukaan perustettavaan osakeyhtiöön	Yhtiöittäminen toteutettu.
Kuntien välisen yhteistyön ylläpitäminen ja kehittäminen	Säännöllisten työterveysyhteistyötapaamisten toteutuminen ja hyvien käytäntöjen jakaminen	Tapaamiset toteutuvat sovitun aikataulun mukaan	Tapaamiset on toteutettu sovitun aikataulun mukaisesti

3. Johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Osallistava ja valmentava johtaminen	Henkilöstötyytyväisyyskysely	Henkilöstön tyytyväisyys >vertailuaineiston ka	Henkilöstökysely toteutetaan keväällä 2017
	Kehityskeskustelut	Kehityskeskustelut 100%	Kehityskeskustelut 100%
	Esimiesvalmennus JET/EVA	Säännölliset esimiesvalmennukset sovitun mukaisesti	Esimiesvalmennukset toteutettu sovitusti
Onnistuneet rekrytoinnit	Perehdytysohjelman päivitys Vaihtuvuus%	Perehdytysohjelma 100 % Vaihtuvuus <4%	Perehdytysohjelma 100 % Vaihtuvuus 3,6%
Turvallisuus	Ohjeistus ajan tasalla	Hätä- ja pelastautumissuunnitelmat on	Hätä- ja pelastautumissuunnitelmia ei ole

		laadittu kaikissa yksiköissä	laadittu
--	--	------------------------------	----------

4. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Kustannustehokas toiminta	Tulos	Tulos 85.500€	Tulos 47.642€

5. Viestintä

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Avoin ja ajantasainen viestintä	Hyvät kokouskäytännöt	Määrä ja sisältö ovat sovitun mukaiset	Kokouskäytäntöjä tehostettu keväällä
	Intra henkilöstön käytössä	Intra pääasiallinen tiedotuskanava	Intra pääasiallinen tiedotuskanava
	Säännölliset asiakastiedotteet	Vähintään 4kpl/vuosi	Asiakastiedotteita lähetetty 4kpl

Vuonna 2015 voimaan tullessa kuntalaissa (410/2015) on yhtiöittämistä koskeva siirtymäsäännös 150 §, jonka mukaan kuntien on yhtiöitettävä työterveyshuollon sairaanhoitopalvelut viimeistään vuoden 2016 loppuun mennessä. Siirtymäsäännöksen mukaan siirtymäaika (1.5.2015 - 31.12.2016) kilpailluilla markkinoilla toimivien kunnallisten työterveyshuoltopalvelujen tuottajien tulee noudattaa markkinaperusteista hinnoittelua. Kymijoen Työterveys liikelaitoksen toiminta yhtiöitetään vuoden 2016 aikana. Perustettava osakeyhtiö aloittaa toimintansa 1.1.2017.

Haastavasta taloustilanteesta huolimatta tulos on ennakoidun mukainen. Yhtiöittämiseen liittyvät ylimääräiset kustannukset, kuten esim. tietoliikennejärjestelmien liittymien rakentamiset, saattavat heikentää tulosta loppusyksyllä.

Toiminnan kehittäminen ja tehostaminen on ollut keskeisellä sijalla toimintakaudella. Olemme panostaneet asiakkaiden yksilöllisten tarpeiden huomiointiin ja uusien vaihtoehtojen toimintatapojen käyttöönottoon. Sähköisten kyselyjen käyttöönoton myötä olemme pystyneet tehostamaan mm. terveystarkastusprosessia ja kohdistamaan toimenpiteitä oikea-aikaisesti eri kohderyhmille.

Kymijoen Työterveyden laatukäsikirja on valmistunut ja se julkaistiin henkilökunnan yhteisessä Kokemätilaisuudessa keväällä 2016.

Kaksi vuotta kestänyt TULE KUNTOON -osaamisen kehittämisohjelma saatiin päätökseen keväällä. Koulutuksen avulla lisättiin valmiuksia tuki- ja liikuntaelinsairauksien ehkäisemiseen, varhaiseen tunnistamiseen, diagnosointiin ja hoitoon erityisesti työterveyshuollon erityiskysymyksissä. Koulutus oli kohdistettu erityisesti työfysioterapeuteille ja työterveyshoitajille sekä soveltuvin osin myös lääkäreille ja ajanvaraushenkilökunnalle. Toimintamalli on vaikuttanut asiakasyritystemme henkilöstön sairauspoissaolojen vähenemisenä erityisesti selkäsairauksien osalta.

Kymijoen Työterveyden Työkyvyn tukemisen mallia on sovellettu käytännön työssä ja asiakasyritysten kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä ja etsitty ratkaisuja työkykypulmiin. Kymijoen Työterveys on osallistunut Tekesin rahoittamaan hankkeeseen, jossa tavoitteena on luoda työkalu varhaiseen työkykyriskien tunnistamiseen. Työkalun on tarkoitus olla valmiina käyttöön 2017.

Kymijoen Työterveys on osallistunut valtakunnalliseen Työterveys Ry verkostoon sekä työterveyshuollon laatuverkostoon, joissa vertaistuen kautta kehitetään käytännön toimintaa. Työterveyshuollossa toimii aktiivinen laaturyhmä ja kaksi koulutettua laatuvaastavaa sekä osa henkilöstöstä on koulutettu vertaisarviointiprosessiin.

ICT Kymi

1. Laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Liikelaituksen palvelut vastaavat tilaajien asettamia ja yhteisesti sovittuja vaatimuksia sisällön, käytettävyyden, laadun sekä kustannustehokkuuden osalta.	Sisältö- ja käytettävyysoitteet Laadun ja toimintavarmuuden ylläpito äkillisissä kuormitustilanteissa Asiakastyytyväisyys	Laatuseurantaa toteutetaan ja palvelutasotavoitteet saavutetaan. Kehitetään säännölliset asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyskyselyt pysyviksi	Laatuseuranta on jatkuvaa sekä asiakasyhteistyöryhmässä että erikseen asiakkaittain. Asiakastyytyväisyyskysely on toteutettu syksyllä 2016. Henkilöstön kehityskeskustelut käydään vuosittain.

2. Seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Strateginen seutuyhteistyö vahvistuu	Johtokunnan ja asiakasyhteistyöryhmän toiminta	Sujuva yhteistyö	Johtokunta on kokoonnut kuudesta vuoden 2016 aikana, asiakasyhteistyöryhmä samoin kuudesta.

3. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Tyytyväinen, oppiva ja kehittyvä henkilöstö	Työtyytyväisyys, tasapuolinen työnjako Tuloksellisuus	Osaamisen kehittäminen jatkuu	Henkilöstön osaamista on ylläpidetty ja lisätty erilaisin kurssein ja koulutuksin.

4. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2016	Toteuma 31.12.
Kilpailukykyinen ja kustannus- tehokas toimintamalli Läpinäkyvä kustannusraenne	Toteutuneet kustannukset Palvelujen tuotteistus	Palvelukuvauksia kehitetään edelleen.	Kustannukset ja samoin palvelulaskutus ovat toteutuneet suunnitellusti.

Vuonna 2016 asiakkuudet säilyivät ennallaan ja palvelutuotanto, siitä aiheutuneet kustannukset sekä palvelulaskutus ovat toteutuneet suunnitellusti. Vuoden kuluessa sekä käynnistettiin uusia kehityshankkeita että työstiin useita järjestelmäpäivityksiä. Asiakslähtöisyydellä ja yhteistyöllä asiakasorganisaation edustajien kanssa pyrimme varmistamaan sujuvaa toimintaa sekä palvelujen oikeaa kohdentumista ja näissä onnistuimme monessa suhteessa hyvin.

Haminan kaupunki irtisanoi joulukuussa 2015 kuntien perustietotekniikkapalveluja koskevan yhteistoimintasopimuksen ja ICT Kymin puitesopimuksen päättymään 31.12.2016. Toukokuusta 2016 alkaen käytiin neuvotteluja Haminan asiakkuuden jatkumisen ehdoista, elokuussa Kotkan ja Haminan kaupunkien kaupunginhallitukset päättivät ICT-yhtiöselvityksen teettämisestä ja tuon selvityksen aloittamisen myötä Hamina perui sopimusten irtisanomisen. Syksyn 2016 aikana tehdyn selvityksen perusteella julkinen osakeyhtiö nähtiin epäkäytännölliseksi vaihtoehdoksi tässä kehitysvaiheessa maakunta- ja sote-uudistuksiin nähden ja että järkevämpää toimintaympäristön muuttuessa on selvittää maakunnallisen yhteistyön vaihtoehto.

Työasema- ja tulostinkilpailutuksesta tehtiin päätös johtokunnassa helmikuussa ja hankintapäätös pysytettiin Markkinaoikeuden päätöksellä syyskuussa.

Merkittävimpiä riskejä ovat toimintaympäristön tulevat muutokset, asiakkaiden yhteistyöhaluttomuus ja siitä kumpuava epäluottamus sekä henkilöstön jaksaminen ja henkilöstöressurssien riittävyys. Selvitykset tulevaisuudesta on tehtävä avoimesti ja kaikkien asiakkaiden kesken, jotta tarpeettomalta epätietoisuudelta ja vääriltä olettamuksilta vältytään.

Liikelaitoksen mahdollisuuksina on osaava henkilöstö ja henkilöstön erinomainen asiakaspalveluasenne, toimiva asiakasyhteistyö sekä asiakasorganisaatioiden keskinäinen yhteistyöhalukkuus suunniteltujen hyötyjen saavuttamiseksi.

8.3 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN LAUTAKUNNITTAIN JA LIKELAITOKSITTAIN, YHTEENVETO

		TALOUSARVIO	TALOUS- ARVIO MUUTOKSET	MUUTETTU TALOUSARVIO	TOTEUMA	POIKKEAMA
TALOUSARVION TOTEUTMINEN						
KVLA Keskusvaali- lautakunta	3 Toimintatuotot	0	0	0	0	0
	4 Toimintakulut	-1	0	-1	0	0
	ULK. TOIMINTAKATE	-1	0	-1	0	0
	4S Sisäiset erät	-8	0	-8	-1	7
	TOIMINTAKATE	-9	0	-9	-1	8
TARLA Tarkastus- lautakunta	3 Toimintatuotot	0	0	0	0	0
	4 Toimintakulut	-55	0	-55	-56	-1
	ULK. TOIMINTAKATE	-55	0	-55	-56	-1
	4S Sisäiset erät	0	0	0	0	0
	TOIMINTAKATE	-55	0	-55	-56	-1
Kaupungin- hallitus	3 Toimintatuotot	1 975	0	1 975	3 450	1 474
	4 Toimintakulut	-32 480	1 315	-31 165	-31 128	37
	ULK. TOIMINTAKATE	-30 505	1 315	-29 190	-27 678	1 511
	4S Sisäiset erät	2 549	0	2 549	2 445	-104
	TOIMINTAKATE	-27 956	1 315	-26 641	-25 233	1 408
KALA Kaupunkisuun- nittelulauta- kunta	3 Toimintatuotot	24 275	0	24 275	24 644	369
	4 Toimintakulut	-25 642	0	-25 642	-25 886	-244
	ULK. TOIMINTAKATE	-1 366	0	-1 366	-1 242	124
	4S Sisäiset erät	31 066	0	31 066	31 126	60
	TOIMINTAKATE	29 699	0	29 699	29 884	184
SOTELA Sosiaali- ja terveyslautak unta	3 Toimintatuotot	27 641	0	27 641	28 130	489
	4 Toimintakulut	-208 154	-1 500	-209 654	-213 091	-3 437
	ULK. TOIMINTAKATE	-180 513	-1 500	-182 013	-184 961	-2 948
	4S Sisäiset erät	-8 388	0	-8 388	-9 504	-1 116
	TOIMINTAKATE	-188 902	-1 500	-190 402	-194 465	-4 063
LIIKUNTA Liikunta- lautakunta	3 Toimintatuotot	1 348	0	1 348	1 083	-265
	4 Toimintakulut	-1 195	0	-1 195	-1 059	135
	ULK. TOIMINTAKATE	153	0	153	23	-130
	4S Sisäiset erät	-5 809	0	-5 809	-5 927	-118
	TOIMINTAKATE	-5 656	0	-5 656	-5 904	-247
LANULA Lasten ja nuorten lautakunta	3 Toimintatuotot	5 205	0	5 205	6 270	1 065
	4 Toimintakulut	-72 195	0	-72 195	-72 264	-70
	ULK. TOIMINTAKATE	-66 990	0	-66 990	-65 994	996
	4S Sisäiset erät	-22 741	0	-22 741	-21 801	940
	TOIMINTAKATE	-89 731	0	-89 731	-87 795	1 936

		TALOUSARVIO	TALOUS- ARVIO MUUTOKSET	MUUTETTU TALOUSARVIO	TOTEUMA	POIKKEAMA
TALOUSARVION TOTEUTMINEN						
KULA Kulttuuri- lautakunta	3 Toimintatuotot	496	0	496	469	-27
	4 Toimintakulut	-3 650	0	-3 650	-3 594	56
	ULK. TOIMINTAKATE	-3 154	0	-3 154	-3 125	29
	4S Sisäiset erät	-2 990	0	-2 990	-2 995	-5
	TOIMINTAKATE	-6 144	0	-6 144	-6 120	24
TELA Tekninen lautakunta	3 Toimintatuotot	6 484	0	6 484	6 918	433
	4 Toimintakulut	-27 512	-200	-27 712	-27 420	292
	ULK. TOIMINTAKATE	-21 028	-200	-21 228	-20 502	726
	4S Sisäiset erät	6 604	0	6 604	6 943	338
	TOIMINTAKATE	-14 423	-200	-14 623	-13 559	1 064
YMPYLA Ympäristö- lautakunta	3 Toimintatuotot	693	0	693	628	-65
	4 Toimintakulut	-1 608	0	-1 608	-1 641	-33
	ULK. TOIMINTAKATE	-915	0	-915	-1 013	-99
	4S Sisäiset erät	-282	0	-282	-286	-5
	TOIMINTAKATE	-1 197	0	-1 197	-1 300	-103
2100 Kymenlaakson pelastus- laitos	3 Toimintatuotot	19 880	0	19 880	20 306	426
	4 Toimintakulut	-18 895	0	-18 895	-19 145	-250
	ULK. TOIMINTAKATE	985	0	985	1 161	175
	4S Sisäiset erät	0	0	0	0	0
	TOIMINTAKATE	985	0	985	1 161	175
2101 Kymijoen Työterveys	3 Toimintatuotot	9 251	0	9 251	8 850	-402
	4 Toimintakulut	-9 064	0	-9 064	-8 713	351
	ULK. TOIMINTAKATE	187	0	187	137	-51
	4S Sisäiset erät	0	0	0	0	0
	TOIMINTAKATE	187	0	187	137	-51
2102 ICT Kymi	3 Toimintatuotot	5 016	0	5 016	4 441	-575
	4 Toimintakulut	-4 761	0	-4 761	-4 319	442
	ULK. TOIMINTAKATE	255	0	255	122	-133
	4S Sisäiset erät	0	0	0	0	0
	TOIMINTAKATE	255	0	255	122	-133
Yhteensä	3 Toimintatuotot	102 266	0	102 266	105 187	2 921
	4 Toimintakulut	-405 211	-385	-405 596	-408 317	-2 721
	ULK. TOIMINTAKATE	-302 945	-385	-303 330	-303 129	200
	4S Sisäiset erät	0	0	0	0	0
	TOIMINTAKATE	-302 945	-385	-303 330	-303 129	200

8.4 TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

Kaupunki ja liikelaitokset

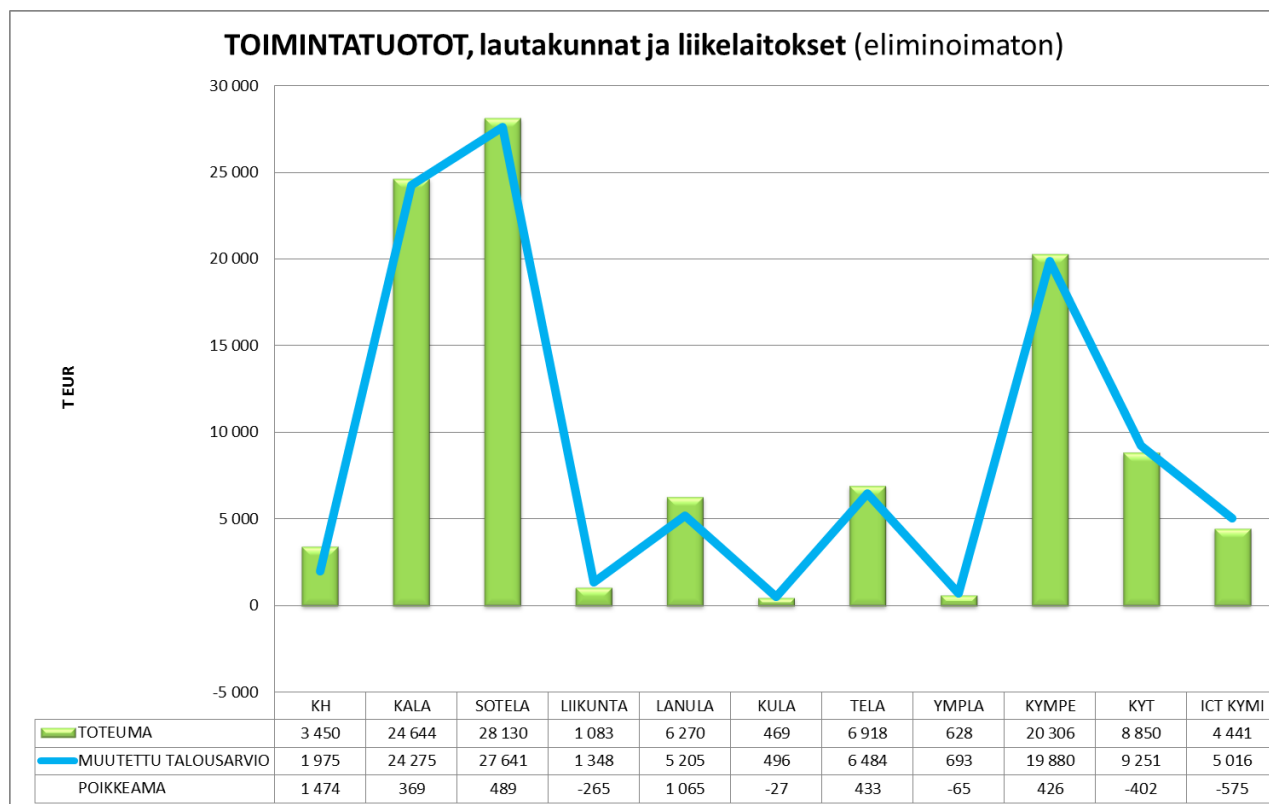
1000 euroa

	TALOUSARVIO	LISÄTALOUS- ARVIO	MUUTETTU TALOUSARVIO	TOTEUMA	POIKKEAMA + PAREMPI - HUONOMPI
30 Myyntituotot	46 158	0	46 158	47 075	917
32 Maksutuotot	17 978	0	17 978	16 129	-1 850
33 Tuet ja avustukset	8 199	0	8 199	10 092	1 893
34 Muut toimintatuotot	28 662	0	28 662	29 914	1 252
37 Valmistus omaan käyttöön	1 269	0	1 269	1 978	709
3 Toimintatuotot	102 266	0	102 266	105 187	2 921
40 Henkilöstökulut	-156 165	1 700	-154 465	-150 065	4 400
43 Palvelujen ostot	-177 028	-2 085	-179 113	-185 744	-6 630
45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 328	0	-17 328	-18 474	-1 146
47 Avustukset	-36 856	0	-36 856	-35 472	1 384
48 Muut toimintakulut	-17 834	0	-17 834	-18 562	-728
4 Toimintakulut	-405 211	-385	-405 596	-408 317	-2 721
ULK. TOIMINTAKATE	-302 945	-385	-303 330	-303 129	200
58 Sisäiset tuotot	48 110	0	48 110	49 269	1 159
59 Sisäiset kulut	-48 110	0	-48 110	-49 269	-1 159
45 Sisäiset erät	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	-302 945	-385	-303 330	-303 129	200
50 Verotulot	211 198	-2 700	208 498	209 578	1 080
55 Valtionsuudet	105 100	400	105 500	106 309	809
5 Verotulot ja valtionsuudet	316 298	-2 300	313 998	315 887	1 889
600 Korkotuotot	752	0	752	647	-105
610 Muut rahoitustuotot	6 150	350	6 500	6 678	178
620 Korkokulut	-3 700	0	-3 700	-2 406	1 294
630 Muut rahoituskulut	-1 700	-50	-1 750	-2 970	-1 220
6 Rahoitustuotot ja -kulut	1 502	300	1 802	1 949	147
VUOSIKATE	14 855	-2 385	12 470	14 707	2 237
65 Sisäinen korko	0	0	0	0	0
710 Suunnitelman mukaiset poistot	-20 323	-600	-20 923	-21 115	-192
720 Kertaluonteiset poistot	0	-600	-600	-773	-173
723 Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
7 Poistot ja arvonalentumiset	-20 323	-1 200	-21 523	-21 888	-365
80 Satunnaiset tuotot ja kulut	5 300	-5 300	0	158	158
85 Varausten ja rahastojen muutokset	270	0	270	271	1
8 Tilinpäätöstitit	5 570	-5 300	270	429	159
TULOS	102	-8 885	-8 783	-6 752	2 031
Hallinnon vyörytykset	0	0	0	0	0
Ylijäämä / Alijäämä	102	-8 885	-8 783	-6 752	2 031

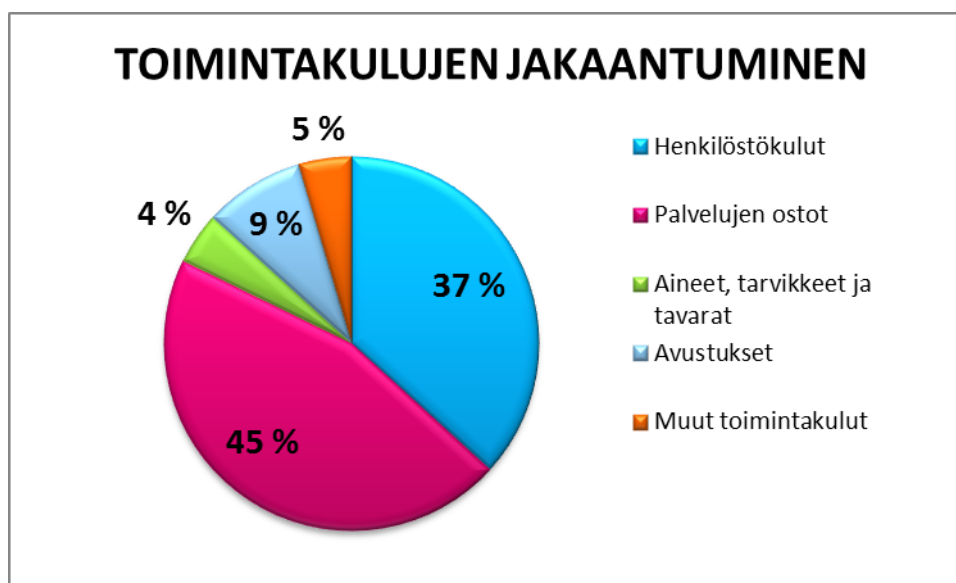
Ulkoiset toimintatulot olivat yhteensä 105,2 milj. euroa, mikä oli 2,9 milj. euroa talousarvioon merkittyä suurempi. Toteutumisvertailussa liikelaitokset yhdistetään kaupungin tuloslaskelman eriin rivi riviltä, joten keskinäisiä liiketapahtumia ei ole eliminoitu.

Seuraavan sivun kaaviossa on toimintatuottojen jakaantuminen lautakunnittain. Olennaisimmat toimintatuotot kertyvät kaupunkisuunnittelulautakunnan maa-alueiden ja rakennusten vuokratuotoista ja sosiaali- ja terveystalokunnan asiakasmaksutuotoista, joista kertyi 0,9 milj. euroa budjetoitua enemmän. Toimintatuotot sisältävät tukia ja avustuksia 10,1 milj. euroa, jotka ylittivät talousarvion 1,9 milj. eurolla. Valtiolta saadun työllistämistuen ja perustoimeentulotukeen saatavan korvauksen osuus oli 5,6 milj. euroa.

Kaupunginhallituksen toimintatuotot sisältävät omaisuuden myyntivoittoja 1,3 milj. euroa. Kaupunginhallituksen lisämäärärahopäätöksessä myyntivoittojen ja -tappioiden arvioitiin olevan nolla, missä olennaisin vaikuttava tekijä oli Kotkan Toriparkin osakkeiden myynnistä ennakoitu myyntitappio. Lisätalousmääräraha käsittelyn jälkeen em. osakekauppa siirtyi tilikaudelle 2017. Talousarvioon sisällyttämättömiä myyntitappioita toteutui 0,4 milj. euroa.

Ulkoiset toimintamenot olivat 408,3 milj. euroa. Talousarvioon (sis. muutokset) verrattuna toimintamenot ylittivät 2,7 milj. euroa. Toimintakulut jakaantuivat seuraavasti:

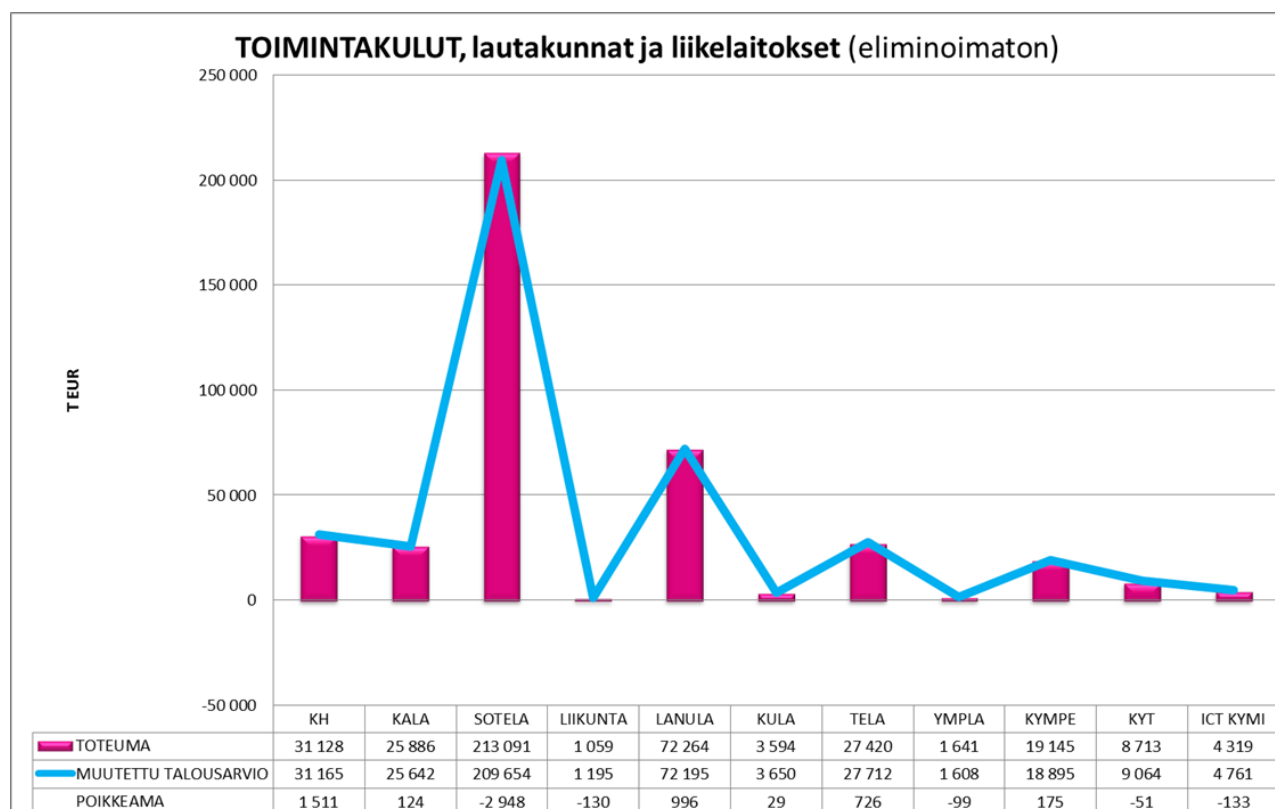
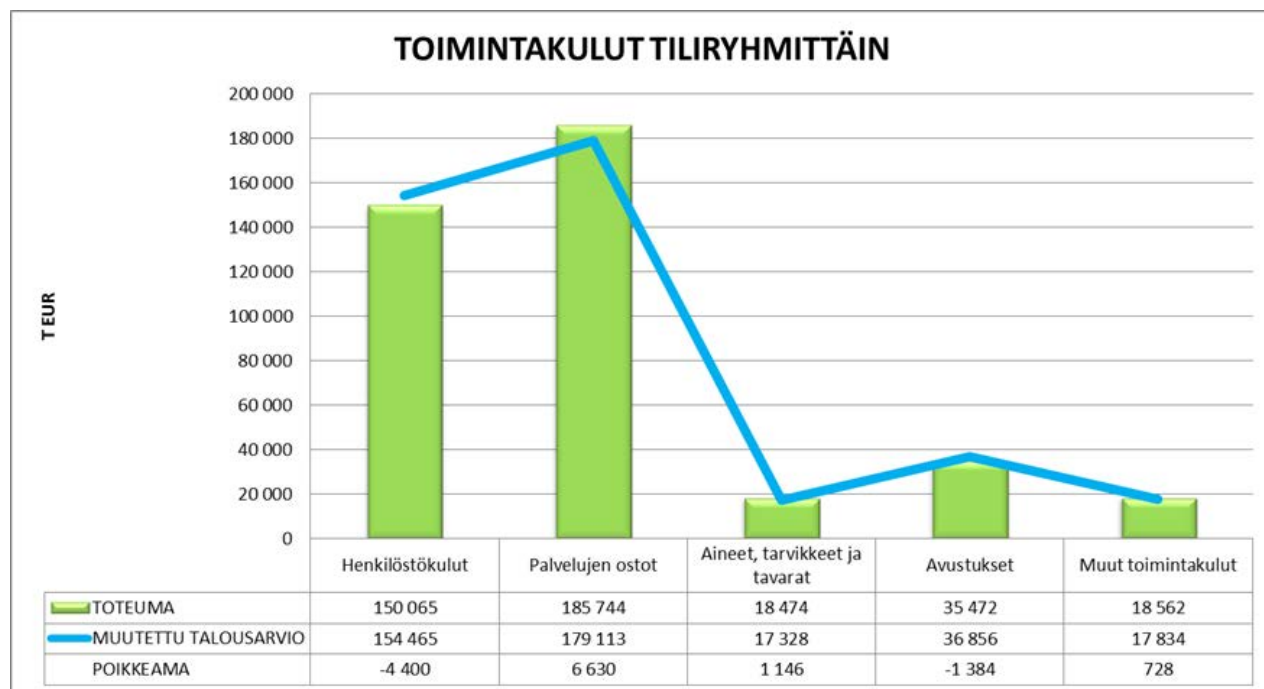

Lisätalousarviopäätösin toimintakulut kasvoivat 0,4 milj. euroa. Kaupunginhallituksen vastuualueella toimintakulujen vähennystä haettiin 1,7 milj. euroa, joka muodostui Kiky -sopimuksen 30 %:n lomapalkkarojen leikkauksesta. Toteutunut lomapalkkavelan muutos oli 1,5 milj. euroa. Lisäksi kaupunginhallituksen toimintakulujen ylitystä haettiin 0,4 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lisämäärärahapäätös oli 1,5 milj. euroa. Lisämäärärahakäsittelyssä ei huomioitu Kymenlaakson sairaanhoito- ja sos.palveluiden kuntayhtymä Carean alijäämän kattamisesta tehtävää pakollisen varauksen kirjausta, jota ei ollut tehty tilikaudella 2015. Tilikaudelle 2016 on kirjattu 2,6 milj. euron pakollinen varaus, mikä on Kotkan kaupungin omistusosuuden 33,4 %:n määrä Carean alijäämästä 31.12.2016. Pakollinen varaus sisältyy palveluiden ostoihin.

Kaupungin ja liikelaitosten yhteenlasketut henkilöstömenot toteutuivat kokonaisuudessaan huomattavasti talousarviota paremmalla tasolla. Lomarahojen leikkauksen lisäksi palkkakulut eivät toteutuneet talousarvion mukaisesti, mikä näkyy etenkin sosiaali- ja terveystalokunnassa sekä lasten- ja nuorten lautakunnassa.

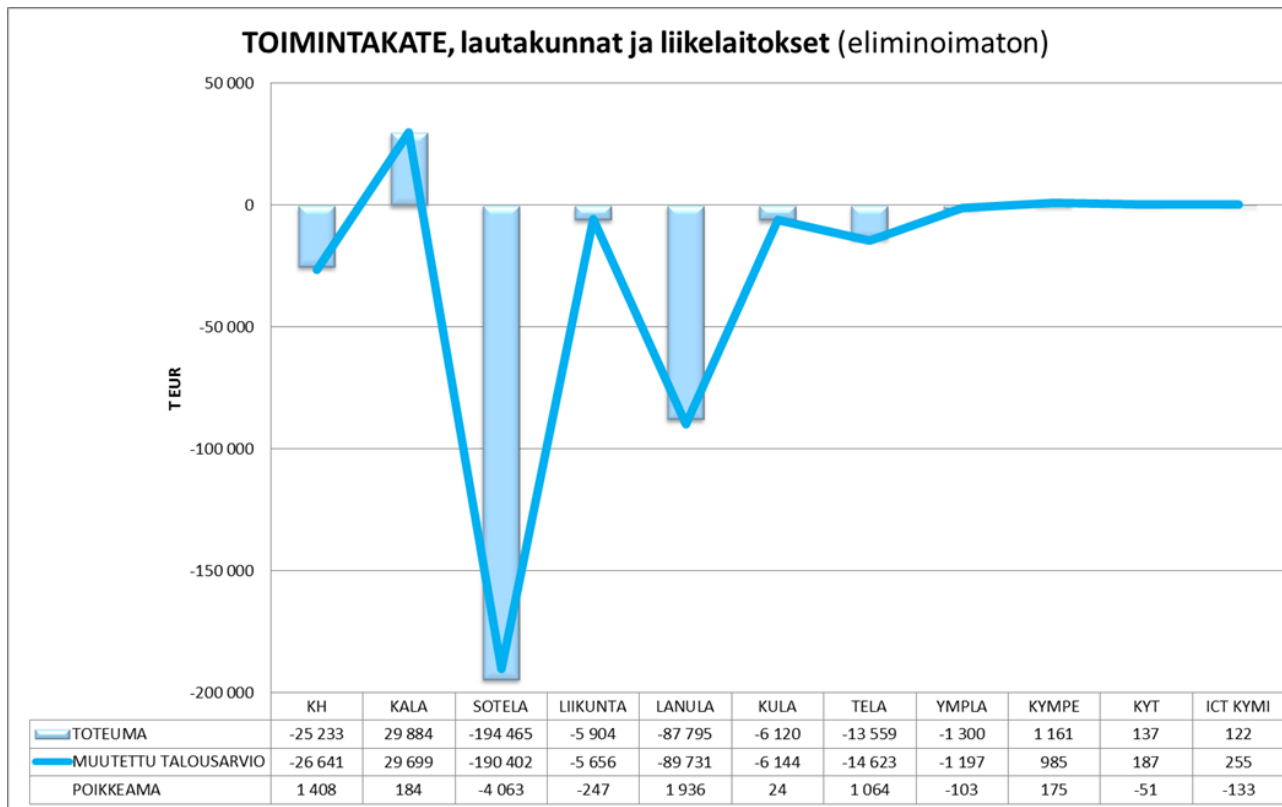
Joukkoliikenteen liikennöitsijöille maksetut aiemmin avustuksiin yhteisöille kirjatut palveluostot (1,1 milj. eur) on siirretty luonteensa mukaiseen kuluryhmään, mikä selittää avustuksien talousarviosta poikkeamisen.

Sisäisestä liiketoiminnasta, joka nettomääräisesti oli 49,3 milj. euroa, sisäisten tilavuokrien osuus oli 33,0 milj. euroa. Sisäisten erät toteutuivat 1,2 milj. euroa talousarviota suurempana.

Toimintakate toteutui talousarvion mukaisesti ollen 303,1 milj. euroa.

Lautakunta ja liikelaitoskohtaisten toimintakatteiden toteutumat suhteessa talousarvioon esitetään oheisessa kaaviossa.

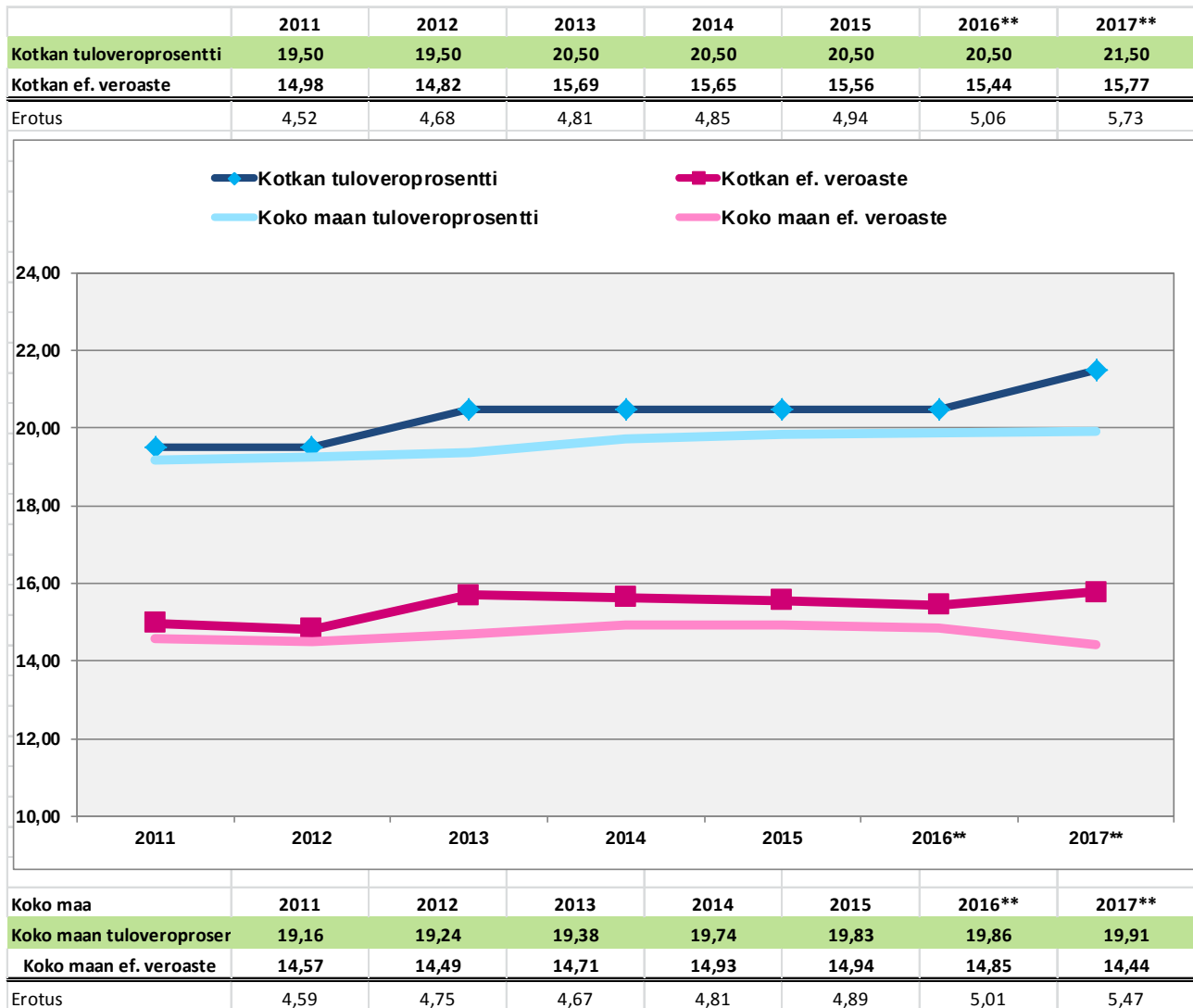
Verotuloennustetta laskettiin vuoden aikana 2,7 milj. eurolla. Tarkennettu verotulo ennuste oli 208,5 milj. euroa, joka perustui Kuntaliiton veroennustelaskentaan. Lopulliset tilikauden 2016 verotulot olivat 209,6 milj. euroa, ollen 1,1 milj. euroa ennustetta paremmin. Verovuoden 2015 maksettava kunnallisvero nousi ennakoitua enemmän, mikä heijastui myös verovuoden 2016 oikaisutilitykseen. Lisäksi jäännösveroja ja ennakkoveroja kertyi ennakoitua enemmän.

Yhteisöveroja kertyi myös ennakoitua enemmän, mikä johtui veroennustekehikon jako-osuus virheestä.

Valtionosuuksien talousarvioon kirjattua 105,1 milj. euromäärää korotettiin 0,4 milj. euroa, mikä perustui valtionvarainministeriön syyskuussa tekemään päätökseen. Valtionvarainministeriö tarkisti valtionosuuslaskentaa päätöksellään 31.12.2016, jolloin Kotkan osuus kasvoi 0,8 milj. euroa. Valtionosuuksien lopullinen määrä oli 106,3 milj. euroa.

	TALOUSARVIO	LISÄTALOUS- ARVIO	MUUTETTU TALOUSARVIO	TOTEUMA	POIKKEAMA + PAREMPI - HUONOMPI
Kunnallisverot	187 973	-3 100	184 873	185 958	1 085
Kiinteistöverot	15 114	100	15 214	15 395	181
Yhteisöverot	8 111	300	8 411	8 225	-186
Verotulot yhteensä	211 198	-2 700	208 498	209 578	1 080
Peruspalvelujen valtionosuus	114 430	400	114 830	111 231	-3 599
Valtionosuuksien tasaus	7 300	0	7 300	7 374	74
Järjestelymuutoksen tasaus	-11 500	0	-11 500	-8 712	2 788
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-5 130	0	-5 130	-3 583	1 547
Valtionosuudet yhteensä	105 100	400	105 500	106 309	809

Kuntaliitto: Kuntien veroprosentit ja efektiiviset veroasteet, 16.12.2016

Erilaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa todellista veroastetta kunnassa. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta, joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansio-tuloihin. Efektiivisen veroasteiden ennusteet vuosille 2016 ja 2017 perustuvat kuntaliiton laskelmiin.

Rahoituserien alkuperäistä tuottotavoitetta korotettiin vuoden aikana alkuperäisestä 1,5 milj. eurosta 1,8 milj. euroon. Lopulliset rahoitustuotot olivat 1,9 milj. euroa.

Osingot toteutuivat 6,6 milj. euron tasolla, talousarvioon erä oli sisällytetty 6,4 milj. euron suuruisena.

Kaupungin vuosikate oli 14,7 milj. euroa, joka ylitti muutetun talousarvion 2,2 milj. eurolla. Alkuperäisestä talousarviosta jäätin 0,1 milj. euroa.

Tilikauden tulos oli 7,0 miljoonaa euroa tappiollinen. Poistoerokirjausten jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostui 6,8 milj. euroa.

8.5 INVESTOINTIOSAN JA LEASINGKOhteiden TOTEUTUMINEN

- Taulukossa on esitetty yhteenvedo investointien toteutumasta, jonka nettoloppusumma on 20,6 milj. euroa.

INVESTOINTIEN YHTeenVETO, Talousarvion toteutuminen 1000 euroa

HANKERYHMÄ		Talousarvio 2016	Talousarvio- muutokset	Lisätalous- arvio 2016	Toteuma	Poikkeama
Aineeton käyttöomaisuus	Investointien hankinnat	-929	0	-929	-500	429
	Rahoitusosuus	0	0	0	0	0
Aineeton käyttöomaisuus Yht.		-929	0	-929	-500	429
Ensikertainen kalustaminen	Investointien hankinnat	-45	0	-45	0	45
	Ensikertainen kalustaminen Yht.	-45	0	-45	0	45
Irtain omaisuus	Investointien hankinnat	-981	0	-981	-925	56
	Rahoitusosuus	0	0	0	0	0
	Käyttöön myynti	0	0	0	0	0
Irtain omaisuus Yht.		-981	0	-981	-925	56
Kiinteä omaisuus / ostot	Investointien hankinnat	-2 000	-1 735	-3 735	-4 647	-912
	Käyttöön myynti	2 000	0	2 000	300	-1 700
Kiinteä omaisuus Yht.		0	-1 735	-1 735	-4 347	-2 612
Liikenneväylät	Investointien hankinnat	-6 685	0	-6 685	-3 454	3 231
	Rahoitusosuus	0	0	0	0	0
	Käyttöön myynti	0	0	0	311	311
Liikenneväylät Yht.		-6 685	0	-6 685	-3 144	3 541
Liikuntapaikat	Investointien hankinnat	0	0	0	0	0
	Rahoitusosuus	0	0	0	5	5
Liikuntapaikat Yht.		0	0	0	5	5
Osakkeet ja osuudet	Investointien hankinnat	0	0	0	-217	-217
	Käyttöön myynti	0	0	0	279	279
Osakkeet ja osuudet Yht.		0	0	0	62	62
Puistot ja leikkipaikat	Investointien hankinnat	-400	0	-400	-398	2
	Rahoitusosuus	0	0	0	0	0
Puistot ja leikkipaikat Yht.		-400	0	-400	-398	2
Suunnittelu	Investointien hankinnat	-250	0	-250	-223	27
Suunnittelu Yht.		-250	0	-250	-223	27
Talonrakennus Budjetti	Investointien hankinnat	-7 800	-200	-8 000	-7 554	446
	Rahoitusosuus	0	0	0	0	0
	Käyttöön myynti	0	0	0	147	147
Talonrakennus Budjetti Yht.		-7 800	-200	-8 000	-7 407	593
Uudet alueet	Investointien hankinnat	-1 905	0	-1 905	-1 571	334
	Rahoitusosuus	0	0	0	0	0
	Käyttöön myynti	0	0	0	340	340
Uudet alueet Yht.		-1 905	0	-1 905	-1 231	674
Venesatamat	Investointien hankinnat	-100	0	-100	-101	-1
	Käyttöön myynti	0	0	0	0	0
Venesatamat Yht.		-100	0	-100	-101	-1
KAUPUNKI YHTEENSÄ		-19 095	-1 935	-21 030	-18 208	2 822
Irtain omaisuus	Investointien hankinnat	-1 025	0	-1 025	-2 345	-1 320
	Rahoitusosuus	64	0	64	128	64
Kymenlaakson pelastuslaitos Yht.		-961	0	-961	-2 217	-1 256
Aineeton käyttöomaisuus	Investointien hankinnat	-87	0	-87	-5	82
Kymijoen työterveys Yht.		-87	0	-87	-5	82
Irtain omaisuus	Investointien hankinnat	-173	0	-173	-149	24
	ICT Kymi Yht.	-173	0	-173	-149	24
LIKELAITOKSET YHTEENSÄ		-1 221	0	-1 221	-2 371	-1 150
INVESTOINNIT YHTEENSÄ, NETTO		-20 316	-1 935	-22 251	-20 579	1 672

- Investointien lisämäärärahoja myönnettiin investointihankintoihin 1,9 milj. euroa, josta 1,7 milj. euroa kohdistui rakennus- ja maa-aluehankintoihin etenkin Mussalon- ja Kantasataman alueilla.
- Investointimäärärahoja jäi käyttämättä 1,7 milj. euroa. Kotkan kaupungin osalta käyttämättä jäi 2,8 milj. euroa.
- Härniemen laiturin investointinetto oli 3,7 milj. euroa talousarviota pienempi.
- Mussalon aluehankintojen lisämääräraha 1,15 milj. eur haettiin vuodelle 2016 kohdistuvan maksuerän mukaisena. Omistusoikeus alueeseen siirtyi kaupantekotilaisuudessa, jolloin vuoden 2017 maksuerä oli kirjattava tilikauden 2016 hankinnaksi. Tämä aiheutti talousarvion ylitystä 1,15 milj. euroa. Koko kaup-
pasumma oli 2,3 milj. euroa.
- Talousarvioon oli kirjattuna maa-alueiden myynneistä saatavaa rahoitustuloja 2,0 milj. euroa. Myyntejä toteutui 0,3 milj. euroa, jolloin talousarviosta jäätii 1,7 milj. euroa.
- Tilikauden suurimmat investointikohteet olivat sivupaloasema 2,0 milj. euroa, Härniemen laituri 1,2 milj. euroa, Kantasataman Satamakatu 0,8 milj. euroa sekä Mussalon koulun tilamuutokset 0,8 milj.euroa ja Pernoontien raitti 0,8 milj. euroa.
- Kymenlaakson Pelastuslaitoksen investoinnit toteutuivat 2,2 milj. euron suuruusina, jossa ylitystä ta-
lousarvioon 1,3 milj. euroa. Tilinpäätöksen 2016 vuosikatteella pystyttiin kattamaan pelastuksen- ja en-
sihoidonajoneuvoinvestoinnit. Kokonaisinvestointeja nosti kahden D-luokan öljyntorjuntaveneen han-
kinta. Öljysuojarahaston maksama korvaus veneinvestointiin (85 % hankintahinnasta) 1 009 098 €, ei
näy vielä investointien tuloissa.

LEASING-RAHOITTEISET INVESTOINNIT

INVESTOINTIKOHDE	Talousarvio 2016	Talousarvio- muutokset	Lisätalous- arvio 2016	Toteuma	Poikkeama
Katariinan päiväkodin uudisrakennus x)	3 900	0	3 900	3 839	-61
Katariinan päiväkodin kalusteet xx)	280	0	280	0	-280
Langinkosken koulun peruskorjaus	0	0	0	0	0
Korkeakosken koulu peruskorjaus	0	0	0	0	0
Langinkosken koulu uudisrakennus	0	0	0	0	0
Pihkoon koulu peruskorjaus	0	0	0	0	0
Arto Tolsa Areena, katsomotilat xxx)	1 700	0	1 700	0	-1 700
Arto Tolsa Areenan monitoimitilat ja tiedonsiirto- ja tapahtumajärjestelmä xxx)	150	0	150	0	-150
Kaikki yhteensä	6 030	0	6 030	3 839	-2 191

x) Rakentamiskulut 3 623 643,13 e (leasing), suunnittelukulut 215 156,78 e v. 2013 - 2015 (oma investointi)

xx) Siirtyy vuodelle 2017

xxx) Hanke ei käynnistynyt

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN, 1000 euroa		Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Lisätalous- arvio	Toteuma	Poikkeama
KAUPUNGINHALLITUS						
Aineeton käyttöomaisuus	Meno	-516	0	-516	-147	369
	Tulo	0	0	0	0	0
	Netto	0	0	0	-147	0
Irtain omaisuus	Meno	0	0	0	0	0
Ensikertainen kalustaminen	Meno	0	0	0	0	0
Osakkeet ja osuudet	Sunilan Kantola Oy	0	0	0	-214	-214
	Kymijoen Työterveys Oy	0	0	0	-3	0
	Meno	0	0	0	-217	-217
	Ravintopalvelut Oy	0	0	0	2	0
	Uuperinrinteet	0	0	0	277	0
	Tulo	0	0	0	279	279
	Netto	0	0	0	62	62
Meno yhteensä		-516	0	-516	-364	152
Tulo yhteensä		0	0	0	279	279
Netto		-516	0	-516	-85	431
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA						
Aineeton käyttöomaisuus	Meno	-20	0	-20	-10	10
	Tulo	0	0	0	0	0
	Netto	-20	0	-20	-10	10
Meno yhteensä		-20	0	-20	-10	10
Tulo yhteensä		0	0	0	0	0
Netto		-20	0	-20	-10	10
KULTTUURILAUTAKUNTA						
Irtain omaisuus	Meno	-157	0	-157	-159	-2
	Tulo	0	0	0	0	0
Aineeton käyttöomaisuus	Meno	-26	0	-26	-28	0
Meno yhteensä		-182	0	-182	-187	-2
Tulo yhteensä		0	0	0	0	0
Netto		-182	0	-182	-187	-2
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
Liikuntapaikat	Meno	0	0	0	0	0
	Tulo	0	0	0	0	0
	Netto	0	0	0	0	0
Irtain omaisuus	Meno	-525	0	-525	-525	0
Uudet alueet	Meno	-1 905	0	-1 905	-1 571	334
	Tulo	0	0	0	340	340
	Netto	-1 905	0	-1 905	-1 231	674
Liikenneväylät	Meno	-6 685	0	-6 685	-3 454	3 231
	Tulo	0	0	0	311	311
	Netto	-6 685	0	-6 685	-3 144	3 541
Puistot ja leikkipaikat	Meno	-400	0	-400	-398	2
	Tulo	0	0	0	0	0
	Netto	-400	0	-400	-398	2
Suunnittelu	Meno	-250	0	-250	-223	27
Meno yhteensä		-9 765	0	-9 765	-6 172	3 593
Tulo yhteensä		0	0	0	651	651
Netto		-9 765	0	-9 765	-5 520	4 245

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN, 1000 euroa		Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Lisätalous- arvio	Toteuma	Poikkeama
KAUPUNKISUUNNITTELUAUTAKUNTA						
Kiinteä omaisuus	Maa- ja vesialueet	-2 000	-1 735	-3 735	-2 611	1 124
	Rakennukset	0	0	0	-2 036	-2 036
	Meno	-2 000	-1 735	-3 735	-4 647	-912
	Maa- ja vesialueet	2 000	0	2 000	10	-1 990
	Rakennukset	0	0	0	291	0
	Tulo	2 000	0	2 000	300	-1 700
	Netto	0	-1 735	-1 735	-4 347	-2 612
Venesatamat	Meno	-100	0	-100	-101	-1
Talonrakennus						
Päiväkotien leikkialueet	Meno	0	0	0	0	0
Keskeneräiset työt	Meno	-100	0	-100	0	100
	Tulo	0	0	0	0	0
	Nettomeno	-100	0	-100	0	100
Kiinteistöjen ATK	Meno	-100	0	-100	-72	28
Perusparannus	Meno	-4 500	-200	-4 700	-4 463	237
	Tulo	0	0	0	1	1
	Netto	-4 500	-200	-4 700	-4 462	238
Suunnittelu	Meno	-300	0	-300	-268	32
	Tulo	0	0	0	146	146
	Netto	-300	0	-300	-121	179
Talonrakennus	Mussalon koulu, vanha	-800	0	-800	-789	11
	Kotkansaaren	-2 000	0	-2 000	-1 962	38
		0	0	0	0	0
		0	0	0	0	0
	Meno	-2 800	0	-2 800	-2 752	48
Meno yhteensä		-9 900	-1 935	-11 835	-12 302	-467
Tulo yhteensä		2 000	0	2 000	447	-1 553
Netto		-7 900	-1 935	-9 835	-11 855	-2 020
SOSIAALI- JA TERVEYSIAUTAKUNTA						
Aineeton käyttöomaisuus	Meno	-353	0	-353	-299	53
Ensikertainen kalustaminen	Meno	-45	0	-45	0	45
Irtain omaisuus	Meno	-104	0	-104	-66	38
Meno yhteensä		-502	0	-502	-365	136
LIIKUNTALAUTAKUNTA						
Irtain omaisuus	Meno	-50	0	-50	-37	13
Liikuntapaikat	Meno	0	0	0	0	0
	Tulo	0	0	0	5	5
	Netto	0	0	0	5	5
Meno yhteensä		-50	0	-50	-37	13
Tulo yhteensä		0	0	0	5	5
Netto		-50	0	-50	-32	18
LASTEN JA NUORTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA						
Irtain omaisuus	Meno	-145	0	-145	-139	6
Ensikertainen kalustaminen	Meno	0	0	0	0	0
Aineeton käyttöomaisuus	Meno	-15	0	-15	-15	0
Meno yhteensä		-160	0	-160	-154	6
KAUPUNKI YHTEENSÄ						
Meno yhteensä		-21 095	-1 935	-23 030	-19 591	3 439
Tulo yhteensä		2 000	0	2 000	1 383	-617
Netto		-19 095	-1 935	-21 030	-18 208	2 822

8.6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Kaupunki ja liikelaitokset

1000 euroa

	TALOUSARVIO	LISÄTALOUS- ARVIO	MUUTETTU TALOUSARVIO	TOTEUMA	POIKKEAMA + PAREMPI - HUONOMPI
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	14 855	-2 385	12 470	14 707	2 237
Satunnaiset erät, netto	0	0	0	158	158
Tulorahoituksen korjauserät	5 300	-5 300	0	1 200	1 200
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-22 380	-1 935	-24 315	-21 284	3 031
Rahoitusosuudet investointeihin	64	0	64	189	125
Luovutustulot	2 000	0	2 000	2 251	251
TOIMINTA JA INVESTOINNIT, NETTO	-161	-9 620	-9 781	-2 778	7 002
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	-31	-31
Antolainasaamisten vähennykset	150	0	150	18	-132
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000	0	30 000	30 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-35 000	0	-35 000	-28 547	6 453
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 011	0	5 011	27 706	22 695
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	94	94
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	0	-9 620	-9 620	26 462	36 082

Tulorahoitus muodostuu vuosikatteesta ja sen jälkeen mahdollisesti esiintyvistä satunnaisista eristä. Näiden lisäksi huomioidaan tulorahoituksen korjauserät. Tulorahoituksen korjauserät 1,2 milj. euroa muodostuivat omaisuuden myyntivoitoista ja -tappioista 0,9 milj. euroa sekä pakollisen varauksen lisäyksestä 2,1 milj. euroa. Käyttöomaisuusinvestoinnit olivat 21,3 milj. euroa. Investointien rahoitusosuuksia toteutui 0,06 milj. euroa. Kaupunki sai käyttöomaisuuden myyntituloja 2,3 milj. euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli -2,8 miljoonaa euroa.

Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin tilikaudella 30,0 milj. euroa, joka vastasi talousarvioon merkittyä lainatarvetta. Pitkäaikaiset lainat vähenivät 28,5 milj. euroa, joten nettomääräisesti pitkäaikainen lainakanta kasvoi. Lyhytaikaisten lainojen määrä kasvoi 27,7 milj. euroa, mikä sisältää konsernitililimiitin käytön.

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

9. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

9.1. KUNNAN TULOSLASKELMA, TASE JA RAHOITUSLASKELMA

TULOSLASKELMA

	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2015 - 31.12.2015
<u>Toimintatuotot</u>		
Myyntituotot	39 745 892,24	37 036 199,17
Maksutuotot	14 677 412,47	13 982 777,18
Tuet ja avustukset	10 091 823,02	10 921 764,51
Muut toimintatuotot	28 118 139,36	27 170 237,60
Toimintatuotot	92 633 267,09	89 110 978,46
Valmistus omaan käyttöön	1 978 045,09	1 642 249,82
<u>Toimintakulut</u>		
<u>Henkilöstökulut</u>		
Palkat ja palkkiot	-112 624 478,45	-114 461 563,59
Eläkekulut	-30 152 905,55	-31 191 829,26
Muut henkilösivukulut	-7 287 698,07	-6 274 537,18
Henkilöstökulut	-150 065 082,07	-151 927 930,03
Palvelujen ostot	-176 453 549,85	-168 897 162,82
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-18 345 976,55	-17 577 517,09
Avustukset	-35 442 486,17	-37 652 725,92
Muut toimintakulut	-17 433 477,36	-14 895 485,59
Toimintakulut	-397 740 572,00	-390 950 821,45
TOIMINTAKATE	-303 129 259,82	-300 197 593,17
Verotulot	209 577 853,15	211 077 964,22
Valtionosuudet	106 309 272,00	96 736 718,00
<u>Rahoitustuotot ja -kulut</u>		
Korkotuotot	647 405,84	741 605,23
Muut rahoitustuotot	6 678 357,09	6 808 149,11
Korkokulut	-2 406 480,81	-2 978 617,26
Muut rahoituskulut	-2 969 783,79	-2 302 478,33
Rahoitustuotot ja -kulut	1 949 498,33	2 268 658,75
VUOSIKATE	14 707 363,66	9 885 747,80
<u>Poistot ja arvonalentumiset</u>		
Suunnitelman mukaiset poistot	-21 888 397,41	-18 683 966,08
Poistot ja arvonalentumiset	-21 888 397,41	-18 683 966,08
<u>Satunnaiset erät</u>		
Satunnaiset tuotot	223 614,00	0,00
Satunnaiset kulut	-65 614,00	0,00
Satunnaiset erät	158 000,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-7 023 033,75	-8 798 218,28
Poistoeron muutos	270 738,70	270 738,70
Tilinpäätössiirrot	270 738,70	270 738,70
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-6 752 295,05	-8 527 479,58

TASE**01.01.2016 - 31.12.2016** 01.01.2015 - 31.12.2015**VASTAAVAA****PYSYVÄT VASTAAVAT**Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	638 285,61	497 559,67
Muut pitkävaikutteiset menot	2 265 020,83	2 111 979,68
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	0,00	213 173,64
Aineettomat hyödykkeet	2 903 306,44	2 822 712,99

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	91 647 431,41	89 045 974,55
Rakennukset	142 934 770,97	146 067 531,49
Kiinteät rakenteet ja laitteet	63 044 223,85	66 405 707,60
Koneet ja kalusto	7 445 532,02	7 048 670,04
Muut aineelliset hyödykkeet	2 149 292,76	2 169 124,43
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 437 519,43	3 319 515,32
Aineelliset hyödykkeet	312 658 770,44	314 056 523,43

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	151 190 496,33	151 275 291,29
Kuntayhtymäosuudet	39 467 335,47	39 467 335,47
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	33 153 605,58	32 445 610,98
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arv	6 256 267,49	7 737 877,05
Muut lainasaamiset	4 763 214,10	4 781 214,10
Muut saamiset	406 660,96	375 263,86
Sijoitukset	235 235 079,93	236 082 592,75
PYSYVÄT VASTAAVAT	550 797 156,81	552 961 829,17

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

Valtion toimeksiannot	5 549,77	7 549,77
Lahjoitusrahastojen varat	819 719,63	754 977,30
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	825 269,40	762 527,07

VAIHTUVAT VASTAAVATVaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet	581 820,63	622 290,57
Vaihto-omaisuus	581 820,63	622 290,57

Lainasaamiset	12 316 198,27	12 174 857,67
Siirtosaamiset	4 501 450,43	5 939 028,64
Pitkäaikaiset saamiset	16 817 648,70	18 113 886,31

Myyntisaamiset	6 700 234,06	5 610 067,86
Lainasaamiset	70 000,00	132 427,37
Muut saamiset	8 504 991,12	10 496 535,13
Siirtosaamiset	6 716 453,79	7 168 922,66
Lyhytaikaiset saamiset	21 991 678,97	23 407 953,02
Saamiset	38 809 327,67	41 521 839,33

Rahat ja pankkisaamiset	26 461 881,11	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	65 853 029,41	42 144 129,90
VASTAAVAA	617 475 455,62	595 868 486,14

01.01.2016 - 31.12.2016 01.01.2015 - 31.12.2015

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	293 099 755,40	293 099 755,40
Muut omat rahastot	1 000 000,00	1 000 000,00
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-41 277 440,42	-32 749 960,84
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-6 752 295,05	-8 527 479,58
OMA PÄÄOMA	246 070 019,93	252 822 314,98

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero	5 255 718,24	5 526 456,94
Vapaaehtoiset varaukset		
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	5 255 718,24	5 526 456,94

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset	4 251 644,47	4 790 341,25
Muut pakolliset varaukset	2 605 338,00	
PAKOLLISET VARAUKSET	6 856 982,47	4 790 341,25

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	5 428,93	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	818 845,99	749 758,14
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	824 274,92	749 758,14

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen vieras pääoma**

Joukkovelkakirjalainat	60 000 000,00	30 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	136 285 925,04	163 162 555,56
Saadut ennakot	2 000,00	2 000,00
Pitkäaikainen vieras pääoma	196 287 925,04	193 164 555,56

Lyhytaikainen vieras pääoma

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	96 891 911,82	79 245 019,65
Lainat muilta luotonantajilta	17 253 655,86	8 864 573,74
Saadut ennakot	1 203 259,03	1 720 961,58
Ostovelat	21 274 287,88	23 319 122,45
Muut velat	7 123 731,50	5 179 669,48
Siirtovelat	18 433 688,93	20 485 712,37
Lyhytaikainen vieras pääoma	162 180 535,02	138 815 059,27

VIERAS PÄÄOMA

VASTATTAVAA	617 475 455,62	595 868 486,14
--------------------	-----------------------	-----------------------

RAHOITUSLASKELMA

01.01.2016 - 31.12.2016

01.01.2015 - 31.12.2015

Toiminnan rahavirta

VUOSIKATE	14 707 363,66	9 885 747,80
Satunnaiset erät	158 000,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	1 200 387,17	-635 358,75
	16 065 750,83	9 250 389,05

Investointien rahavirta

Investointimenot	-21 283 747,23	-24 851 173,30
Rahoitusosuudet investointimenoihin	189 000,00	1 716 356,98
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 250 673,33	514 068,30
	-18 844 073,90	-22 620 748,02

Toiminnan ja investointien rahavirta**-2 778 323,07 -13 370 358,97****Rahoituksen rahavirta**Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten lisäykset	-31 397,10	-11 060,00
Antolainasaamisten vähennykset	18 000,00	0,00
Antolainauksen muutokset	-13 397,10	-11 060,00

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000 000,00	30 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-28 547 098,52	-32 432 100,48
Lyhytaikaisten lainojen muutos	27 706 442,29	17 285 743,59
Lainakannan muutokset	29 159 343,77	14 853 643,11

Muut maksuvalmiuden muutokset

Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	11 774,45	12 761,04
Vaihto-omaisuuden muutos	40 469,94	48 720,09
Saamisten muutos	2 712 511,66	-2 085 387,08
Korottomien velkojen muutos	-2 670 498,54	551 681,81
Muut maksuvalmiuden muutokset	94 257,51	-1 472 224,14

Rahoituksen rahavirta**29 240 204,18 13 370 358,97****Rahavarojen muutos****26 461 881,11 0,00****Rahavarat 31.12.****26 461 881,11 0,00****Rahavarat 1.1.****0,00 0,00**

9.2. KONSERNIN TULOSLASKELMA, TASE JA RAHOITUSLASKELMA

KONSERNITULOSLASKELMA (1000 EUR)	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2015 - 31.12.2015
Toimintatuotot	282 298	263 790
Toimintakulut	-538 861	-526 583
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	4 292	2 147
TOIMINTAKATE	-252 270	-260 647
Verotulot	208 149	209 667
Valtionosuudet	123 450	114 086
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	119	232
Muut rahoitustuotot	129	322
Korkokulut	-8 381	-9 689
Muut rahoituskulut	-3 041	-2 439
Rahoitustuotot ja -kulut	-11 174	-11 575
VUOSIKATE	68 155	51 532
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-55 991	-52 294
Omistuksen eliminointierot	24	0
Arvonalentumiset	-97	-96
Poistot ja arvonalentumiset	-56 064	-52 391
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	225	0
Satunnaiset kulut	-66	0
Satunnaiset erät	159	0
TILIKAUDEN TULOS	12 250	-859
Tilikauden verot	-2 547	-896
Laskennalliset verot	-185	-252
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-2 760	-1 712
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	6 758	-3 718

KONSERNITASE (1000 EUR)

01.01.2016 - 31.12.2016

01.01.2015 - 31.12.2015

VASTAAVAA**PYSYVÄT VASTAAVAT****Aineettomat hyödykkeet**

Aineettomat oikeudet	2 544	2 557
Konserniliikearvo	5 786	2 104
Muut pitkävaikutteiset menot	6 680	5 915
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	368	673
Aineettomat hyödykkeet	15 378	11 249

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	107 546	105 039
Rakennukset	523 866	533 416
Kiinteät rakenteet ja laitteet	187 199	193 460
Koneet ja kalusto	22 266	22 504
Muut aineelliset hyödykkeet	7 969	7 373
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	14 691	7 297
Aineelliset hyödykkeet	863 537	869 089

Sijoitukset

Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	30 898	28 668
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvo	8 944	10 612
Muut lainasaamiset	1 382	1 448
Muut saamiset	1 463	1 450
Sijoitukset	42 687	42 178
PYSYVÄT VASTAAVAT	921 602	922 516

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

Valtion toimeksiannot	73	204
Lahjoitusrahastojen varat	891	825
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	965	1 029

VAIHTUVAT VASTAAVAT**Vaihto-omaisuus**

Aineet ja tarvikkeet	3 202	4 121
Keskeneräiset tuotteet	959	1 006
Valmiit tuotteet	163	148
Muu vaihto-omaisuus	1	2
Vaihto-omaisuus	4 324	5 276

Saamiset**Pitkäaikaiset saamiset**

Lainasaamiset	577	410
Siirtosaamiset	4 502	5 939
Pitkäaikaiset saamiset	5 079	6 349

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	30 755	24 260
Lainasaamiset	226	333
Muut saamiset	12 886	9 220
Siirtosaamiset	8 809	9 503
Lyhytaikaiset saamiset	52 677	43 316
Saamiset	57 755	49 665

Rahoitusarvopaperit

Rahoitusarvopaperit	1 338	1 329
---------------------	-------	-------

Rahat ja pankkisaamiset

	51 900	24 865
VAIHTUVAT VASTAAVAT	115 318	81 135
VASTAAVAA	1 037 884	1 004 680

KONSERNITASE (1000 EUR)

01.01.2016 - 31.12.2016

01.01.2015 - 31.12.2015

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	293 100	293 100
Ylikurssirahasto	15 197	15 197
Arvonkorotusrahasto	250	250
Muut omat rahastot	11 713	11 713
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-48 556	-44 807
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	6 758	-3 718
OMA PÄÄOMA	278 461	271 734

VÄHEMMISTÖOSUUDET

51 539 49 069

KONSERNIRESERVI

190 0

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset	4 252	4 790
Muut pakolliset varaukset	3 975	3 509
PAKOLLISET VARAUKSET	8 226	8 299

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	73	187
Lahjoitusrahastojen pääomat	921	851
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	995	1 038

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen vieras pääoma**

Joukkovelkakirjalainat	60 000	30 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	359 876	398 426
Pääomalainat	5 000	5 000
Lainat julkisyhteisöiltä	7 791	8 978
Lainat muilta luotonantajilta	1 371	3 993
Saadut ennakot	85	8
Muut velat	17 951	18 157
Laskennalliset verovelat	3 129	421
Pitkäaikainen vieras pääoma	455 203	464 983

Lyhytaikainen vieras pääoma

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	155 493	124 428
Lainat julkisyhteisöiltä	1 199	1 153
Lainat muilta luotonantajilta	457	365
Saadut ennakot	5 732	2 678
Ostovelat	30 971	30 250
Muut velat	14 321	10 425
Siirtovelat	35 077	38 051
Laskennalliset verovelat	21	2 206

Lyhytaikainen vieras pääoma

243 270 209 557

VIERAS PÄÄOMA

698 473 674 540

VASTATTAVAA

1 037 884 1 004 680

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA (1000 EUR)

01.01.2016 - 31.12.2016

01.01.2015 - 31.12.2015

Toiminnan rahavirta

VUOSIKATE	68 155	51 532
Satunnaiset erät	159	0
Tilikauden verot	-2 547	-896
Tulorahoituksen korjauserät	-2 303	24
	63 464	50 660

Investointien rahavirta

Investointimenot	-63 637	-66 020
Rahoitusosuudet investointimenoihin	189	1 811
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	10 987	15 086
	-52 461	-49 124

Toiminnan ja investointien rahavirta

11 003 **1 536**

Rahoituksen rahavirtaAntolainauksen muutokset

Antolainasaamisten lisäykset	-61	-37
Antolainasaamisten vähennykset	125	98
Antolainauksen muutokset	64	61

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys	49 080	44 051
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-46 332	-54 362
Lyhytaikaisten lainojen muutos	16 080	12 034
Lainakannan muutokset	18 828	1 723

Oman pääoman muutokset

Oman pääoman muutokset	-149	0
Muutokset vähemmistön osuudessa	-171	-340
Oman pääoman muutokset	-320	-340

Muut maksuvalmiuden muutokset

Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	21	7
Vaihto-omaisuuden muutos	953	-34
Saamisten muutos	-8 056	4 882
Korottomien velkojen muutos	4 551	-1 244
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 531	3 611

Rahoituksen rahavirta

16 042 **5 054**

Rahavarojen muutos

27 045 **6 591**

Rahavarat 31.12.

53 238 **26 194**

Rahavarat 1.1.

26 194 **-19 603**

[LLE9EL95h£

10. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1000 euroa

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. TILINPÄÄTÖSTÄ LAADITTAESSA NOUDATETUT ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperiaatteen mukaisesti. Suoriteperiaatteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti painotetun keskihankintahinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuus- arvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Kotkan kaupunki on tehnyt koronvaihtosopimuksia korkokulujen suojaamistarkoituksessa ja korkoriskin eliminoinniseksi. Kunta on sitonut pitkäaikaisten talousarviolainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkovaikutukset on kirjattu tulosvaikutteisesti.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

Kuntakonsernitili

Tilikauden lopussa kuntakonsernilla on ollut konsernitilit Danske Bankissa ja Kymenlaakson Osuuspankissa. Kirjaussuositusten mukaan sopimukseen liitettyjen muiden yhteisöjen rahavarat esitetään taseessa kaupungin rahoissa ja pankkisaamisissa sekä lainana muilta luotonantajilta ja muina lyhytaikaisina saatavina tytäryhtiöiltä. Konsernitilin vaikutus taseessa on 16,6 milj. euroa. Kaupunki on velkaa tytäryhtiöille 17,3 milj. euroa tytäryhtiöiden konsernitilien talletuksista. Tytäryhtiöiden konsernitilivelka kaupungille on 0,6 milj. euroa. Kaupungin lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksille ilman konsernitilivelkaa on yhteensä 96,9 milj. euroa. Muut lyhytaikaiset saamiset ilman konsernitilisaatavia on yhteensä 8,0 milj. euroa.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätös sisältää konsernituloslaskelman, konsernitaseen ja konsernin rahoituslaskelman.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty osakkuusyhteisöistä Kymenlaakson Sähkö Oy ja Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy.

Muut osakkuusyritykset ja omistusyhteisyydet ovat merkitykseltään vähäisiä.

Konserniyhteisöjen tilinpäätökset on laadittu 31.12.2016 ja ne perustuvat 12 kuukauden pituisiin tilikausiin.

Yhdistelemättömiin osakkuusyhteisöistä on poistunut Uperinrinteet Oy sekä Sunilan Puhdistamo Oy. Aiemmin yhdistelemättömissä ollut Sunilan Kantola Oy on muuttunut tytäryhtiöksi ja yhdistetty konserniin 1.7.2017 alkaen.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Konsernirakenteen muutokset vaikuttavat edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyritykset konsernitaseessa sisältää vain pääomaosuusmenetelmällä yhdistellyt osakkuusyhteisöt, muut osakkuusyritykset ja omistusyhteisyydet ovat kohdassa Muut osakkeet ja osuudet.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on vuodesta 2015 lähtien jaettu uuden yleisohjeen mukaisesti konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli- ja alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja ja laskennalliseen verovelkaan.

Yleisohjeen muutoksella oli oleellinen vaikutus Kotka-konsernin kertyneen kumulatiivisen alijäämän määrään.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT**2. TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN**

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Yleishallinto	3 182	2 980	3 182	2 980
Sosiaali- ja terveyspalvelut	87 124	87 653	35 791	34 147
Opetus- ja kulttuuripalvelut	13 724	16 097	7 007	6 442
Yhdyskuntapalvelut	114 873	98 861	44 782	43 811
Muut palvelut	63 395	58 199	1 871	1 731
	282 299	263 790	92 633	89 111

3. VEROTULOJEN ERITTELY

	2016	2015
Kunnallisverot	185 958	185 520
Kiinteistöverot	15 395	15 224
Yhteisöverot	8 225	10 334
Verotulot yhteensä	209 578	211 078

4. VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	2016	2015
Peruspalvelujen valtionosuus	111 231	105 636
Valtionosuuksien tasaus	7 374	7 635
Järjestelymuutoksen tasaus	-8 712	-11 456
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-3 583	-5 078
Valtionosuudet yhteensä	106 309	96 737

5. PALVELUIDEN OSTOJEN ERITTELY

	2016	2015
Asiakaspalveluostot	124 871	119 611
Muiden palveluiden ostot	51 583	49 286
Kunnan palveluiden ostot yhteensä	176 454	168 897

6. SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA KUNNAN TILINPÄÄTÖKSESSÄ

Poistojen määrittelymiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioitun taloudellisen käyttöajan mukaan.

	Poistolaji	Poisto aika
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	3-5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	3-20 vuotta
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
Rakennukset	tasapoisto	3-50 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	menoj.poisto	10-25 %
Koneet ja kalusto	tasapoisto	3-15 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	
Käyttöomaisuusarvopaperit	ei poistoa	

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa ja joiden taloudellinen pitoaika on alle 3 vuotta on kunnassa kirjattu vuosikuluiksi.

Kymenlaakson pelastuslaitoksen öljyntorjunta-alusten, hankintameno yli 10.000 euroa, liikelaitoksen maksettava osuus tukien ja avustusten jälkeen on kirjattu vuosikuluksi.

7. PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

Vuoden 1997 avaavassa taseessa muodostettiin KVTEL-järjestelmän ulkopuolella tehtyjä eläkesopimuksia vastaava varaus, jota on purettu vuosien 1997-2016 aikana maksetuilla eläkemaksuilla. Pakollista eläke-vastuuvarausta purettiin 538 696,78 eurolla vuonna 2016, mikä vastaa vuonna 2016 maksettuja eläkkeitä

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Eläkevastuuvaraus 1.1.	4 790	5 426	4 790	5 426
Lisäys	0	0	0	0
Vähennys	-539	-635	-539	-635
Eläkevastuuvaraus 31.12.	4 252	4 790	4 252	4 790
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.	0	0	0	0
Lisäys	128	0	2 605	0
Vähennys	0	0	0	0
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.	128	0	2 605	0
Potilasvakuutus 1.1.	3 509	2 882		
Lisäys	337	627		
Vähennys	0	0		
Potilasvakuutus 31.12.	3 846	3 509	0	0
Ympäristölupavelvoite 1.1.	0	75		
Lisäys	0	0		
Vähennys	0	-75		
Ympäristölupavelvoite 31.12.	0	0	0	0
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	8 226	8 299	4 252	4 790

8. PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYYNTIVOITOT JA -TAPPIOT

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Myyntivoitot				
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutustuotot	439	741	380	741
Rakennusten luovutustuotot	854	0	914	0
Muut luovutustuotot	0	602	0	24
	1293	1 343	1 293	765
Myyntitappiot				
Muut toimintakulut				
Kotkan Asunnot/Kalamiehentie 25	43			
Mussalon koulun luovutustappio	150		150	
Uuperinrinteet osakkeiden luovutustappio	277		277	
	470		427	

9. SATUNNAISIIN TUOTTOIHIN JA KULUIHIN SISÄLTYVÄT ERÄT

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot				
Vakuutuskorvaus, Taruraitti 4	224	0	224	0
Itä-Suomen Päihdehuolto/maakauppa	1			
	225	0	224	0
Satunnaiset kulut				
Purkukustannus, Taruraitti 4	16		16	
Sovintosopimuskorvaus A. Kervinen	50	0	50	0
	66	0	66	0

10. OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY

	2016	2015
Osinkotuotot saman konsernin yrityksiltä	3 600	6 603
Osinkotuotot muista yhteisöistä	2 972	
Muut rahoitustuotot	107	205
	6 678	6 808

10. PYSYVIEN VASTAAVIEN MUUTOKSET

KUNTA

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet					Yhteensä	Ennakkomaksut ja kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet			
Poistamaton hankintameno 1.1.	498	2 112	213	2 823	89 046	146 067	66 406	7 049	2 169	3 319	3 319	314 056
Lisäykset tilikauden aikana	338	608	0	946	2 611	5 715	4 854	1 984	25	4 968	4 968	20 157
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0	0	0	-5	-184	0	0	0	-189
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	0	-10	-291	0	0	0	0	0	-301
Siirrot erien välillä	0	324	-213	111	0	1 977	336	379	2	-2 849	-2 849	-155
Tilikauden poisto	-198	-738	0	-936	0	-9 849	-8 547	-1 783	0	0	0	-20 179
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0	-41	0	-41	0	-684	0	0	-47	0	0	-731
Poistamaton hankintameno 31.12.	638	2 265	0	2 903	91 647	142 935	63 044	7 445	2 149	5 438	5 438	312 658
Kirjanpitoarvo 31.12.	638	2 265	0	2 903	91 647	142 935	63 044	7 445	2 149	5 438	5 438	312 658

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					Yhteensä	Sijoitukset yhteensä
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Pääomalaina saamiset Jvk-laina-konserni-saamiset yhteisöt	Pääomalaina saamiset muut yhteisöt	Liittymismaksut	Yhteensä		
Hankintameno 1.1.	151 275	33 935	39 467	6 248	230 925	0	4 612	169	376	5 157	236 082
Lisäykset	214	0	0	8	222	0	0	0	32	32	254
Vähennykset	-512	-209	0	-572	-1 293	0	0	-18	0	-18	-1 311
Siirrot erien välillä	210	-572		572							
Hankintameno 31.12.	151 187	33 154	39 467	6 256	230 064	0	4 612	151	408	5 171	235 236
Kirjanpitoarvo 31.12.	151 187	33 154	39 467	6 256	230 064	0	4 612	151	408	5 171	235 235

KONSERNI

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet									
Aineettomat hyödykkeet					Aineelliset hyödykkeet				
Aineettomat matkailu- ja muut toimintat	Aineestot konserni- liiketoiminta- alueen liiketoiminta- alueen	Muut pitkä- aikaiset varat	Ennakko- maksut ja kassat	Yhteensä	Aineelliset hyödykkeet				
					Rakennukset	Käyttöalustat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko- maksut ja kassat
2 557	2 104	5 916	673	11 250	533 416	195 432	20 532	7 373	7 296
603	4 287	608	1 800	7 298	15 993	9 252	6 734	231	26 802
0	0	0	0	0	0	-5	-184	0	0
-80	0	0	-147	-227	-396	0	0	0	-8 926
134	0	1 931	-1 955	110	3 103	885	710	1 114	-10 481
-669	-605	-1 732	-4	-3 040	-27 565	-18 365	-5 527	-702	-52 159
-1	-42	-42	-97	-43	-685	0	0	-47	-829
2 544	5 786	6 681	367	15 378	523 866	187 199	22 265	7 969	14 691
2 544	5 786	6 681	367	15 378	523 866	187 199	22 265	7 969	14 691

11. Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Kotipaikka	Kunnan	Konsernin	Kuntakonsernin osuus (1000 euroa)		
		omistus- osuus	omistus- osuus	omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kotkan Asunnot Oy	Kotka	100%	100%	11 500	47 156	1 431
Kotkan Julkiset Kiinteistöt Oy	Kotka	100%	100%	61 866	13 320	-430
Kotkan Kaupunginteatteri Oy	Kotka	100%	100%	375	398	-60
Kotkan Energia Oy	Kotka	100%	100%	45 656	73 773	3 957
HaminaKotka Satama Oy	Kotka	60%	60%	25 333	57 163	2 403
Cursor Oy	Kotka	86,4%	86,4%	9 293	16 783	-79
Kyamk-kiinteistöt Oy	Kotka	51%	51%	8 190	4 635	853
Kymenlaakson Vesi Oy	Kotka	70%	70%	7 596	4 374	12
Kymenlaakson Orkesteri Oy	Kotka	55%	55%	157	265	0
Kotka Maretarium Oy	Kotka	97,17%	97,17%	39	300	-121
Kymijoen Ravintopalvelut Oy	Kotka	66,3%	77,6%	939	7 774	48
Kotkan Toriparkki Oy	Kotka	100%	100%	1 080	6 201	-30
Kymen Vesi Oy	Kotka	62,93%	62,93%	26 670	44 526	3
Sunilan Kantola Oy	Kotka	100%	100%	354	3	-10
Kymijoen Työterveys Oy *)	Kotka	100%	100%	3	0	0
Kuntayhtymät						
Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä, Carea	Kotka	33,44%	33,44%	17 114	16 043	3 560
Itä-Suomen Päihdehuolto	Tuustaipale	12,13%	12,13%	215	66	-9
Kymenlaakson Liitto	Kotka	31,10%	31,10%	164	144	-11
Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä	Kotka	67,96%	67,96%	21 693	10 384	311
Osakkuusyhteisöt						
Kymenlaakson Sähkö Oy	Kouvola	27%	27%	24 689	46 253	4 418
Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy	Kouvola	25,5%	25,5%	6 019	2 092	26
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Kotkan Golf Oy	Kotka	28%	28%	479	68	0
Kymenlaakson Jäte Oy	Kouvola	27,32%	27,32%	1 857	1 038	0
Hoiku Oy	Hamina	23,00%	30,69%	424	414	0

*) Yhtiö perustettu 11.11.2016. Varsinainen toiminta alkanut 1.1.2017. Ei ole yhdistetty konserni tilinpäätökseen.

**12. KUNNAN SAAMISET TYTÄRYHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ
JA OSAKKUUSYHTEISÖILTÄ**

	2016		2015	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	821	0	860
Lainasaamiset	11 784	70	11 784	0
Muut saamiset	0	632	0	7 026
Siirtosaamiset	0	3	0	9
Yhteensä	11 784	1 526	11 784	7 896
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	83	0	358
Yhteensä	0	83	0	358
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0	57	0	0
Lainasaamiset	352	0	359	3
Yhteensä	352	57	359	3

13. SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Osakekauppa/Haminan kaupunki	4 127	5 267	4 127	5 267
Osakekaupan korot/Haminan kaupunki	374	368	374	368
Kyminkartanon koulu/Valtion korvaus	0	304	0	304
	4 501	5 939	4 501	5 939
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	9	70	3	3
Osakekauppa/Haminan kaupunki	1 140	1 140	1 140	1 140
Osakekauppa/Kunnan Taitoa Oy	0	227	0	227
Avustus Aalto yliopisto/Merikotka	0	36	0	36
Jaksotetut henkilöstökulut	577	287	276	132
Kelan korvaus työterveyshuollosta	859	809	583	600
Sähkön tuotantotuki/Kotkan Energia	124	78	0	0
Tuulivoiman tuotantotuki/Kotkan Energia	317	366	0	0
Tukityöllistäminen/koulutuskorvaukset	6	64	0	64
Valtion korvaus, Kyminkartanon koulu	304	304	304	304
Joukkoliikenteen valtionapu	400	364	400	364
Korvaukset vast.ottokeskustoimintaan	884	1 170	884	1 170
Korvaukset pakolaiskustannuksiin	1 627	1 014	1 627	1 014
Valtion tuet ja avustukset	185	0	185	0
Muut tuet ja avustukset	310	69	310	69
Valtion rahoitusosuudet hankkeisiin	401	70	63	70
Projektisaamiset	43	6	25	6
Öljysuojarahaston/Palosuojarahaston saatavat	350	1 430	350	1 430
Alv-saaminen/Qvalia tarkastus	0	94	0	94
Korvaukset kuntouttavaan työtoimintaan	91	98	91	98
Verojaksotukset	3	105	0	0
Sähkö/sähköjohdannaiskaupan selvitys	29	0	0	0
Vakuutusjaksotus	317	0	311	0
Menoennakot	256	172	0	16
Tulojäämät	137	132	0	132
Muut lyhytaikaiset siirtosaamiset	440	1 398	164	199
	8 809	9 503	6 716	7 169
Siirtosaamiset yhteensä	13 310	15 442	11 217	13 108

14. OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

Oman pääoman erien lisäykset ja vähennykset tilikauden aikana.

	Konserni 2016	2015	Kunta 2016	2015
Peruspääoma 1.1.	293 100	293 100	293 100	293 100
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Peruspääoma 31.12.	293 100	293 100	293 100	293 100
Arvonkorotusrahasto 1.1.	250	250		
Lisäykset	0	0		
Vähennykset	0	0		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	250	250	0	0
Muut omat rahastot 1.1.	26 909	26 909	1 000	1 000
Lisäykset	0	0	0	0
Siirrot	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Muut omat rahastot 31.12.	26 909	26 909	1 000	1 000
Edell.tilik. yli -/ alijäämä 1.1.	-48 525	-44 937	-41 278	-32 750
Siirrot			0	0
Aik. tilikausiin liittyvät korjaukset	-31	130	0	0
Edell.tilik. yli -/ alijäämä 31.12.	-48 556	-44 807	-41 278	-32 750
Tilikauden yli - / alijäämä	6 759	-3 718	-6 704	-8 527
Oma pääoma yhteensä 31.12.	278 462	271 734	246 118	252 822

15. PITKÄAIKAISET VELAT

Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua:

	Konserni 2015	2014	Kunta 2016	2015
Joukkovelkakirjalainat				
Lainat rah. ja vak.laitoksilta	126 227	113 025	20 693	35 035
Lainat julkisyhteisöiltä	7 084	4 500	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	9 852	9 023	2 333	3 267
Muut pitkäaikaiset velat	8 855	8 742	0	0
Pitkäaikaiset velat yhteensä	152 018	135 290	23 026	38 302

16. KUNNAN VELAT TYTÄRYHTEISÖILLE, KUNTAYHTYMILLE JA OSAKKUUSYHTEISÖILLE

	2016		2015	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0	1 653	0	1 609
Muut velat	0	17 254	0	8 865
Yhteensä	0	18 907	0	10 473
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä				
Ostovelat	0	7 231	0	6 996
Yhteensä	0	7 231	0	6 996
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	0	530	0	567
Yhteensä	0	530	0	567

17. SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaiset siirtovelat	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Tuloennakot	200	198	0	509
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	29 867	30 371	17 400	18 924
Potilasvakuutus	543	524	0	0
Vuokrajaksotukset	300	300	0	0
Korkojaksotukset	284	2 259	1 035	1 054
Verojaksotukset	526	0	0	0
Leasing-vuokra jaksotukset	708	0	0	0
Muut menojäämät	2 648	4 400	0	0
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	35 076	38 051	18 435	20 486
Siirtovelat yhteensä	35 076	38 051	18 435	20 486

18. VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Velat , joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteisti	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	44 635	44 234	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	42 854	26 474	0	0
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	5 121			
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	47 975	26 474	0	0
Velat , joiden vakuudeksi annettu osakkeita	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 900	14 305	0	0
Vakuudeksi annetut osakkeet	7 095	7 095	0	0
Vakuudeksi annetut osakkeet	7 095	7 095	0	0
Velat , joiden vakuudeksi annettu yritysikiinnityksiä	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Lainat rahoitus ja vakuutuslaitoksilta	6 000	611	0	0
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	5 500	5500	0	0
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset yhteensä	5 500	5500	0	0

19. VAKUUDET

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	6 320	5143	0	0
Sitoumusten vakuudeksi pantatut arvopaperit	1 208	3131	0	0
Talletukset	10	15	0	0
Muut	9	8	0	0
Yhteensä	7 547	8 297	0	0
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet				
Takaukset	235 666	240 444	225 675	229 698
Pantatut arvopaperit	0		0	0
Yhteensä	235 666	240 444	225 675	229 698
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Takaukset	832	1 054	551	755
Pantatut arvopaperit	0	0	0	0
Yhteensä	832	1054	551	755
Vakuudet yhteensä	244 045	249 795	226 226	230 453

20. LEASING-VASTUIDEN YHTEISMÄÄRÄ

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	6 830	7 280	1 309	1 670
Myöhemmin maksettavat	30 727	28 357	2 931	2 398
Yhteensä	37 557	35 637	4 240	4 068

Kotkan (kunta) leasing sopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita. Kaupungin leasing-vastuut muodostuvat OP Yrityspankki Oyj:n, Nordea Pankki Suomi Oyj:n, Danske Bank Oyj:n ja Kuntarahoituksen kanssa tehdyistä sopimuksista.

Konsernin leasing sopimukseen sisältyy Kotkan Energia Oy:n osalta takaisinostositoumuksia, joiden mukaan yhtiön on osoitettava ostaja leasing sopimuksilla vuokratuille kohteille. Velvollisuudet laukeavat vuosien 2017-2029 välillä ja ne ovat yhteismäärältään 28,5 milj. euroa.

21. KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	396 437	365 073	396 437	365 073
Jäljellä oleva pääoma	225 675	229 698	225 675	229 698
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	3 937	3 937	3 937	3 937
Jäljellä oleva pääoma	551	755	551	755

22. VASTUUN KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUUSTA

	Kunta	
	2016	2015
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta 31.12.	261 925	259 991
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskesk. rahastosta 31.12.	196	185

23. MUUT KUNTAA KOSKEVAT TALOUDELLISET VASTUUT

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Arvonlisäveron palautusvastuu	23 832	29 647	6 341	6 900
Pitkäaikaiset vuokrasopimusvastuut	77 116	48 286	43 822	48 275
Sopimusvastuu/Kymen Vesi Oy	60	63	0	0

Pitkäaikaisten vuokrasopimusten viimeinen eräpäivä 28.2.2037, sisältää yhteensä 16 vuokrasopimusta.

Kotkan kaupunki
Johdannaissopimukset
Koronvaihtosopimukset

Kotkalla on 12 kpl johdannaissopimuksia. Osa sopimuksista alentaa toisen sopimuksen kustannusta tai on lisäsopimuksena toisessa sopimuksessa, kuten korkokatto. Sopimuksista seitsemän sisältää optionaalisen ominaisuuden ja ne toteutuvat mahdollisesti, markkinatilanteen mukaan 1-18 vuoden aikana.

Sopimukset erääntyvät vuoteen 2046 mennessä.

Suojaavia sopimuksia 31.12.2016

pääoma 148,87 milj. euroa markkina-arvo -44,82 milj. eur

Tulevaisuudessa suojaavia ja muita sopimuksia 31.12.2016

pääoma 185 milj. euroa markkina-arvo -8,26 milj. eur

Sopimus / Vastapuoli	Sopimusaika	Saldo 1000 €	Markkina-arvo 1000 €
Koronvaihtosopimus, suojaava / Danske Bank Oyj	2014 - 2019	7 368	-141
Koronvaihtosopimus, suojaava / Kuntarahoitus	2011 - 2021	11 500	-468
Koronvaihtosopimus, suojaava / Nordea Bank AB	2016 - 2046	15 000	-7 250
Koronvaihtosopimus, suojaava / Nordea Bank AB	2016 - 2034	15 000	-6 154
Koronvaihtosopimus, suojaava / Nordea Bank AB	2015 - 2045	20 000	-10 227
Koronvaihtosopimus, suojaava / Swedbank AB	2015 - 2030	80 000	-20 581
Suojaavat yhteensä		148 868	-44 821
Koronvaihtosopimus, tuleva / Nordea Bank AB	2034 - 2044	25 000	-2 310
Koronvaihtosopimus, tuleva / Danske Bank Oyj	2018 - 2028	25 000	-3778
Koronvaihtosopimus, tuleva / Danske Bank Oyj	2018 - 2028	30 000	-2 160
Korkokatto / Nordea Bank AB	2014 - 2024	50 000	-300
Koronvahto sopimus, kassa / Danske Bank Oyj	2013 - 2018	25 000	134
Koronvaihto sopimus, kassa / Danske Bank Oyj	2013 - 2018	30 000	153
Muut yhteensä		185 000	-8 261

Kotkan Energia
Sähköjohdannaiset

Kotkan Energia-konsernin emoyhtiö käy sähkön myynnin ja oston suojaamiseksi kauppaa sähköjohdannaisilla hyväksytyn riskipolitiikan mukaisesti. Johdannaiskauppaa käydään Nasdaqin vakioituilla tuotteilla.

Sopimukset arvostetaan tilinpäätöshetken markkina-arvoon. Suojaamistarkoituksessa tehtyjen sopimusten tulos kirjataan suojauksen kohteesta realisoituvia tuottoja ja kuluja vastaan seuraavilla tilikausilla.

Suojaukset on tehty forward-tuotteilla, joiden selvitys tapahtuu tuotteen toimitusjaksolla päivittäin.

SÄHKÖJOHDANNAISET 2016

	Määrä, GWh Alle 1 v	Käypä arvo, 1000 eur. Alle 1 v
Ostettu	48,2	1 486,6
Myyty	41,5	691,7
Yhteensä	89,7	2 178,2

	Määrä, GWh Yli 1 v	Käypä arvo, 1000 eur. Yli 1 v
Ostettu	41,6	1 058,4
Myyty	26,3	190,5
Yhteensä	67,9	1 248,9

Kaikki yhteensä 2016 **157,5** **3 427,2**

SÄHKÖJOHDANNAISET 2015

	Määrä, GWh Alle 1 v	Käypä arvo, 1000 eur. Alle 1 v
Ostettu	54,9	1 036,0
Myyty	40,9	481,9
Yhteensä	95,8	1 517,9

	Määrä, GWh Yli 1 v	Käypä arvo, 1000 eur. Yli 1 v
Ostettu	78,8	1 684,8
Myyty	35,0	340,2
Yhteensä	113,9	2 025,0

Kaikki yhteensä 2015 **209,7** **3 542,9**

Kotkan Energia**Päästöoikeussopimukset**

Yhtiö käyttää päästöoikeuksia omaan tuotantonsa. Oikeudet, joita ei tarvita omaa tuotantoa varten, voidaan myydä määritettyjen toimintaperiaatteiden mukaisesti. Päästöoikeuksien ostot ja myynnit kirjataan suoriteperusteisesti.

Edellisen kauden 2008-2012 ylijäämä		222159
Myönnettyt oikeudet kaudelle 2013 - 2020	t	521577
Ilmaiseksi myönnettyjen päästöoikeuksien pienennys		-7510

	2016	2015
Päästöoikeusrekisterissä 1.1.2016	128294	
Päästöoikeusaliijäämä/ylijäämä vuoden alussa	-152182	-138572
Myönnettyt ilmaiset päästöoikeudet	73910	96385
Toteutuneet hiilidioksidipäästöt todentamattomat	68100 *	58317
Toteutuneet hiilidioksidipäästöt todennetut		58278
Ostetut päästöoikeudet taseeseen	0	0
Ostetut päästöoikeudet	0	8322
Myydyt päästöoikeudet EUA	5000	60000
Päästöoikeusaliijäämä/ylijäämä (-/+)	810	-13610
Päästöoikeusaliijäämä/ylijäämä kumulatiivinen	-151372	-152182
Päästöoikeusaliijäämä 2008-2012	222159	222159
Päästöoikeusaliijäämä yhteensä	70787	69977
Vuoden 2016 päästöt palautetaan huhtikuussa 2017	68100	58317
Päästöoikeusrekisterissä 31.12.2016	138926	128294

*) Toteutuneet hiilidioksidipäästöt vuodelta 2016 todentamatta.

Kotkan Energia**Korkojohdannaiset**

Yhtiö suojaa rahoituskulujaan hyväksytyn riskipolitiikan mukaisesti korkojohdannaisilla. Sopimukset arvostetaan tilinpäätöshetken markkina-arvoon. Suojaamistarkoituksessa tehtyjen sopimusten tulos kirjataan suojauksen kohteesta realisoituvia kuluja vastaan seuraavilla tilikausilla.

		KONSERNI 31.12.2016	31.12.2016	EMOYHTIÖ 31.12.2015
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset				
	Käypä arvo	-3 099 258	-3 099 258	-1 196 971
	Tulouttamatta	-3 099 258	-3 099 258	-1 196 971
Myydyt korkolattiat				
	Käypä arvo	-502 088	-502 088	-475 883
	Tulouttamatta	-502 088	-502 088	-475 883
Swaptiot				
	Käypä arvo	-2 238 112	-2 238 112	-1 663 269
	Tulouttamatta	-2 238 112	-2 238 112	-1 663 269
Lisähyötyswapit				
	Käypä arvo	-2 429 042	-2 429 042	-2 799 511
	Tulouttamatta	-2 429 042	-2 429 042	-2 799 511

Kymijoen Ravintopalvelut Oy**Korkojohdannaiset**

Kymijoen ravintopalvelut Oy:llä on johdannaissopimus korkoriskistä suojautumiseksi. Saldot tunhansissa euroissa.

	Saldo	Markkina-arvo
Korkosuojaus-sopimus	1333	-68

24. HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstömäärä (keskimääräinen henkilöstömäärä koko vuodelta 2016)

	2014	2015	2016	2014-2016
Kotkan Kaupunki	3 122	2 968	2 953	-169
Kymenlaakson pelastuslaitos	263	300	305	42
Kymijoen työterveys	94	91	87	-7
ICT Kymi	24	23	24	0
Yhteensä	3 503	3 382	3 369	-134

Henkilöstömäärä (keskimääräinen henkilöstömäärä koko vuodelta 2016)

	Keski-ikä			Keskimääräinen palvelusaika		Henkilöstömäärä		
	Vak.	Määr.	Yht.	Vak.	Määr.	Vak.	Määr.	Yht.
Opetustoimen va	49	32	42	12,8	0,2	417	102	519
Vanhustenhuollon va	47	36	42	13,7	0,6	376	121	497
Teknisten palveluiden va	46	40	44	18,1	0,8	334	36	370
Päivähoidon ja varh.kasv. va	51	44	50	17,2	0,2	306	60	365
Terveystenhuollon va	48	39	45	12,6	0,6	278	62	340
Sosiaalihuollon va	48	43	46	10,9	1,5	148	64	213
Perhepalveluiden va	46	48	47	14,5	0,7	129	22	150
Hallinnon va	47	41	46	21,4	0,2	75	7	82
Kaupunkikeh. ja kultt. va	51	34	48	18,1	0,8	62	8	70
Kaupunkisuunnittelun va	51	39	50	24,0		38		38
Talouden va	54		54	10,1	0,3	10	1	11
Liikuntayksikkö	45	38	45	13,8	0	10		10
Nuorisotyön yksikkö	43	29	37	13,8	0	10		10

25. HENKILÖSTÖKULUT

	Kunta	
	2016	2015
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	150 065	151 928
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	833	833
Henkilöstökulut yhteensä	150 898	152 761

26. LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut, euroa		
	2016	2015
Kokoomus/Kotka	11 106	16 893
Keskusta/Kotka	1 053	1 092
Kotkan Vihreät	3 354	5 274
Vasemmisto/Kotka	5 536	9 340
Suomen Kristillisdemokraatit	1 505	2 475
SDP/Kotka	16 463	24 290
Keskusta/Pyhtää	21	14
SDP/Virolahti	35	28
Keskusta/Virolahti	21	11
Keskusta/Miehikkälä	95	74
SDP/Pyhtää	231	189
Kokoomus/Hamina	7	7
Keskusta/Hamina	28	14
Kotkan Perussuomalaiset	2 333	4 162
Kokoomusnaiset/Hamina	28	21
Kokoomus/Pyhtää	95	74
Kokoomus/Kaakkois-Suomi	63	126
Kymen Sos.dem.piiri	56	91
Haminan Vihreät	32	32
Haminan Perussuomalaiset	7	7
SDP/Kaakkois-Suomi	14	-
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yht.	42 080	64 212

27. TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

	Kunta	
	2016	2015
KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	38	21
Tarkastuslautakunnan sihteerin te	0	0
Muut palkkiot	4	0

11. LIKELAITOSTEN TILINPÄÄTÖKSET

11.1 LIKELAITOSTEN TULOS, TASE JA RAHOITUSLASKELMA JA LIITETIEDOT

KYMENLAAKSON PELASTUSLAITOS

Tilikauden ylijäämä on 116.933,42

TULOSLASKELMA

(1000 euroa)

	1.1. - 31.12.2016		1.1. - 31.12.2015	
LIKEVAIHTO		19 399		19 352
Liiketoiminnan muut tuotot		2		25
Tuet ja avustukset		905		782
Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet	-2 162		-1 746	
Palveluiden ostot	-2 535	-4 697	-2 680	-4 426
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-9 647		-9 711	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 922		-1 865	
Muut henkilösivukulut	-675	-12 244	-529	-12 105
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 043		-1 074
Liiketoiminnan muut kulut		-2 206		-2 190
LIKEYLIJÄÄMÄ		116		364
Rahoitustuotot/-kulut				
Korkotuotot	0		0	
Muut rahoitustuotot	0		0	
Rahoituskulut	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		116		364

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

	2016	2015
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2	6,5
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	2,1	6,9
Voitto, %	0,6	1,9

KYMENLAAKSON PELASTUSLAITOS

RAHOITUSLASKELMA

(1000 euroa)

		2016		2015
Toiminnan rahavirta				
Liikelylijäämä/-alijäämä	117		364	
Poistot	1 044		1 074	
Rahoitustuotot/-kulut	0		0	
Muut tulorah. korj.erät	0	1 161	0	1 438
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2 337		-2 751	
Rah.osuudet investointimenoihin	184		1 532	
Pysyvien vast.hyödyk.luov.tulot	0	-2 153	0	-1 219
Toiminnan ja investointien rahavirta		-992		219
Rahoituksen rahavirta				
Muut maksuvalm. muutokset				
Saamisten muutos kunnalta	-3 131 *)		-2 391	
Lyhytaik. saamisten muutos	473		-606	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-616		-200	
Korottomien velkojen muutos muilta	1 905	-1 369	128	-3 069
Rahoituksen rahavirta		-1 369		-3 069
Rahavarojen muutos		-2 361		-2 850
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	147		119	
Rahavarat 1.1.	-2 508	-2 361	-2 969	-2 850
LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		2016		2015
Investointien tulorahoitus, %		53,9		118
Lainanhoitokate		0		0
Kassan riittävyys, pv		56,1		42,6
Quick ratio		0,9		1,1
Current ratio		0,9		1,1
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta (1000 €)		-1537		-407

KYMENLAAKSON PELASTUSLAITOS**TASE**

(1000 euroa)

	2016	2015
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	29	34
Koneet ja kalusto	4 932	5 176
Keskener.hankinnat	1 357	-1
	<u>6 318</u>	<u>5 209</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	6 318	5 209
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	259	206
Saamiset kunnalta	9	9
Muut saamiset	3 719	2 726
Siirtosaamiset	664	1 442
	<u>4 651</u>	<u>4 383</u>
Rahat- ja pankkisaamiset		
Käteisvarat *)	148	119
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	4 799	4 502
VASTAAVAA YHT.	<u>11 117</u>	<u>9 711</u>
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Edell.tilik. yli-/alijäämä	5 470	5 106
Tilikauden Alijäämä	116	364
OMA PÄÄOMA YHT.	<u>5 586</u>	<u>5 470</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	192	64
Ostovelat	2 354	1 069
Korottomat velat kunnalta	222	230
Muut velat	930	422
Siirtovelat	1 833	2 456
VIERAS PÄÄOMA YHT.	<u>5 531</u>	<u>4 241</u>
VASTATTAVAA YHT.	<u>11 117</u>	<u>9 711</u>
LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2016	2015
Omavaraisuusaste, %	51,1	56,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	26,3	20,7
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, 1000 €	5 586	5 470
Lainakanta 31.12.2016	221	230
Lainasaamiset 31.12.2016	0	0

KYMENLAAKSON PELASTUSLAITOS

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1. TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN

	Liikelaitos	
	2016	2015
Kymenlaakson pelastuslaitos		
Hallinto	989	877
Pelastustoiminta	13 745	13 866
Öljyntorjunta	5	6
Kiinteistövuokrat	1 824	4 288
Sairaankuljetus	3 541	975
Riskienhallinta	202	147
	<u>20 306</u>	<u>20 159</u>

2. PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYYNTIVOITOT JA -TAPPIOT

	Liikelaitos	
	2016	2015
Muut toimintatuotot		
Myyntivoitot käytöstä poistetuista ajoneuvoista	0	24
	<u>0</u>	<u>24</u>

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

3. PYSYVIEN VASTAAVIEN MUUTOKSET

Aineelliset hyödykkeet

LIIKELAITOS, KYMENLAAKSON PELASTUSLAITOS

	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Ennakko-maksut ja kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	34	5 176	-1	5 209
Lisäykset tilikauden aikana	0	915	1 422	2 337
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	0
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	-184	0	-184
Siirrot erien välillä	0	63	-63	0
Tilikauden poisto	-6	-1 038	0	-1 044
Poistamaton hankintameno 31.12.	28	4 932	1 358	6 318
Kirjanpitoarvo 31.12.	28	4 932	1 358	6 318

KUNNAN LIIKELAITOKSEN SAAMISET KUNTAKONSERNIN TYTÄRYHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ JA

4. OSAKKUUSYHTEISÖILTÄ

	2016		2015	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	9	0	9
Yhteensä	0	9	0	9

5. LYHYTAIKAISET SAAMISET

	Liikelaitos	
	2016	2015
Saamiset kunnalta	3 130	2 389
Konsernitilisaamiset *)	3 130	2 389

*) konsernitilin saldo sisältyy erään Muut saamiset 2016, oikaistu vertailuvuosi 2015

6. MUUT LYHYTAIKAISET SAAMISET

	Liikelaitos	
	2016	2015
Myyntisaamiset	259	205
Muut saamiset, ALV-saaminen	588	336
Konsernitilisaamiset	2	2
	849	543

7. SIIRTOSAAMISET

	Liikelaitos	
	2016	2015
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Työterveyshuollon saatavat	10	10
Öljysuojarahaston saatavat	350	1 366
Qvalia ALV-saatavat v. 2013-2014	0	1
KEJO-projektin saatavat	110	0
Palosuojarahaston saatavat	192	64
	662	1 441

8. OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

Oman pääoman erien lisäykset ja vähennykset tilikauden aikana.

	Liikelaitos	
	2016	2015
Edell.tilik. yli -/ alijäämä 1.1.	5 106	5 203
Muutos tilikaudella	364	-97
Edell.tilik. yli -/ alijäämä 31.12.	5 470	5 106
 Tilikauden yli - / alijäämä	116	364
 Oma pääoma yhteensä 31.12.	5 586	5 470

KUNNAN LIKELAITOKSEN VELAT KUNTAKONSERNIN TYTÄRYHTEISÖILLE, KUNTAYHTYMILLE JA

9. OSAKKUUSYHTEISÖILLE

	2016		2015	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä				
Ostovelat	0	0	0	1
Yhteensä	0	0	0	1
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	0	2	0	1
Yhteensä	0	2	0	1

10. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

	Liikelaitos	
	2016	2015
Velat kunnalle	222	230
Lainat kunnalta	650	26
Ostovelat	872	256

	Liikelaitos	
	2016	2015
Saadut ennakot	192	64
Ostovelat	1 701	1 041
Muut velat	930	931
	2 823	2 036

11. SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät

	Liikelaitos	
	2016	2015
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 833	1 947
Tapaturmavak.maksut ta *)	0	0
Eläkevak.menoperusteinen maksu *)	0	0
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 833	1 947

*) Tapaturmavak.maksut TA ja eläkevak.menoperusteinen maksu
on kirjattu ryhmään Muut velat 2016. Vertailutiedot 2015 on muutettu vastaavaksi.

12. HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstö 207

LEASING - VASTUUT 31.12.2016

	seuraavan 12 kk	vuosien 2018-
	leasing-vastuut	leasing vastuut
Siemens Financial Services AB	11 779,68	11 779,68

KYMIJOEN TYÖTERVEYS

Tilikauden ylijäämä on 47.642,63 euroa.

TULOSLASKELMA

(1000 euroa)

	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
LIKEVAIHTO	8 829	8 950
Liiketoiminnan muut tuotot	2	7
Tuet ja avustukset	18	6
 Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet	-277	-162
Palveluiden ostot	-3 159	-2 946
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-3 748	-3 957
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-728	-717
Muut henkilösivukulut	-221	-203
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-90	-87
Liiketoiminnan muut kulut	-579	-584
LIKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	47	307
Rahoitustuotot/-kulut	1	1
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	48	308
 LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2016	2015
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,2	38,2
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	5,9	48,8
Voitto, %	0,5	3,4

KYMIJOEN TYÖTERVEYS**RAHOITUSLASKELMA**

(1000 euroa)

	2016		2015	
Toiminnan rahavirta				
Liikeliijäämä/-alijäämä	47		307	
Rahoitustuotot/-kulut	1		1	
Poistot	89	137	87	395
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-5	-5	-19	-19
Toiminnan ja investointien rahavirta		132		376
Rahoituksen rahavirta				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta	-1489 *)		-1278	
Saamisten muutos muilta	169		-80	
Korottomien velk. muutos kunnalta	8		-86	
Korottomien velk. muutos muilta	-100	-1412	-38	-1482
Rahoituksen rahavirta		-1412		-1482
Rahavarojen muutos		-1280		-1106
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	0		0	
Rahavarat 1.1.	-1 280	-1280	-1 106	-1106
LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2016		2015	
Investointien tulorahoitus, %	2722		2056	
Lainanhoitokate	0		0	
Kassan riittävyys, pv	62,4		54,4	
Quick ratio	1,5		1,4	
Current ratio	1,5		1,4	
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta (1000 euroa)		-377		-416

*) Tilinpäätöksessä 2016 liikelaitoksen konsernitilin saldo on siirretty lyhytaikaisten saamisten ryhmään Muut saamiset ja näkyy rahoituslaskelman kohdassa saamisten muutos kunnalta. Vertailutiedot 2015 on muutettu vastaavaksi.

KYMIJOEN TYÖTERVEYS**TASE**

(1000 euroa)

2016

2015

VASTAAVAA**PYSYVÄT VASTAAVAT**

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

14

15

Muut pitkävaikutteiset menot

50

134

PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ

64

149

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

545

594

Saamiset kunnalta

111

136

Muut saamiset

1581

1346

Siirtosaamiset

35

156

Lyhytaikaiset saamiset yht.

2272

2232

Rahat- ja pankkisaamiset *)

0

0

VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ

2 272

2 232

VASTAAVAA YHT.

2 336

2 381

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma

30

30

Edell. tilikauden ylijäämä

757

448

Tilikauden ylijäämä

47

308

OMA PÄÄOMA YHT.

834

786

VIERAS PÄÄOMA

Lyhytaikainen

Ostovelat

276

341

Korottomat velat kunnalta

188

180

Muut velat

157

163

Siirtovelat

882

911

VIERAS PÄÄOMA YHT.

1503

1595

VASTATTAVAA YHT.

2337

2381

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

2016

2015

Omavaraisuusaste, %

35,7

33,0

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

17,0

17,8

Kertynyt ylijäämä/(alijäämä), 1000 €

804

757

Lainakanta 31.12.2014

105

159

Lainasaamiset 31.12.2014

0

0

*) konsernitili sisältyy erään Muut saamiset 2016, oikaistu vertailuvuosi 2015

KYMIJOEN TYÖTERVEYS**TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT****1. TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN**

	Liikelaitos	
	2016	2015
Kymijoen Työterveys		
Hallinto	863	860
Karhula	1383	1352
Kotkansaari	1941	1940
Kuusankoski	0	683
Kouvola	3500	2898
Hamina	1162	1230
	8 849	8 963

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**2. PYSYVIEN VASTAAVIEN MUUTOKSET****Aineettomat hyödykkeet**

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikut- teiset menot	Ennakkomaksut aineeton	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	15	134	0	149
Lisäykset tilikauden aikana	5	0	0	5
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0	0
Tilikauden poisto	-6	-83	0	-89
Poistamaton hankintameno 31.12.	14	51	0	65
				0
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	14	51	0	65

3. KUNNAN LIIKELAITOKSEN SAAMISET KUNTAKONSERNIN TYTÄRYHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ JA OSAKKUUSYHTEISÖILTÄ

	2016		2015	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	22	0	15
Yhteensä	0	22	0	15
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	86	0	94
Yhteensä	0	86	0	94

4. LYHYTAIKAISET SAAMISET

Saamiset kunnalta

Myyntisaamiset	0	111	0	136
Muut saamiset *)	0	1 488	0	1 280
Yhteensä	0	1 599	0	1 416

*) konsernitili sisältyy erään Muut saamiset 2016, oikaistu vertailuvuosi 2015

5. MUUT LYHYTAIKAISET SAAMISET

Liikelaitos

	2016	2015
Myyntisaamiset	436	621
Muut saamiset, ALV-saaminen	92	66
Siirtosaamiset, palkkojen rästitili	1	0
Muut lyhytaikaiset saamiset	34	20
	563	707

6. OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

Oman pääoman erien lisäykset ja vähennykset tilikauden aikana.

Liikelaitos

	2016	2015
Peruspääoma 1.1.	30	30
Lisäykset	0	0
Vähennykset	0	0
Peruspääoma 31.12	30	30
Edell.tilik. yli -/ alijäämä 1.1.	448	204
Muutos tilikaudella	308	244
Edell.tilik. yli -/ alijäämä 31.12.	756	448
Tilikauden yli - / alijäämä	48	308
Oma pääoma yhteensä 31.12.	834	786

KUNNAN LIKELAITOKSEN VELAT KUNTAKONSERNIN TYTÄRYHTEISÖILLE, KUNTAYHTYMILLE JA

7. OSAKKUUSYHTEISÖILLE

	2016		2015	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä				
Ostovelat	0	56	0	76
Yhteensä	0	56	0	76
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	0	1	0	1
Yhteensä	0	1	0	1

8. VELAT KUNNALLE

Lyhytaikaiset lainat kunnilta ja kuntay.	0	105	0	103
Ostovelat		83		77
Yhteensä	0	188	0	180

9. MUUT LYHYTAIKAISET VELAT

	Liikelaitos	
	2016	2015
Ostovelat	218	263
Muut velat	157	163
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaks.	881	910
Jäsenmaksujen keräilytili	0	0
Muut lyhytaikaiset velat	1 256	1 336

10. HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	Liikelaitos	
	31.12.2016	31.12.2015
Henkilöstön lukumäärä		
Ammattihenkilöstö	50	54
Asiantuntijat	16	16
Toimistohenkilöstö	14	15
Yleishallinto	9	7
	89	92

LEASING - VASTUUT 31.12.2016

	31.12.2016	
	seuraavan 12 kk leasing-vastuut	vuosien 2018- leasing vastuut
3Step It		
Nordea Rahoitus Oy Ajoneuvot	11	10
Nordea Rahoitus Oy Muut laitteet		

ICT KYMI

Tilikauden ylijäämä on 57.662,65

TULOSLASKELMA

(1000 euroa)

	1.1. - 31.12.2016		1.1. - 31.12.2015	
LIKEVAIHTO		3 191		3 155
Liiketoiminnan muut tuotot		1 250		1 163
Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet	-220		-126	
Palveluiden ostot	-1 733	-1 953	-1 567	-1 693
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-904		-914	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-161		-159	
Muut henkilösivukulut	-53	-1 118	-50	-1 123
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-64		
Liiketoiminnan muut kulut		-1 248		-1 278
LIIEYLIJÄÄMÄ		58		224
Rahoitustuotot/-kulut				
Korkotuotot	0		0	
Rahoituskulut	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		58		224
 LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		 2016		 2015
Sijoitetun pääoman tuotto, %		11,2		58,7
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		12,1		66,5
Voitto, %		1,8		7,1

ICT KYMI

RAHOITUSLASKELMA

(1000 euroa)

	2016		2015	
Toiminnan rahavirta				
Liikelyijäämä/-alijäämä	58		224	
Poistot ja arvonalentumiset	64		0	
Rahoitustuotot/-kulut	<u>0</u>	122	<u>0</u>	224
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-149		-187	
Rah.osuudet investointimenoihin	0		0	
Pysyvien vast.hyödyk.luov.tulot	<u>0</u>	-149	<u>0</u>	-187
Toiminnan ja investointien rahavirta		-27		37
Rahoituksen rahavirta				
Muut maksuvalm. muutokset				
Saamisten muutos kunnalta	-208 *)		-746	
Lyhytaik. saamisten muutos	-154		-55	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-27		6	
Korottomien velkojen muutos muilta	<u>-123</u>	<u>-512</u>	<u>141</u>	<u>-654</u>
Rahoituksen rahavirta		-512		-654
Rahavarojen muutos		-539		-617
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	0		0	
Rahavarat 1.1.	<u>-539</u>	-539	<u>-617</u>	-617
-	-		-	
LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2016		2015	
Investointien tulorahoitus, %	81,7		120,1	
Lainanhoitokate	0		0	
Kassan riittävyys, pv	32,4		46,0	
Quick ratio	1,2		1,2	
Current ratio	1,2		1,2	
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 1.9.2012 lähtien	72		99	

*) Tilinpäätöksessä 2016 liikelaitoksen konsernitilin saldo on siirretty lyhytaikaisten saamisten ryhmään Muut saamiset ja näkyy rahoituslaskelman kohdassa saamisten muutos kunnalta. Vertailutiedot 2015 on muutettu vastaavaksi.

ICT KYMI**TASE**

(1000 euroa)

	2016	2015
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	23	0
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	382	0
Keskener.hankinnat	0	320
	<u>382</u>	<u>320</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	405	320
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	103	77
Saamiset kunnalta	64	81
Muut saamiset	426	602
Siirtosaamiset	11	21
	<u>604</u>	<u>781</u>
Rahat- ja pankkisaamiset		
Käteisvarat	0 *)	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	<u>604</u>	<u>781</u>
VASTAAVAA YHT.	<u><u>1 009</u></u>	<u><u>1 101</u></u>
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	30	30
Edellisen tilikauden ylijäämä	419	195
Tilikauden ylijäämä	58	224
OMA PÄÄOMA YHT.	<u>507</u>	<u>449</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	231	349
Korottomat velat kunnalta	23	48
Muut velat	56	44
Siirtovelat	192	211
VIERAS PÄÄOMA YHT.	<u>502</u>	<u>652</u>
VASTATTAVAA YHT.	<u><u>1 009</u></u>	<u><u>1 101</u></u>
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2016	2015
Omavaraisuusaste, %	50,3	40,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	11,3	15,1
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, 1000 €	477	420
Lainakanta 31.12. 1000 €	23	48
Lainasaamiset 31.12.	0	0

*) konsernitiili sisältyy erään Muut saamiset 2016, oikaistu vertailuvuosi 2015

ICT KYMI

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1. TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN

	2016	2015
ICT Kymi		
Hallinto	4 441	4 319
	<u>4 441</u>	<u>4 319</u>

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2. PYSYVIEN VASTAAVIEN MUUTOKSET

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet		
	pitkävaikutteiset menot	Muut Ennakkomaksut ja keskeneneräiset hankinnat	Yhteensä	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskeneneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0	0	0	0	0	0
Lisäykset tilikauden aikana	21	1	22	128	319	447
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	1	-1	0	319	-319	0
Tilikauden poisto	0	0	0	-64	0	-64
Poistamaton hankintameno 31.12.	22	0	22	383	0	383
Kirjanpitoarvo 31.12.	22	0	22	383	0	383

KUNNAN LIKELAITOKSEN SAAMISET KUNTAKONSERNIN TYTÄRYHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMITÄ JA

3. OSAKKUUSYHTEISÖILTÄ

	2016		2015	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	26	0	47
Yhteensä	<u>0</u>	<u>26</u>	<u>0</u>	<u>47</u>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	2	0	2
Yhteensä	<u>0</u>	<u>2</u>	<u>0</u>	<u>2</u>

4. SAAMISET KUNNALT

	2016	2015
Sisäiset myyntisaamiset	64	81
Konsernitilisaamiset	396	539
Muut lyhytaikaiset siirtosaamiset	11	21
	<u>471</u>	<u>641</u>

*) konsernitilin saldo sisältyy erään Muut saamiset 2016, oikaistu vertailuvuosi 2015

5. MUUT SAAMISET

	2016	2015
Myyntisaamiset	37	28
Muut saamiset, ALV-saaminen	30	63
	<u>67</u>	<u>91</u>

6. OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

Oman pääoman erien lisäykset ja vähennykset tilikauden aikana.

	2016	2015
Peruspääoma 1.1.	30	30
Lisäykset	0	0
Peruspääoma 31.12.	30	30
Edell.tilik. yli -/ alijäämä 1.1.	195	192
Muutos tilikaudella	224	3
Edell.tilik. yli -/ alijäämä 31.12.	419	195
Tilikauden yli - / alijäämä	58	224
Oma pääoma yhteensä 31.12.	507	449

7. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

	2016	2015
Lainat kunnalta	23	48
Ostovelat	231	349
Muut saamiset, ALV-saaminen	56	44
	310	441

8. SIIRTOVELAT

Lyhytaikaiset siirtovelat	2016	2015
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	192	211
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	192	211

9. HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Vakituiset	21	henkilöä
Määräaikaiset	2	henkilöä
	23	henkilöä

LEASING - VASTUUT 31.12.2016

	seuraavan 12 kk leasing-vastuut	vuosien 2018- leasing vastuut
3Step It	15	13
Nordea Rahoitus Oy	6	16

11.2 LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS TULOKSEN MUODOSTUMISEEN

1000 euroa

	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN		ELIMINOINNIT		KOKONAI- TARKASTELU
	KAUPUNKI	LIIKELAITOKSET YHTEENSÄ	KAUPUNKI	LIIKELAITOKSET YHTEENSÄ	TULOSLASKELMA KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSESSÄ
30 Myyntituotot	16 886	30 189	-223	-8 557	38 295
32 Maksutuotot	14 898	1 231	0	0	16 129
33 Tuet ja avustukset	9 169	923	0	0	10 092
34 Muut toimintatuotot	28 660	1 254	-1 214	-582	28 118
37 Valmistus omaan käyttöön	1 978	0	0	0	1 978
3 Toimintatuotot	71 591	33 597	-1 437	-9 139	94 611
40 Henkilöstökulut	-132 006	-18 059	0	0	-150 065
43 Palvelujen ostot	-178 317	-7 427	7 472	1 819	-176 452
45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 815	-2 659	125	2	-18 348
47 Avustukset	-35 442	-30	0	0	-35 472
48 Muut toimintakulut	-14 560	-4 002	284	875	-17 403
4 Toimintakulut	-376 139	-32 178	7 880	2 696	-397 741
ULK. TOIMINTAKATE	-304 548	1 419	6 443	-6 443	-303 129
58 Sisäiset tuotot	49 269	0	0	0	49 269
59 Sisäiset kulut	-49 269	0	0	0	-49 269
45 Sisäiset erät	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	-304 548	1 419	6 443	-6 443	-303 129
50 Verotulot	209 578	0	0	0	209 578
55 Valtionosuudet	106 309	0	0	0	106 309
5 Verotulot ja valtionosuudet	315 887	0	0	0	315 887
600 Korkotuotot	647	0	0	0	647
610 Muut rahoitustuotot	6 677	1	0	0	6 678
620 Korkokulut	-2 406	0	0	0	-2 406
630 Muut rahoituskulut	-2 970	0	0	0	-2 970
6 Rahoitustuotot ja -kulut	1 949	1	0	0	1 949
VUOSIKATE	13 287	1 420	6 443	-6 443	14 707
70 Poistot ja arvonalentumiset	-20 691	-1 198	0	0	-21 888
7 Poistot ja arvonalentumiset	-20 691	-1 198	0	0	-21 888
80 Satunnaiset tuotot ja kulut	158	0	0	0	158
85 Varausten ja rahastojen muutokset	271	0	0	0	271
8 Tilinpäätöstit	429	0	0	0	429
TULOS	-6 975	222	6 443	-6 443	-6 752
Ylijäämä / Alijäämä	-6 975	222	6 443	-6 443	-6 752

11.3 LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS TOIMINNAN RAHOITUKSEEN

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN		ELIMINOINNIT		KOKONAIS-TARKASTELU
KAUPUNKI	LIIKELAITOKSET YHTEENSÄ	KAUPUNKI	LIIKELAITOKSET YHTEENSÄ	RAHOITUSLASKELMA KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSESSÄ

Toiminta ja investoinnit

Toiminnan rahavirta

Vuosikate	13 287	1 420	6 443	-6 443	14 707
Satunnaiset erät, netto	158	0	0	0	158
Tulorahoituksen korjauserät	1 200	0	0	0	1 200

Investointien rahavirta

Investointimenot	-18 793	-2 491	0	0	-21 284
Rahoitusosuudet investointeihin	5	184	0	0	189
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 251	0	0	0	2 251

TOIMINTA JA INVESTOINNIT, NETTO

-1 892	-887	6 443	-6 443	-2 778
---------------	-------------	--------------	---------------	---------------

Rahoitustoiminta

Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten lisäykset	-31	0	0	0	-31
Antolainasaamisten vähennykset	18	0	0	0	18

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000	0	0	0	30 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-28 547	0	0	0	-28 547
Lyhytaikaisten lainojen muutos	23 378	-87	4 328	87	27 706

Oman pääoman muutokset

0	0	0	0	0	0
---	---	---	---	---	---

Toimeksiant. varojen ja pääom. muutos

12	0	0	0	0	12
----	---	---	---	---	----

Vaihto-omaisuuden muutos

40	0	0	0	0	40
----	---	---	---	---	----

Saamisten muutos

6 513	-4 341	541	0	0	2 713
-------	--------	-----	---	---	-------

Korottomien velkojen muutos

-3 177	1 134	-628	0	0	-2 670
--------	-------	------	---	---	--------

VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN

26 314	-4 180	10 684	-6 356	26 462
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

[§9££9[h£ W! {9[³L£°Y{9£

12. LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

Kirjanpitokirjat

Tasekirja	sidottu
Tase-erittelyt	arkistomappi (1-3)
Pääkirja	sähköinen arkistointi
Päiväkirja	sähköinen arkistointi

Tositelajit

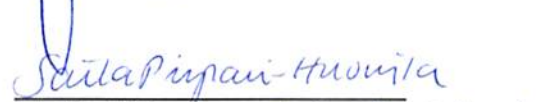
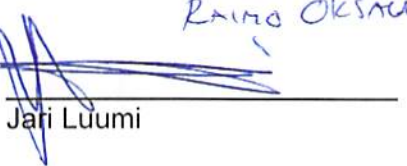
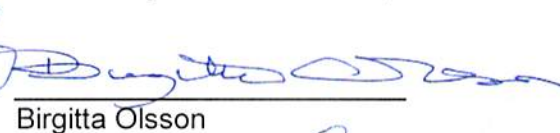
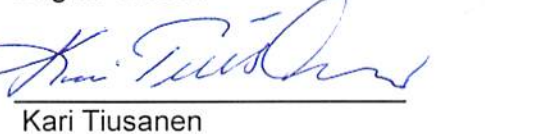
Myyntitositelajit	RV (laskut), AB (peruutukset), ZA (tasaustositteet), M2 (tontinvuokrat), ZP (viitesuoritukset), DZ (manuaalisuoritukset) sähköinen arkistointi M1 (sairaankuljetus-myyntilaskuliittymä Kymenlaakson pelastuslaitos, Acute-myyntilaskuliittymä Kymijoen työterveys), paperinen arkistointi
Ostotositelajit	KR (tilauksettomat laskut), KG (hyvityslaskut), KZ (manuaalimaksut ja tasaustositteet) RE (tilaukselliset laskut), KY (Ostolaskut YPH) sähköinen arkistointi
Varastotositelajit	WA (tavarán luovutus), WE (tavarán vastaanotto), WI (investointitosite), WL (varastosta otto / toimitus), sähköinen arkistointi
Kassatositelajit	ZV (kassanhallinta), ZK (palvelukassa) paperinen arkistointi
Muistiotositelajit	SA (muistiotositteet), AB (peruutus ja tasaustositteet), ZA (tilinavaus) paperinen ja sähköinen arkistointi
Palkkatositelajit	L1(palkkatositteet) sähköinen arkistointi
Käyttöomaisuuden tositelajit	AA (käyttöomaisuuskirjaukset), AB(peruutukset), AF(poistokirjaukset) paperinen arkistointi
Muut kirjanpidon liittymät	K1 (Konekeskus), paperinen/sähköinen arkistointi K2 (Sonet varasto), paperinen arkistointi K3 (Koki tilavuokrat), paperinen arkistointi K4 (Koki sis.vuokrat), paperinen arkistointi K5 (TEM-matkalaskut), sähköinen arkistointi K7 (CRM lainanhallinta), sähköinen arkistointi L5 (yksilö- ja perhehuolto tositteet), paperinen arkistointi

! [[9YLwW hL£§Y{9£ W ! a9wYLb b&£

KOTKAN KAUPUNKI

KOTKAN KAUPUNGINHALLITUKSEN JA KAUPUNGINJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

Kotkassa 3. päivänä huhtikuuta 2017

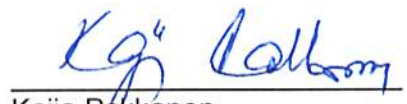

Jari Elomaa
Pekka Posti
Joonas Mielonen
Aalto-Partanen Annika
Raimo Oksanen
Pasi Hirvonen
Marika Kirjavainen
Saila Piipari-Huovila
Jari Luumi
Mertsu Merivirta
Birgitta Olsson
Eeva-Riitta Pitko
Irma Rajantie
Kari Tiisanen
Pirjo Tujula
Henry Lindelöf
kaupunginjohtaja

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kotkassa 20. päivänä huhti 2017

KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy

Kaija Pakkanen
JHT, KHT